

QLOBAL MASONLUQ

HARUN YOHYA

MÜƏLLİF HAQQINDA

Harun Yəhya imzasından istifadə edən müəllif 1956-cı il-də Ankarada anadan olmuşdur. Memar Sinan Universitetinin gözəl sənətler fakültəsində və İstanbul Universitetinin fəlsəfə bölümündə təhsil almışdır.

1980-ci illərdən bu günə qədər imani, elmi və siyasi mövzularda xeyli əsər yazıb. Müəllifin üzərində çalışdığı əsas mövzular elm adı altında təqdim edilən 2 müasir mif olan darvinizm və materializmin puç edilməsidir. Müəllifin bəzi əsərləri 40-dan artıq dilə tərcümə edilmiş və həmin ölkələrdə nəşr edilmişdir. Harun Yəhyanın əsərləri yaş, irq, milliyyet ayrışækiliyi salmadan bütün insanlara səslənir. Müsəlmanlara olduğu qədər, müsəlman olmayanlara da xitab edir. Bu kitabların əsas məqsədi oxucunu Allahın varlığı və təkliyi kimi mövzular haqqında fikirləşməyə həvəsləndirərək oxucunun görüşünü açmaq, inamsız sistemlərin batıl görüşlərini və çürük quruluşlarını ortaya çıxarmaqdır.

الله
رسور
محمد

MÜƏLLİF VƏ ONUN ƏSƏRLƏRİ HAQQINDA

Harun Yəhya imzasından istifadə edən müəllif Adnan Oktar 1956-ci ildə Ankarada anadan olub. Orta məktəbi Ankarada oxuyub. Sonra İstanbulda Memar Sinan Universitetinin gözəl sənətlər fakültəsində və İstanbul Universitetinin fəlsəfə bölməndə təhsil alıb. 1980-ci illərdən bu günə qədər dini (imani), elmi və siyasi mövzularda xeyli əsər yazıb. Bununla yanaşı, müəllifin təkamülülərin (darwinistlərin) saxtakarlığını, onların iddialarının heç bir elmi həqiqətə əsaslanmadığını göstərən, həbələ darvinizmin qanlı ideologiyalarla şübhəli əlaqələrini üzə çıxaran bir çox mühüm əsərləri var.

Harun Yəhyanın əsərləri təxminən 30000 şəkildən ibarət olan cəmi 45000 səhifəlik külliyyatdır və bu külliyyat 60 müxtəlif dilə tərxümə edilmişdir.

Müəllifin bu imzası inkarçı düşüncəyə qarşı mübarizə aparan iki peyğəmbərin xatirəsinə hörmət əlaməti olaraq seçilib: onları yad etmək məqsədilə Harun və Yəhya adlarından istifadə edilib. Rəsulullahın möhürünün müəllif tərəfindən kitabların üz qabığına vurulmasının simvolik mənası isə onların içindəkilərlə bağlıdır. Bu möhür Quranı-Kərimin Allahın sonuncu Kitabı və sonuncu sözü, Peyğəmbərimizin isə peyğəmbərlərin sonucusu olmasının rəmziidir. Müəllif bütün yazılarında Quranı və Rəsulullahın sünnesini rəhbər tutur. Bununla da inkarçı düşüncə sistemlərinin bütün əsas iddialarını bir-bir puça çıxarmağı və dinə qarşı yönələn etirazları tamamilə susduracaq sonuncu sözü söyləməyi hədəf seçir. Çox böyük hikmət və kamal sahibi olan Rəsulullahın möhürü bu sonuncu sözü söyləmək niyyətinə bir dua kimi istifadə edilib.

Müəllifin əsərlərindəki əsas məqsəd Quranı bütün dünyada təbliğ etmək, bununla insanları Allahın mövcudluğu, təkliyi və axırət kimi əsas iman məsələləri barədə dərinəndə düşünməyə sövq etmək, inkarçı sistemlərin çürük əsaslarını və batıl tətbuatlarını hər kəsə göstərməkdir.

Harun Yəhyanın əsərləri Hindistandan ABŞ-a, Böyük Britaniyadan İndoneziyaya, Polşadan Bosniya-Hersoqovinaya, İspaniyadan Braziliyaya, Malayziyadan İtaliyaya, Fransadan Bolqarıstanaya və MDB ölkələrinə qə-

dər dünyanın eksər ölkələrində maraqla qarşılanır və oxunur. İngilis, fransız, alman, italyan, ispan, portuqal, urdu, ərbəb, alban, rus, boşnak, uyğur, İndoneziya, malay, benqal, sırp, bolqar, yapon, Çin, Azərbaycan, Kişvahili (Tanzaniyada istifadə edilir), Hausa (Afrikada danışılır), Dhivelhi (Mavritaniyada danışılır), Danimarka, İsveç kimi dillərə tərcümə edilən bu əsərlər geniş oxucu kütləsi tərəfindən maraqla izlənir.

Dünyanın dörd bir tərəfində böyük rezonans doğuran bu diqqətəlayiq əsərlər insanların çoxunun iman götirməsinə, eksər adamların da öz imanını kamilləşdirməsinə səbəb olur. Bu kitabları oxuyan və incələyən hər kəs onlardakı hikməti, habelə yiğcam, dolğun, asan başa düşülən səmimi üslubu, həyatı həqiqətlərin elmi-məntiqi izahını dərhal görür. Bu əsərlər hər bir kəsə tez bir zamanda təsir etmək, tam nəticə vermek, etirazlara yer qoymamaq və dəlillərin elmiliyi kimi xüsusiyyətlərə malikdir. Bu əsərləri oxuyan və onların üzərində ciddi düşünən adamların materialist fəlsəfəni, ateizmi, başqa batıl fikir və fəlsəfələri müdafiə etməsi daha əsla mümkün deyil. Bəziləri müdafiə etsələr belə bunu yalnız inadkarlıq üzündən edəcəklər, çünki onların fikirlərinin əsasları çürükdür.

Dövrümüzdəki bütün inkarçı cərəyanlar Harun Yəhyanın külliyyatında elmi düşüncə nöqtəyi-nəzərindən məğlub edilibler. Şübhə yoxdur ki, bu xüsusiyyətlər Quranın hikmətindən və onum ifadə etdiyi fikirlərin gözəlliklərindən qaynaqlanır.

Müəllifin özü isə bu əsərlərinə görə loygalanmış, əksinə, Allahın hidayətinə vasitəçi olmağa niyyət edir. Bundan başqa, bu əsərlər nəşr edilərkən heç bir maddi qazanc güdülmür.

Bu həqiqətlər nəzərə alınmalıdır. O zaman məlum olar ki, insanları onlara görmədiyini görməkdə kömək edən, onların hidayətə golmasına səbəb olan belə əsərlərin oxunmasına həvəsləndirməyin özü də çox mühüm xidmətdir. Bu dəyərli əsərləri tanıtmaq əvəzinə insanların zehnini qarışdırıran, fikirlərinin qarışmasına səbəb olan, şübhə və tərəddüdləri aradan qaldırmağa, imanı xilas etməyə bir təsiri olmadığı təcrübədən keçirilən kitabları yaymaq yalnız və yalnız əmək və vaxt itkisi demək olacaq. İmanı xilas etməkdən daha çox müəllifin ədəbi gücünü göstərməyə yönəlmış kitablarda bu təsirin olmayacağı aydınlaşdır. Bu mövzu ilə bağlı şübhəsi olanlar varsa, onlar Harun Yəhyanın əsərlərinin yeganə məqsədinin dinsizliyi aradan qaldırmaqdan və Quran əxlaqını yaymaqdan ibarət olduğunu, bu xidmətdəki təsir gücünün, müvəffəqiyyət və səmimiyyətin aydın görünüşünü oxucuların ümumi qənaətinən anlaya bilər. Bunu qəti şəkildə yəqinləşdirmək və anlamaq lazımdır ki, dünyadakı zülm və iğtişaşların, müsəlmanların çəkdiyi əziyyətlərin əsas səbəbi dinsizliyin ideya hakimiyyətidir.

Bunlardan qurtulmağın yolu isə dinsizliyin ideya cəhətdən məğlub edilməsi, imani həqiqətlərin ortaya çıxarılması və Quran əxlaqının insanların dərk edib mənimsəyə biləcəyi şəkildə çatdırılmasıdır. Dünyanı hər gün daha çox zülme, iğtişaş və fəsadlara məruz qoymaq istəyənlərin niyyətini nəzərə alsaq bəlli olar ki, bu xidmətin mümkün qədər süretli və təsirli şəkildə yerinə yetirilməsi çox vacibdir. Əks təqdirdə çox gec ola bilər. Bu əhəmiyyətli xidmətdə çox böyük bir vəzifəni öz üzərinə götürmiş Harun Yəhyanın külliyyatı Allahın icazəsi ilə XXI əsrə insanları Quranda bildirilən əmin-amanlığğa və barışa, doğruluq və ədalətə, gözəllik və xoşbəxtliyə aparmaqda bir vasitə olacaq.

Bu tərcüməmizdə istifadə edilən ayələr əsasən Ziya Bünyadovun və Vasim Məmmədəliyevin birlikdə hazırladığı Quranın Azərbaycan dilindəki tərcüməsindən götürülmüşdür.

Harun Yəhya, tərcümə: Vüsal Məmmədov, «Qlobal masonluq», Türkiyə, İstanbul, aprel 2009, 176 səhifə.

Kitabla bağlı arzu və təkliflərinizi www.islam.com.az saytının aşağısında göstərilən elektron ünvana (elshad@islam.com.az) təqdim etməyinizi xahiş edirik. Təklifləriniz inşaAllah sonrakı nəşrlərdə nəzərə alınacaqdır.

Tərcümə edən ..... Vüsal Məmmədov
İxtisas redaktoru: ..... Elşad MİRİ
Redaktor ..... Məhəbbət Seyidova
Korrektor ..... Şəlalə Arifqızı

www.harunyahya.az / www.islam.com.az

© Elshad Miri

GLOBAL PUBLISHING

Talatpasa Mah. Emirgazi Caddesi İbrahim Elmas Ismerkezi
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul Tel: (+90 212) 222 00 88

Kelebek Matbaacılık
Litros Yolu No: 4/1 Topkapı - İstanbul Tel: (+90 212) 612 48 35

QLOBAL MASONLUQ

Harun Yəhya (Adnan Oktar)

OXUCUYA

Bu kitabda və digər çalışmalarımızda təkamül nəzəriyyəsinin özünü doğrultmamasına və puç olmasına aid fikirlərə geniş yer ayırmışızın əsas səbəbi adıçəkilən nəzəriyyənin əslində din əleyhinə düşüncə və təlimlərdən ibarət olmasıdır. Yaratılışı və bilavasitə Allahın varlığını inkar edən darvinizm 140 ildir ki, bir çox insanların öz imanını itirməsinə və ya şübhəyə düşməsinə səbəb olur. Buna görə də bu nəzəriyyənin aldadıcı olduğunu sübuta yetirmək və diqqətə çatdırmaq çox mühüm imani vəzifədir. Bunu insanlara çatdırmaq isə daha vacibdir.

Bəzi oxucularımızın bəlkə də təkcə bir kitabımızı oxumağa fürsəti olacaq. Buna görə də hər bir kitabımızda bu mövzuya qısa da olsa yer ayırmayı məqsədə uyğun bilirik.

Nəzərə çatdırılması lazımlı olan digər bir məsələ də bu kitabların içindəkilərlə əlaqədardır. Yazarının bütün kitablarında imani mövzular Quran ayələri işığında izah olunur, insanlar Allahın ayələrini öyrənməyə və onlara uyğun yaşamağa dəvət edilirlər. Allahın ayələri ilə bağlı bütün məsələlər isə oxucunun şüurunda heç bir şübhə və ya sual yaratmayacaq şəkildə açıqlanır.

Bu izahatda istifadə edilən səmimi, sadə və axıcı üslub kitabların 7 yaşdan 70 yaşa qədər hər kəs tərəfindən rahat başa düşülməsini təmin edir. Belə təsirli və dəlil-sübutlu izahat sayəsində kitablar birnəfəsə oxunur. Hətta dini rədd etmək fikrində qəti olanlar da bu kitablarda göstərilən həqiqətlərdən təsirlənir və deyilənlərin doğruluğunu inkar edə bilmir. Bu kitabı və müəllifin digər əsərlərini həm təklikdə, həm də qarşılıqlı söhbət, polemika şəraitində rahat oxumaq mümkündür. Bu kitablardan istifadə etmək istəyən bir qrup oxucunun onları birlikdə oxuması mövzu ilə bağlı fikir və təcrübəsinə də bir-biri ilə bölüşməsi səbəbindən yararlı olacaq.

Bununla belə sadəcə olaraq Allah rızası üçün yazılan bu kitabların tanımmasına və oxunmasına kömək etmək də böyük xidmətdir. Çünkü müəllifin bütün kitablarında oxucuya müsbət təsir bağışlayan məsələləri sübut etmək üsulu çox güclüdür. Həmçinin dini izah etmək istəyənlərin əlindəki ən təsirli üsullardan biri də bu kitabları hamının oxumasını təşviq etmək, buna çalışmaqdır.

Müəllifin digər əsərlərinin üz qabığının şəkillərinin kitabların son hissəsinə əlavə edilməsinin də mühüm səbəbləri var. Kitabı əlinə alan hər bir adam yuxarıda qeyd etdiyimiz xüsusiyyətləri özündə toplayan və oxumaqdan xoşlandığını ümidi etdiyimiz bu kitabla eyni xüsusiyyətlərə malik olan çoxlu əsərlərin olduğunu görəcək. Eyni zamanda həm dini, həm də siyasi mövzularda istifadə edəcəyi mənbələrin mövcudluğuna şahid olacaq.

Başqa kitablarda rast gəldiyimiz şəxsi fikirlərə, müəllif qənaətlərinə, şübhəli mənbələrə əsaslanan izahlara, müqəddəslərə qarşı lazım olan ədəb və hörmətə diqqət yetirməyən üslublara, ümidsizliyə aparan şübhəli yazınlara və digər çatışmazlıqlara bu əsərlərdə rast gələ bilməzsınız.

İÇ İNDƏKİLƏR

GİRİŞ	8
I. TAMPLİYERLƏRDƏN QƏDİM MİSİRƏCƏN	9
II. KABBALANIN İÇ ÜZÜ	29
III. HUMANİZMİN PƏRDƏARXASI	44
IV. MATERİALİZMİN PƏRDƏARXASI	66
V. TƏKAMÜL TƏLİMİNİN PƏRDƏARXASI	98
VI. MASONLARIN DİNƏ QARŞI SAVAŞI	128
VII. SON SÖZ	152
TƏKAMÜL YALANI	154

Bu kitabda materialist fəlsəfə əsasında qurulan mövcud dünya sisteminin ən böyük memarı olan, amma həmişə pərdə arxasında gizlənən bir təşkilatı - masonları araşdıracaq. Masonluq fəlsəfəsinin mahiyyətini, onun həm Qərb, həm də dünyanın digər mədəniyyətlərini öz təsiri altına alması səbəblərini nəzərdən keçirəcəyik. Kitabın ikinci cildində masonların müasir beynəlxalq təşkilatları və fəaliyyəti, üçüncü cildində isə Türkiyədəki gizli əməlləri ortaya çıxarılaçaq. Üçüncü cilddə həmçinin Türkiyədəki "sabotajçı" təşkilatların quruluşu, masonlarla ortaq fəaliyyətləri və bu fəaliyyətləri həyata keçirənlər haqqında danışılacaq.

Əlinizdə tutduğunuz cilddə əsasən masonluğun dinə qarşı savaşının tarihinə nəzər salınır. Kitabda Avropanı dindən uzaqlaşdırın, materialist fəlsəfənin hakimiyyəti altında yeni bir sistem quran, sonra da bu sistemi bütün dünyaya yaymağa çalışan masonların gerçək əməlləri göstərilir. Eyni zamanda, masonların bu sistemi qurmaq və qorumaq üçün hansı üsullara əl atdıqları açıqlanır.

-I-

TAMPLİYERLƏRDƏN QƏDİM MİSİRƏ...

Xaçlılar (Səlibçilər)

Masonluğun tarixini aşdırılan ekspertlərin əksəriyyətinin fikrincə, onun kökü Səlib yürüşlərinə qədər gedib çıxır. Düzdür, masonluq rəsmən XVIII əsrin əvvəllərində İngiltərədə qurulub, amma əslində onun gizli tərəfləri dediyimiz kimi, XII əsrə gedib çıxır. Həmin dövrdə masonluğun yaranmasında "Tampliyerlər ordeni" adlandırılın Cəngavərlər qurumunun böyük rolu olub. "Yeni Masonluq sistemi" adlı kitabımızda Tampliyerlərin tarixi təfsilatlı şəkildə verilib. Buna görə də onların üzərində çox durmayacağıq. Bu kitabda masonluğun mahiyyətini, dünyaya göstərdiyi təsirini daha dərindən aşdıraraq, "Qlobal Masonluğ"un nə olduğunu izah etməyə çalışacağıq.

Bəlliidir ki, Səlib yürüşləri (və ya Xaçlı Səfərləri) xristianlıqla nə qədər əlaqələndirilsə də, onların əsasında maddi qazanc əldə etmək niyyəti dayanırdı. Avropanın böyük yoxsulluq və səfalət içində yaşadığı bir dövrdə Şərqi, xüsusilə də Orta Şərqdəki müsəlmanların rifah və zənginliyi avropalıla-

Masonluğun kökü Papa II Urban dövründə müsəlmanlara qarşı təşkil olunan Xaçlı yürüşlərinə qədər uzanır.

rı cəlb etmişdi. Və elə bu cazibə də xristianların dini simvolları ilə pərdələnərək, Xaçlı yürüşlərinin əsasını qoyub. Buna qədər sözə sülh və barış təbliğ edən xristian dini qəfildən savaş bayrağına çevirilir.

Xaçlı səfərlərini Papa II Urban başladıb. 1095-ci ildə topladığı Klermon konfransında papa xristian dininin o vaxta qədər mövcud olan barış doktrinasının dəyişdirildiyini bildirdi və "Müqəddəs torpaqları müsəlmanlardan azad etmək" məqsədilə "Müqəddəs savaş" elan etdi. Bunun ardınca isə həm cəngavərlərdən, həm də on minlərlə adı insandan ibarət olan nəhəng bir "Xaçlı ordu" yaradıldı.

Tarixçilərə görə, savaş elan etməkdə Papa II Urbanın məqsədlərindən biri də öz rəqibini - papalığa digər namizədi geridə qoymaq olub. Papanın qərarına həyəcanla tabe olan avropalı krallar, şahzadələr, əsilzadələr və digər insanlar əsasında zənginlik həvəsi duran savaş çağırışını qəbul etdilər. "Fransız cəngavərləri daha çox torpaq istəyir, İtaliya tacirləri yeni və zəngin bazarlar arzulayırdılar... Sadə insanların əksəriyyəti isə sadəcə, normal yaşamını təmin etmək üçün səfərə çıxmışdı".¹ Bu insanlar yolboyu qarşılara çıxan xeyli müsəlmanı - hətta yəhudini də, - yalnız qızıl və ləl-cəvahirat tap-

maq arzusuyla qətlə yetirmişdilər. Xaçlılar hətta öldürdükləri insanların qarınlarını yırtaraq, onların "ölməzdən öncə udduqları" qızılı və daş-qası axtarırlıdalar. Onların zənginləşmək həvəsi o qədər böyük idi ki, VI Xaçlı yürüşündə Konstantinopolu (indiki İstanbul) qarət etməkdən belə çəkinməmişdilər, Ayasofyadakı xristian freskalarının qızıl çərçivələrini də söküb aparmışdilar.

Bəli, "xaçlılar" adlandırılan bu qaragürüh xeyli yeri xaraba qoyandan, minlərlə müsəlmani qılıncdan keçirəndən sonra 1099-cu ildə Qüdsə yaxınlaşdı. Təxminən 5 həftə çəkən uzun mühasirədən sonra şəhər çökdü və xaçlılar Qüdsə daxil oldular. Bir tarixçinin dili ilə desək, "rastlarına çıxan bütün ərəbləri və türkləri öldürdülər, kişi-qadın demədən hamını qətlə yetirdilər..."² Reymond Agile (Raymund of Aguiles) adlı bir səlibçi bu vəhşəti belə təsvir edir:

"Möhtəşəm hadisələr baş verdi. Bizimkilərin ən mərhəmətliləri düşmənlərinin sadəcə başlarını kəsirdi. Digərləri onları doğrayır, diri-dirə oda atıb işgəncə verirdilər. Şəhərin küçələri kəsilmiş başlar, əllər və ayaqlarla dolu idi. Yolda onlara ilişmədən getmək mümkün deyildi. Amma bütün

Xaçlılar Qüdsdə böyük vəhşət törətmışdilər. Orta əsrlərə aid bu qrvavurdə həmin vəhşətin bəzi səhnələri təsvir olunub.

Xaçlıların Qüdsü mühäsirəyə almasını göstərən bir başqa qrvür.

bunlar Süleyman məbədində edilənlərin yanında heç nə idi. Orada nə olmuşdu? Əgər doğrusunu desəm, inanmazsınız. Sadəcə bunu deyim ki, orada axan qan bizmkilərin dizinə qədər çıxırı".³

Xaçlı ordusu iki gün ərzində Qüdsdəki müsəlmanları bu cür vəhşiliklər-lə qırıb-çatdı.⁴ Bundan sonra Qüdsü öz paytaxtları elan etdilər və sərhədləri Fələstindən Antakyaya qədər uzanan Latin Krallığını qurdular. Bu tarix-dən də xaçlıların Orta Şərqdə məskunlaşmaq uğrunda mübarizələri başladı. Qurduqları dövləti yaşatmaq üçün onların təşkilatlanması lazım idi. Buna görə də xüsusi "hərbi təriqətlər" yaradıldı ki, əvvəller heç vaxt onlara bənzəyən bir qurum olmamışdı. Bu təriqətlərin üzvləri Avropadan Fələstinə köçərək, orada xüsusi tərzdə monastır həyatı yaşıyır, eyni zamanda müsəlmanlara qarşı savaşmaq üçün hərbi təlim keçirdilər. Həmin o təriqətlərdən biri digərlərindən tamam fərqli yol tutdu və tarixin inkişafına təsir göstərəcək işlər gördü. Bu, "tampliyerlər" təriqəti idi.

Tampliyerlər

Tam adı "İsanın və Süleyman məbədinin kasib əsgərləri" olan Tampliyerlər təriqəti (ordeni) 1118-ci ildə, yəni Qüdsün işgalindən təxminən 20 il sonra yaradılmışdı. Təriqəti yaradanlar Hyu de Pen (Hugh des Payens) və Qodfri Sent-Omer (Godfrey of St. Omer) adlı iki fransız cəngavəri idi. Ön-

cə 9 adamdan ibarət olan təriqət getdikcə böyüdü. Onların adının Süleyman Məbədilə əlaqələndirilməsinin səbəbi isə bu idi ki, öncə həmin məbədin yerləşdiyi təpədə yurd salmışdılar (Fransızca tample - "məbəd" deməkdir). Qeyd edək ki, İslam aləminin müqəddəs məscidlərindən sayılan Məscidül-Əqsa da orada yerləşir.

Tampliyerlər özlərini "yoxsul əsgərlər" kimi tanıtsalar da, qısa müddətdə varlandılar. Avropadan Fələstinə gələn xristian xaçlıların səfərləri tamamilə bu ordenin nəzarətində idi və onların sayısındə tezliklə böyük sərvət toplamışdılar. Bank sisteminə bənzər sistemi də ilk dəfə məhz onlar qurmuşdular. Hətta BBC-nin şərhçiləri Maykl Begen (Michael Baigent) və Riçard Leyin (Richard Leigh) fikrincə, onlar orta əsrlər kapitalizminə bənzər təsərrüfat yaradaraq, faizlə pul verirdilər.⁵

Müsəlmanlara qarşı təşkil edilən xaçlı hücumlarının və qətlialmların məsuliyyəti tampliyerlərin üzərinə düşürdü. Məhz buna görə 1187-ci ildə Hiddin savaşında xaçlı ordularını əzərək, Qüdsü azad edən böyük İslam komandanı Səlahəddin Əyyubi xristianların əksəriyyətini bağışlasa da, tampliyerləri edam etdirmişdi.

Amma Qüdsü itirmələrinə və xeyli itki vermələrinə baxmayaraq, tampliyerlər mövcudluqlarını qoruyub saxlaya bilmişdilər. Amma bu dəfə Avropana güclənərək, başda Fransa olmaqla, əksər Avropa ölkələrində "dövlət içində dövlət"ə çevrilirdilər. Bu siyasi güc, şübhəsiz ki, Avropadakı kralları narahat edirdi. Amma tampliyerlərin təkcə kralları deyil, din xadimlərini də narahat edən başqa bir özəllikləri vardı: təriqət artıq xristian inancından qoparaq, Qüds dövründə bəzi mistik xüsusiyyətlər qazanmışdı, onların qəribə ayinlər icra etmələri haqqında söz-söhbətlər gəzirdi.

Nəhayət, 1307-ci ildə Fransa kralı Gözəl Filip (Philip le Belle) və Papa V Klement təriqət üzvlərinin həbs olunması ilə bağlı ortaq qərar çıxardılar. Tampliyerlərin bir qismi canlarını qurtara bilsələr də, çoxu yaxalanmışdı. Ardınca uzun-uzadı istintaq, sorğu-sual dönəmi başladı; tampliyerlərin çoxu gerçəkdən də dindən sapdıqlarını, xristian inancına qarşı çıxdıqlarını, ayinlərində Hz.İsaya həqarət etdiklərini boyunlarına alırdılar. Axırda kilsənin və kralın əmrilə 1314-cü ildə başda tampliyerlərin "böyük ustad" adlandırdıqları liderləri Jak de Mole (Jacques de Molay) olmaqla xeyli təriqətçi edam olundu. Bir xeyli tampliyer isə zindanlara atılıraq ömürlərinin sonuna qədər dustaq həyatı keçirmişdilər. Beləliklə, hərəkat dağıdıldı və rəsmən tarixdən silindi.

Amma təriqətin rəsmən ləğv edilməsi heç də onun gerçəkdən yox olması demək deyildi. 1307-ci il hadisələri zamanı tampliyerlərin bir qismi qa-

çib gizlənərək, canlarını qurtara bilməşdilər. Əksər tarixi qaynaqlara görə, tampliyerlərin önməli bir hissəsi XIV əsr Avropasında katolik kilsəsinin hakimiyyətini tanımayan yeganə dövlət olan Şotlandiyaya qaçaraq orada sığınacaq tapmışdır. Burada şotland kralı Robert Brüsün himayəsi altında yenidən təşkilatlanmağa başladılar. Bir müddət sonra isə mövcudluqlarını davam etdirmək üçün yeni kamuflyaj tapırlar: orta əsrlər Britaniyásında ən önməli "sivil cəmiyyət təşkilatı" olan bənna lojalarına yol açırlar və bir müddət sonra bu lojaları tamamilə ələ keçirirlər.⁶

Bənna lojaları müasir dövrün başlanğıcında ismini dəyişərək, "mason lojaları" adlanmağa başlamışdır ("mason" kəlməsinin anlamı elə bənna deməkdir). Masonluğun ən qədim qolu olan şotland Riti (Məclisi) isə XIV əsrin əvvəllərində Şotlandiyada sığınacaq tapmış tampliyerlərdən miras qalmışdı. Qeyd edək ki, şotland Ritinin ən üst dərəcələrinə verilən adlar əsrlər öncə Tampliyer Ordenində cəngavərlərə verilən adlar idi. Bu, elə ində də belədir.

Qısaçı, tampliyerlər məhv olmamışdır, öz fəlsəfə, inanc və ayinlərini masonluq pərdəsi altında davam etdirirdilər. Qərbin mason olan və olmayan əksər tarixçiləri bu versiyəni sözsüz qəbul edirlər. Onu sübut edən çoxlu tarixi arqumentlər də var. Bu arqumentlər "Yeni mason sistemi" adlı kitabımızda ətraflı şərh olunur.

Masonluğun kökünün tampliyerlərə gedib çıxması versiyası türk mason-

Tampliyer cəngavərləri xristianlıq pərdəsi altında büt-pərəst inancını təbliğ edirdilər.

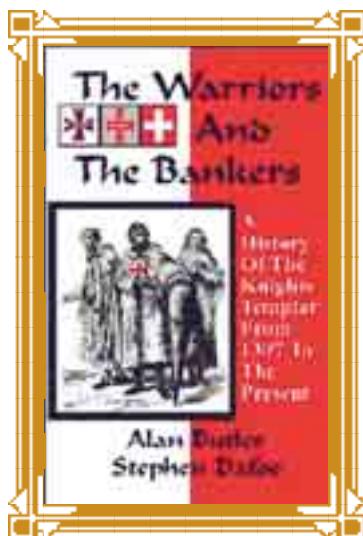

Kilsənin təqibindən qaçan tampliyerləri himayəsinə alan Şotlandiya kralı Robert Brüs.

lara məxsus olan jurnallarda da tez-tez bildirilir. Masonlar bu mövzuda heç nəyi gizlətmirlər. Məsələn, türk masonlarına aid nəşrlərdən biri olan "Mimar Sinan" jurnalında tampliyerlər ordeni ilə masonluq arasındaki əlaqə bələ açıqlanır:

"Fransa kralının kilsənin təzyiqi ilə Tampliyerlər Ordenini qapatması və onların əmlakını Qüdsdəki Sent-Jan (Saint Jean) cəngavərlərinə verməsilə tampliyerlər məhv olmadı. Onların böyük bir qismi Avropadakı mason lojalarına sığındı. Tampliyerlərin başçısı Mabeyna (Mabeignac) isə yaxın ətrafi ilə birgə şotland bənnası kimi və Mak Benak (Mac Benach) saxta adı altında Şotlandiyaya sığındı. Şotland kralı Robert Brüs onları çox yaxşı qarşılıdı və ölkəsindəki mason lojaları üzərində böyük təsirə malik olmalarını təmin etdi. Nəticədə şotland lojaları həm peşə, həm də intellekt baxımından xeyli inkişaf etdirilər. Masonlar inđinin özündə də Mak Benak adını böyük saygıyla çağırırlar. Tampliyer mirasının sahibi olan şotland masonları çox illər sonra yenidən Fransaya döndülər və şotland Ritinin təməlini orada da qurdular".⁷

Sitat gətirdiyimiz "Mimar Sinan" jurnalında tampliyerlərlə masonluq ara-

Tampliyerlər haqqında bir kitab:
"Döyüşülər və bankirlar".

Türk masonlarının öz üzvləri üçün
nəşr etdirdikləri "Mimar Sinan"
jurnalı.

sindakı əlaqə haqqında çox geniş bilgi verilir. "Tampliyerlər və azad masonlar" sərlövhəli bir məqalədə deyilir ki, Tampliyerlər Ordeninin ayinləri günümüzdəki mason ayinlərinə son dərəcə bənzəyir.⁸ Elə həmin məqalədə daha sonra bildirilir ki, Tampliyerlər Ordeninin üzvləri bir-birlərinə eynilə masonluqda olduğu kimi, "qardaşım" deyə müraciət edirdilər.⁹ Yazıının sonuncu bölməsində isə bunlar deyilir:

"Tampliyerlər Ordəni və masonluq qurumu bir-birlərinə çox böyük təsir göstəriblər. Hətta ayinləri də az qala tamamilə eynidir. Buna görə də masonların özlərini tampliyerlərlə eyniləşdirənləri və mason ezoterizminin (gizlilik) içində böyük ölçüdə tampliyer mirasının olduğunu güman etmək olar."¹⁰

Göründüyü kimi, masonların kökünün Tampliyerlər Ordeninə qədər gedib çıxdığı və onların bu təriqətin fəlsəfəsini yaşatdıqları açıq-aşkar bir gerçəklilikdir. Bunu onlar özləri də etiraf edirlər. Amma əsas məsələ həmin fəlsəfənin mahiyyətindədir. Tampliyerlər nəyə görə xristianlıqdan çıxaraq, "yoldan sapmış" bir təriqətə çevriliblər? Onları buna nə məcbur edib? Necə olub ki, Qüdsdə böyük bir dəyişikliyə uğrayıblar? Onların qəbul etdikləri bu fəlsəfə masonluq vasitəsilə dünyaya hansı təsiri göstərib?

Tampliyerlər və Kabbala

Hər ikisi də mason olan ingilis yazıçıları Kristofer Nayt (Christopher Knight) və Robert Lomas (Robert Lomas) "The Hiram Key" (Hiram Açıarı) adlı kitablarında masonluğun mənşəyi haqqında çox önemli gerçəkləri açıqlayıblar. Onlara görə, masonluğun tampliyerlərin davamı olduğu açıq bir gerçəkdir, amma əsas məsələ məhz tampliyerlərin mənşeyinin nə olmasınadır.

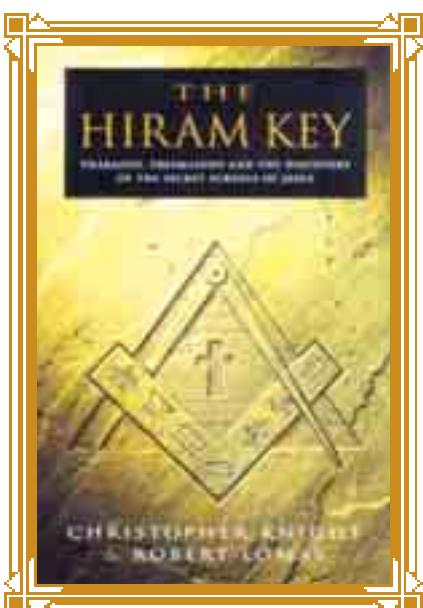
Yazarların fikrincə, tampliyerlər Qüdsdə olduqları dövrdə gerçəkdən də böyük bir dəyişikliyə uğrayaraq, xristianlığın yerinə başqa təlimləri qəbul ediblər. Bunun da kökündə Süleyman məbədində tapdıqları bir kitabə dayanır. Əslində, tampliyerlərin Qüdsdəki əsl hədəfləri Süleyman məbədinin xarabalıqlarını araşdırmaq olub. Onların "Fələstinə gedən xristian səlibçilərini qorumaq" istiqamətində fəaliyyətləri sadəcə bir pərdə idi, gerçək hədəfləri isə tamamilə başqa olub. Kitabda bununla bağlı deyilir: "Tampliyerlərin xristian səlibçiləri hansısa təhlükədən qorunmaları haqqında heç bir dəllər yoxdur. Amma İrod Mədəbinin (Süleyman Məbədinin yerində inşa edilmiş məbəd) xarabalıqları arasında ciddi axtarışlar aparmalarına dair mötəbər sübutlar var".¹¹

Özü də bununla bağlı sübutlar tapan araşdırmaçılar təkcə "The Hiram Key" kitabının müəllifləri deyil. Fransız tarixçisi Getan Delaforq (Gaetan Delaforge) bu məsələni belə şərh edir: "(Tampliyerlər Ordenini quran) doqquz cəngavərin əsl məqsədi yəhudilərin və Qədim Misirin gizli adətlərinə dair faktlar və yazılar tapmaq idi".¹²

XIX əsrin sonlarında Qüdsdə arxeoloji araşdırmalar aparan ingilis tədqiqatçısı Carlz Uilson (Charles Wilson) da həmçinin bu qənaətə gəlib ki, Tampliyerlər Qüds Məbədinin xarabalıqlarını araşdırmaq üçün ora gediblərmiş. Uilson məbədin bünövrəsində qazıntı və araştırma işlərinin aparıldığı

nü müyyəyənləşdirərək, bunların məhz tampliyerlər tərəfindən edilməsi qənaətinə gəlib. Qeyd edək ki, Uilsonun orada tapdığı alətlər indi də masonlara aid ən böyük arxiv olan Şotlandiyanın Robert Braydon (Robert Brydon) kolleksiyasında saxlanılır.¹³

"The Hiram Key" kitabının müəllifləri tampliyerlərin bu araşdırmalarının nəticəsiz qalmadığını və onların Qüdsdə "dünyagörüşlərini dəyişdirən" çox vacib şeylər tapdıqlarını yazırlar. Bu qənaəti demək olar ki, bütün tədqiqatçılar bölüşürər. Tampliyerlərin xristian dünyasında doğulmalarına, xristian mənşəli olmalarına rəğmən, tamam fərqli bir inanca və fəlsəfəyə bağlanmaları üçün mütləq bir qaynaq olmalıdır idı ki, məhz həmin qaynaq da onları əcaib ayılarda, qara magiya rituallarına yönəltmişdi. Həmin bu qaynaq, əksər tarixçilərin gəldiyi qənaətə görə, Kabbaladır.

Hiram Açı: masonlar, fironlar və
Ölü dəniz yazıları

Bir tampliyer-mason məbədi: Rosslyn Kapellası

Şotlandiyanın Edinburq şəhəri yaxınlığında "Rosslyn Kapellası" kimi tanınan kilsə tampliyerlərin bütvpərəst inanclarının simvolu kimi qəbul edilir. Bu binanı tampliyerlərin davamçıları olan masonlar və gül-xaçlılar tikərək, dörd bir tərəfinə öz fəlsəfələrini ifadə edən simvollar yerləşdiriblər.

Türk masonlarının "Memar Sinan" dərgisində kapellanın mason mənşəyi və bütvpərəst ünsürləri belə izah olunur:

"Şotlandiyada tampliyer-mason birliyinin ən əsas sübutlarından biri Edinburqun 10 km. cənubunda yerləşən qədim Tampliyer mərkəzi Balantradoxdan 15 km. uzaqda-ki Midlotiandakı Roslin (Rosslyn) kəndində yerləşən qala və kapelladır. Bölgədə və qalada xüsusilə 1312-ci ildən sonra Müqəddəs Kler baronlarının himayəsi altında tampliyerlər məskunlaşmışlar.

...Bu kapella 1446-48 illərdə təkcə Şotlandiyada deyil, bütün Avropada dövrün ən məşhur və hörmətli adamlarından sayılan Ser Uilyam Kler tərəfindən inşa edilib. Binanın tikintisində masonlar və rozikrusiyenlər iştirak ediblər. Ser Uilyam Kler Avropanın hər yerindən tanınmış memarları kapellanın tikintisinə dəvət edib. Kapellanın yanındaca yeni evlər qurulub və loja açılıb...

Kapella plan və dekorasiya baxımından fərqlənir. Nə Şotlandiyada, nə də Avropada onun bənzəri var. O, müəyyən qədər İrod Məbədinə oxşadılıb və hər tərəfi mason simvollarıyla bəzədilib. Simvolların arasında Hiram və onun qatilinin başlarının rəsmləri, həmçinin pərgar və künyə təsvirləri diqqət çəkir. Həmçinin bəzi mason mərasimlərinin təsvirləri də yer alıb.

Kapellannı Misir, İbrani, Qotik, Norman, Kelt, Skandinaviya, Tampliyer və Mason mədəniyyətlərinin memarlıq xüsusiyyətlərini daşımasıyla yanaşı, ən maraqlı cəhətlərindən biri də sütunların üzərindəki çeşidli bitki fiqurlarının arasında kaktus və Misir motivlərinin olmasıdır...

Kapellannı içində paqan (bütpərəst) bəzəkləri o qədər çoxdur ki, 1589-cu ildə Rosslin baronu oranı müqəddəs ayınların yerinə yetirilməsi üçün uyğun yer saymayıb. 31 avqust 1592-ci ildə isə Rosslin baronu Oliver Klerə göstərilən təzyiq nəticəsində kapelladakı bütpərəst nişanələrinin əksəriyyəti ləğv edilib”.

(Tamer Ayan, Ən qədim mason qurumu Şotlandiya Royal Order, "Mimar Sinan", 1998, sayı 110, səh.18-19).

QLOBAL MASONLUQ

Kabbala kəlməsi "rəvayət" mənasına gəlir, ensiklopediyalarda və lügətlərdə yəhudi dininin mistik, ezoterik (batını) bir qolu kimi təqdim edilir. Bu tərifə görə, Kabbala Tövratın və yəhudilərin digər dini kitablarının gizli mənalarını araşdırın bir kitabdır. Ancaq məsələni daha dərindən incəleyəndə ortaya tamam başqa gerçəklər çıxır. Bəlli olur ki, Kabbala -hələ Tövratdan da öncə mövcud olan, Tövrat vəhy ediləndən sonra yəhudilərin içində yayılan "ragan"- yəni bütürəst mənşəli bir təlimdir.

Türk masonlarından Murad Övgən Ayfər "Masonluq nədir və necədir" adlı kitabında Kabbala haqqındaki bu maraqlı faktları belə izah edir: "Nə zaman yarandığı və necə inkişaf etdiyi dəqiq bilinməyən Kabbala yəhudi dini ilə bağlı olan, metafizik xüsusiyyətli, ezoterik sistemli bir fəlsəfənin ümumi adıdır. Onun müddəalarının əksəriyyəti Tövratın yarandığı vaxtdan daha qədim tarixi köklərə malikdir".¹⁴

Fransız tarixçisi Qugenot de Musö (Gougenot des Mousseaux) da, Kabbalanın əslində yəhudilikdən daha qədim olduğunu bildirir.¹⁵

Yəhudi tarixçisi Teodor Reynax isə Kabbalani "Yəhudilərin damarlarına hopan və onları tamamilə ələ keçirən gizli bir zəhər" adlandırır. Onun həmkarı Solomon Reynax Kabbalani "İnsan şürünün ən pis fəsadlarından biri" hesab edir.¹⁶

Kabbalanın "İnsan şürünün ən pis fəsadlarından biri" kimi nəzərdən keçirilməsinin səbəbi əsasən onun təlim etdiyi sehrbazlıqla bağlıdır. Kabbala min illərdir ki, cürbəcür sehrbazlıq ayinlərinin ana kitabıdır. Kabbala ilə məşğul olan hahamların (ravvınlərin) sehrbaz olduqları bildirilir. Yəhudi olmayan minlərlə insan da Kabbalanın təsiri altına düşüb, bu təlimi öyrənərək, sehrbazlıqla məşğul olubdur. Orta əsrlərin sonlarına doğru Avropanı bürüyən, xüsusilə də əlkimyaçılar tərəfindən mənimsənilən batını (ezoterik) fəaliyyətin kökündə də Kabbala dururdu.

İşin qəribə tərəfi də elə buradadır: Yəhudilik Tövratın Hz.Musaya vəhy edilməsi ilə meydana gələn ilahi bir dindir. Amma bu dinin daxilində din tərəfindən yasaqlanan sehrbazlığı əsas götürən Kabbala (kabbalistika) adlı bir təlim mövcuddur. Bu, bir daha onu göstərir ki, Kabbala yəhudilik dininə kənardan gətirilib.

Amma kənardan - yəni haradan? Kabbalanın mənbəyi nədir?

Yəhudi tarixçisi Fabr D`Olivet (Fabre d'Olivet) bu suala "Qədim Misirdən" cavabını verir. Onun fikrincə, Kabbalanın kökləri məhz Qədim Misirə gedib çıxır. Yəni Kabbala - İsrailoğullarının bəzi başçılarının Qədim Misirdən öyrəndikləri, sonra da nəsildən-nəslə ötürüdükləri şifahi bir təlimdir.¹⁷

Demək, bu kitabda araşdıracağımız Kabbala-tampliyerlər-Masonluq zəncirinin başlanğıcını haradan aldığına tapmaq üçün Qədim Misirə baxmağımız gərəkdir.

Remus hysa metelli opus
metat quidem, nascitur,
en, usus endemus nutritur
fons. sicut de ceteris
crebile ut regi, et rarus
de aliis 30% : ita
cum 3. quoniam excepimus
nabellus nescimus, sicut
aliquod 2 in 20% ita
nullus nullus fons, per
quod 2 in 20% excepimus
nam Chrysostomus
in atque. Psl. 116. 7. Et illigat cap. 2

Pag. 447. 2.

Sicut invenit enim ratione, columnas enim in quo
res ipsius natura natalis ipsa ad naturam mundanam, et propter
antibus que hoc naturam dicuntur : ut quod inter nos
hunc tam, ut hunc filio columbae. Quod si in 20%
10-20. Numisq. autem venit 20% ad etiam columnam
cum unde non possit sed quod est enim: mens inter mundum
et veram calculi nam. Etiamque laboris et itinerarium
et intelligendis tangit. Ita facio ut intellectu nati tunc
statim et ipsum non ent. sed principia regulae/technicae
faciat sic alii, et non aquila vellet ut talis istud
invenirentur, sedem. Quod 20% 20% Et illigat cap. 2

Pag. 447. 2.

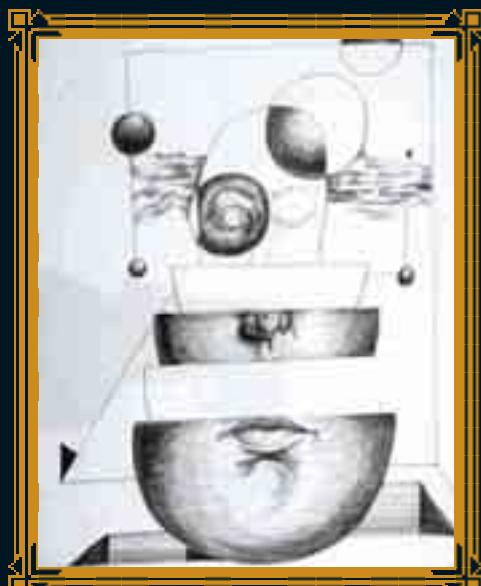
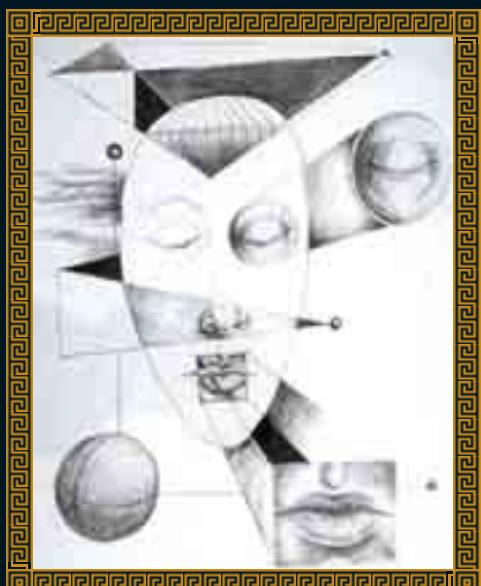

Yəhudi mədəniyyəti içinde yerləşərək inkişaf edən Kabbala əslində yəhudilikdən kənar mən-bələrə əsaslanır. Kabbala Qədim Misir və Mesopotomiyadakı büt-pərəst inanclarından meydana gəlib.

Kabbalanın qaranlıq dünyası

Yəhudü tarixçisi Teodor Reynax Kabbalani "Yəhudiliyin damarlarına hopan və onu tamamilə ələ keçirən gizli bir zəhər" adlandırır. Solomon Reynax isə Kabbalani "İnsan zehninin ən pis sapmalarından biri" sayır. Müasir kabbalistik çalışmalara aid olan bu rəsmilər Kabbalanın qaranlıq dünyasını əks etdirir.

Qədim Misirin sehrbazları

Fironlar ölkəsi olan Qədim Misir dünya tarixinin ən qədim sivilizasiya ocaqlarından biridir. Qədim Misir quldar dövləti eyni zamanda dünya tarixinə ən qəddar sivilizasiyalardan biri kimi düşüb. Qədim Misirin günümüzə qədər gəlib çatan abidələri - piramidalar, sfinkslər, ehramlar və s.- yüz min-lərlə qulun illər boyu zorla işlədilməsi nəticəsində inşa edilmişdi. Misirin mütləq hakimləri olan fironlar özlərini Tanrı kimi təqdim etmiş və təbəələrini onlara sitaş etməsini istəmişdi.

Qədim Misir haqqında əsas bilgi qaynaqlarının biri və birincisi, əlbəttə ki, Qədim Misir yazılarıdır. XIX əsrətə tapılan bu yazılar uzun çalışmalardan sonra Misir əlifbasının sırrının açılması nəticəsində oxunmuş və Qədim Misir haqqında xeyli bilgi vermişdi. Amma bu yazılar Misirin rəsmi mirzələri tərəfindən yazılıdığı üçün əsasən fironların şərinə təriflə doludur. Qədim Misir haqqında ən dolğun bilgi qaynağı isə əlbəttə ki, Qurani-Kərimdir.

Allah Quranın Hz.Musa ilə bağlı qissələrində Misirdəki sistem haqqında da önəmli bilgilər verir. Ayələrdə deyilir ki, Misirdə iki əsas güc mərkəzi olub: firon və əyanlar. Çox zaman əyanlar hətta fironun özünü də nəzarətdə saxlayıblar. Firon əksər hallarda məhz onların istədiyi kimi hərəkət edib. Aşağıdakı ayələr onların fironun üzərindəki təsirini belə izah edir:

Qədim Misirdə tapılan heroqlif yazısı

"Musa dedi: "Ey firon! Mən aləmlərin Rəbbi tərəfindən göndərilmiş bir peyğəmbərəm. Mən Allah barəsində yalnız haqqı deməyə borcluyam. Mən siz Rəbbinizdən bir möcüzəylə gəlmışəm. İndi İsrail oğullarını mənimlə bərabər göndər". Dedi: "Əgər möcüzəylə gəlmisənsə və doğru danışanlardansansa, onu gətir göstər!" Musa əsasını yerə atdı və o, dərhal aşkar görünən bir əjdaha oldu. Əlini qoltuğunun altından çıxartdı və o, bir anda baxanlara nur kəsildi. Firon tayfasının əyanları dedilər: "Şübhəsiz ki, bu, çox bilikli bir sehrbazdır. O, sizi yurdunuzdan çıxartmaq istəyir!" "Elə isə, tədbiriniz nədir?" - deyə soruşdu. Onlar dedilər: "Musani qardaşı ilə birlikdə saxla və şəhərlərə yiğan adamlar göndər ki, nə qədər bilikli sehrbaz varsa, hamisini tutub gətirsinlər!" («Əraf» surəsi, 104-112).

Diqqət yetirsəniz, ayələrdə Firona ağıl verən, onu Hz.Musaya qarşı qaldıran əyanlardan söhbət gedir. Misir tarixini araşdıranda bəlli olur ki, bu əyanlar əsasən iki qisimdən ibarətdir: ordu və kahinlər. Ordunun nəyə görə önməli olduğunu izah etməyə ehtiyac yoxdur; firon rejiminin əsas gücü məhz ordu idi. Ancaq kahinlərlə bağlı məsələni bir az dərindən araşdırmaq gərəkdir.

Qədim Misirdəki kahinlər (və ya rahiblər) Quranda "sehrbazlar" kimi təq-

Qədim Misirdəki firon rejiminin ən əsas dayağı rahiblər (sehrbazlar) sinfi idi. Onların təlimləri daha sonra Kabbalanın köklərini formalasdırı və oradan da masonlara keçdi.

dim edilən sinifdir. Firon rejiminin "ideoloji əsaslarını" onlar yaradırdılar. Misir xalqı onlarda xüsusi bir güc və gizli elm olduğuna inanırdılar, kahinlər də məhz bu yolla Misir xalqına təsir göstərib və onları firona boyun əyməyə təhrik edirdilər. Misir qaynaqlarında "Amon kahinləri" kimi təqdim edilən bu sinif astronomiya, riyaziyyat, həndəsə kimi elmlərlə yanaşı, sehrbazlıq kimi batıl işlərdə də mahir olublar. Onlar gizli bir elmə sahib olduları düşünülən təriqətdirlər, belə təşkilatlar "ezoterik təşkilatlar" adlanır. Türk masonlarının nəşrlərinin biri olan "Mason" jurnalında masonluğun kökünü belə ezoterik təşkilatlar olduğu bildirilir və bu zaman xüsusilə Qədim Misir kahinlərindən bəhs edilir:

"İnsanların şüru inkışaf etdikcə elmləri artırdı, elm artdıqca da ezoterik sistemin içində saxlanılan mövzular genişlənmişdir. Bu inkışaf zamanı əslində Şərqdə Çindən və Tibetdən başlayıb, Hindistan vasitəsilə Mesopotomiya və Misirə çatan ezoterik təlimlər oralarda min illərlə davam edərək, xüsusilə Misirdə əsas güc sahiblərindən olan kahinlərin biliklərinin əsasını təşkil edib".¹⁸

Yaxşı, bəs Qədim Misir kahinlərinin ezoterik fəlsəfəsinin günümüzün masonları ilə nə əlaqəsi ola bilər? Min illərlə öncə dağılan, Quranda inkara dayanan bir sistemin klassik modeli kimi təsvir edilən, Qədim Misirin günümüzədəki proseslərə bir təsiri varmı?

Bu suala cavab vermək üçün Qədim Misir kahinlərinin kainatın və həyatın mənşəyi haqqındaki fikirlərini nəzərdən keçirmək lazımdır.

Qədim Misirdə materialist kainat inancı

İngilis mason yazarlarından Kristofer Nayt (Christopher Knight) və Robert Lomas (Robert Lomas) artıq haqqında danışdığını "The Hiram Key" (Hiram Açıarı) adlı kitablarında Qədim Misirin masonluğun mənşəyində çox böyük bir yer tutduğunu bildirirlər. Onların fikrincə, Qədim Misirdən çağdaş masonlara miras qalan ən önəmli düşüncə "təsadüflər nəticəsində özü-özüne yaranan kainat" fikridir. Belə ki, qədim misirlilər kainatın əzəli və əbədi olduğuna inanırdılar. Onlar üçün bir Yaradanın nəyişə yoxdan var etməsi məntiqdən kənar sayılırdı. Hesab edirdilər ki, dünya xaosun içində düzənin doğması ilə yaranıb. Bu xaos "Nun" adlandırılırdı; eynilə şumerlərdə olduğu kimi, misirlilər də həmin xaosu qaranlıq, Günəşsiz, sulu bir dərinlik kimi təsəvvür edirdilər; bu dərinliyin öz içində bir gücü vardı, bu yaradıcı güc özüñə düzənin başlamasını əmr etmişdi; xaosun içində yerləşən bu gizli güc

Qədim misirlilərin dünyagörüşü bu cür heykəllərlə dövrümüzə qədər gəlib çatıb. Amma bu işdə ən əsas rolu özlərini Qədim Misirin varisləri hesab edən dərnəklər oynamayıblar.

öz varlığını dərk etmirdi, o, qarışılığın təsadüfləri nəticəsində formallaşmış bir potensial idi.¹⁹

Əgər diqqət yetirsəniz, bu inanc günümüzün materialist filosoflarının "kainat nəzəriyyəsi", "xaos nəzəriyyəsi", "maddənin öz-özünü yaratması" kimi fikirlərilə son dərəcə uyğun gəlir. Bunu qeyd edən Nayt və Lomas daha sonra yazırlar: "Qəribədir ki, bu yaradılış təsəvvürləri günümüzdəki çağdaş elm tərəfindən qəbul edilən görüşlə, xüsusilə də qarışiq aləmlərin riyazi şəkildə öz-özünü modelləşdirib, təkrarlayaraq, nizam və sistem yaratmasını nəzərdə tutan "xaos nəzəriyyəsi" ilə tam üst-üstə düşür".²⁰

Nayt və Lomas Qədim Misir inanclarının "çağdaş elm" ilə uyğun gəldiyini iddia etsələr də, əslində söhbət "təkamül nəzəriyyəsi" və "xaos nəzəriyyəsi" kimi materialist təlimlərdən gedir. Bu nəzəriyyələrin heç bir elmi əsasları olmasa da, son iki əsr ərzində zorla elmlə improvisasiya edilir, elmi görüşlər kimi çatdırılırlar (Bu işin kimlər tərəfində görüldüyüünü isə sonrakı bölmələrdə incələyəcəyik).

Kitabın bu yerində artıq önəmli bir möqama yetişmişik. Görək, bura qədər öyrəndiklərimiz nələrdir:

1) Mövzuya masonluğun təməli sayılan Tampliyerlər Ordenindən başladıq. Dəqiqləşdirdik ki, tampliyerlər bir xristian təriqəti kimi qurulsalar da, Qüdsdə öyrəndikləri gizli təlimlər onlara böyük təsir göstərərək, xristianlıqdan tamamilə uzaqlaşdırılmışdı, azğın ayinlər həyata keçirən mistik təşkilat yaratmalarına səbəb olmuşdu.

2) Tampliyerlərə təsir göstərən təlimin nə olduğunu soruşanda isə Kab-

bala ilə rastlaşdıq.

3) Kabbalaya diqqət yetirəndə bəlli oldu ki, bu təlim nə qədər yəhudilər mistikası kimi görünə də, əslində yəhudilikdən daha qədimə - bütürəstliyə gedib çıxan bir tarixə malikdir. O, yəhudiliyə sonradan gəlib, köklərini isə Qədim Misirdən götürür.

4) Firon rejimi ilə idarə edilən və tipik bir "inkarçı sistem" olan Qədim Misirdə isə günümüzün materialistlərinin əsas fəlsəfəsi olan "öz-özünə yaranan və təsadüflər nəticəsində formalaşan kainat" fikrilə qarşılaşdıq. Şübhəsiz ki, bütün bunlar təsadüfi deyil və mənalı bir mənzərəni əmələ gətirir. Qədim Misir sehrbazlarının fəlsəfəsinin hələ də yaşaması və bu işdə böyük rol oynamış bir zəncirin (Kabbala-Tampliyerlər-Masonluq) mövcudluğu dediyimiz fikri təsdiqləyir.

...Amma, hər bir halda, doğrudanlı, XVIII əsrən bugündək mövcudluğu dünya tarixinə damgasını vuran, fəlsəfələr, inqilablar, sistemlər quran masonluq Qədim Misir sehrbazlarının mirasıdır?! Bu sualın cavabının daha da açıq şəkildə ortaya çıxmazı üçün bura qədər qısaca izlədiyimiz tarixi prosesləri bir az dərindən araşdırmaçıq.

-II- KABBALANIN İÇ ÜZÜ

Tövratın 2 kitabının başlığı olan "Exodus" kəlməsi tərcümədə "çıxış" anlamına gəlir. Bu kitabda İsrail oğullarının Hz.Musanın öndərliyi ilə Misirdən çıxaraq, fironun zülmündən qurtulmalarından söhbət gedir. Firon qul kimi işlətdiyi İsrail oğullarını azad etmək istəməsə də, Allahın Hz.Musaya verdiyi möcüzələr və Fironun qövmünə göndərdiyi fəlakətlər qarşısında aciz qalmışdı. Bunun sayəsində İsrail oğulları bir gecədə Misirdən gizlincə köçə bilmişdilər. Firon onların ardınca düşsə də, Allahın Hz.Musa-ya verdiyi möcüzələr İsrail oğullarını bəladan qurtarmışdı.

Ancaq bu vaqiəni bizə daha düzgün çatdırın qaynaq Qurani-Kərimdir, çünkü Hz.Musaya vəhy olunan Tövrat bu günə qədər xeyli təhrif edilib. Tövratın beş kitabı (Təkvin, Çıxis, Levililər, Saylar və Təsniyə) arasında xeyli ciddi ziddiyyətlərin olması da buna sübutdur. Bu beş kitabdan axırıncısı olan Təsniyənin sonlarında Hz.Musanın ölümünün və dəfninin təsvir olunması da açıq-aşkar göstərir ki, o, peyğəmbərin ölümündən sonra yazılıb, yəni ona gələn vəhy deyil. Quran isə İsrail oğullarının Misirdən necə çıxmalarını bütün digər qıssələr kimi, heç bir ziddiyyətsiz-filansız, ağla və məntiqə tamamilə uyğun şəkildə çatdırır. Üstəlik, Allah Quranın digər qıssələrində olduğu kimi, burada da hadisələrin cərəyan etməsilə çox böyük hikmət və sərrə asila-

Yəhudilərin haqq dindən saparaq, etiqad etdikləri buzov heykəli, əksər araşdırmaçılara görə, Qədim Misir dinindəki Arhis adlı qızıldan yapılmış inəyə bənzər bütərin bənzəri idi.

"Ya Musa! Bizə onların sitayış etdikləri bütələr kimi büt düzəlt!" Musa belə cavab verdi: **"Siz, doğrudan da, cahil bir tayfasınız! Şübhəsiz ki, bunların tapındıqları bütələr məhvə məhkumdur, etdikləri əməllər isə puçdur!"** ("Əraf" surəsi, 138-139).

İsrail oğullarının bu sapqın meyli Hz.Musanın xəbərdarlığına rəğmən də davam edib, peyğəmbər onlardan ayrılaraq, təkbaşına Tur dağına gedəndə isə açıqca ortaya çıxmışdı. Hz.Musanın yoxluğundan istifadə edən Samiri adlı bir nəfər İsrail oğullarının bütərpərəstlik meyillərinə əsaslanaraq, bir buzov heykəli düzəltmiş və qövmünü ona ibadət etməyə çağırmışdı:

"Musa qəzəbli və kədərli halda camaatının yanına qayıdıb dedi: "Ey ümmətim! Məgər Rəbbiniz sizə gözəl bir vəd verməmişdimi? Yoxsauzun bir müddət keçdi? Yaxud, Rəbbinizdən sizə bir qəzəb gəlməsini istəyib, mənə verdiyiniz vədə xilaf çıxdınız?"

Onlar dedilər: "Biz sənə verdiyimiz vədə öz ixtiyarımızla xilaf çıxmadiq. Amma biz tayfasının zinətlərindən ibarət ağır bir yüklə yüklenmişdik. Onları atdıq. Samiri də bizim kimi atdı. Samiri onlara böyü-

yır. Ona görə də ağıl və hikmət gözü ilə baxanda bu qissələrdən böyük ibrət götürmək mümkündür.

Böyükən buzov heykəli

Quranda İsrail oğullarının Misirdən çıxışı haqqında bəhs edilən gerçəkliliklərdən biri də onların Hz.Musa vasitəsilə Fironun zülmündən qurtulmalarına rəğmən, yenə də Allaha və dininə qarşı üşyan etmələridir. İsrail oğulları Hz. Musanın təbliğ etdiyi tövhid dinini heç cür qəbul etməyərək, bütərpərəstlikdən əl çəkməyiblər. Bu olay Quranda belə çatdırılırlı:

"Biz İsrail oğullarını dənizdən keçirtdik, onlar öz bütələrinə tapınan bir tayfa uğradılar. İsrail oğulları dedilər:

"Ya Musa! Bizə onların sitayış etdikləri bütələr kimi büt düzəlt!" Musa belə cavab verdi: **"Siz, doğrudan da, cahil bir tayfasınız! Şübhəsiz ki, bunların tapındıqları bütələr məhvə məhkumdur, etdikləri əməllər isə puçdur!"** ("Əraf" surəsi, 138-139).

rən bir buzov heykəli çıxartdı. Dedilər: "Bu sizin tanrılarınızdır. Musanın da tanrısı budur, lakin unutmuşsdur" ("Taha" surəsi, 86-88).

Maraqlıdır, neyə görə İsrail oğullarının büt düzəldib, ona ibadət etmək kimi əcaib bir adətləri vardı? Bunun kökü haralara gedib çıxır?

Aydın məsələdir ki, əvvəlcədən büt pərəst olmayan bir xalq qəfildən büt düzəldərək, ona ibadət etməyə başlaya bilməz. Bunu ancaq büt pərəstliyi təbii qarşılıyan, bu səfəh inancı mənimsəmiş insanlar edə bilərdilər. Halbuki, İsrail oğulları babaları Hz. İbrahimdən sonra tək Tanrıya ibadət etmiş bir qövm idi. "İsrail oğulları" ifadəsi Hz. İbrahimin nəvəsi olan Hz. Yaqubun oğullarını və onlardan gələn soyu nəzərdə tutur. İsrail oğulları öz babaları Hz. İbrahim, Hz. İshaq və Hz. Yaqubdan tək Allaha iman gətirməklə bağlı tövhid inancını miras almış və qorumuşdular. Hz. Yusiflə birlikdə Misirə getmiş, orada uzun zaman yaşamış, büt pərəst misirlilərin arasında öz tövhid inanclarını qoruyub saxlaya bilmüşdilər. Quran qissələrindən anlaşılır ki, Hz. Musa göndəriləndə də İsrail oğulları tək Allaha iman edən bir qövm imişlər. Yax-

Qədim Misirə aid digər bir büt: qızıl buzov Nathor.

Qədim Misirə aid daha bir Nathor heykəli.

ki Ator və Afis adlı bütlərin anoloqudur!

Xristian araşdırmaçısı Riçard Rayvs (Richard Rives) *"Too Long in the Sun"* (Uzun müddət Günəşin altında) adlı kitabında yazır:

“Qədim Misirdəki buğa və inək tanrıları, yəni Ator və Afis Günəşə sitayışın simvollarıdır. Bu bütlərə ibadət Qədim Misirdə Günəşə sitayışın uzun tarixinin sadəcə kiçik bir hissəsidir. Sina dağındaki (İsrail oğullarının sitayış etdiyi) qızıl buzov isə orada keçirilən bayramın Günəşə ibadətlə bağlılığını göstərir.”²¹

Qədim Misirin bütperəst dininin İsrail oğullarına təsiri çox müxtəlif mərhələlərdə özünü göstərib. Məsələn, bir az əvvəl də dediyimiz kimi, onlar səfərləri zamanı bütperəst bir qövmlə rastlaşanda bu sapqın inanca meyl edərək, “Ya Musa! Bizə onların sitayış etdikləri bütlər kimi büt düzəlt!” söyləmişdilər (“Əraf” surəsi, 138-139). Həmçinin peyğəmbərə dedikləri “Ya Musa, Allahı aşkar surətdə görməyincə, heç vaxt sənə inanmayacağıq!” (“Bəqərə” surəsi, 55) sözleri də Qədim Misirin bütperəst dinində olduğu kimi, “gözlə görünən”, yəni maddi varlıqlara (bütlərə) sitayış etmək istəyindən xəbər verir.

İsrail oğullarının bu cəhəti son dərəcə vacibdir və bizə Tövratın təhrifi,

şı, bəs necə oldu ki, onlar həm bütün burlardan, həm də Hz.Musa tərəfindən göstərilən çoxlu möcüzələrdən sonra qəfil-dən asanlıqla bütperəstliyə doğru yönəldilər? Bunun səbəbi nə ola bilər?

Yeganə izah budur ki, İsrail oğulları tövhid dini ilə yaşayan bir toplum olsalar da, onları əhatə edən bütperəst qövmlərin təsirinə düşərək, Allahın göndəriyi dinin əvəzinə bütlərə üz tutmuşdular. Təbii ki, bu təsiri göstərən onların uzun müddət yaşadıqları Qədim Misirin bütperəst sivilizasiyası idi. Buna aid çox qüvvətli bir sübut da var - fikir verin: Hz. Musa Turdağında ikən İsrail oğullarının haqq yoldan saparaq, ibadət etdikləri **“böyükən buzov heykəli”** əslində **Qədim Misirdəki Ator və Afis adlı bütlərin anoloqudur!**

bir də Kabbalanın mənşəyi ilə bağlı önəmli baxış bucağını açır. Bu iki məsələni dərindən araşdıranda, onların köklərinin Qədim Misirin bütərəst və materialist inancına əsaslandığını görürük.

Qədim Misirdən Kabbalaya

Hələ Hz. Musa həyatda ikən Qədim Misirdə gördükləri bütləri düzəldib, onlara ibadət etməyə başlayan İsrail oğulları peyğəmbərin vəfatından sonra haqq yolundan tamamilə azdırılar. Şübhəsiz ki, eyni fikri bütün yəhudilərin haqqında söyləmək doğru olmaz, amma onların bəziləri Qədim Misirin bütərəst sivilizasiyasını yaşadaraq, bu fəlsəfənin təməli olan Misir kahinlərinin (Fironun sehrbazları) təlimini davam etdiriblər, üstəlik, onu öz xalqları arasında da yayıblar. Qədim Misirdən yəhudilərə miras qalan bu təlim isə Kabbaladır. Kabbala da eyni ilə Misir kahinlərinin sistemi kimi ezoterik təlim şəklində yayılıb və magiya ilə bağlı olub. Kabbalanın diqqət çəkən bir cəhəti də yaradılışı Tövratda olduğundan tamamilə fərqli şəkildə izah etməsi, Qədim Misir inancının maddənin əzəli və əbədi olmasına dair materialist dünya görüşünü əsas tutmasıdır. Türk masonlarından olan Murad Özgən Ayfər bununla bağlı yazar:

“Kabbalanın Tövratdan çox-çox əvvəl meydana çıxdığı bəllidir. Onun əsas bölmələrindən biri də kainatın yaradılışı ilə bağlıdır. Bu müddəalar monoteist dinlərdəki yaradılış təsəvvürlərindən tamamilə fərqlənir. Kabbalaya görə, yaradılışın başlanğıcında "dairələr", yaxud "orbitlər" anlamına gələn və SEFİROT adlanan maddi-mənəvi mahiyətli varlıqlar ortaya çıxıb. Onların toplam sayı 32-dir; ilk 10-u Günəş sistemini, digərləri isə fəzadakı digər ulduz topalarını təmsil edir. Kabbalanın bu cəhəti onun qədim astroloji inanc sistemləri ilə bağlılığını göstərir. Beləliklə, Kabbala Yəhudi dinindən xeyli uzaqdır və Şərqi qədim mistik inanc sistemləri ilə daha çox uzlaşır”.²²

Qədim Misirin materialist, magiyaya əsaslanan ezoterik təlimlərini öyrənən yəhudilər Tövratın bununla bağlı yasaqlarını tamamilə bir kənara ataraq, digər bütərəst qövmlərin sehrbazlıq ayinlərini də mənimsəyiblər və beləliklə, Kabbala yəhudilərinin içində, amma Tövrata müxalif bir təlim kimi inkişaf edib. İngilis yazarı Nesta H. Webster (Nesta N. Webster) "Ancient Secret Tradition" (Qədim sirli adət) adlı məqaləsində məsələni belə açıqlayır:

“Bildiyimiz kimi, İsrail oğulları Fələstini tutmazdan əvvəl sehrbazlıq Kə-

Sefirot Kabbalanın bütpərəst təliminin ən açıq ifadələrindən biridir. Bu kabballistik qravürdəki dairələrdən əmələ gələn səma sefirotdur. Kabbalaçlılar yaradılış sefirotna izah etməyə çalışırlar. İlahi kitablarda bildirilən gerçəkliliklərə tamamilə zidd olan bu ssenari bütpərəstlik xurafatından başqa heç nə deyil.

nanlılar tərəfindən edilirdi. Misir, Hindistan və Yunanıstanın da öz kahinləri vardı. Tövratda sehrbazlığın lənətlənməsinə baxmayaraq, yəhudilər bu qadağaya fikir verməmiş və müqəddəs təlimi digər qövmlərdən götürdükləri magiya ilə qarışdırılmışdılar. Eyni zamanda, yəhudilərin Kabballası parfiyalıların sehrbazlığının, neoplatonizmin və pifaqorçuluğun təsiri nə düşmüdü. Yəni Kabbalanın təmiz yəhudi mənşəli olmaması haqqında deyilən fikirlərin əsası var".²³

İsrail oğullarının öz dinləri xaricindəki mənbələrdən şeytani təlimləri götürmələrinə dair Allah Qurani-Kərimdə bunları deyir:

- Yəhudilər Süleymanın səltənətinə dair şeytanların oxuduqlarına uydular. Süleyman kafir olmadı, lakin şeytanlar şehri və Babildə Harut və Marut adlı iki mələyə nazil olanları xalqa öyrədərək kafir oldular. Halbuki, o iki mələk: "Biz imtahaniq, sən gəl kafir olma!" - deməmiş heç kəsə öyrətmirdilər. Bununla belə yəhudilər yenə də ər-arvad arasında nifaq salan işləri onlardan öyrənirdilər. Lakin onlar Allahın izni olmadan heç kəsə zərər verə bilməzlər. Onlar ancaq özlərinə faydası olmayan, zərər verən şeyləri öyrənirdilər. Həqiqətən, onlar belə

Yəhudilərin bir qismi Qədim Misir və Mesopotamiyadakı paqan (bütpərəst) cəmiyyətlərin təsiri altına düşərək, Allahın onlara bələdçi kimi göndərdiyi Tövratdan üz çevirdilər və müxtəlif maddi varlıqlara tapınmağa başladılar. Bu şəkildə bütpərəst cəmiyyətlərə aid bir məbədi görürsünüz.

şeyləri satın alanların axırətdə payı olmadığını yaxşı bilirlər. Kaş ki onlar özlərini nə qədər yaramaz bir şeyə satdıqlarını biləydlər (“Bə-qərə” surəsi, 102).

Ayədə bəzi yəhudilərin axırətdə ziyan çəkəcəklərini bilə-bilə sehr öyrəndikləri və sehrbazlıq etdikləri xəbər verilir. Bununla da onlar Allahın qoymuş olduğu şəriətdən azib, bütpərəstlərin təsirinə düşərək, imanı tərk etmişdilər.

Bu ayədə xəbər verilən gerçək yəhudilərin tarixindəki önəmli bir mübarizənin ana xəttini göstərir. Bu mübarizə Allahın yəhudilərə göndərdiyi peyğəmbərlər və onlara itaət edən mömin yəhudilər ilə Allaha qarşı üsyan edən, bütpərəstliyə üz tutaraq, yollarından azmiş yəhudilərin arasındadır.

Tövrata salınan bütpərəst fikirlər

Maraqlıdır ki, yollarını azmiş yəhudilərin günahı yəhudi dininin müqəddəs kitabı olan Əhdi-Ətiqdə də əks olunub. Əhdi-Ətiqin tarixi olaylardan

"Nihemiya" adlı bölümündə yəhudilərin öz günahlarını etiraf etmələri belə təsvir olunur:

"İsrail zürriyyəti bütün əcnəbilərdən ayrıldı və durub ata-babalarının günahlarını, fəsadlarını etiraf etdilər. Olduqları yerdə ayağa qalxdılar və günlərin birində tanrıları RƏBBİN şəriət kitabını oxudular; günahlarını etiraf edib, tanrıları Rəbbə səcdə qıldılar. Yesua və Bani, Kadmiel Sebanya, Bunni, Serebya, Kənani, Levillər pillələrilə ayağa qalxıb, yüksək səslə tanrıları Rəbbə fəryad etdilər.

(Dedilər ki): **Atalarımız... itaətsizlik etdilər və Sənə qarşı ası oldular, sənin şəriətinə arxa çevirib, onları Sənə qaytarmaq üçün şəhadət edən peyğəmbərlərini öldürməklə böyük küfr etdilər.** Sən onları düşmənlərinin əlinə verdin və əzab çəkdilər. Əzab çəkərkən Sənə fəryad etdilər; Sən göylərdə onların fəryadını eşidərək, xilaskarlar göndərdin, onlar da düşmənlərin əlindən qurtuldular. Fəqət rahatlaşandan sonra yenə də Sənə qarşı pislik etdilər, buna görə də onları təzədən düşmən əsarətinə verdin. Onlar Sənə fəryad edincə, göylərdə bunu eşitdin; rəhm edərək dəfələrlə onları çətinlikdən qurtardın, sənin şəriətinə dönsünlər deyə, onlara qarşı şəhadət etdin. Fəqət azğınlıq etdilər və sənin əmrlərini dinləmədilər, hökmlərinə qarşı çıxdılar - o hökmlərə ki, insanlar onlara əməl etməklə yaşayar. Və ciyinlərini yükdən qaçırib, peysərlərini yoğunlatdilar, Səni dinləmədilər... Amma böyük mərhəmətindən dolayı onları tamamilə məhv etmədin və atmadın; çünkü sən lütf edən və rəhmlı Allahsan.

Və indi ey Allahımız, əhdi, inayəti qoruyan böyük, qüdrətli və heybətli Allah... Sən başımıza gətirdiyin hər işdə adilsən, çünkü haq davrandın, biz isə pislik etdik. **Bizim krallarımız, rəislərimiz, kahinlərimiz və atalarımız sənin şəriətini tutmadılar, əmrlərini və şəhadətlərini dinləmədilər. Və öz ölkələrində, onlara verdiyin bol yaxşılıq içində, geniş, səmərəli diyarda Sənə qulluq etmədilər, pis işlərdən dönəmdilər.**

("Nihemiya", 9, 1-35)

Bu ifadə yəhudilərin təzədən Allahın dininə dönəməsini istəyən bir düşüncənin məhsuludur. Amma yəhudilərin tarixi boyunca digər tərəf üstünlük qazanaraq, yəhudü toplumuna hakim olub, sonra da yəhudiliyi tamamilə ələ keçirərək, təhrif etmişdir. Buna görə də Tövratda və Əhdi-Ətiqin digər kitablarında haqq dinə meyli əks etdirən bu cür fikirlərlə yanaşı, büt pərəstlikdən doğan sapqın yanaşmalar da var. Məsələn:

* Tövratın ilk kitabında Allahın bütün kainatı 6 gündə yaratmasından bəhs edilir. Bu, vəhydən qaynaqlanan doğru xəbərdir. Amma elə bunun ar- dinca Allahın 7-ci gündə "dincəldiyi" haqda boş və mənasız fikir ortaya atılır. Allaha insani sıfət "yapışdırmağa" yönəlmış bu sapqın fikir bütərəst şüü- runun məhsuludur.

* Tövratın bəzi yerlərində Allaha qarşı saygısız üslub var, xüsusiylə də insana aid olan bəzi zəif cəhətləri Allaha aid etməyə cəhd göstərilir. Bu uy- durmalar bütərəst qövmlərin öz saxta tanrılarını insani xüsusiyyətləri ilə tə- səvvür etməsinə bənzəyir.

* Allaha qarşı uydurulan iftiraların biri də İsrail oğullarının babası olan Hz. Yaqubun "Allah ilə güləşib, onu yıxmazı" kimi son dərəcə səfəh bir fi- kirdir. İsrail oğullarına "üstün irq" imici qazandırmaq üçün uydurulan bu id- dia bütərəst qövmlərin əfsanələrini çox xatırladır.

* Əhdi-Ətiqdə Allahnın yalnız İsrail oğullarının ilahi kimi təqdim olunma- sı meyli var. Halbuki, Allah şübhəsiz bütün aləmlərin və xalqların İlahi və Rəbbidir. Əhdi-Ətiqdəki bu "milli din" fikri hər qəbilənin yalnız öz bütünə sitayış etməsi adətinə gedib çıxır.

* Əhdi-Ətiqin bəzi kitablarında (məsələn, "Yeşu"da), yəhudü olmayan qövmlərə qarşı böyük vəhşət buyuruqları verilir. Qadın, uşaq və qocaya fərq qoyulmadan kütləvi qətlam törətmək əmr edilir. Allahın ədalətinə tamami- lə yad olan bu qəddarlıq xəyalı "savaş tanrı"larına inanan barbar bütərəst- lərin vəhşi mədəniyyətini xatırladır.

Şübhəsiz ki, Tövrata əlavə olunan bu bütərəst fikirlərin bir mənbəyi var. Yəhudilərin Tövratdan kənar etibar etdikləri, mənimsədikləri və qoruduqları bir adət-ənənə olmalıdır ki, oradakı sapqın fikirləri Allahnın göndərdiyi ki- taba salaraq, onu dəyişdirsinlər. Bax, həmin o adət-ənənə kökləri Qədim Misirin kahinlərinə (Fironun sehrbazlarına) gedib çıxan və bəzi yəhudilər tərə- findən mənimsənilərək, qorunan Kabbaladır. Onun vasitəsilə Qədim Misirin və sonra da digər bütərəst mədəniyyətlərin ünsürləri yəhudiliyin içində yol taparaq, müqəddəs kitab Tövrat da daxil olmaqla, hər şeyi təhrifə uğradıb- lar. Kabbalaçılardan əslində Kabbalanın guya "Tövratın gizli sırlarını açan bir təlim" olduğunu iddia etsələr də, gerçəkdə yəhudü tarixçisi Teodor Reynaxın (Theodore Reinach) dediyi kimi, Kabbala "Yəhudiliyin damarlarına hopan və onu tamamilə ələ keçirən gizli bir zəhərdir".²⁴ Ən azından, Kabbalada Qə- dim Misirin materialist dünya görüşünün açıq izlərini sezmək mümkündür.

Kabbalanın yaradılış təlimi

Allah Tövratın haqq bir kitab olduğunu, insanlara hidayət və nur götirdiyini Quranda belə açıqlayır:

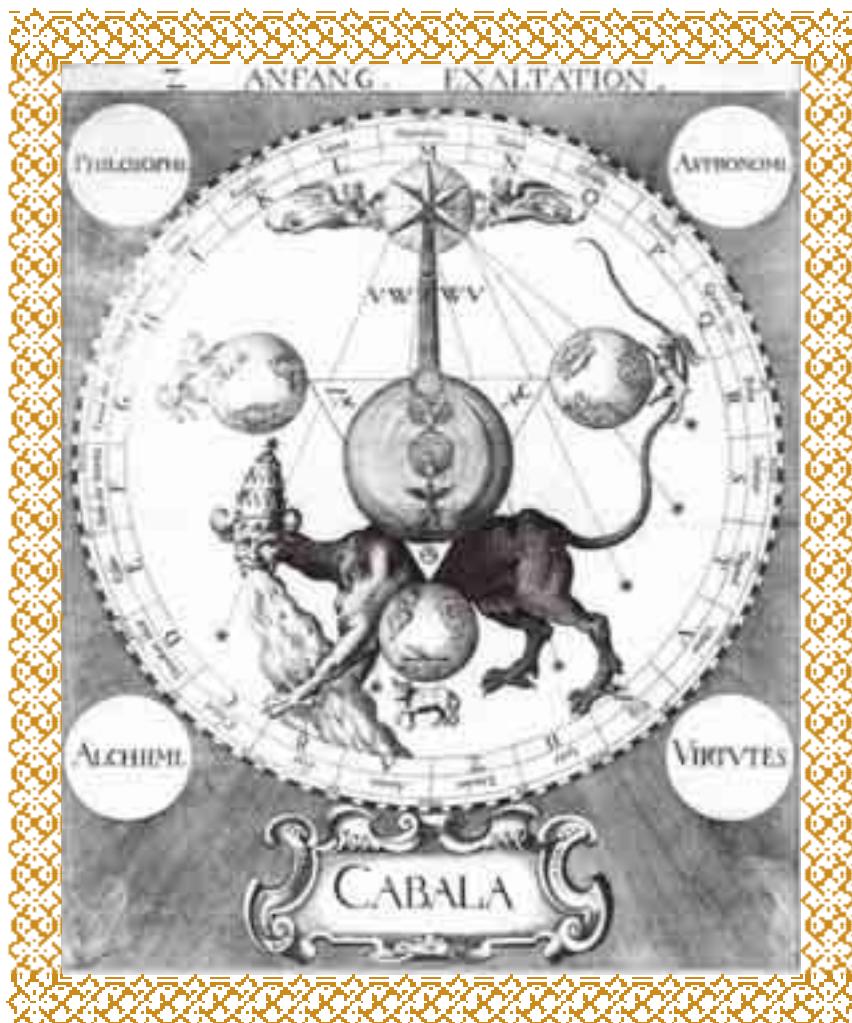
“Şübhəsiz ki, Tövratı biz nazil etdik. Onda haqq yol və nur vardır. Allaha təslim olan peyğəmbərlər yəhudilər arasında onunla, din alimləri və fəqihlər isə Kitabdan qorunub saxlanılanlarla hökm edərdilər. Onlar ona şahiddirlər. İnsanlardan qorxmayın, Məndən qorxun. Mənim ayələrimi ucuz qiymətə satmayın. Allahın nazil etdiyi ilə hökm etməyənlər, əlbəttə, kafirdirlər!” (“Maide” surəsi, 44).

Dolayısı ilə, Tövrat Allahın varlığı, birliyi, sifətləri, digər məxluqları və insanı yaratması, insanın yaradılışının məqsədi, Allahın insana qoyduğu əxlaq kimi məsələlərdə Qurana tamamilə paralel bilgilər və hökmlər çatdırıb bir kitabıdır. (Amma təəssüf ki, haqqında danışılan gerçək Tövrat bu gün əlimizdə yoxdur, mövcud Tövrat isə insanlar tərəfindən məqsədə uyğun şəkildə təhrif edilmiş bir kitabıdır.)

Gerçək Tövratda Quranla üst-üstə düşən çox önəmli bir məsələ var - Allahın "Yaradan" sifətinə malik olduğu bildirilir. Allah əzəldən mövcud olan yeganə mütləq varlıqdır. Allahdan başqa hər şey Onun yoxluqdan yaratdığı məxluqlardır. Allah bütün kainatı, onun içindəki göy cisimlərini, cansız maddələri, canlıları və ən nəhayət, insanı yaradaraq, müəyyən bir şəklə salıb. Allah təkdir və heç bir şəriki yoxdur.

Gerçəklilik bu ikən, "Bəzi yəhudilərin damarına hopan və onları ələ keçirən gizli zəhər" - yəni Kabbala tamam başqa şeyləri bildirir. Kabbalanın Allah və yaradılış haqqındaki təlimi Quranda və gerçək Tövratda deyilənlərlə qətiyyən düz gəlmir. Amerikalı araşdırmaçı Lans S. Owens (Lance S. Owens) Kabbalının yaradılış təlimini belə açıqlayır:

"Kabbalistik fikirlərin çoxu ümumi qəbul edilən dünyagörüşlərindən xeyli uzaqlaşıb. İsrail inancının ən təməl daşı əslində "Tanrıımız birdir" şəklində olub. Amma Kabbala Tanrının təkliyinin və dərkolunmazlığının ən yüksək formasında var olduğunu qəbul etsə də (Kabbala dilində bu, Ein Sof, yəni "sonsuzluq" adlanır), bu dərkədilməz təkliyin çoxlu tanrıllara çevrildiyini bildirir. Kabbalistlər bu tanrıları "Sefirot" adlandırırlar ki, bu da tanrının "üzləri" və ya "qapıları" anlamına gəlir. Tanrının anlaşılmaz təklikdən çoxluğa gedisi kabbalistlərin meditasiya və spekulyasiyalarına səbəb olmuş bir sırrdır. Bu çoxüzlü tanrı təsəvvürü çoxallahlılıq ittiham-

Kabbalanın kainatın və canlıların mənşəyi haqqında təlimi ilahi kitablarda deyilən gerçəklərə tamamilə zidd gələn, xurafatla dolu bir əfsanədir.

lara gətirib çıxarıb. Kabbalistlər buna etiraz etsələr də, məsələyə heç bir aydınlıq gətirə bilməyiblər.

Kabbalistik teologiyada eyni zamanda tanrıının erkək və dişi formalarda olması kimi bir inanc var. Bunlar müqəddəs Ata və Anadır ki, kabbala dilində "Hoxmah" və "Binah" adlanırlar. Onların yeni formaları necə yaratdıqlarını izah etmək üçün kabbalistlər açıq-aşkar seksual ifadələr işlədirlər".²⁵

QLOBAL MASONLUQ

Kabbalanın başdan-ayağa xurafat olan bu təlimi eyni zamanda insanı yaradılmış bir məxluq saymır, ona ilahi sıfət verir. Lans S. Owens (Lance S. Owens) bu məsələni belə açıqlayır:

"Kabbalanın mürəkkəb və qarışq tanrı təsəvvürü eyni zamanda antropomorfik (Allaha insani sıfətlər aid edən) xüsusiyyət daşıyır. Kabbalistik təsəvvürlərin birinə görə, Tanrı "Adam Kadmo"dur - yəni ilk və örnək insan. Bu inanca görə, insan tanrı ilə onun özündən gələn yaradılmamış bir qığılçım və kompleksə, eyni üzvi formaya malikdir. Adam (adəm) ilə Tanrı arasındaki bu qəribə kabbalistik paralel eyni zamanda bir şifrlə dəstəklənir; belə ki, ibrani dilində "Adəm" və "Yəhova" kəlmələrindəki hərflərin sayı da eynidir. Dolayısı ilə, kabbalistik yozumda Yəhova Adəmə bərabər sayılır. Bu iddia isə öz növbəsində bütün insanların ən yüksək səviyyəsinin Allahlıq olduğuna götürib çıxardı.²⁶

Bütpərəst dinlərin xürafatından doğan bu uydurma fikirlər yəhudiliyin degenerasiyasına səbəb olmuşdu. İnsanı "tanrılaşdırmaq" qədər mənasız iddiälərə düşən yəhudi kabbalistlər eyni zamanda həmin insanın yalnız yəhudilər olduğunu, digər irqlərin insan sayılmadığını iddia edirdilər. Nəticədə Allaha itaət və qulluq üzərində qurulmuş bir ilahi dinin yerində yəhudi eqoizmini təcəssüm etdirən yanlış bir təlim inkişaf etməyə başlamışdı. Və kabbalistlər bir müddət sonra Tövrati da təhrif edərək, öz ideyalarını ona köçürməyə başladılar.

Kabbalada Qədim Misirin bütvpərəst təlimlərilə paralellər də açıq-aşkar görünür. Qədim Misirlilər, artıq dediyimiz kimi, maddənin əzəli və əbədi olduğuna inanır, varlığın yoxdan yaradılması fikrini rədd edirdilər. Kabbala isə eyni yanaşmanı insana tətbiq edir, insanın yaradılmadığını, öz varlığının sahibi və idarəedicicisi olduğunu bildirirdi.

Əgər müasir terminlərlə danışsaq, Qədim Misirdəki təlimin adı materializm idi. Kabbala təlimi isə "seykular (dinsiz) humanizmdir". Çox maraqlıdır ki, son iki əsrədə bu iki anlayış bütün dünyaya hakim olan mədəniyyəti formalasmışdır. Bəs Qədim Misir və Kabbala təlimlərini tarixin dərinliklərindən günümüzə qədər gətirənlər kimlərdir?

Tampliyerlərdən masonlara doğru

Tampliyerlərdən bəhs edərkən bu qəribə səlibçi təşkilatın Qüdsdə tapdıcı gizli təlimdən yararlandığını bildirmişdik. Onların məhz bunun nəticəsinində xristianlığı tərk edərək, magiya ayinləri həyata keçirdiklərini də demişdik. Okultizm (gizli elmlər) tarixinin məşhur ekspertlərindən sayılan fransız yazarı Elias Lui (Elias Lui) "Histoire de la Magie" (Magiya Tarixi) adlı kitabında templiyerlərin Kabbala doktrinası əsasında gizli təlim yaratdıqlarını tutarlı arqumentlərlə əsaslandıır.²⁷

Kabbala isə, artıq bildiyiniz kimi, kökləri Qədim Misir kahinlərinə qədər gedib çıxan, magiyaya əsaslanan bütərəst bir təlimdir. Yəhudilərin Qədim Misirdə mənimsədikləri bu təlim Orta Şərqdəki bütərəst qövmlərin mistik inanclarıyla da qarışdırıllaraq (Quranın “Bəqərə” surəsinin 102-ci ayəsində Harut və Marutla bağlı xəbər verildiyi kimi), bir sistem halına gətirmişlər və Tövrati da ona uyğun olaraq təhrif etmişdilər. Beləcə, Qədim Misirdən qaynaqlanan bu təlim Kabbala vasitəsilə templiyerlərə çatmışdı.

Məşhur italiyalı yazıçı Umberto Eko "Fuko rəqqası" romanında bu gəçəklərdən bəhs edib. Eko əsərindəki obrazların dililə templiyerlərin Kabbalanın təsirinə düşdüklərini və kabbalistlərin Qədim Misir dövründəki fironlara gedib çıxan bir sirə malik olduqlarını bildirir. Ekoya görə, qədim misirlilərin bəzi mistik adətləri yəhudilərin liderləri tərəfindən öyrənilmiş və Əhdi-Ətiqin ilk beş kitabına salınmışdı. Ancaq elə üstüortülü şəkildə salınıb ki, onu ancaq kabbalistlər anlaya bilirlər (Qeyd edək ki, sonralar İspaniyada yazılan və Kabbalanın əsasını təşkil edən Zöhar bu beş kitabın sirləri haqqındadır.

Umberto Eko kabbalistlərin Qədim Misirdən mənimsədikləri bu mistik bilgilərin Süleyman Məbədinin həndəsi quruluşundan və ölçülərindən də öyrənildiyini yazar. Eyni zamanda qeyd edir ki, templiyerlər bu sirləri həm də "...o zaman Qüdsdə qalan bir ovuc kabbalist hahamdan öyrəniblər".²⁸

Tampliyerlər Qədim Misir-Kabbala təlimini mənimsəməklə, təbii ki, Avropana hakim din olan xristianlığa qarşı çıxırlar. Bu işdə onlarla bir sıradə duran digər qüvvə isə yəhudilər idi. 1307-ci ildə Fransa kralı və Papanın birgə qərarı ilə templiyerlərin darmadağın edilməsindən sonra xristianlığa qarşı çıxan qüvvələr fəaliyyətlərini üstüortülü və daha radikal şəkildə davam etdirmişdilər. Öncə dediyimiz kimi, templiyerlərin bir qismi həbsdən və edam-

Süleyman məbədinin maketi. Tampliyerlər və masonlar Hz.Süleymanla bağlı bir fikirlərinə görə bu məbəddə guya bütpərəst mədəniyyətlərin hansısa "sərr"inin gizləndiyinə inanmışdır. Mason ədəbiyatında Süleyman məbədinə ciddi diqqət ayrılmışının səbəbi budur.

lardan qurtularaq, o vaxtkı Avropada Papanın əlinin çatmadığı yeganə dövlətdə - Şotlandiya krallığında gizlənmişdir. Şotlandiyada bənna birliliklərinə (lojalarına) yol taparaq, tədricən onları tamamilə ələ keçirmişlər və beləliklə, masonlar bu ölkədə kök salmağa başlamışdır. Hətta indi də masonluğun əsas təməllərindən biri Şotlandiya Ritidir.

"Yeni masonluq düzəni" adlı kitabımızda araşdırduğumuz kimi, XIV əsrin əvvəllerindən başlayaraq, Avropa tarixinin ən əsas məqamlarında tampliyerlərin və onlarla əlaqədə olan yəhudilərin izlərini görmək mümkündür. Bu məsələlərə bir daha qısaca nəzər salaq:

* Fransadakı Provans əyaləti tampliyerlərin ən əsas sığınacaqlarından biri idi. Həbslər zamanı onların çoxu burada gizlənmişdir. Bu bölgə həm də Avropanın sanballı Kabbala mərkəzlərindən biri idi. O vaxta qədər şifahi halda yaşadılan Kabbala məhz Provansda kitab halına salınmışdı.

* Tarixçilərin qənaətinə görə, 1381-ci ildə İngiltərədə başlayan kəndli qiyamı hansısa bir "gizli təşkilat" tərəfindən qızışdırılmışdı. Həmin "gizli təşkilat" isə çox böyük ehtimalla, Tampliyerlər Ordeni olub. Qiyamın məqsədi sosial partlayışı katolik kilsəsinə tərəf istiqamətləndirməkdən ibarət idi.

* Bu qiyamdan yarım əsr sonra indiki Çexiyanın Bohemiya bölgəsində Con Hass (John Huss) adlı bir din xadiminin katolik kilsəsinə qarşı başlatdı-

ğı hərəkatın arxasında da tampliyerlər durmuşdular. Hass Kabbala ilə yaxın-dan tanış idi. Öz fikirlərini Aviqdor Ben Isaak Kara (Avigdor Ben Isaac Kara) adlı bir nəfərin təsirilə formalaşdırmışdı ki, həmin şəxs də Praqadakı yəhudü icmasının hahamlarından biri və tanınmış kabbalist idi.

Bu misallar (onların sayını xeyli artırmaq da olar) göstərir ki, tampliyer-lərlə kabbalaçların ittifaqı Avropa tarixinə və sosial sisteminə ciddi təsir göstərmişdi. Onlar xristianlıq üzərində qurulan Avropa mədəniyyətini dəyiş-dirməyə, Kabbalaya əsaslanan mədəniyyətlə əvəzləməyə çalışırdılar. Bunun ardınca isə siyasi dəyişmələr baş verəcəkdi - Fransa və İtaliya inqilabları ki-mi...

Qarşidakı böülümlərdə Avropa tarixinin bəzi vacib mərhələlərini araşdıracaqıq. Və hər dəfə şahid olacaqıq ki, Avropada dini sarsıtmağa, onun əvə-zində dinsiz bir sistem qurmağa çalışan ciddi bir qüvvə var idi. Bu qüvvə Qədim Misirdən Kabbalaya qədər gələn təlimi Avropaya qəbul etdirməyə çalışıb. Həmin təlimin əsasında isə, öncə də dediyimiz kimi, iki anlayış dururdu: humanizm və materializm.

Gəlin, əvvəlcə humanizmin nə olduğunu araşdırıaq.

-III-

HUMANİZMİN PƏRDƏARXASI

Çoxları humanizm anlayışını "insan sevgisi", "barış", "dostluq", "qardaşlıq" kimi başa düşür. Ancaq fəlsəfi baxımdan humanizmin daha vacib bir mənası var: Humanizm - "insanlıq" anlayışını insanların yeganə məqsədinə çevirən bir düşüncədir. Başqa sözlə desək, insanı Yaradıcısı olan Allahdan üz çevirməyə, sadəcə öz varlığı və şəxsiyyəti ilə maraqlanmağa çağırır. Bu sözün Qərb dillərindəki mənası həmin anlamı daha qabarlıq verir - məsələn, İngilis lüğətlərində "Humanizm" kəlməsi belə açıklanır: "Ən yüksək dəyər, xarakter və davranışların hansısa fövqəltəbi qüvvədə deyil, insanda olduğuna inanan düşüncə sistemi".²⁹

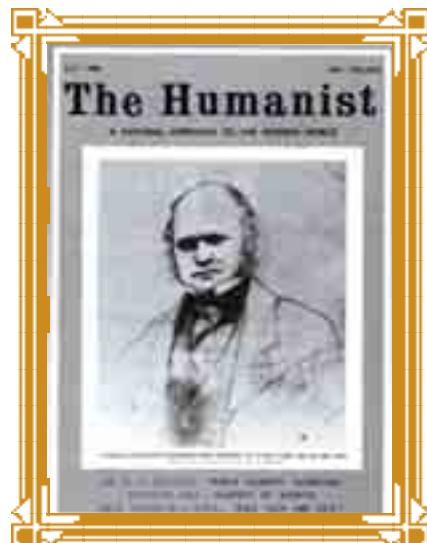
Humanizmin ən açıq tərifini isə bu fəlsəfəyə inananlar veriblər. Müasir dövrün tanınmış humanist yazarlarından sayılan Korliss Lamont (Corliss Lamont) "*The Philosophy of Humanism*" (Humanizm Fəlsəfəsi) adlı kitabında belə yazır:

"Humanizm bütün gerçəkliliklərin məhz təbiətin özündən ibarət olduğuna inanır, qəbul edir ki, kainatın əsası şur deyil, materiyadır... Təbiətin fövqündə heç nə yoxdur. İnsanlar fövqəltəbi və ölümüsüz ruhlara sahib deyillər. Kainatın fövqündə duran əzəli və əbədi bir Yaradıcı mövcud deyildir".³⁰

Göründüyü kimi, əslində humanizmin təməlində ateizm dayanır. Humanistlər bunu açıq etiraf edirlər. Ötən əsrədə humanistlər tərəfindən iki önəmli manifest, yəni bəyannamə yayılıb. 1933-cü ildə yılan I manifesti o dövrün bəzi məşhur şəxsləri imzalayıblar. 40 il sonra, yəni 1973-cü ildə yılan "II Humanizm Manifesti" isə əslində bəzi əlavələrlə elə birincinin tekrarı olub. "II Humanizm Manifesti"ni minlərlə alim, fikir adamı, yazar və s. imzalayıb. Amerika Humanizm Assosiasiyyası hələ də bu sənəddən aktiv istifadə edir. Manifestləri təhlil edəndə bəlli olur ki, ikisi də kainatın və insanın Allah tərəfindən yaradılmadığını, öz-özünə ortaya çıxdığını, insanın özündən başqa heç bir varlığın qarşısında məsuliyyət daşımadığını, Allaha inamın insanı və cəmiyyəti geridə qoymasını bəyan edir, yəni başdan-ayağa ateist sənədlərdir. Məsələn, Humanizmin 1-ci manifestinin ilk altı maddəsi belədir:

"Biz aşağıdakı fikirlərimizi elan edirik:

1. Humanistlər Kainatın öz-özünə var olduğunu və yaradılmadığını qəbul edirlər.
2. Humanizm insanın təbiətin bir parçası olduğuna və müəyyən proseslərin nəticəsində yarandığına inanır.
3. Həyatın üzvi mənşəyi haqqındaki fikirlərlə razılaşan humanistlər şüur və bədən arasındakı ümumi dualizmi rədd edirlər.
4. Humanizm insanın mədəni, antropoloji, tarixi və sosial amillərin qarşılıqlı təsirinin nəticəsində pillə-pillə formalaşdığını qəbul edir. Müəyyən mədəni dövrdə doğulan fərd əsasən həmin mədəniyyətin təsirilə formalaşır.
5. Humanizmə görə, kainatın müasir elm tərəfindən qəbul edilən quruluşu və orada gedən proseslər heç bir fəvqəladə qüvvənin nəzarətində deyil.
6. Bizim qənaətimizə görə, teizm, deizm, modernizm və digər "yeni düsüncə"lərin zamanı çoxdan keçibdir.³¹

Dövrümüzdə humanizm ateizmin başqa addır. Amerikada çıxan "The Humanist" dörgisinin Darvini heyranlıqla töbülḡ etməsi də bunu sübut edir.

Bu müddəalar materializm, darvinizm, ateizm və aqnostizm kimi adlar altında ortaya çıxan vahid fəlsəfənin əsasını təşkil edir. Birinci maddədə kainatın əzəli və əbədi olması kimi materialist ehkam irəli sürürlər. İkinci maddə insanın təkamül nəzəriyyəsinin dediyi kimi, öz-özünə yaranması iddiasıdır. Üçüncü maddə ruhun varlığını rədd edərək, insanın yalnız maddədən ibarət olduğunu irəli sürür. Dördüncü maddə "mədəni inqilab" tezisini əsas götürüb, insan fitrətinin (yaratılışdan gələn özəlliklərin) varlığını rədd edir. Beşinci maddə Allahın insan və kainat üzərindəki hakimiyyətini kənara atır. Altıncı maddə isə Teizmin, yəni Allah inancının lazımsız olduğunu bildirir.

Əgər diqqət yetirsəniz, görərsiniz ki, bu iddialar haqq dirlərə düşmən olan dairələrin hər zaman işlətdikləri fikirlərdən başqa bir şey deyillər. Çünkü bütün din düşmənləri humanizm tavanının altında toplaşıblar. O səbəbə görə ki, humanizm - tarix boyunca Allahı inkarın ən böyük çıxış nöqtəsi olan müddəaların üzərinə qurulub.

Allah bununla bağlı Quranda belə buyurur:

“Məgər insan elə güman edir ki, o, başlı-başına [cəzasız] buraxılacaq? Məgər o, [ata belindən ana bətninə] tökülən bir qətrə nütfə deyildimi? Sonra laxtalanan qan oldu və Allah onu yaradıb surət verdi [insan şəklinə saldı]. Sonra da ondan biri kişi, biri qadın olmaqla iki cift [həmtay] yaratdı. Elə isə o Allah ölüləri diriltməyə qadir deyildirmi?!” (“Qiyamə” surəsi, 36-40).

Allah insana özbaşına və məsuliyyətsiz olmadığını bildirir və ona necə yaradıldığını xatırladır. Çünkü insan Allah tərəfindən yaradıldığını qavrayan- da Rəbbi qarşısındaki məsuliyyətini də dərk edir. Buna görə də humanizm insanın heç kim tərəfindən yaradılmadığı iddiasını öz fəlsəfəsinin təməl doktrinası halına gətirib. Humanistlərin I Manifestinin ilk iki maddəsi bunu açıq- aşkar göstərir. Özü də onlar əllərində guya “elmi əsasların” olduğunu iddia edirlər. Amma son dərəcə yanılırlar. Humanistlərin I Manifesti yayılandan bugündək bu fəlsəfənin “elmi gerçək” kimi göstərilən iki əsası - yəni kainatın sonsuz olması fikri və təkamül nəzəriyyəsi,- elm tərəfindən darmadağın edilib:

1) Kainatın əzəli və əbədi olması (yəni yaradılmaması) fikri elə Humanistlərin I Manifesti yazılın dövrdə bir sıra astronomik kəşflərlə çürüdüllər. Kainatın genişlənməsi, kosmik radiasiya fonu, hidrogen-helium nisbətinin hesablanması kimi faktlar kainatın bir başlanğıçı olduğunu və təxminən 15-17 milyard il öncə "Böyük Partlayış" (Big Bang - Biq Bənq) adı verilən nə-

həng bir partlayışla yoxdan var edildiyini göstərdi. "Big Bang" nəzəriyyəsi uzun müddət "humanistlər" və digər materialistlər tərəfindən qəbul edilməsə də, sonda onların da təslim olmaqdan başqa yolları qalmamışdı. Hazırda bütün elm aləmi "Big Bang"ı qəbul edir ki, bu da humanistləri dalana dirəyib. Ateist alim Entoni Flunun (Anthony Flew) ifadəsi ilə desək, "Big Bang modeli ateist üçün olduqca ağırlıdır. Çünkü elm dinin irəli sürdüyü bir iddiəni - kainatın başlanğıcı olması fikrini sübuta yetirib".³² (*Ətraflı bilgi üçün baxın: Harun Yəhya, "Kainatın yaradılması"*).

2) Humanistlərin I Manifestinin digər "elmi dayağı" olan təkamül təlimi də sənədin qəbul edilməsindən sonrakı on illər ərzində çökməyə başlamışdı. 1930-cu illərdə Oparin və Haldan (Orarin ve Haldane) kimi ateist (və humanist) alimlərin həyatın mənşəyi haqqında irəli sürdüyü təkamülçü fikirlər tədricən elm tərəfindən tamamilə təkzib edilmişdi. Arxeoloji qazıntılar canlıların təkamül prosesində əmələ gəlmədiklərini, fərqli quruluşlarıyla yer üzündə birdən yarandıqlarını göstərmüşdür. Təkamülçü paleontoloqlar 70-ci illərdən sonra bunu açıq ifadə etməkdədirlər. Çağdaş biologiya, canlıların təkamül nəzəriyyəsinin dediyi kimi, təbiət qanunlarının və təsadüflərin nəticəsi olaraq yaranmadığını, hər orqanizmdə yaradılışı sübut edən "elmi layihə" əlamətlərinin olduğunu göstərir. (*Ətraflı bilgi üçün baxın: Harun Yəhya, "Həyatın Gerçək Mənşəyi"*).

Humanistlərin I Manifestində dini inancların guya cəmiyyəti geridə qoyması haqqında deyilən fikirlərin əsaasız olduğunu isə tarixi təcrübə sübuta yetirmişdi. Humanistlər dini inanclar ləğv ediləndən sonra bəşəriyyətin rəhatlıq və əmin-amalıq içində yaşayacağına iddia etsələr də, bunun tam əksinin şahidi olublar. Manifestin yayılmasından 6 il sonra başlayan II Dünya Müharibəsi tamamilə dinsiz ideologiyanın - faşizmin bəhrəsi idi. Humanist ideologiya olan kommunizm öncə Sovetlər Birliyi, ardınca da Çin, Kamboca, Vietnam, Şimali Koreya, Kuba, müxtəlif Afrika və Latin Amerikası ölkələrində insanlara xeyli bələlər yaşatdı, toplam 120 milyon nəfərin ölümünə səbəb oldu. Qərb tipli humanizmin (kapitalist sistemlərin) də dünyaya barış və xoşbəxtlik gətirmədiyini sübut etməyə ehtiyac yoxdur.

Qısaçı, humanizmin həm elmi dayaqları çürükdür, həm də təbliğ etdikləri dünyagörüşləri boş və mənasızdır. Amma bunun aşkarlanmasına baxmayaraq, humanistlər fəlsəfelərindən nəinki vaz keçməyiblər, hətta onu kütləvi təbliğat yolu ilə bütün dünyaya yaymağa çalışıblar. Xüsusilə də II Dünya Müharibəsindən sonrakı dövrdə elm, fəlsəfə, musiqi, ədəbiyyat, rəsm, kino

kimi sahələrdə güclü humanizm fəlsəfəsinin güclü təsiri diqqəti çəkir. Onların üstü bəzək, altı təzək mesajları cəmiyyətə improvisasiya edilib. Məsələn, bütün dövrlərin ən populyar musiqi qruplarından sayılan "Bitlz" in solisti Con Lennonun (John Lennon) məşhur "Imagine" (Xəyal et) adlı şərqişinin sözlərinə fikir verək:

Xəyal et ki, Cənnət yoxdur

Bundan asan daha nə var?

Altımızda Cəhənnəm yox,

Üstümzdə tək səma var

Ətrafında insanlar var

Xəyal et ki, bütün onlar

Bu gün üçün yaşayırlar

Xəyal et ki, nə vətən var,

Nə uğrunda öləcək və ya öldürüləcək bir şey...

Nə də bir din

Bundan asan daha nə var?

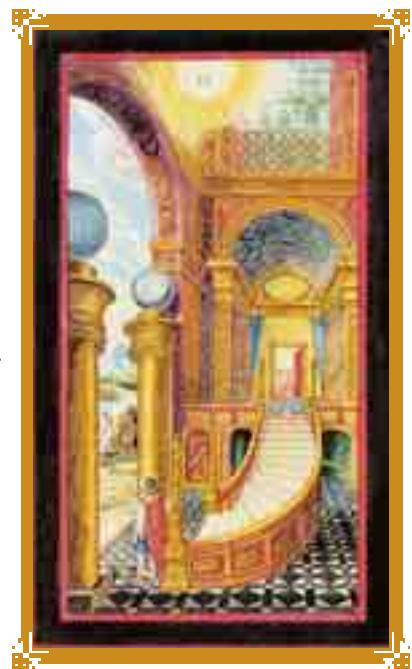
Mən xəyalpərvər deyiləm

Bunu deyənlər eşitsin:

Bu yolda mən tək deyiləm

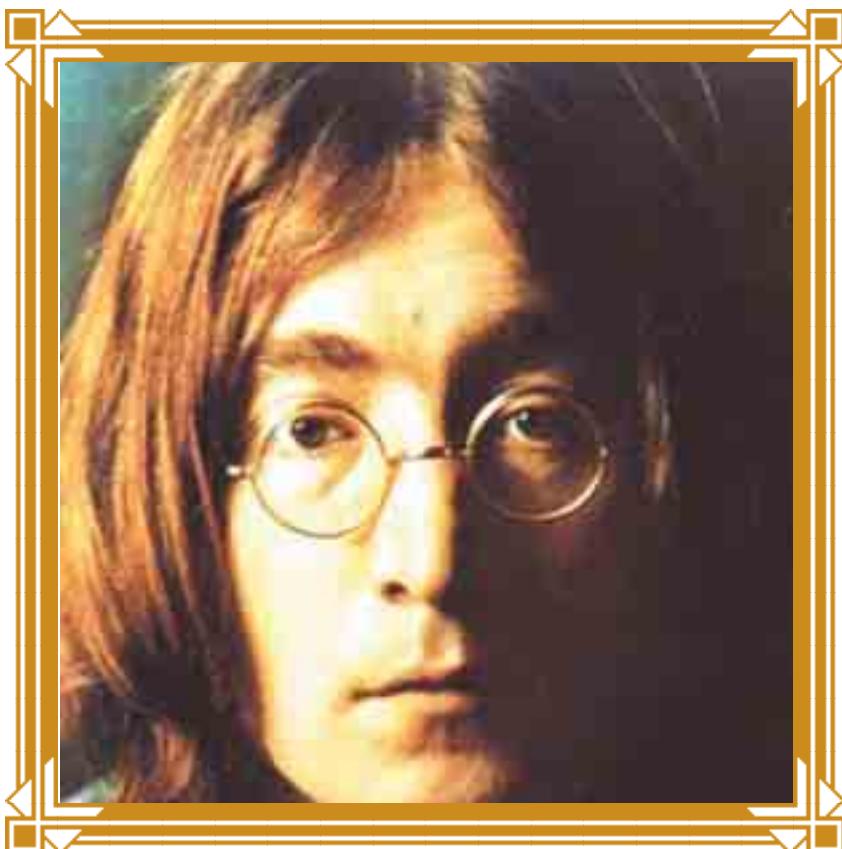
Dur gəl, sən də bizə qoşul

Bütün dünya qoy bir olsun.

Bu şərqi 1999-cu ildə keçirilən müxtəlif "əsrin mahnısı" müsabiqələrində birinci yeri tutmuşdu. Bu, elmi əsasları olmayan humanizmin kütlə şüuruna necə yeridildiyini, necə improvisasiya olunduğunu açıq-aşkar göstərir. Dinə qarşı çıxan humanizm insanlara ancaq belə duyğusal vasitələrlə təsir etməyə çalışır.

1933-cü ildə yayılan Humanistlərin I Manifestinin vədləri boşça çıxandan 40 il sonra II Manifest qələmə alındı. Humanistlərin II Manifesti adlanan bu sənədin başlangıcında I Manifestin vədlərinin niyə boşça çıxmamasına aydınlıq gətirilməyə çalışılır. Amma buna o qədər də nail olunmayıb. Qeyd edək ki, II Manifestdə də birincidə olduğu kimi, dinə qarşı fikirlər olduğu kimi qalıb. Humanistlər yenə də teizmin, xüsusilə də duaları eşidən, insanlara nəzər yetirən Tanrıya inancın arqumentsiz və zama-

Məşhur "Bitləz" qrupunun solisti Con Lennon "Xəyal et ki, heç bir din yox" sözləri-
lə XX əsrə humanist fəlsəfənin əsas təbliğatçılarından biri idi.

ni keçmiş puç bir fikir olduğunu bildirirdilər: "Biz vəhy, tanrı, ibadət və ya inanc anlayışlarının bəşəriyyətə zərər verdiyinə inanırıq... Ateist ola-raq Tanrı ilə deyil, insanlarla, müqəddəsliklə deyil, təbiətlə işə başlayı-riq".³³

Bunlar son dərəcə səthi izahlardır. Dini anlamaq üçün dərin bir ağıl və qavrayış lazımdır, onların əsasında səmimiyyət və qərəzsizlik durur. Humanizm isə elə başlanğıcdan Allaha qarşı çıxan və bu qərəzini elmi pərdəyə bürüyərək, cəmiyyətə qəbul etdirməyə çalışanların cəhdlərindən başqa bir şey deyildir. Onların Allah inancını və İlahi dinləri "sübutsuz və zamanı keçmiş fikir" adlandırmaları isə əslində yeni bir şey deyil, inkarçıların min illərlə ərzində dediklərinin təkrarıdır. Allah inkarçı düşüncəni Quranda belə tənqidir:

“Sizin tanrıınız bir olan Allahdır. Axırətə inanmayanların qəlbləri isə inkar edər. Onlar özlərinə siğışdırmasalar. Şübhəsiz ki, Allah onların gizlətdiklərini də bilir, aşkar etdiklərini də. Allah təkəbbür edənləri sevməz! Müşriklərdən: "Rəbbiniz nə nazil etmişdir?" - deyə soruşduqda, onlar: "Qədimlərin əfsanələrini!" - deyə cavab verərlər” (“Nəhl” surəsi, 22-24).

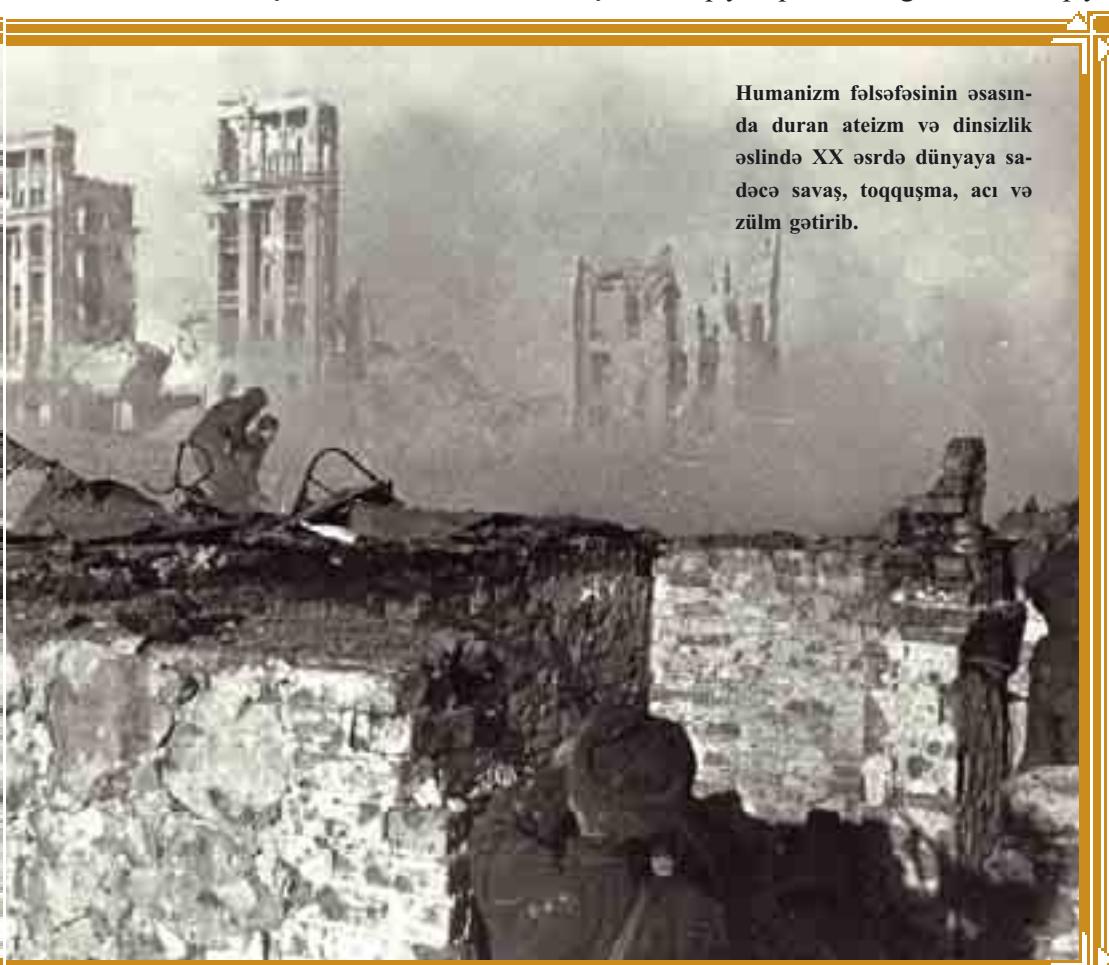
Ayələrdə inkarçıların dini daim "köhnə nağıł" adlandırdıqları və bunun əsas səbəbinin qəlblərindəki lovğalıq hissinin (kibr) olduğu söylənilir. Humanizm isə sadəcə olaraq, ayədə təsvir olunan düşüncə tərzinin müasir formasıdır. Yəni humanizm qətiyyən "yeni düşüncə tərzi" deyil, qədimdən bəri inkarçıların dünyagörüşünün əsasını təşkil edən yanlışlıqdır. Humanizmin Avropa tarixindəki yerini araşdıranda bu mövzu ilə bağlı çox maraqlı gerçəklər ortaya çıxır.

Humanizmin kabbalistik mənşəyi

Kabbalanın Allahın İsrail oğullarına göndərdiyi haqq dinin içine girən, onu dəyişdirən, köklərinin isə Qədim Misirə gedib çıxan bir təlim olduğunu artıq bilirik. Onu da bilirik ki, bu təlimin əsasında insanın Allah tərəfindən yaradılmamış, əzəldən mövcud olan varlıq olması fikri dayanır. Avropa humanizmi də bu məndəndə qaynaqlanır. Xristianlıqda Allahın varlığına və bütün insanların Onun aciz bəndəleri olduğuna inam əsas yeri tutur. Amma tampliyerlərin əli ilə Avropaya yayılan Kabbala əksər fikir adamlarını öz təsiri altına almışdı. Beləcə, XV əsrənə başlayaraq Avropa fikir dünyasına "humanizm" dünyagörüşü nüfuz etməyə başladı.

Humanizm ilə Kabbala arasındaki bu bağlılıq tarixi proseslərin pərdəxəxasının araşdırılmasına həsr olunmuş əksər qaynaqlarda vurgulanır. Bu qay-

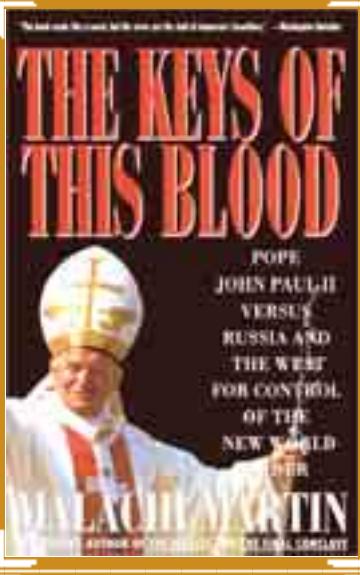
Humanizm fəlsəfəsinin əsasında duran ateizm və dinsizlik əslində XX əsrənə dünyaya sadəcə savaş, toqquşma, acı və zülm gətirib.

naqlardan biri də Müqəddəs Vatikan Kitab İnstitutunda tarix professoru, tənənnimş yazar Malaki Martininin (Malachi Martin) "The Keys of This Blood" (Bu qanın açarları) adlı kitabıdır. Prof. Martin Kabbalanın humanistlərə açıq-aşkar təsirin etməsini belə izah edir:

"Renessans İtaliyasının erkən dönəmlərində özünü göstərən qeyri-ənənəvi üsyançılıq atmosferində mövcud sistemin nəzarətini neytrallaşdırmağı qarşısına məqsəd qoyan humanist dərnəklər fəaliyyətə başlamışdı. Onlar, təbii ki, gizlin çalışırdılar. Bu humanist qruplar həm İncilə, həm də kilsənin ictimai-siyasi sahələrdə qurduğu fəlsəfi və dini münasibətlərə qarşı çıxırdılar. Onlar Müqəddəs Kitabı tamam fərqli şəkildə yozur və təfsir edirdilər. Həmin yozumların kökü isə Şimali Afrikaya, xüsusilə də Misirdəki bəzi məzheblərə gedib çıxırdı. Bir müddət sonra İtaliya humanistləri daha da irəli gedərək, Kabbalani bir yol göstərən kimi qəbul etdilər, Qnostik (xristianlığın ilk vaxtlarında yaranmış və Kabbala ilə əlaqəsi olan metafizik təlim) təfəkkürünü yenidən dirçəldilər. Və həmin təlimi bir dünya mərkəzi halına götirdilər. Onların məqsədi Kabbaladan yaranılaraq, təbiətin gizli qüvvələrini sosial məqsədlər naminə istifadə etmək idi.³⁴

Qısaçı, o dönəmdə qurulan humanist dərnəkləri Avropaya hakim olan katolik mədəniyyətinin yerində kökləri Kabbaladan qaynaqlanan yeni bir mədəniyyət qurmaq, bu məqsədlə "sosial çevriliş" etmək niyyətində idi. Bu mədəniyyətin Qədim Misir təlimlərinə əsaslanmasını prof. Martin belə təsvir edir: "Həmin humanist cəmiyyətlərinin üzvləri "Kainatın Ulu Memarını" aradıqlarını və özlərini ona həsr etdiklərini deyirdilər. "Kainatın Ulu Memarı" ibranicə dörd müqəddəs hərflə, yəni ÜNWN ilə işarələnirdi. Bununla yanaşı, humanistlər Qədim Misir mənşəli piramida və göz təsvirlərini simvolları olaraq seçmişdilər..."³⁵

Qeyd edək ki, humanistlərin "Kainatın Ulu Memarı" ifadəsi hələ də masonlar tə-

Vatikan Universitetinin tarixçisi Malaki Martin (Malachi Martin) bildirir ki, Avropana humanizmin ortaya çıxması ilə Kabbala arasında çox sıx bir əlaqə var.

rəfindən işlədir. Bu da öz növbəsində, humanistlərlə masonların arasında bağlılıq olduğunu göstərir. Prof. Martinin yazdığı kimi:

"Avropanın digər şimal bölgələrində humanistlərlə paralel daha bir birlik yaranmışdı. Mahiyyətinə heç bir əhəmiyyət verilməyən bir birlik... XIV əsrə kabbalist-humanist cəmiyyətlər təzəcə formallaşmağa başlayanda İngiltərə, Şotlandiya və Fransada orta əsr bənnə lojaları mövcud idi. Onlar yavaş-yavaş mason lojalarına çevrilirdilər. O vaxtlar heç kim masonlarla italyan humanistləri arasında fikir birliyinin olduğunu təxmin edə bilməzdi. Hərçənd, onların hər ikisi katolik kilsəsindən tamamilə uzaq, məxfi təşkilatlar idi. Hər ikisi "Kainatın Ulu Memarı" inancını qəbul edirdi. Bu "Ulu Memar" (Katolik inancından fərqli olaraq) maddi kainatın bir parçası, "aydınlaşmış düşüncə"nin bir ünsürü idi. Humanistlərin və masonların qəbul etdiyi bu yeni inanc xristianlıqla qətiyyən uyğun gəlmirdi, günah, cəhənnəm, cənnət, peyğəmbərlər, mələklər, rahiblər və papa kimi əksər anlayışları rədd edirdi".³⁶

Qısaçı, XIV əsrə Avropada Kabbaladan qaynaqlanan humanist - mason təşkilatlanması prosesi gedirdi. Özü də bu təşkilat yəhudilikdə, xristianlıqda və islamda olduğuna rəğmən, Allahı bütün kainatın yaradıcısı, hakimi, cəmi insanların Rəbbi kimi qəbul etmirdi. Bunun yerinə "Kainatın Ulu Memarı" kimi fərqli bir anlayışdan istifadə edirdi və onlara görə, həmin varlıq maddi kainatın bir parçası idi... Başqa sözlə desək, XIV əsr Avropasında yaranan bu gizli təşkilat örtülü şəkildə Allahı inkar edir, maddi təbiətə sitaş edirdilər.

Bu əcaib inancın başqa bir tərəfini görmək üçün gəlin yenidən XX əsrə qayıdaq və çağdaş masonların nəşrlərinə nəzər salaq. Ən məşhur türk masonlarından olan Səlami İşindəğin gənc masonlara təlim məqsədilə yazdığı və 1977-ci ildə yalnız masonların arasında yayılan "Masonluktan Esinlenmeler" adlı kitabında "Kainatın Ulu Memarı" inancı belə anladılır:

"Masonluq tanrısız deyil. Amma onun məniməsiyi Tanrı anlayışı dinlərdəkinə bənzəmir. Masonluqdə tanrı ən uca bir prinsipdir. Kainatın son pilləsi, sərhədidir. Öz varlığımızı tənqid edərək, özümüzü tanıyarəq, elm, ağıl və iradə yolunda getdikcə, onunla aramızdakı məsafə azala bilər. On-da insanların yaxşı və ya pis cəhətləri yoxdur. O, şəxsləndirilməyib. Təbiətin və bəşəriyyətin idarə edicisi sayıla bilməz. Kainatdakı böyük və uca çalışmanın, birliyin, harmoniyanın Memarıdır. Kainatdakı bütün varlıqların cəmidir. Hər şeyi görən və əhatə edən total gözdür, enerjidir.

Amma bütün bunlarla belə, onun bir başlangıç olduğu deyilə bilməz. O, böyük bir sırrdır".³⁷

Yenə də eyni qaynaqda masonların "Kainatın Ulu Memarı" deyərkən əslində təbiəti nəzərdə tutduqları, yəni təbiətə sitayış etdikləri belə ifadə edilir: "Təbiətdən kənarda bizi yönəldən, hərəkətlərimizə görə məsuliyyət daşıyan bir güc ola bilməz. Mason təlimlərinin əsasında elm və ağıl dayanan gerçəkliliklərdir. Tanrı elə kainatın özü və onu əhatəyə alan güc, enerjidir".³⁸

Türk masonlarının özəl nəşrlərindən sayılan "Memar Sinan" jurnalında isə eyni fəlsəfə bu cür açıqlanır:

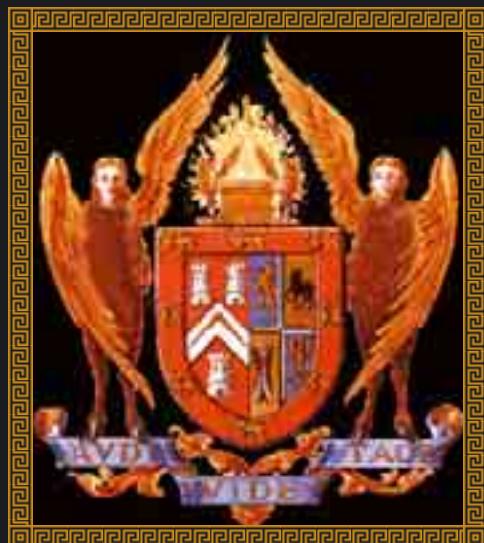
"Kainatın Ulu Memarı sonsuzluğa doğru meyllənmək deməkdir. Sonsuzluqdakı mütləqliyi, tamlığı, mükəmməlliyi aramaq və dönə-dönə aramaq gərəkdir. Bunu düşünən masonla yaşınan an arasında bir məsafə yaranır".³⁹

Bəli, masonların "biz Allaha inanırıq, aramızda qətiyyən ateist yoxdur" deyərkən nəzərdə tutduqları "Allah inancı" budur. Masonluq əslində Allaha deyil, öz daxili fəlsəfəsində ilahiləşdirdiyi "təbiət", "kainat", "insanlıq" kimi humanist və naturalist anlayışlara inanır. Mason ədəbiyyatını incələyəndə bu qurumun əslində "təşkilatlanmış humanizm"dən başqa bir şey olmadığı və bütün dünyada dinsiz cəmiyyət qurmağı qarşısına məqsəd qoyduğu anlaşılır. XIV əsr Avropasının humanist dərnəklərində yaranan fikirlər müasir masonlar tərəfindən də eyni şəkildə qorunur və qəbul edilir.

Masonluq humanizmi: insana sitayış etmə

Masonlar öz əbədiyyatlarında humanist fəlsəfələrini və İlahi dinlərə qarşı çıxmalarını təfsilati ilə izah edirlər. Onların nəşrlərində bu mövzu ilə bağlı xeyli açıqlama, izah, şərh və simvollar var. Artıq dediyimiz kimi, humanizm insanın Yaradıcısı olan Allaha arxa çevirməsi və özünü kainatın "ən uca varlığı" kimi görməsidir. Bu, əslində elə insana etiqaddır. Həmin ağılsız inanc XIV və XV əsrlərin kabbalist humanistlərindən günümüzün masonlarına qədər davam etdirilir.

XIV əsrin ən məşhur kabbalist humanistlərindən biri Piko Della Mirandoladır (Pico Della Mirandola). Onun "Conclusiones" adlı əsəri Papa VIII İnnokentii tərəfindən "kafir və xəstə ağılnı sayıqlaması" adlandırılıraq, 1489-cu ildə lənətlənmişdi. Çünkü Mirandola əsərində "dünyada heç bir şey insana

Bəzi mason simvolları

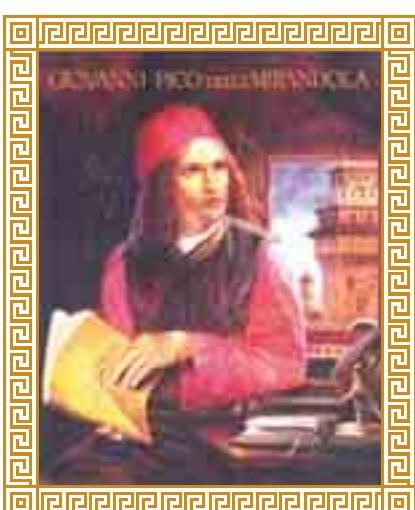
heyran olmaqdan daha üstün deyil" yazmışdı. Kilsə də əslində insana sitayış etmədən başqa bir şey olmayan bu düşüncəni küfr kimi dəyərləndirmişdi. Həmin düşüncə gerçəkdən də küfrdür, haqqı inkar edir, çünki əsil heyran olunacaq varlıq Allahdır. İnsan ancaq Onun əsəri, itaətkar bəndəsi olaraq də-yərə malikdir.

Günümüzün masonları isə Mirandolanın qapalı şəkildə ifadə etdiyi insa-na sitayış etməni açıq-aşkar ortaya qoyurlar: "İbtidai cəmiyyətlər aciz idilər, dolayısı ilə, ətraflarındakı qüvvələri və hadisələri ilahiləşdirirdilər. Masonluq isə insanı ilahiləşdirdi".⁴⁰

Mason yazarı Menli P.Holl (Manly P. Hall) tərəfindən qələmə alınan "The Lost Keys of Freemasonry" (Masonluğun itmiş açarları) adlı kitabında isə masonluğun humanist doktrinasının Qədim Misirdən qaynaqlandığını belə açıqlayır:

"Misirin mistik əfsanələrində olduğu kimi, insan bir tanrıdır. Hər şeyi qorumağa qadir işığı parlayanda isə üçlü tanrılıq tacı qazanır və ustad masonların cərgəsinə qoşulur. Onlar mavi-qızılı rəngli cübbələrinin içində mason lojasının üçlü işığı ilə gecənin qaranlığını aydınlatmayı hədəfə alıblar".⁴¹

Yəni masonların batıl inancına görə, insan bir ilahidir, ancaq yalnız ustad mason olanda gerçəkdən bu zirvəyə yetişir. Ustad mason olmanın yolu isə Allaha inanmaqdan və Onun qulu olmaq şüurundan tamamilə uzaqlaşmaqdan keçir. Bu gerçək digər araşdırmaçı C.D.Bakin (Y.D.Buck) "Mystic Masonry" (Mistik Masonluq) adlı kitabında belə vurgulanır: "Masonluğun qəbul etdiyi yeganə tanrı insanlığın özüdür. Dolayısı ilə, insanlıq qavramı masonluqdakı tək tanrıdır".⁴²

Məşhur kabbalist humanistlərdən biri: Pi-ko Della Mirandola

lı Humanizm doktrinasındadır", - deyə bildirilir.⁴³ Bu doktrinanın özlüyündə din olduğu isə yenə də türk masonlarına aid bir qaynaqda belə vurgulanır: "Qəti şəkildə bəyan edilmiş dini ehkamlardan uzaq, fəqət həqiqi bir din, beləcə də həyatın mənası olan humanizm gənclərin bütün arzularını həyata keçirəcəkdir".⁴⁴

Bəs masonlar inandıqları bu batıl dinə necə xidmət edirlər? Bunu görmək üçün masonların cəmiyyətə verdikləri mesajların anlamını bir az da dərindən incələmək gərəkdir.

Humanist əxlaq nəzəriyyəsi

Hazırda bütün dünyada masonlar özlərini cəmiyyətə tanıtmaq və qəbul etdirmək üçün səy göstərirlər. Mətbuat konfransları, internet saytları, hətta qəzet elanları vasitəsilə "əslində sadəcə cəmiyyətin xeyri üçün çalışan" bir təşkilat olduğunu göstərməyə çalışırlar. Bəzi ölkələrdə masonlar hətta çəsidli xeyriyyə fondları da yaradıblar.

Masonların nisbətən liberal və sərbəst qanadları olan Rotari və Lion klubları haqqında da eyni fikirləri demək olar. Bütün bu təşkilatlar "cəmiyyətin xeyri üçün çalışdıqlarını" dönə-dönə vurğulayırlar.

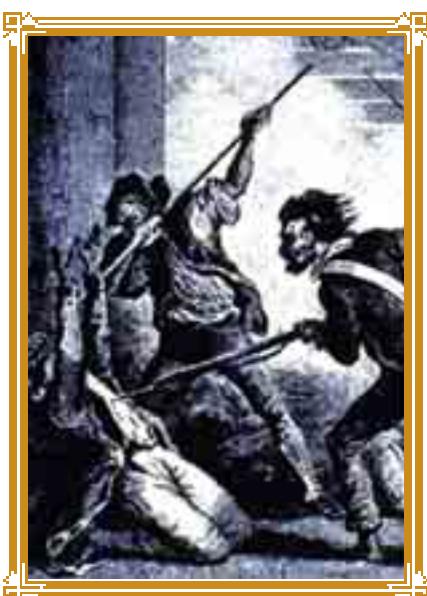
Şübhəsiz ki, "cəmiyyətin xeyri üçün çalışmaq" qətiyyən pis niyyət deyil və biz də buna etiraz edə bilmərik. Ancaq bu deyimin altında gizli və son dərəcə önemli bir məqsəd dayanır. Masonlar "insanların dinsiz də əxlaqlı ola biləcəyini, əxlaqlı dünya qura biləcəyini" cəmiyyətə aşılamaq istəyirlər və bütün "xeyriyyəçilik"ləri də bu fikri reallaşdırmaq məqsədi daşıyır. Həmin "dinsiz əxlaq" anlayışı masonların internet-saytlarında bu cür izah olunur: "İnsan nədir? Hardan gəlib, hara gedir? İnsan necə yaşayır? Əslində necə yaşaması lazımdır? Dinlər bu suallara qurduqları əxlaq prinsiplərilə cavab verməyə çalışırlar. Fəqət həmin prinsipləri Allah, cənnət, cəhənnəm, ibadət kimi metafizik anlayışlarla bağlayırlar. İnsanlara isə anlamadan inanmaları lazımdır. Masonluq bu prinsipləri azadlıq, bərabərlik, qardaşlıq, zəhmətkeşlik, barış, sevgi, demokratiya və s. ideyaları əsrlərdən bəri bəyan etməkdədir. Bunlar insana bir həyat fəlsəfəsi verir, onun kökləri isə metafizik anlayışlarda deyil, dünyada yaşayan kamil insanın özündədir".⁴⁵

Göründüyü kimi, masonluq insanın Allaha inanaraq, Onun rızası üçün xeyir işlər görməsinə qarşıdır. Onlara görə hər şey sadəcə "insanlıq" üçün edil-

məlidir. Mason dərnəklərinin nəşr etdirdiyi, xüsusi "üçüncü dərəcə" ayininin incələnməsinə aid kitabda bu fikir açıq-aşkar görünür:

"Mason əxlaqı hər şeydən öncə insanlıq sevgisinə dayanır. Bir insandan dini və ya siyasi qurumdan, naməlum fövqəltəbi qüvvələrdən qorxaraq mənfəət, mükafat, cənnət... naminə yaxşı olmağı qətiyyən qəbul etmir. Amma bütün yaxşılıqları ailə, yurd, insan və insanlıq sevgisilə edənləri, yalnız bu duygularla yaxşı olanları ucaldır. Mason təkamülünün ən əsas məqsədlərindən biri budur. İnsanları sevmək və heç nə ummadan yaxşı olmaq, bu mərhələyə çatmaq çox böyük bir təkamüldür".⁴⁶

Bu sitatdakı iddialar son dərəcə aldadıcıdır. Din əxlaqı olmayan bir yer-də millət, yurd, ailə sevgisi kimi anlayışlar formalaşa bilməz. Formalaşlığı görünən də, əslində, saxta olacaq. Din əxlaqını yaşamayan insanlar qəlblərində Allah qorxusu olmayan insanlardır, Allah qorxusu olmayan yer-də isə insanlar yalnız öz maraq və mənfəətlərini düşünürler. Belə insanların şəxsi maraq və mənfəətlərinə hansısa ziyan dəyərsə, onlar bir anda sevgini də, sədaqəti də kənara atarlar. Ancaq fayda götürə biləcəkləri şəxslərə sevgi və saygı bəsləyərlər. Çünkü öz yanlış inanclarına görə dünyaya cəmisi bir dəfə gəliblər, ona görə də burada nə qədər çox fayda görsələr, bir o qədər qənimətdir, üstəlik, dünyada etdikləri heç bir pisliyin də cəzasını çəkməyəcəklər. Mason ədəbiyyatı bu gerçəyi ört-basdır eləməyə çalışan qondarma "əxlaq dərsləri"lə doludur. Amma tarix də sübut edir ki, dinin insan ruhuna

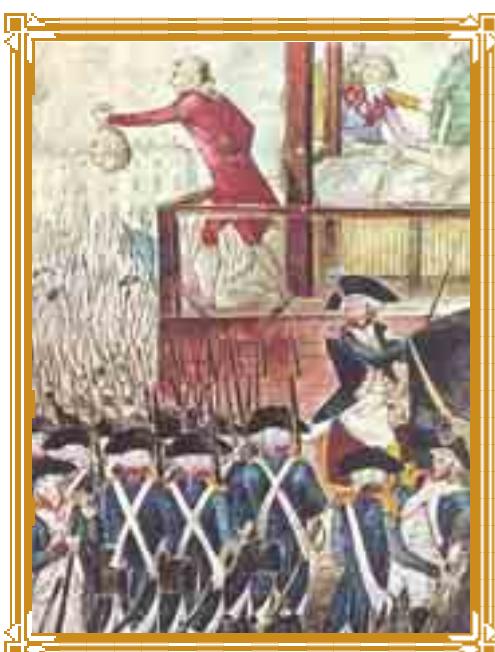

Masonların "humanist əxlaq" fikirləri son dərəcə aldadıcıdır. Tarix dinin ortadan qalxdığı cəmiyyətlərdə əxlaqın da yox olduğunu, toqquşma və xaosun hökm sürdüyüünü göstərir. Böyük Fransa İnqilabının vəhşətini göstərən bu rəsm humanizmin gerçək nəticələrini təsvir edir.

verdiyi həqiqi tərbiyə və Allahın yol göstərən hökmləri olmasa, gerçək əxlaq heç bir halda qurula bilməz. Buna ən parlaq misal 1789-cu il Büyük Fransa İinqilabıdır. İinqilabı hazırlayan masonlar "Azadlıq, Qardaşlıq, Bərabərlik" kimi ilk baxışdan əxlaqlı görünən şüarlarla ortaya çıxsalar da, sonradan on minlərlə insanı günahsız yerə gilyotinə göndərdilər, ölkəni qan göllünə çevirdilər. Hətta inqilabın öz liderləri də bu vəhşətdən qurtula bilməmiş, bir-birinin ardına boyunları vurulmuşdu.

XIX əsrдə yenə də "dinsiz əxlaq" düşüncəsilə yola çıxan sosializm isə daha dəhşətli nəticələr verdi. Sözdə ədaləti, bərabərliyi, istismarsız cəmiyyəti dəstəkləyən və bunun üçün də dinin yox edilməsini vacib sayan sosializm XX əsrдə Sovetlər Birliyi, Şərqi Bloku, Çin, Hind-Çin, Afrika, Mərkəzi Amerika kimi bölgələrdə milyonlarla insanlara qorxunc acılar yaşatmışdı. Üst-üstə 120 milyon insan (!) kommunist rejimlərinin qurbanı olmuşdu.⁴⁷

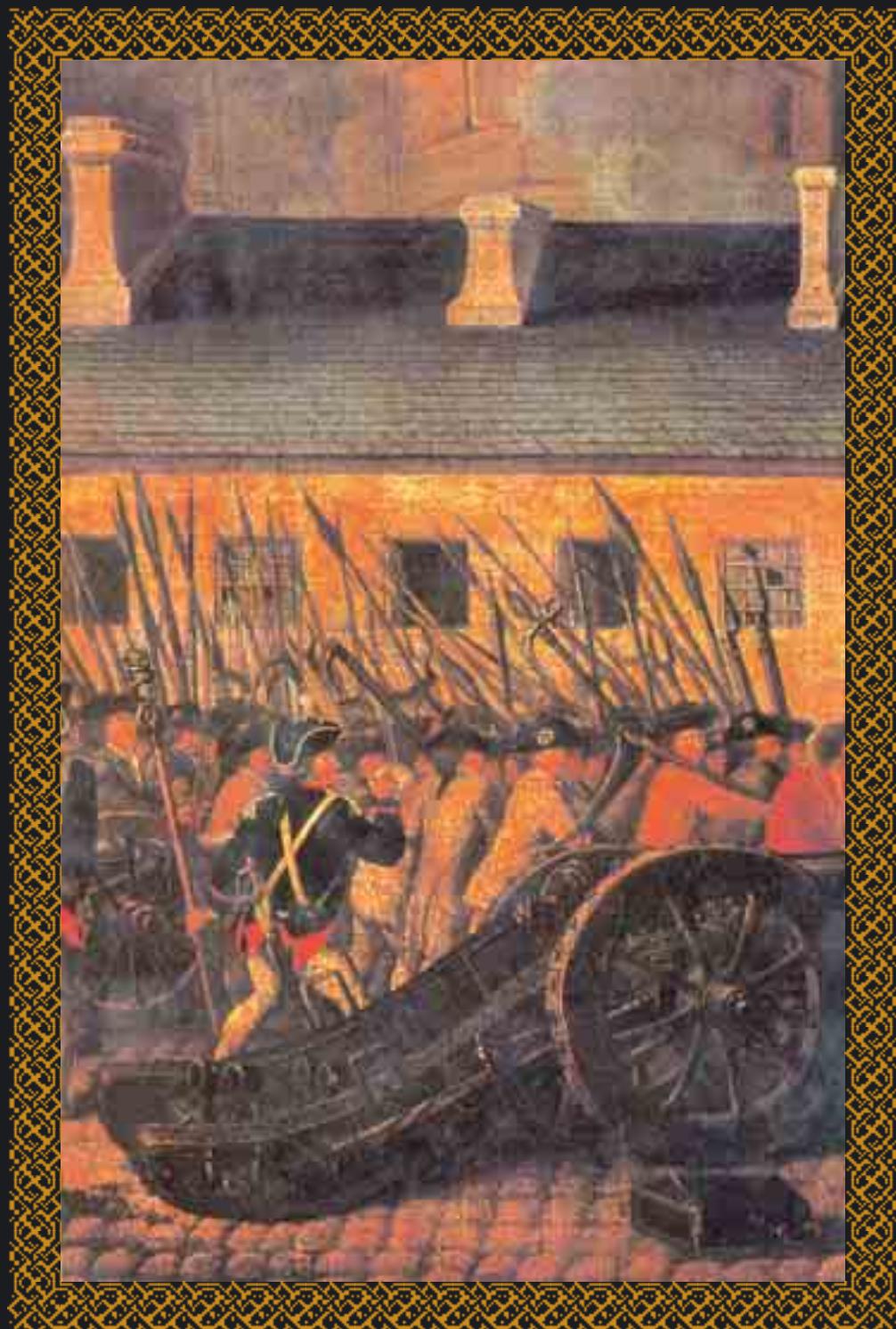
Bundan başqa, kommunist rejimlərində heç vaxt, bəyan etdikləri kimi ədalət və bərabərlik qurulmayıb, rəhbərlər ayrıca bir istismarçı sinif kimi formalasılıblar. (Yuqoslav fikir adamı Milovan Djilas (Milovan Djilas) "Yeni Sinif" adlı klassik kitabında "nomenklatura" adlandırılan kommunist kadrların sosializm iddialarının tamamilə əksinə, "imtiyazlı sinif" olduqlarını çox yaxşı izah edir.

Müasir dövrdə də özlərini "cəmiyyətin xeyrinə çalışan", "insanlıq üçün fədakarlıq göstərən" təşkilat kimi tanıtmağa çalışan masonların çox dəhşətli bir iç üzü var. Əksər ölkələrdə masonluq gizli gəlirlər əldə etmək üçün bir vasitədir.

1980-ci illərdə İtaliyanı silkələyən "P2 Mason Lojası" skandalı bu ölkədə masonluğun mafiya ilə əlaqəsini, loja rəhbərlərinin silah qacaqlılığı, narkotik alveri, qara pulların yuyulması ilə məşğul olduğunu, rəqiblərinə və ya özlərinə

Fransa İinqilabının qətlamı vasitəsi: Gilyotin.

Fransa Inqilabından bir başka vəhşət mənzərəsi.

"xəyanət" edənlərə qarşı sui-qəsdlər təşkil etdiklərini üzə çıxarmışdı.

1992-ci ildə Fransada gündəmə gələn "Böyük şərq lojası" skandalında, 1995-ci ildə İngiltərədə mediaya yol tapan "İngilis təmiz əlləri" əməliyyatında mason lojalarının qaranlıq əməlləri üzə çıxdı. Və bəlli oldu ki, masonların "humanist əxlaq" anlayışı, sadəcə, sözdədir. Başqa cür mümkün də deyil, çünki artıq dediyimiz kimi, cəmiyyətdə əxlaq sadəcə İlahi dinin yaşaması sayəsində qurulur. Əxlaqın təməlində insanın eqoizmdən və kibrən qurtulması dayanır. Bunun üçün isə insan ancaq Allah qarşısındaki acizliyi ni və məsuliyyətini dərk etməlidir. Allah Quranda möminlərin fədakarlığını anlatdıqdan sonra, "Nəfsinin xəsisliyindən, tamahından qorunub saxlanılan kimsələr - məhz onlar nicat tapıb səadətə qovuşanlardır" ("Həşr" surəsi, 9), - buyuraraq, gerçək əxlaqın nə olduğunu xəbər verir.

Quranın "Furqan" surəsində isə ancaq Rəhmanın qullarının sahib olduqları əxlaqın xüsusiyyətləri belə təsvir olunur:

"Rəhmanın bəndələri o kəslərdir ki, onlar yer üzündə təmkinlə, təvazökarlıqla gəzər, cahillər onlara söz atdıqları zaman onlarla gözəl, yumşaq danişarlar. Onlar gecəni Rəbbi üçün səcdə və qiyam içində keçirər. Və belə deyərlər: "Pərvərdigara! Cəhənnəm əzabını bizdən sovuşdur. Şübhəsiz ki, onun əzabı həmişəlikdir". Doğrudan da o, nə pis məskən, nə pis yerdir. Onlar xərclədikdə nə israfçılıq, nə də xəsislik edər, bu ikisinin arasında ortaq bir yol tutarlar. Onlar Allahla yanaşı başqa bir tanrıya ibadət etməz, Allahın haram buyurduğu cana nahaq yerə qəsd etməz, zina etməzlər. Hər kəs bunu etsə, cəzasını çəkər. Qiyamət günü onun əzabı qat-qat olar və o əzab içində zəlil olub daim qalar. Ancaq tövbə edib iman gətirən və yaxşı işlər görənlərdən başqa! Allah onların pis əməllərini yaxşı əməllərə çevirər. Allah bağışlayan və rəhm edəndir. Hər kəs tövbə edib, yaxşı iş görsə, o, şübhəsiz ki, Allaha tərəf yaxşı bir dönüşlə dönər" ("Furqan" surəsi, 63-73).

Allahın ayələri oxunarkən ona qarşı lal-kar olmamaq, yəni Allaha hörmət qarışq qorxu və sədaqət hissələri bəsləmək möminin əsas vəzifəsidir. Bunun sayəsində insan eqoizmdən, qərəzdən, özünü başqalarından üstün tutmaq mərəzindən qurtulur və yuxarıdakı ayələrdə təsvir olunan əxlaqa qovuşur. Ona görə də Allaha inamın və Allah qorxusunun olmadığı bir cəmiyyətdə əxlaq da olmaz. Heç nəyin mütləq meyarları olmadığına görə, insanlar "doğ-

ru" və "yalan" anlayışlarını öz mənfovətlərinə uyğun müəyyənləşdirir və tətbiq edirlər. Masonluğun və ateist humanizmin məqsədi də elə "əxlaqlı dünya qurmaq" deyil, dinsiz dünya qurmaqdır. Başqa cür desək, masonlar əxlaqa önəm verdikləri üçün deyil, cəmiyyətə "dinin lazımsız olduğunu" göstərmək üçün humanist fəlsəfəyə əl atıblar. Halbuki nə humanizm, nə də başqa bir batıl düşüncə insanlara gözəl əxlaq yaşada bilməz. Ancaq Allahdan gərəyincə qorxan insanlar gözəl əxlaq sahibi ola bilərlər.

Masonluğun hədəfi: humanist dünya qurmaq

Artıq bilirik ki, masonlar humanist fəlsəfəsinə böyük önəm verirlər. Bu fəlsəfə isə Allaha imanı rədd edir və insana sitayış etməyi lazım bilir. Amma əsas məsələ bu deyil. Əsas məsələ ondan ibarətdir ki, masonlar bu inamı özləri üçün quraşdırıblar, yoxsa onu bütün insanlara qəbul etdirmək istəyirlər?

Masonluğun mənbələrinə nəzər salanda cavabı açıq-aydın görmək mümkündür: bu təşkilat humanist fəlsəfəni bütün dünyaya yaymaq və nəticədə İlahi dinləri (İslamı, xristianlığı və hətta yəhudiliyi) tamamilə aradan qaldırmaq niyyətindədir. Məsələn, "Mimar Sinan" jurnalında Moiz Berker (Moiz Berker) imzalı müəllif yazır: "Masonluq pislik, yaxşılıq, düzgünlük, ədalət anlayışlarının kökünü fövqəltəbii aləmdə aramır, insanlar arasındaki sosial münasibətlərdən doğduğuna inanır. Və masonluq bu tezisi bütün dünyaya yaymağa çalışır".⁴⁸

Ən böyük türk masonlarından biri - Səlami İşindağ isə "Masonluktan Esinlenmeler" adlı kitabında belə yazar:

"Masonluğa görə, insanları fövqəltəbii, ilahi təməllərə dayanmış bir əxlaqdan qurtararaq, insani əxlaq, yəni insaniyyətə dayanan əxlaqi sistem qurmaq gərəkdir. Masonluq bütün cəmiyyətlərdə bunu etməyi qarşısına məqsəd qoyub".⁴⁹

Bütün bunlar başqa sözlə, bütün insanları dinsizləşdirmək deməkdir. İşindağ eyni kitabda bu hədəfi "yüksek sivilizasiyanın qurulması yolları" adı altında belə açıqlayır:

"Masonluğun təklifi etdiyi vasitələr inkişaf etmiş sivilizasiyanın qurulması üçün yetərlidir. Bunun üçün:

- Kainatın Ulu Memarı anlayışının mənimsənilməsi;

- Vəhyə inanmamaq;
- Rasional humanizmə dayanan əmək sistemini yaymaq lazımdır".

Göründüyü kimi, bu üç maddədən ikisi açıq-aşkar Allahın varlığını rədd edir. İkinci maddə eyni zamanda həm də vəhy əsasında qurulan dinlərə qarşıdır. Masonluq məhz bu üç müddəə ilə yayılmağa çalışır.

Masonluq dini fikirlərə qalib gəlmək üçün kütləvi təlqin metodlarından da yaralanmağa çalışır. Bu baxımdan, İşindəğin kitabındaki aşağıdakı fikirlər maraq doğurur:

"...Hətta diktator rejimləri belə dini quruluşları ləğv etməyi bacarmayıblar. Həmin rejimlərin zorla qapatmaq istədikləri ibadət yerlərinə bu gün daha çox adam axışır, yasaqlanan dini inanclar daha çox tərəfdar toplaşır. Bu cür məsələlərdə zor tətbiq etməyin heç bir faydası yoxdur. İnsanları qaranlıqdan aydınlığa çıxaracaq tək bir yol elm və ağıl prinsipləridir. **İnsanlara bu yolla təlim verilsə, onlar dinlərinin boş inanc və ehkamlarından canlarını qurtarar, humanizmə saygı duyarlar.**⁵⁰

Burada məqsədin nə olduğunu yaxşı-yaxşı araşdırmaq gərəkdir. İşindəğ göstərir ki, dinə qarşı təzyiq onu daha da gücləndirəcək, buna görə də, dini yox etmək üçün başqa prinsiplərə əl atılmalıdır. Onun "elm və ağıl" dediyi prinsiplər əslində, əlbəttə ki, elm və ağıl deyil, bu sözlərlə pərdələnmiş humanizm fəlsəfəsidir, təkamül nəzəriyyəsidir. İşindəğ kitabında izah edir ki, bu təlimlər cəmiyyətə yayılırsa, insanlar İlahi dinlərin sadəcə humanizm fəlsəfəsi ilə üst-üstə düşən tərəflərini qəbul edəcəklər. Nəticədə İlahi dinlərin bünövrəsi sarsılacaq, tədricən isə sıradan çıxacaqlar. Bütün dinlərin bünövrəsi isə, bəlliidir ki, insanın Allahın qulu olduğuna təməl inancdır.

Qısası, masonlar dinin özəyi olan iman əsaslarını (yəni Allahın varlığına, birliyinə, hər şeyi Onun yaratmasına, insanın Allah qarşısında məsuliyyət qazanmasına inancı) aradan qaldırmaq niyyətindədirlər. Onun yerinə isə "elm və ağıl" adı ilə pərdələdikləri ateizmi irəli sürürlər. Yenə də İşindəğin masonların dərgisində yer alan bir məqaləsində deyilir: "Hamimizin ən əsas vəzifəsi elm və ağıldan əl çəkməmək, onun kainatda yeganə və ən yaxşı yol olduğunu başa düşmək, bu inancımızı insanlar arasında yaymaq, başqalarına qəbul etdirməkdir. Ernest Renanın bu fikri çox önəmlidir: xalq əgər ağıl və elmlə təlim görərsə, dinlərin boş bir şey olduğunu anlayacaq. Lessinqin sözləri də həmçinin yerinə düşür: İnsanlar elm və ağıl yolunu tutarlarsa, bir gün dinlərə gərək qalmayacaq".⁵¹

Lessing və Renan. Masonlar bu iki ateist filosofun arzularını gerçekləşdirmək, yəni "yer üzündə dini tamamilə ləğv etmək" üçün çalışırlar.

Bəli, masonluğun hədəfi budur: dinləri tamamilə yox edərək, insanı müqəddəsləşdirən bir humanist dünya qurmaq. Yəni insanların onları yaradan Allahı inkar edərək, özlərini ilah zənn etdikləri bir cəhalət sistemi formalaşdırmaq. Masonluq məhz bu hədəfə çatmaq üçün yaradılıb. "Ayna" adlı mason jurnalında bununla bağlı yazılıb: "Müasir masonluğun məbədləri bir növ "ideologiya məbədləri" qurmaqdır... Bu, mason ideologiyasının yayılıb möhkəmlənməsi nəticəsində bir araya gələn insanların Yer üzündə çoxalması nəticəsində gerçəkləşəcəkdir".⁵²

Masonlar bu məqsədə yetişmək üçün dünyadan bir sıra ölkələrində varlığı ilə çalışırlar. Universitetlərdə, digər təhsil ocaqlarında, mediada, sənət və fikir dünyasında öz təsirini göstərən masonluq daim humanizm fəlsəfəsini cəmiyyətdə yaymağa, dinin təməli olan iman əsaslarını məhv etməyə çalışır. Kitabın sonrakı bölmələrində də görəcəyimiz kimi, təkamül təlimi masonların bir nömrəli təbliğat kartıdır. Onlar dinin yerinə Allahı qəbul etməyən, sadəcə insan emosiyalarına dayanan bir sivilizasiya qurmaq isteyirlər. Bu, Quranda bəhs edilən Mədyən qövmü kimi "Allaha arxa çevirmiş" insanların mədəniyyətidir. ("Hud" surəsi, 92) Bu cahiliyyə mədəniyyətində Allah qorxusu, Allah sevgisi, Allah rızası, ibadət, axırət kimi anlayışlara yer yoxdur. Özü də nəinki yoxdur, hətta bu anlayışların "geridə qalmış, savad-

sız insanlara aid fikirlər" olduğu iddia edilir. Filmlərdə, karikaturalarda, romanlarda həmişə buna işaret edilir.

Bu istiqamətdə masonlar həmişə liderdirlər. Ancaq onlarla bir sırada duran bəzi qruplar və fəndlər də var. Masonlar onları "fəxri mason" kimi qəbul edir və özlərinə lider sayırlar. Çünkü eyni humanist fəlsəfədə birləşirlər. Yuxarıda adını çəkdiyimiz Səlami İşındağ bununla bağlı yazır: "Elə insanlarda var ki, mason olmadıqları halda, masonluq ideologiyasını çox yaxşı mənimsəyiblər. Çünkü bu ideologiya bütün insanlara və insanlığa aiddir".⁵³

Dinə qarşı yürüdülən bu uzun savaşın iki təməl dayağı var: Materialist fəlsəfə və Darwinin təkamül nəzəriyyəsi. Qarşidakı iki bölmədə biz bu dayaqların köklərini və masonluqla əlaqələrini aşaşdıracaqıq. Və XIX əsrənə başlayaraq dünyani büruyən, insanlara "ağıl və elm" pərdəsi altında təqdim olunan fikirlərin iç üzünə daha yaxından bələd olacaqıq.

-IV-

MATERIALİZMİN PƏRDƏARXASI

Kitabin ilk bölümündə Qədim Misirdəki firon rejimindən söz açmış və bu rejimin fəlsəfi dayaqlarının ən əsas məqamlarına toxunmuşduq. Artıq bilirik ki, Qədim Misirdə materialist dünyagörüşü hakim idi, yəni onlar maddənin əzəli və əbədi olduğuna, yaradılmadılara inanır-dılar. Bununla bağlı mason yazarları Kristofer Nayt (Christopher Knight) və Robert Lomasın (Robert Lomas) "The Hiram Key" (Hiram Açırları) adlı kitabından gətirdiyimiz sitatı yenidən xatırladaq:

"Qədim Misirdə maddənin əbədi olduğuna inanırdılar. Bir Yaradıcının heçlikdən hər şey yaratdığını düşünmək onlara məntiqsiz görünürdü. Onların fikrincə, dünya xaosun içindən düzənin doğması ilə yaranmışdı. Bu xaosu onlar da şumerlər kimi "Nun" adlandırırdılar. Nun - qaranlıq, su dolu bir dərinlikdi, bu dərinliyin öz içində bir gücü vardı və bu yaradıcı güc düzənin formallaşmasını əmr etmişdi... Xaosun içindəki həmin güc öz varlığının fərqində deyildi. O, qarışılığın təsadüfən əmələ gətirdiyi bir potensial idi..."⁵⁴

Bəli, Qədim Misirdəki bu məntiqsiz fikirlərlə dövrümüzün materialist nəzəriyyələri arasında xeyli bənzərlik var. Bunun gizli, amma çox önemli bir

səbəbi isə Qədim Misir inanclarını mənimsəyən və bu günümüzə qədər yaşadan, bundan sonra da yaşatmaq istəyən bir təşkilatla bağlıdır - masonlarla...

Masonlar və Qədim Misir

Qədim Misir sivilizasiyası süquta uğrayandan sonra da onların materialist fəlsəfəsi yaşamaqdə davam etdi. Bəzi yəhudilər bu fəlsəfəni Kabbala təliminin içində yaşatdılar. Digər tərəfdən, bəzi yunan filosofları da bu düşüncəni əsas götürdülər və "Hermetizm" adlanan qədim yunan təliminə daxil etdilər. "Hermetizm" anlayışı Qədim Misir inancındaki xəyalı tanrılarından biri olan "Sot"un Yunanıstandakı alternativi Hermesin adından gəlir. Başqa cür desək, "Hermetizm" - Qədim Misir fəlsəfəsinin Qədim Yunanıstandakı alternatividir. Artıq tanıdığımız ustad mason Səlami İşındağ bu fəlsəfənin mənşəyini belə izah edir:

"Qədim Misirdə Hermetizm inanc sistemini əmələ gətirən bir təriqət var idi. Masonluğun da ona bənzər tərəfləri mövcuddur. Məsələn, müəyyən səviyyəyə çatmış insanlar gizli toplantınlarda xüsusi ayınlər yerinə yetirir, öz fikirlərini açıqlayır, daha aşağı dərəcəli üzvlərini öyrədirlər. Yunanistan hermetikləri də belə idilər və onların başında böyük alim-filosof Pifaqor dururdu. Qədim Misir təlimlərindən qaynaqlanan İskəndəriyyə məktəbi və Qədim Yunanıstandakı Neoplatonizm kimi təşkilatlar da quruluş və üzvlərinin davranışları baxımından mason ritlərinə çox bənzəyirlər.⁵⁵

Qədim misirlilər maddənin əzəli və əbədi olduğu, kainatdakı düzənin öz-özünə yarandığı kimi xurafatlara inanırdılar.

İşındağ masonluğun mənşeyində Qədim Misir faktorunun təsirini daha açıq şəkildə belə ifadə edir: "Franmasonluq ictimai və ideoloji bir quruluşdur. Kökləri də Qədim Misirə qədər gedib çıxır".⁵⁶

Diger mason nüfuzluları da masonluğun Qədim Misir və Qədim Yunanistan kimi bütürəst sivilizasiyaların gizli dərnəklərindən qaynaqlandığını bildirirlər. Türk masonlarının böyüklerindən olan Cəlil Layiqtez "Memar Sinan" dərgisində dərc olunan "Masonluğun sırrı nədir, nə deyildir?" sərlövhəli məqaləsində belə yazır:

"Qədim Misir, Yunan və Roma sivilizasiyalarında müəyyən bir elm, "qnos" və ya gizli məktəblərdə öyrədilən biliklər sistemi olurdu. Bu gizli məktəblərin tələbələri ancaq uzun araşdırılardan sonra qəbul edilirdilər. Həmin tədris ocaqlarının arasında birinci olan "Osiris" məktəbi Osirisin doğuluşu, yenitməlik illəri, qaranlığa qarşı mübarizəsi, nəhayət, ölmə və təkrar doğuluşunu öyrədirdi. Bu mövzular həmçinin mərasim tamaşaları şəklində kahinlər tərəfindən oynanılır və beləliklə, çeşidli rəmz və ritualların təsiri daha da artırılırdı. Bütün bunlar illər sonra "masonluq" adı altında davam edəcək bir qardaşlıq sisteminin ilk halqaları idi. Belə qardaşlıqlar daim eyni ideallar çərçivəsində qurulub, təzyiqlər altınnda öz varlıqlarını gizlincə qoruyub, adlarını, şəkillərini dəyişdirə-dəyişdirə, ancaq qədim rəmzlərə sadıq qala-qala müasir dövrə qədər gəlib yetişiblər. Onlar cəhlin qəzəbindən qurtula bilmək üçün birləşib, sistemləşiblər, öz məslək qaydalarını müəyyənləşdirən Operativ Masonluğa sığınaraq, onun ideoloji əsasını qoyublar və beləcə, müasir Spekulyativ Masonluğun formallaşmasına təsir göstəriblər".⁵⁷

Layiqtez bu sözlərlə qədim masonların məxfi fəaliyyətə keçməklə guya "cəhl qarşısında" gizləndiklərini göstərir. Sadalanan izahlar bir kənara qoyularsa, gətirdiyimiz sitatdan masonların Qədim Misir, Qədim Yunanistan və Qədim Roma kimi bütürəst sivilizasiyalarda qurulan dərnəklərin dövrümüzə gəlib çıxan nümayəndləri olduqları anlaşılır. Bu üç sivilizasiyanın arasında ən qədimi və digərlərinə öncüllük edəni, təbii ki, Misirdir. Buna görə, masonluğun əsası da elə oradan başlayır (Həmin bütürəst adətlərlə müasir dövrümüz arasındakı əsas bağın tamliyierlər olduğunu artıq bilirik). Bu yerdə bir daha təkrarlayaq ki, Allah Qurani-Kərimdə Qədim Misirdəki quruluşu "inkarçı sistem" adlandırır. Xüsusilə də Misirin hakimləri olan fironlar və onların yaxın ətrafi bir çox ayələrdə zalim, ədalətsiz, azğın insanlar kimi təsvir edilirlər. Misir xalqı da bu sistemi qəbul etmiş, fironu və digər

saxta "ilahi"ləri mənimsəyərək yolundan azmış bir qövm olmuşdur. Amma bu gerçəyin qarşılığında masonlar həm öz köklərinin Qədim Misirdən olduğunu deyir, həm də Qədim Misirin təqdirəlayıq cəmiyyət modeli olduğunu bildirirlər. "Mimar Sinan" jurnalında nəşr olunan bir məqalədə Qədim Misir bütürəst inanclarının təqdir olunması və eyni zamanda "mason məsləyinin mənşəyi" kimi təqdim edilməsi diqqətçəkicidir:

"...Misirlilər Heliopolis (Günəş şəhəri) və Memfis şəhərlərini qurmuşdular. Mason əfsanələrinə görə, bu iki şəhər elmin, yəni mason təbirinə görə, nuru-ziyanın qaynağı olub. Heliopolisi ziyarət edən Pifaqor oradakı məbəddən ustalıqla danişır. Memfis məbədi isə tarixi əhəmiyyətə malikdir. Teb şəhərində yüksək səviyyəli məktəblər vardi. Pifaqor, Platon və Siseron mason məsləyinə bu şəhərlərdə qovuşmuşdular".⁵⁸

Mason qaynaqlarında Qədim Misirin zalim başçıları olan fironlara da təqdirlə yanaşılır. Məsələn, elə həmin "Memar Sinan" dərgisində çap olunan digər bir məqalədə belə yazılıb:

"Fironun başlıca vəzifəsi NURu aramaqdır. Gizli Nuru daha canlı və dada qüvvətli bir surətdə ucaltmaqdır. Necə ki, biz masonlar Süleyman məbədini inşa etməyə çalışırıq, eləcə də qədim misirlilər ehramı, yəni Nur Evini tikməyə çalışırdılar. Qədim Misir məbədlərində yerinə yetirilən ayinlər müəyyən dərəcələrə ayrıılırdı. Onlar əsasən iki qismə bölündü - kiçik və böyük dərəcələr. Kiçik dərəcələr bir-iki-üç deyə ayrılmışdı, bundan sonra isə böyük dərəcələr gəlirdi".⁵⁹

Buradan anlaşılır ki, Qədim Misir fironları ilə masonların aradıqları və "nur" dedikləri nəsnə eynidir. Başqa cür desək, masonluq - firon dövründəki fəlsəfənin çağdaş təmsilçisidir. Bu fəlsəfənin nə olduğunu isə Allah Qu-randa Firon və qövmü üçün işlətdiyi "**Gerçəkdən də, onlar yolunu azmış bir qövmdürlər**" ("Nəml" surəsi, 12) ifadəsilə göstərir. Digər ayələrdə isə Misirin inkarçı sistemi belə təsvir edilir:

"Firon öz qövmünə müraciət edib dedi: "Ey qövmüm! Məgər Misir səl-tənəti, altından axan bu çaylar mənim deyilmə? Məgər mənim qüdrətimi görmürsünüz mü? Beləliklə, öz qövmünü yelbeyin, yüngül yerinə qoydu, onlar da itaət etdilər. Həqiqətən, onlar fasiq bir qövm idilər" ("Zuxruf" surəsi, 51-54)."

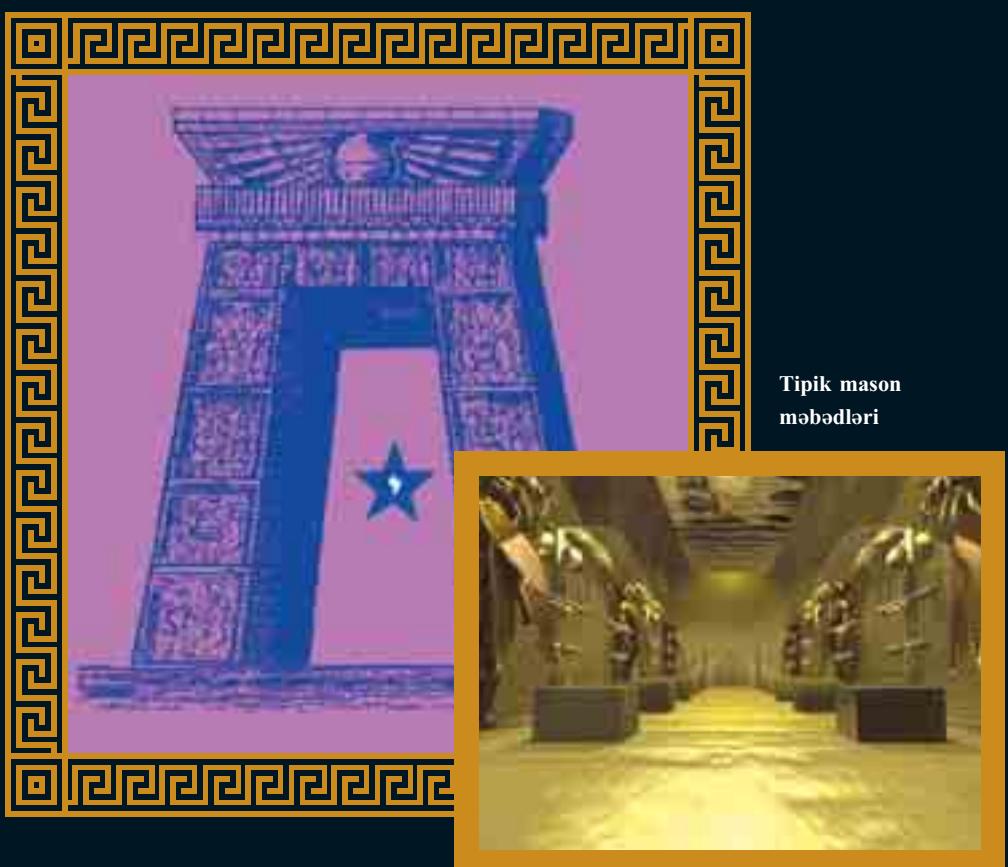
Lojadakı firon

Dövrümüzdeki masonluq Qədim Misir fəlsəfəsini yaşadır və bunu simvolları ilə ifadə edir. Üstdəki loja rəsmində görünən firon təsviri (masanın aşağısında) bu simvolizmə bir misaldır.

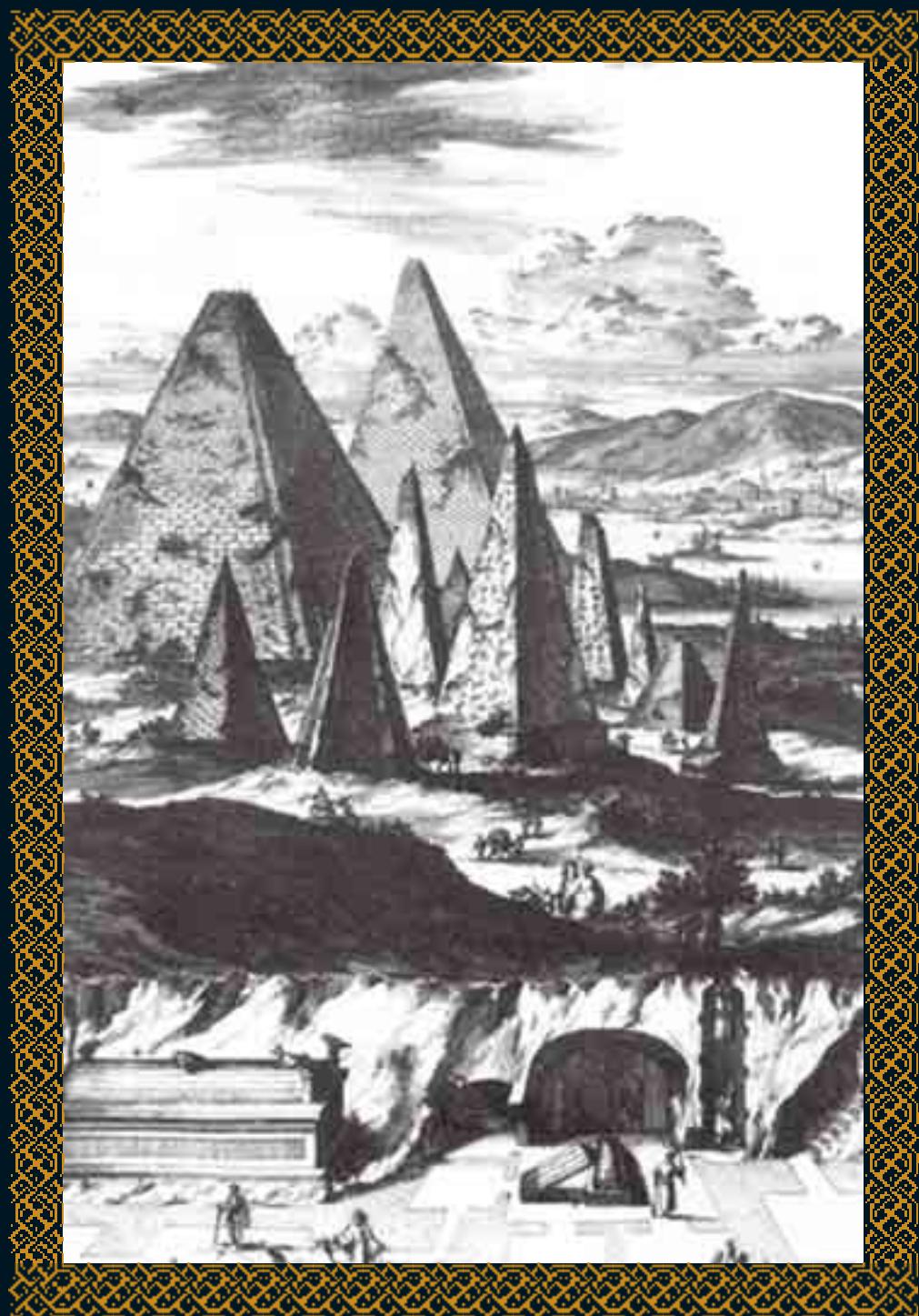

Vaşinqtondakı Böyük Mason Lojasının girişində iki Qədim Misir Sfinksi yer ahr.

Tipik mason
məbədləri

Qədim Misirin əfsanəvi Memfis şəhərinə aid bir təsvir. Masonlar bütpərəst məbədlərilə dolu olan bu şəhəri "nurun mənbəyi" kimi qəbul edirlər.

Mason lojalarındaki Qədim Misir simvolları

Qədim Misir ilə masonlar arasındaki əlaqəni ortaya çıxaran önəmlü faktlardan biri də masonluğun simvollarıdır. Simvollar masonluqda çox böyük əhəmiyyətə malikdirlər. Masonlar fəlsəfələrinin mənasını ancaq öz üzvlərinə açdıqları simvollarla ifadə edirlər. 33 dərəcəlik masonluq iyerarxiyasında pillə-pillə yüksələn mason hər dərəcədə simvolların yeni anlamlarını öyrənir. Və beləliklə, mason fəlsəfəsinin dərinliklərinə mərhələ-mərhələ qovuşur. Bu məsələ "Mimar Sinan" dərgisində belə açıqlanır: "Hamımız bilirik ki, masonluq fikir və ideallarını bəzi simvollar və hekayələrlə, yəni bir növ alleqoriyalarla ifadə edir. Bu hekayələrin kökü tarixin çox qədim dövrlərinə gedib çıxır. Ona görə də masonluğun çox zəngin bir simvollar sistemi var".⁶⁰

Masonluğun "qədim tarixi dövrlərə" uzanan simvol və əfsanələrinin arasında, təbii ki, Qədim Misir obrazları birinci yeri tutur. Həm mason lojalarında, həm də mason nəşrlərində çox tez-tez Qədim Misir simvollarına - piramidalara, sfinkslərə, heroqliflərə rast gəlinir.

"Mimar Sinan" jurnalında nəşr olunan bir yazıda "masonluğun ən qədim mənşəyi" haqqında bunlar söylənir: "Ən qədim qaynaq kimi Misiri götürsək, yəqin ki, yanılmarıq. Bundan başqa, masonluğa ən yaxın və oxşar mərasimlərin Qədim Misirdə olması da diqqətçəkicidir".⁶¹

Yenə də eyni dərgidə yer alan "Masonluğun sosial qaynaqları və məqsədləri" adlı yazıda isə bunlar bildirilir: "Qədim vaxtlarda Misirdə Memfis məbədində böyük ehtişamla yerinə yetirilən mərasimlə çağdaş mason mərasimləri arasında xeyli bənzərlik var".⁶²

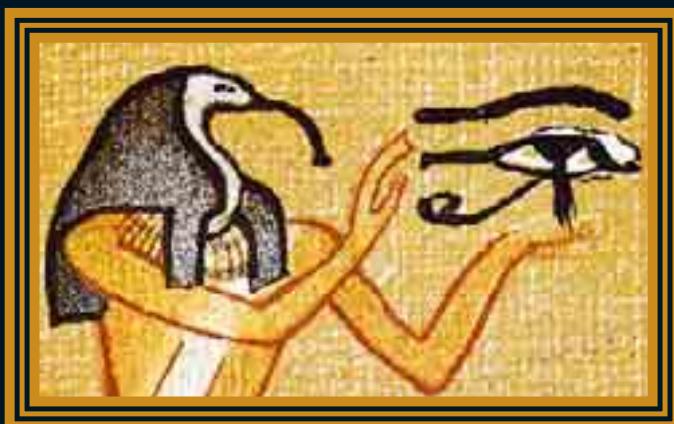
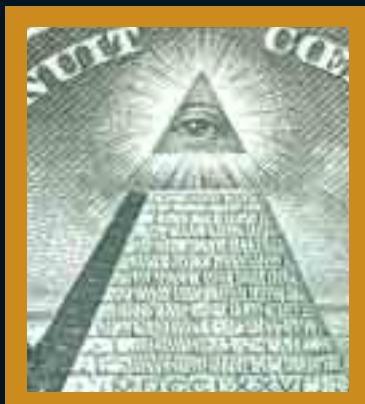
Qədim Misir - masonluq bağlılığını sübut edən bəzi misalları ardıcılıqla aşasdırıq:

Gözün altındaki piramida

Dünyada ən məşhur masonluq simvolu, heç şübhəsiz, 1 dollarlıq ABŞ əskinasının üzərində yer alan möhürdür. Möhürdə kəsik piramida və onun təpəsindəki üçbucağın içində göz simvolu təsvir olunub. Üçbucaq içindəki göz mason lojalarının dəyişməz simvoludur və adətən, masonluğun bir nömrəli işarəsi sayılır. Üçbucağın altındaki piramida isə nisbətən daha az diqqət çəkir. Halbuki, masonluq fəlsəfəsi baxımından onun da çox ciddi mənası var. Həmin ABŞ möhürü haqqında doktorluq işi yazan amerikalı akademik Robert İyerenimus (Robert Hieronimus) bununla bağlı çox maraqlı nəticələrə

Göz və piramida

Masonların ən məşhur simvollarından olan üçbucaq içindəki göz və piramida Qədim Misirdən götürülüb. ABŞ-in Böyük Möhüründə təsvir olunan piramida firon Xeopsun adına inşa olunan piramidadır (aşağıda). Göz şəklinə isə Qədim Misir təsvirlərində tez-tez rəs gəlinir (aşağıdakı şəkil).

gəlib. Onun bu haqda yazdığı məqalə "Böyük Amerika möhürünün arxa üzünün tarixi analizi və humanist psixologiya ilə əlaqəsi" adlanır. Məqalədə bildirilir ki, ABŞ-ın əsasını qoyan şəxslər mason olduqlarına və humanist fəlsəfəyə etiqad etdiklərinə görə, bunları həmin möhürdə ifadə ediblər. Möhürün mərkəzindəki piramida isə birbaşa Qədim Misirlə əlaqəyə işarədir. Bu, Misirdəki ən böyük piramidanın - Xeops ehramının təsviridir.⁶³

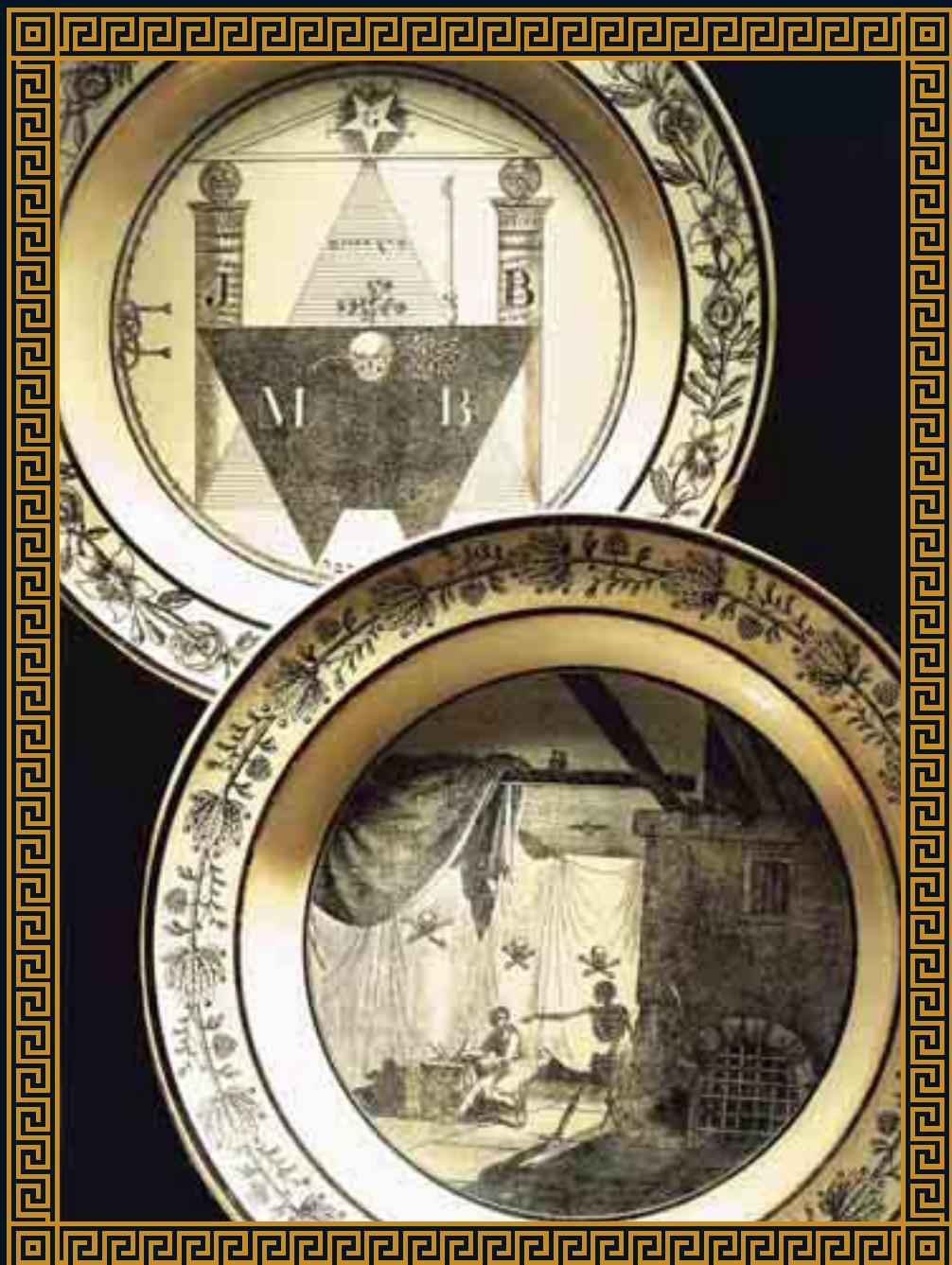
Altıguşəli ulduzun masonluq mənası

Masonluğun digər bir məşhur simvolu isə iç-içə keçmiş iki üçbucaqdan ibarət altıguşəli ulduzdur. Eyni zamanda yəhudilərin ümumi simvolu olan bu fiqur İsrail dövlətinin bayrağında da təsvir olunub. Həmin möhürün ilk dəfə Hz. Süleyman tərəfindən işlədildiyi qəbul edilir. Dolayısı ilə, altıguşəli ulduzun bir "peyğəmbər işaretisi" olduğu bildirilir. Ancaq masonların bununla bağlı fərqli fikirləri vardır. Onlar altıguşəli ulduzu Süleyman peyğəmbərin möhürü kimi deyil, Qədim Misirin bütürəst sivilizasiyasının rəmzi kimi qəbul edirlər. "Memar Sinan" dərgisində çap olunan "Ayinlərimizdəki alleqoriya və rəmzlər" adlı bir məqalədə həmin məsələ belə açıqlanır:

"Bərabərtərəfli üçbucaq üç nöqtəni eyni uzaqlıqlarda saxlayaraq, bu dəyərlərin bərabər olduğuna işaret edir. Masonluğun qəbul etdiyi və "Davudun ulduzu" kimi tanınan iç-içə keçmiş iki bərabərtərəfli üçbucaq, yəni heksoqram bu gün yəhudilərin simvolu kimi qəbul edilir və İsrailin bayrağında yer alır. Amma əslində bu simvolların başlanğıçı Qədim Misirdir. Həmin emblem ilk dəfə Tampliyer cəngavərlərinin tikdirdikləri kilsələrdə xüsusi məna daşıyan divar bəzəyi kimi işlədilib. Tampliyerlərə divan tutulandan sonra bu emblem ilk dəfə sinaqoqlarda işlədildi. Amma masonluqda biz, şübhəsiz ki, onu Qədim Misirdə daşıdığı mənasında qəbul edi-

Masonluğun ən məşhur simvollarından olan altıguşəli ulduz

Bir peyğəmbər möhürü olan altıgوشlı ulduz əslində Rəhməni simvoldur. Halbuki, masonlar onu Qədim Misirin bütərəst inancına uyğun şəkildə işlədirlər.

rik. Bu mənada da iki vacib qüvvəni bir-birinə birləşdiririk. Həmin iki bərabərtərəfli üçbucağın alt və üst tabanlarını silsəniz, qarşınızda çox yaxşı tanıdığınız bir səhləb çiçəyi simvolu görərsiniz".⁶⁴

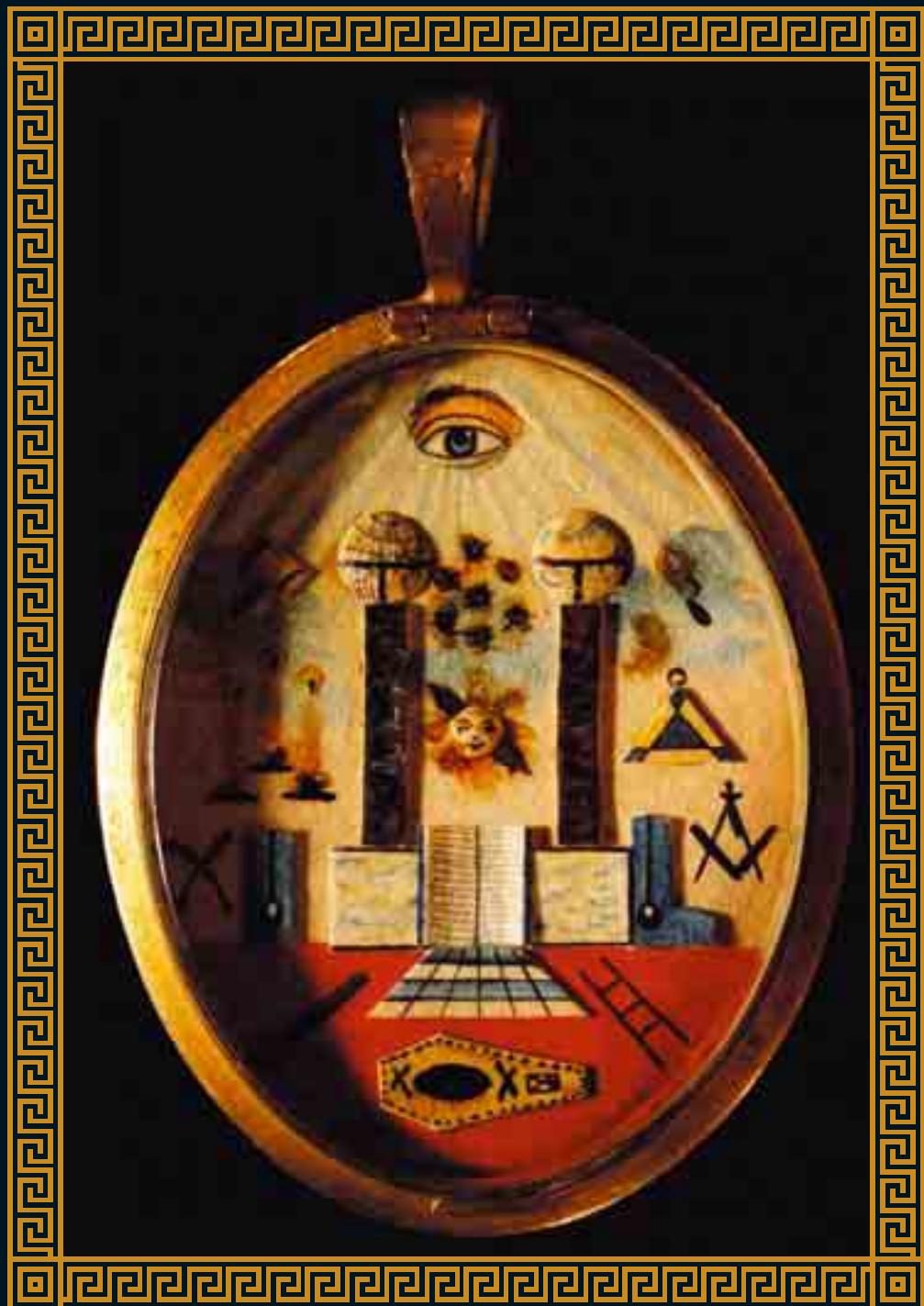
Əslində, masonların Hz. Süleyman məbədilə bağlı bütün rəmzlərini bu məntiqlə şərh etmək gərəkdir. Hz. Süleyman, Quranda da bildirildiyi kimi, haqqında xeyli iftiralar uydurulmuş, guya inkar yolunu seçmiş bir peyğəmbərdir. Allah bir ayədə "...Və onlar Süleymanın mülkü haqqında şeytanın dediklərinə aldandılar. Süleyman inkar etmədi, ancan şeytan inkar etdi", - deyə buyurur. ("Bəqərə" surəsi, 102).

Masonlar isə Hz. Süleymanla bağlı yanlış fikrə düşərək və onu Qədim Misirdən gələn bütərəst inancın təmsilçisi sayaraq, öz təlimlərində ona böyük yer ayıırlar. Amerikalı tarixçi Maykl Hovard (Michael Howard) "The Occult Conspiracy" (Gizli okkultizm) adlı kitabında orta əsrlərdən bugünə-dək Hz. Süleymanın sanki bir cadugər kimi təqdim olunduğunu, bəzi bütərəst düşüncəli yəhudilər tərəfindən onun bu cür qəbul etdiklərini yazır.⁶⁵ Hovard məhz elə bu səbəbdən masonların Hz. Süleyman məbədini bir bütərəst məbədi saydıqlarını bildirir.⁶⁶

Əslində isə Allahın son dərəcə sadiq, itaətkar qulu və peyğəmbəri olan Hz. Süleyman haqqında yaradılmış bu saxta obraz, sadəcə, masonluğun iç üzünü və gerçək mənşəyini göstərmək baxımından önəmlidir.

Cüt sütunlar

Mason lojalarının dəyişməz dekorasiyalarından biri də lojanın girişində yer alan cüt sütunlardır. Üzərlərində "Yakin" və "Boaz" kəlmələri həkk edilmiş olan bu sütunlar Hz. Süleyman məbədinin girişindəki sütunların surətidir. Təbii ki, bu simvolu seçməkdə masonların qəsdi Hz. Süleymani bir peyğəmbər kimi anmaq deyil, ona atılan iftiraları yaşıatmaqla, ilham aldıqları bütərəst inancları ifadə etməkdir. Bu sütunların mənşəyi də Qədim Misirə gedib çıxır. "Memar Sinan" dərgisində çap olunan "Ayinlərimizdəki alleqoriya və rəmzlər" başlıqlı məqalədə bununla bağlı deyilir: "...Misirdə Xoruz və Sut göylərin ikili memarı və dayağı idi. Hətta Təbadakı Bakkus (Baccus) da belə idi. Lojalarımızdakı cüt sütun da Qədim Misir əlamətləridir. Misirdə bu sütunların biri cənubda Zeb şəhərində, digəri isə şimalda, Heliopolisdədir. Misirin baş Allahı Ptəxa məxsus Amenta məbədinin və Süleyman məbədinin girişində də iki sütun var. Günəşlə bağlı ən qədim miflərdə də sonsuzluğun darvazaları önündə iki sütunun olduğu rəvayət edilir."⁶⁷

Cüt sütun, göz, pərgar-künyə kimi çeşidli mason simvolları bir arada.

Lojalardakı Misir dili

İngilis mason yazarları Kristofer Nayt (Christopher Knight) və Robert Lomas (Robert Lomas) "The Oiram Key" (Hiram açarı) adlı kitablarında masonluğun Qədim Misir mənşeyinə diqqət çəkirlər. Onların bu mövzuda verdikləri ən maraqlı informasiyalardan biri də ustad mason səviyyəsinə yüksələn masonlar üçün keçirilən xüsusi mərasimdə işlədilən kəlmələrdir. Həmin kəlmələr belədir: "Ma'at-neb-men-aa, Ma'at-ba"⁶⁸.

Nayt və Lomas bu kəlmələrin çox vaxt başa düşülmədən işlədildiyini, ancaq əslində Qədim Misir dilində olduqlarını və bu anlama gəldiklərini bildirirlər: "Bənnalar uludur, bənnaların ruhu uludur"⁶⁹.

Müəlliflər Qədim Misir dilindəki "Ma'at" kəlməsinin "bənna" anlamı verdiyini və ən uyğun tərcüməsinin də "mason" olduğunu yazırlar. Bu isə onu göstərir ki, min illərlə tarixdən silinən olan Qədim Misir dili günümüzün mason lojalarında hələ də işlədir.

Motsartin "sehrli fleyta"sı

Masonların tarixində maraqlı əhvalatlardan biri də məşhur bəstəkar

Volfqanq Amadey Motsartin "Sehrli Fleyta" operası ilə bağlıdır. Özü mason olan Motsart bu əsərinin bir çox yerlərdə masonluğa aid mesajlar verib. Ən maraqlısı isə odur ki, həmin mesajlar Qədim Misir büt-pərəst inancları ilə sıx bağlıdır. "Mimar Sinan" jurnalı bununla bağlı belə yazar: "Bəllidir ki, mason ayınları ilə Qədim Misir ritualları arasında sıx əlaqə var. "Sehrli Fleyta"da çalınanların "Uzaq Şərqlə bağlı nağıllar" olduğunu deyilməsinə baxmayaraq, orada Misir rituallarının xeyli əlamətləri mövcuddur. Misir məbədlərindəki tanrılar və tanrıçalar "Sehrli Fleyta"nın yaranmasına təsir göstəriblər".⁷⁰

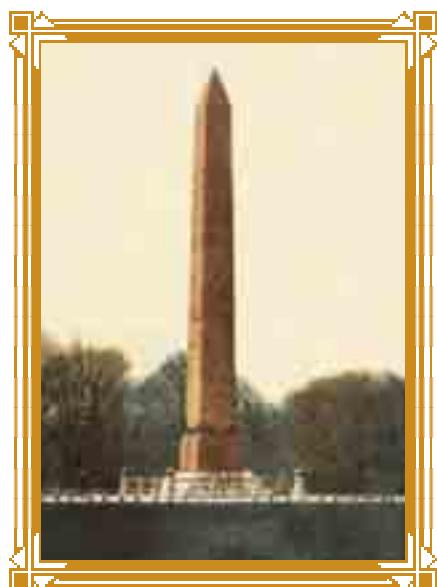

Volfqanq Amadey Motsart

Obelisklər

Masonların önem verdikləri simvollardan biri də Qədim Misir memarlığının elementlərindən olan obelisklərdir. Obelisk - təpəsi piramida şəklində olan dik və uzun bir sütundur. Belə sütunlar yəqin ki, oxucuların çoxuna tənışdır. Məsələn, İstanbulun Sultan Əhməd meydanında yerləşən və turistlərin böyük diqətini çəkən "dikilidas" bir obeliskdir.

Üzərlərində Qədim Misirin heroqlifik yazıları olan obelisklər əsrlər boyu torpağın altında gizli qalandan sonra XIX əsrədə aşkarlanıb və Nyu-York,

Nyu-York Mərkəzi Parkında
yerləşən və üzərində mason
emblemləri həkk olunan obelisk

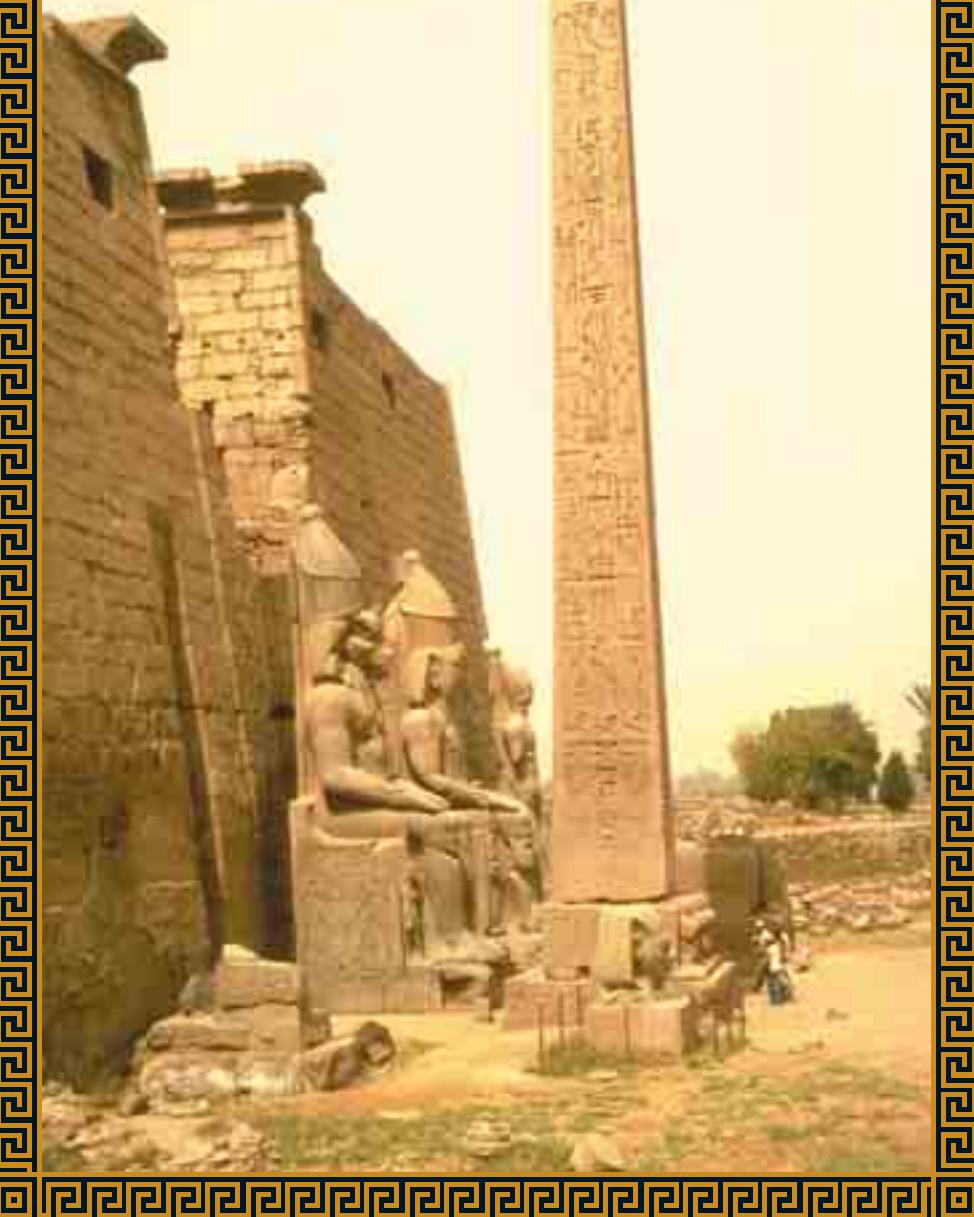
London, Paris kimi şəhərlərə aparılıb. Obelisklərin ən böyüyü isə masonların əli ilə ABŞ-a göndərilib. Çünkü masonlar obeliskləri və onların üzərindəki Qədim Misir yazılarını öz simvolları kimi qəbul edirlər. "Memar Sinan" dərgisi Nyu-Yorkdakı 21 metr hündürlüyü olan böyük obelisk haqqında bunları yazır: "Memarlıq abidələrinin rəmz kimi işlədilməsinə ən bariz nümunə 1878-ci ildə Misir əmini İsmayııl tərəfindən ABŞ-a hədiyyə edilən və "Kleopatranın iynəsi" adlandırılan sütundur. Bu abidə hazırda Nyu-Yorkun Mərkəzi Parkında (Central Park) yerləşir. Sütunun üzərində mason emblemləri həkk olunub. Həmin obelisk qədimdə - eramızdan 1500 il əvvəl Heliopolisdə Günəş-tanrı məbədinin girişində yerləşirdi".⁷¹

İsis əfsanəsi - dul qadın

Masonların simvolları arasında "dul qadın" təsviri və anlayışı da önemli yer tutur. Masonlar özlərini "dul qadının uşaqları" adlandırırlar və dul qadın təsvirlərini tez-tez işlədirlər. Bəs bu rəmz haradan qaynaqlanır? Əslində "Dul qadın" kimdir?

Mason mənbələrini araşdıranda dul qadın simvolunun Qədim Misir mənşəli bir əfsanə olduğu aşkara çıxır. Bu, Qədim Misirin ən məşhur miflərin-

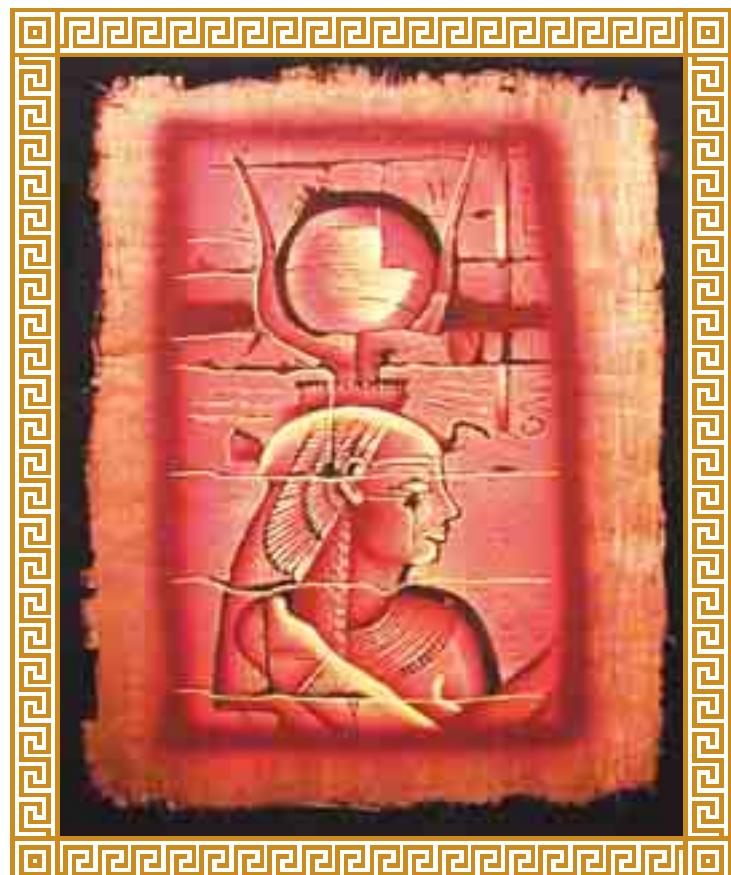
Qədim Misirin günümüzə gəlib
çatan abidələrindən biri: Kral-
lar Vadisindəki böyük Firon
heykəlləri və onların önündəki
obelisk.

dən sayılan "Osiris-İsis" rəvayətidir. Osiris - Qədim Misirlilərin "bərəkət tanrısı" hesab etdikləri xəyali bir kişi tanrıdır. Isis də Osirisin arvadıdır. Əfsanəyə görə, Osiris qısqanlıqdan doğan bir cinayətin qurbanı olub və Isis dul qalıb. Masonların "dul qadın"ı da həmin bu İsisdir. Haqqında danışdıgımız mövzu masonların "Mimar Sinan" jurnalında belə açıqlanır:

"Haqqında çoxlu danışilan Osiris-İsis rəvayəti Qədim Misiri masonluqla əlaqələndirən bir mifdir. Masonlar üçün ən vacib hadisələrdən biri Isis məbədinin rahibləri arasına qəbul olunmaq üçün keçirilən imtahandır. Bu rəvayətdə işiq (nur) ən önəmli ünsürlərdən biridir: Şərqi qaranlıqlarına (zülmət) gömülmək üçün günortadan sonra aşağı enməyə başlayan sabah günüşəi tanrı Osirisin vəzifəsini hər gün yerinə yetirir. Eynilə öldürülən atasının yerinə daha parlaq şəkildə keçən Hor (Horus) kimi. Və nəhayət, övladı olduğumuz dul qadın Osirisin arvadı İssidən başqası deyil".⁷²

Göründüyü kimi, guya "ağıl və elm yolu ilə getdiyini" göstərməyə çalışan masonluq əslində batıl inanca əsaslanan bir xurafatdan başqa heç nə deyil.

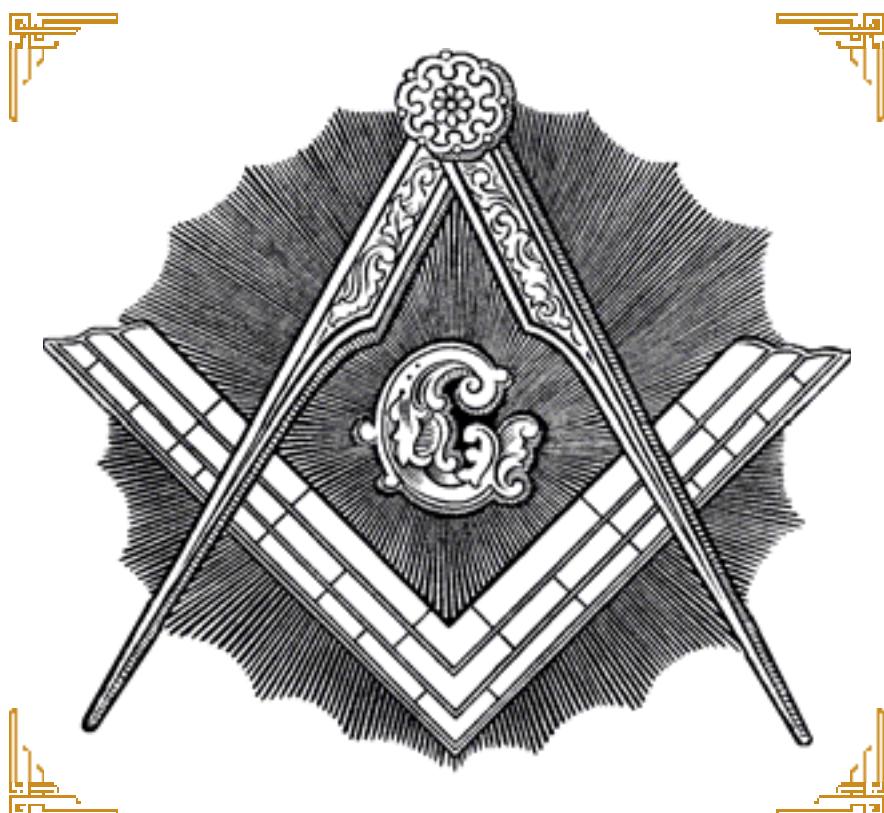
**Qədim Misirə adı
Isis portreti**

Pərgar və künyə

Mason rəmzləri arasında ən çox tanınanı iç-içə keçmiş bir pərgarla kün-yə kompozisiyasıdır. Masonlar özləri bu rəmzin elm, həndəsə, ölçü-biçi ki-mi qavranıldığını deyirlər. Halbuki, pərgarla künyənin tamam başqa bir mə-nası var. Bunu bütün zamanların ən böyük mason ustadlarından biri sayılan Albert Paykın (Albert Pike) "Morals and Dogma" (Əxlaq və Ehkam) kitabın-dan oxumaq mümkündür. Həmin kitabın 839-cu səhifəsində pərgar və kün-fə simvolu haqqında bunlar yazılıb:

"Brahman və ya Mayya, yaxud Osiris və ya İsis əfsanələrində olduğu ki-mi, müqəddəsliyin ikili təbiətə malik olduğunu göstərir. Məsələn, Günəş erkək, Ay isə dişi bir təbiətə sahibdirlər".⁷³

Bu isə masonların ən məşhur simvolu olan pərgar və künyənin əslində yenə də Qədim Misirdən və ya ümumiyyətlə, bütپəرəst (paqan) inanclardan qaynaqlandığını göstərir. Yeri gəlmışkən, Ay və Günəş də mason lojalarının önəmli rəmzlərindəndir və göy cisimlərinə sitayış edən antik bütپərəst ic-malarının batıl inanclarının ifadəsindən başqa bir şey deyildir.

Albert Payk və onun xatırəsinə hazırlanan mason medalyonu

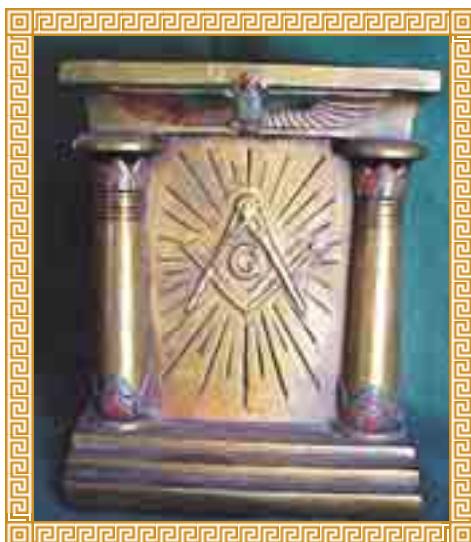
Masonluğun bütpərəstlik fəlsəfəsi

Bura qədər öyrəndiklərimizdən artıq bilirik ki, masonluq - Qədim Misirin paqan (bütpərəst) təliminin mirasıdır, onun bütün simvol və anlayışları da elə burada gizlənir. Bu səbəbdən də masonluq ilahi dinlərə düşmən kəsilib, humanizm, materializm və təkamül təlimini qəbul edir. Amerikalı tarixçi Maykl Hovard masonluğun ancaq üst dərəcələrində açıqlanan bu sırrı belə ifadə edir:

"Neyə görə xristianlar masonluğa bu qədər sərt yanaşırlar? Sualın cavabı masonluğun "sirr"lərindədir. Əgər bu sırlar cəmiyyətə açıq bildirilsəydi, okultizm və antik dinlərdən baş çıxarmayanların onları anlaması son dərəcə çətin olardı. Əslində, heç sıravi masonların əksəriyyəti belə həmin sırlarə vaqif deyil. Ancaq masonluğun daha yuxarı dərəcələrinə çatanlar arasında bu işlərdən baş çıxaranlar vardır".⁷⁴

Türk masonlarının qaynaqlarını araşdıranda da yuxarı mərtəbələrdə olan masonların bəzi təlimlərini digər "qardaş"lardan gizli saxladıqları bəlli olur. Ustad mason Necdət Egeranın qələmə aldığı bir yazıda yüksək dərəcəli masonların bununla bağlı düşüncələri belə ifadə olunur:

"Hətta bəzi masonlar belə masonluğu yarı din, yarı yardımsevər, gözəl sosial münasibətlər quran bir dostluq institutu kimi tanırıv və buna uyğun da hərəkət edirlər. Bəziləri isə hesab edir ki, masonluğun məqsədi yax-

Künyə-pərgar simvolunu
Qədim Misirin məşhur
rəmzlərindən biri olan
qartalla birlikdən təsvir
edən mason maketi.

şı adamları daha yaxşı etməkdir. Masonların bir qismi isə düşünür ki, masonluq - xarakter formalaşdırmaq üçündür. Xülasə, masonluğun müqəddəs dilini, simvol və alleqoriyalarını bilməyənlər belə fikirlərə düşürlər. **Bu təlimin dərinliklərini dərk edən masonlar üçün isə masonluq və onun qayəsi, məqsədləri tamamilə fərqlidir.** Masonluq bir vasitəçilik, inisiasiya, elmidir. Bu, başlangıç deməkdir. Masonluq - köhnə yaşayış tərzindən əl çəkib, yeni və daha gözəl bir həyata giriş deməkdir. **Masonluğun çox elementar və bəsit simvolizminin arxasında varlığımızın sırlarını öyrənə biləcəyimiz daha yüksək bir iç həyatə girməyimizə yardım edən vasitəçilik silsiləsi mövcuddur.** Həmin bu iç həyatda və onun girişində tərəqqi və təkamülün şərtlərini öyrənmək mümkün olur".⁷⁵

Sitatdan da göründüyü kimi, bəzi aşağı səviyyəli masonlar bu təşkilati "yardımsevərlik və sosial münasibətlər institutu" zənn etsələr də, masonluq əslində "insanın varlığının sırları"lə bağlıdır. Yəni masonluğun "yardımsevərlik və sosial münasibətlər institutu" görüntüsü əslində bu təşkilatın gerçək fəlsəfəsini pərdələyən və eyni zamanda simvolik şəkildə ifadə edən kamuflyajdır. Masonluq - müəyyən konkret fəlsəfəni öz üzvlərinə və cəmiyyətə təlqin etmək üçün sistemli şəkildə çalışan bir təşkilatdır. Və onun başda Qədim Misir olmaqla, bütövəst sivilizasiyalardan əxz etdiyi həmin fəlsəfinin əsas ünsürü də materializmdir.

Mason qaynaqlarında materializm

I. Mütləq maddə inancı

Dövrümüzün masonları eynilə Qədim Misirdəki fironlar, rahiblər və digər zümrələr kimi maddənin əzəli və əbədi olduğuna, sonsuzluğuna, yaradılmadığına və canlıların təsadüflər nəticəsində cansız maddədən törədiyinə inanırlar. Mason qaynaqlarında bu yanaşmalarla təfərruatlarına qədər tanış olmaq mümkündür. Ustad mason Səlami İşindəğin "Masonluqdan əsinlənmələr" adlı kitabında bu materialist fəlsəfə belə açıqlanır:

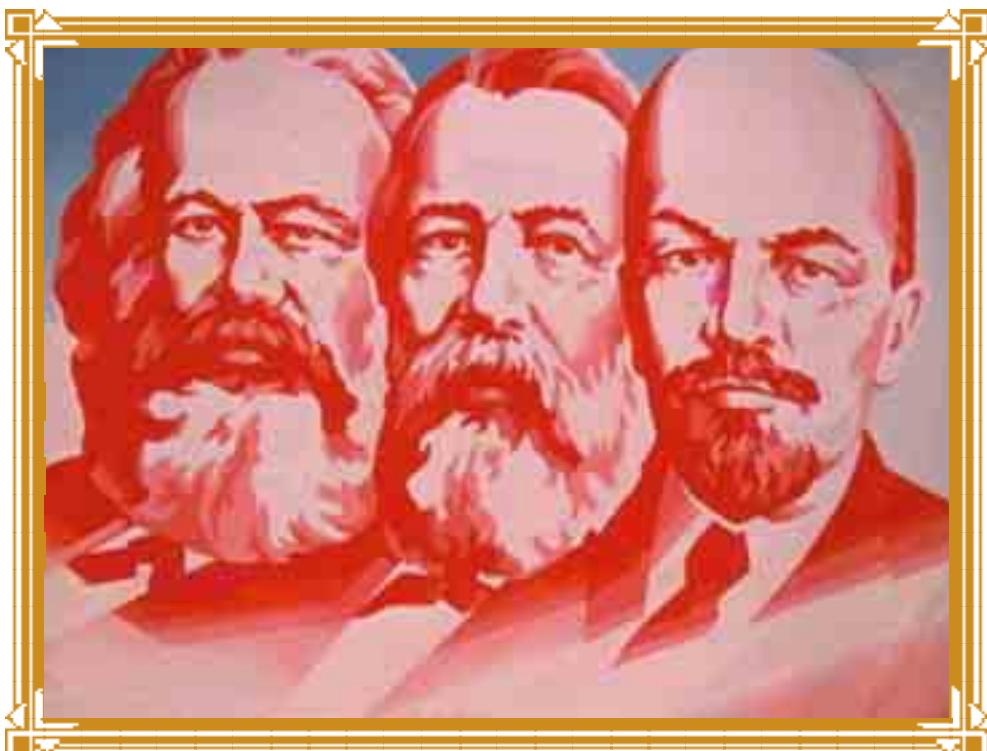
"Bütün fəza, atmosfer, ulduzlar, təbiət, canlı və cansız nə varsa, hamısı atomlardan əmələ gəlib. İnsan da təbiətdəki müxtəlif atomların cəmindən başqa bir şey deyildir. Canlıların həyatı atomlar arasında elektrik cərəyanının müəyyən tarazlığı nəticəsində mümkün olur. Bu tarazlıq pozulanda canlılar ölürlər, torpağa dönür, yenidən atomlara parçalanır. Yəni enerjidən yaranmışlıq, enerjiyə də dönürük. Atomlarımızdan bitkiler, digər canlılar və yenə də bizlər yaranırıq. Demək, hər şey bərabər xəmirdən yapılib. Ancaq ən yüksək təkamül etmiş heyvan olan bizlərin beyni, xeyli inkişaf etdiyindən şüuru əmələ gətirir. Təcrübələr zamanı alınan nəticələri yada salsaq, görərik ki, beyni sinir hüceyrələri və hormonlarının həyata keçirdiyi funksiyaların sayəsində işləyir. Kamil ağıl və elm heç nəyin yoxdan var edilmədiyini və yoxa çıxmadığını dərk edib. Buna görə də insan heç bir gücə minnətdar və borclu deyildir. Kainat bir total enerjidir, başlangıcı və sonu bilinmir. Hər şey bu total enerjidən yaranır, təkamül edir, ölürlər, amma, bütövlükdə yoxa çıxmır, dəyişir və çevrilir. Həqiqi ölüm və yoxluq mövcud deyildir. Daimi dəyişmə və çevrilmə vardır. Amma bu nəhəng sirri elmi qanunlarla həll etmək mümkün deyil. Elmdən xaric açıqlamalar isə ehkamdır, boş inancdır. Kamil aqla və elmə görə, bədəndən xaric ruh yoxdur və ola da bilməz".⁷⁶

Eyni fikirləri Marks, Engels, Lenin, Pilitser, Saqan və başqa materialist filosofların əsərlərində də oxumaq mümkündür. Onlar kainatın sonsuzluqdan bəri var olduğunu, maddənin vahidliyini və mütləqliyini, insanın yalnız maddədən ibarət olduğunu və heç bir ruh daşımadığını, maddənin öz-özünə təkamül edərək, canlandığını bildirirlər. Bütün bunlar xurafatdan başqa heç nə deyil, çünkü "kamil ağıl və elm", İşindəğin dediyinin tamamilə əksinə olaraq, sübut edir ki, materialist fikirlər başdan-ayağa əsassızdır. XX əsrin ikinci yarısında bu sübutların sayı xüsusilə artdı. Məsələn, bu gün elmi dairələr-

də birmənalı olaraq qəbul edilən "Big Bang" nəzəriyyəsi kainatın milyard illərlə öncə yoxdan var edildiyini sübuta yetirib. Termodinamika qanunları maddənin öz-özünü nizamlamaq qabiliyyətinin olmadığını göstərir, bu isə dolayısı ilə o deməkdir ki, kainatda nizam-intizami yaranan bir qüvvə var. Canlı orqanizmlərdə fəvqəladə sistemlər onların bir yaradıcısının olduğuna dəlalət edir. (Məsələnin incəliklərinə varmaq üçün Harun Yəhyanın "Kainatın yaradılışı", "Materializmin sonu", "Həyatın əsl mənşəyi", "Təkamül yalanı" kitablarına baxın.)

İşindəg daha sonra yazar ki, əslində materialist (və dolayısı ilə ateist) olan masonlar "Kainatın Ulu Memarı" anlayışını belə qavrayırlar:

"Masonluğa görə, həyat tək hüceyrədən başlayır, təkamül yolu ilə insana qədər gəlir. Başlanğıcın özü, mahiyyəti, səbəbi və məqsədi bilinmir. Həyat maddə və enerjidən başlayıb, ona da dönəcək. Kainatın Ulu Memarı ancaq uca bir prinsip, yaxşılıq və gözəlliklərin sonsuz üfüqü, təkamülün ustası, ən yüksək pilləsi olaraq qəbul edilərsə, şəxsləndirilməzsə, doqmatizmdən qurtulmaq mümkündür".⁷⁷

Mason mətnlərinin ssenariləri Marks, Engels və ya Lenin kimi materialist ideoloqların yazdıqlarından heç nə ilə fərqlənmir.

Göründüyü kimi, masonluq fəlsəfəsində maddədən gəlib, maddəyə dönmək ən əsas prinsiplərdən biridir. Özü də masonlar bu ideologiyani təkcə özləri üçün yaşatırlar, onu bütün cəmiyyətə qəbul etdirmək isteyirlər. Məsələn, elə həmin İşindəğ yuxarıdakı fikirlərinin ardınca yazır:

"Bu fikirlərlə yetkinləşən mason insanlara təlim verməyə, onları elm və ağılla inkişaf etdirməyə çalışmalıdır. Beləliklə, masonluq insanlar, xalq üçündür, onlara görə çalışır, hətta xalq bunu istəməsə belə".⁷⁸

Yəni masonluğun cəmiyyətlə bağlı iki planı var:

1) Masonluq inandığı materialist fəlsəfəni (başqa sözlə desək, Qədim Misisir xurafatını) "kamil elm və ağıl" adı ilə cəmiyyətə təlqin etməyə çalışır.

2) Bunu "hətta xalq istəməsə belə", etməyə niyyətlidir. Yəni bir cəmiyyət Allaha inansa, materialist fəlsəfəni qəbul etmək istəməsə, masonluq bu məsələdə israrlı davranışacaq, xalqın iradəsinə rəğmən, onun dünyagörüşünü dəyişdirmək üçün çalışacaq.

Burada masonluğun istifadə etdiyi terminologiyanın aldadıcı olduğuna mütləq diqqət yetirin. Onlar öz fəlsəfələrini olduqca məsum, elmi və xoş niyyətli göstərməyə çalışırlar. Bu, yuxarıdakı sitatlardan da aşkar görünür. Əslində isə masonluq fəlsəfəsinin "kamil ağıl və elmlə" heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, elmə tamamilə zidd olan qədim bir xurafatdır. Masonluğun "insanlılığı inkişaf etdirmək" məqsədi də yoxdur. Onlar bu adla sadəcə, öz fəlsəfələrini cəmiyyətə aşılamaq isteyirlər. Bunu "xalq istəməsə belə" etmək məqsədləri isə onu göstərir ki, niyyətləri qətiyyən xoş deyil, onlar totalitar bir dünyagörüşünə sahibdirlər.

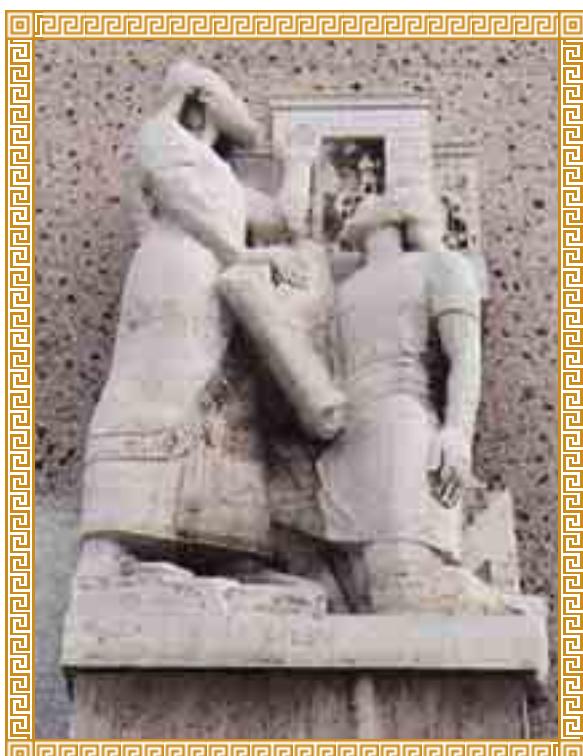
II. Ruhun və axırətin inkarı

Masonlar materializm inancına uyğun olaraq, insan ruhunun və axırətin varlığını da qəti şəkildə rədd edirlər. Hərcənd, bəzən mason qaynaqlarında ölülər üçün "əbədiyyətə qovuşmaqdan" söz edilir və ya buna bənzər mənəvi anlayışlar işlədir. Əslində, burada heç bir ziddiyyət yoxdur, çünki masonların ruhun ölümüslüyünə dair bütün fikirləri simvolik məna daşıyır. "Memar Sinan" dərgisində "Masonluqda ölüm sonrası" başlıqlı bir məqalədə məsələ belə izah edilir:

"Masonlar Ustad Hiram əfsanəsində ölümdən sonra dirilişi rəmzi mənada qəbul edirlər. Bu diriliş həqiqətin daim yalana və qaranlığa üstün gələcəyini göstərir. Masonluq bədəndən ayrı bir ruhun mövcud olduğunu

qəbul etmir. İnsanı əbədiləşdirən onun əməlləridir. Uzun görünsə də, əslində xeyli qısa olan insan ömrü ərzində görülən işlərlə ölümsüzlüyü qovuşmaq olar. Adları ölümsüzləşənlər bütün səylərini insanları xoşbəxt etməyə, onlar üçün daha gözəl bir dünya yaratmağa yönəldiblər. Məqsədləri insani duyğuları yüksəltmək olub... Demək, əsrlər boyunca ölümsüzlüyü aramış insan oğlu gördüyü işlərlə buna qovuşacaq və həyatına məna qazandıracaq. Nəticədə, Tolstoyun yazdığı kimi, "Cənnət burada, Yer üzündə qurulacaq və insanlar ən böyük gözəliyyə qovuşacaqlar".⁷⁹

Ustad mason Səlami İşindəğ isə eyni məsələ ilə bağlı bunları yazıb: "Enerjini, maddəni hər şeyin cövhəri qəbul edən masonluq varlığın pilləpillə dəyişikliklərə uğrayaraq, inkişaf edəcəyini söyləyir ki, bu da elmi mənada ölümü tanımamaqdır. Bu halda masonluq ruhun bədəndən ayrı olduğunu, heç vaxt ölmədiyini, ruhlar aləminə köçdüyüünü, orada yaşadığını qəbul etmir. Masonluğa görə, ölümünüzdən sonra sizdən ancaq xatirələr və əməlləriniz qalacaq. Bu fikir elmə və məntiqə əsaslanır, ruhun ölümsüzlüyü haqda deyilənlər isə elm və məntiq prinsipləri ilə bir araya sığdır. Masonluq pozitivist və rasionalist fəlsəfəni əsas götürür".⁸⁰

Materializmə inanan masonlar ölüm-dən sonra həyatın varlığını qəbul etmirlər. Düzdür, bəzən mason qaynaqlarında "ölümdən sonrakı həyat" kimi ifadələrə rast gəlinir, amma bu zaman, şəkildəki Hiram əfsanəsində olduğu kimi, insanların dünyada özündən sonra adının yaşadılması nəzərdə tutulur.

Ölümden sonra dirilməni rədd etmək, ölümsüzlüyü ancaq "qoyub getdiyiñ əməllerdə görmək"... Bu düşüncə masonlar tərəfindən "müasir elmin iddiası" kimi göstərilsə də, əslində qədim və mənasız xürafatdan başqa bir şey deyil. Quranda Allahı inkar edənlərin "əbədi yaşamaq ümidi lə tikib-qurma-ları" haqqında bilgi verilir. Müqəddəs kitaba görə, Hud peygəmbər kafir Ad qövmünün bu cahil düşəncəsinə qarşı belə deyib:

"O zaman ki qardaşları Hud onlara dedi: "Məgər qorxmursunuz? Şübhəsiz ki, mən sizin üçün etibar olunası, bel bağlanılışı bir peyğəm-bərəm! Allahdan qorxun və mənə itaət edin! Mən bunun müqabilin-də sizdən heç bir muzd, əvəz istəmirəm. Mənim mükafatım ancaq aləmlərin Rəbbinə aiddir!"

Doğrudanmı, siz hər təpədə bir köşk qurub, əylənirsiniz? Sanki əbə-di qalacaqsınız deyə, qəsrlər tikirsiniz! Və yaxaladıqda da zalımlar ki-mi yaxalayırsınız! Artıq Allahdan qorxun və mənə itaət edin!" ("Şuə-ra" surəsi, 124-131).

Burada inkarçıların yanıldığı məsələ sənət əsərlərini yaratmaqla bağlı deyil. Müsəlmanlar da sənətə önəm verir və bu yolla dünyani gözəlləşdirmə-yə çalışırlar. Aradakı fərq - niyyətdədir. Müsəlman Allahın insana verdiyi gözəllik və estetik duyuları ifadə etmək üçün sənətlə maraqlanır. İnkarçılar isə sənəti "ölümsüzlük yolu" zənn edir və yanılırlar.

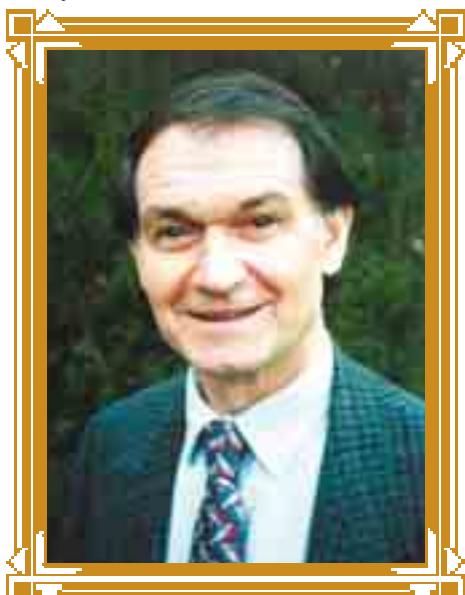
Ruhu inkarın elmi ziddiyəti

Masonların ruhun varlığını inkar etmələri, insanı sadəcə maddədən ibarət saymaları da, dedikləri kimi, yalnız "elmin iddiası" deyil. Əksinə, günümüz-dəki elmi kəşflər bunun tam əksini göstərir. Çağdaş alimlərə görə, insanın düşünmək qabiliyyəti beyindəki neytronlarla, onları əmələ gətirən molekul və atomlarla deyil, tamam kənar, anlaşılmaz bir substansiya ilə, qaynaqla bağlıdır. Məsələn, məşhur araşdırmaçı Uilder Penfield (Wilder Penfield) uzun illər apardığı tətqiqatlardan sonra ruhun varlığının inkaredilməz bir həqiqət olduğunu bildirir:

"Ağlı sadəcə beynin funksiyası kimi izah etmək üçün illərlə çalışandan sonra başa düşürsən ki, varlığımızın iki ünsürdən ibarət olması haqqında deyilənlərlə razılaşmaqdan başqa yol yoxdur. Ağlı yalnız beyində baş ve-rən fiziki-kimyəvi proseslərlə izah etmək mümkünsüzdür. Demək, varlı-ğımız iki ünsürdən - maddə və ruhdan ibarətdir".⁸¹

Elm adamlarını bu qənaətə gətirən səbəb şüurun heç bir halda maddi amillərlə izah olunmamasıdır. İnsan beyni 5 duygumuzun toplandığı və analiz edildiyi möhtəşəm kompüter kimidir. Amma bu kompüterin "mənlik" duyğusuna sahib olması, hiss etməsi, düşünməsi mümkün deyil. Tanınmış ingilis fiziki Roger Penrouz (Roger Penrose) "The Emperor's New Mind" (İmperatorun yeni fikri) adlı kitabında bununla bağlı yazır:

"Konkret insana onun şəxsiyyət duyğusunu verən nədir? Vücudu əmələ gətirən atomları? İnsanın kimliyi atomları əmələ gətirən elektron, proton və digər hissəciklərin seçimindənmi asılıdır? Bunun belə olmadığını göstərən azı iki səbəb var. Birincisi, hər bir canının bədəni durmadan dəyişir. Doğuluğumuz andan bəri vücudumuzun bütün hüceyrələri dəfələrlə dəyişilib, yeniləri ilə əvəz olunur. İkinci səbəb isə kvant fizikası ilə bağlıdır. Əgər bir kimsənin beynində hansısa elektron başqa maddədə olan elektronla əvəzlənsəydi, heç bir fərq ortaya çıxmazdı. Sistem eyni-lə əvvəlki kimi çalışardı. Eyni fikir protonlara və digər bütün hissəciklə-rə də aiddir. Əgər bir insanın bədənində bütün maddə bir evin uyğun maddəsi ilə dəyişdirilsəydi, sözün həqiqi mənasında heç bir fərq ortaya çıxmazdı".⁸²

Professor Penrouz materializm təliminin insan zehnini heç vaxt açıqlaya bilməyəcəyi qənaətindədir.

Eyni şeyi beyni əmələ gətirən maddə haqqında da demək olar. Demək, insanı insan edən nəsnə maddə deyil, onun tamamilə fövqündə olan bir şeydir. Penrouz kitabının nəticə bölməsində bununla bağlı bildirir: "...Şüur elə bir varlıqdır ki, onun hansısa təsadüflər nəticəsində yarandığına heç vaxt inana bilmərəm. Biz bütün kainatı, onun əmələ gəlməsini şüur nəticəsində anlaya bilirik".⁸³

Yaxşı, bəs bunun qarşılığında materializm nə deyir? Materialistlər insanın sadəcə maddədən ibarət olduğunu, cansız atomların təsadüfən yan-yana gələrək, insan kimi ağrı, duyguları, düşüncələri, xatirələri olan bir varlığı

əmələ gətirdiyini iddia edirlər. Bəs bu zaman nəyə əsaslanırlar?

Bu sual bütün materialistləri maraqlandırır, amma mason qaynaqlarında onunla bağlı daha maraqlı fikirlər var. Həmin qaynaqlara baxanda materialist düşüncəsinin əsasında xurafat bir inancın durduğu ortaya çıxır.

Mason materializmi: Maddənin tanrılaşdırılması

Materialist fəlsəfənin nə olduğunu daha yaxşı başa düşmək üçün təsəvvür edin ki, onu qəbul edənlər kainatda mövcud olan möhtəşəm sistemin və tarazlığını, dünyadakı minlərlə fərqli canlı növünün və biz, insanların yalnız və yalnız atomların təsadüfən birləşməsi nəticəsində ortaya çıxdığına inanırlar. Başqa sözlə desək, cansız və şüursuz atomların "yaradıcı" olduğunu düşünürlər. Bu fikir nə qədər modern göstərilməyə çalışılsa da, əslində qədim dövrlərdən bəri mövcud olan bütpərəstliyin təkrarından başqa heç nə deyildir. Bütlərə qulluq edənlər sitayış etdikləri heykəllərin, totemlərin bir ruhu, qüdrəti olduğuna inanıblar, yəni cansız və şüursuz maddəyə yüksək xüsusiyyətlər qazandırıblar. Bu, şübhəsiz ki, son dərəcə səfəh bir inancdır. Allah Quranda bütpərəstlərin bu səfəh inancına diqqət yetirir. Peyğəmbər qissələrində bütpərəst qövmlərin inancının mənasız olduğu daim vurğulanır. Məsələn, Hz.İbrahim atasına "Ata, eşitməyən, görməyən və sənə heç nədə kömək etməyən şeylərə necə inanırsan", - deyə sual edir. ("Məryəm" surəsi, 42).

Materialistlər isə dövrümüzün bütpərəstləridir. Onlar daşdan, taxtadan heykəllərə olmasa da, bunları və bütün digər cisimləri əmələ gətirən "maddə" məfhumuna inanır, bu maddənin sonsuz güc, ağıl və elm sahibi ola biləcəyini düşünürlər. Mason qaynaqlarında bununla bağlı çox maraqlı fikirlər var. Çünkü masonlar materializmdəki bütpərəst inancı açıq etiraf edirlər. "Mimar Sinan" jurnalında nəşr olunan bir məqalədə olduğu kimi:

"Atomlar hansısa maddəni əmələ gətirmək üçün öz-özünə müəyyən bir sistemlə təşkilatlanırlar. Bunu həyata keçirən güc hər bir atomun malik olduğu ruhdur. Hər bir ruh elm olduğuna görə, hər bir məxluq dahidir. Özü də bərabər səviyyədə - bir insan, bir heyvan, bir bakteriya, bir molekul eyni dərəcədə dahidirlər".⁸⁴

Göründüyü kimi, burada hər bir atomun aqla və elmə sahib olduğu iddia edilir. Hər varlığın ibarət olduğu atomların sayısındə şüura sahib olduğunu

bildirən və insan ruhunun varlığını rədd edən mason müəllifi insanı da heyvanlar və ya cansız molekullar kimi bir atom yiğini hesab edir. Əslində isə gerçək budur: cansız maddənin (yəni atomların) bir ruhu, şüuru, ağılı yoxdur. Bu, sübut olunmuş faktdır. Şüur ancaq canlılarda var ki, bunu da onlara Allah verib. İnsan isə canlılar arasında ən üstün şüura sahibdir, çünki Allahın verdiyi ruhu daşımaqdadır. Başqa sözlərlə desək, şüur cansız maddədə deyil, ancaq ruhu olan varlıqlardadır. Masonlar isə Allahın varlığını qəbul etməmək üçün atomlara ruh "yapışdıracaq" səviyyədə səfəh bir inanca üz tuturlar.

Masonların qəbul və müdafiə etdikləri bu inanc, əslində "animizm" adlanan və təbiətdəki bütün varlıqların (dağların, daşların, küləyin, suyun) ruhu və şüuru olduğunu hesab edən əski paqan (bütpərəst) etiqadın yeni ifadəsidir. Bu inanc materializmə antik yunan filosofu Aristotel tərəfindən gətirilib və sonradan ayrıca cərəyan kimi formalışır. Mason nəşrləri bu mövzuda maraqlı izahlarla zəngindir. Məsələn, "Mimar Sinan" jurnalında nəşr olunan "Gerçəyin yolу" başlıqlı məqalədə deyilir:

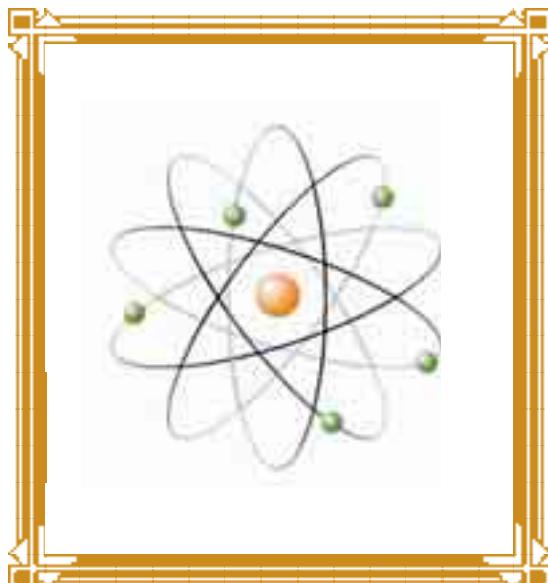
"Animist yanaşma ilə atomda ruhun varlığını qəbul etsək, iyerarxik inkişafla atom ruhcuqlarını yönəldən molekul, molekul ruhcuqlarını yönəldən hüceyrə, hüceyrə ruhcuqlarını yönəldən orqan və hamısının üzərində duran, bütün bədəni yönəldən ana ruh bütün ruhların tanrısi deyilmə?"⁸⁵

Bu batıl və ibtidai inanc masonları kainatda mövcu olan tarazlıq və sistemİN cansız maddələr tərəfindən təmin olunması fikrinə gətirib çıxarır. Yenə də "Mimar Sinan" dərgisində dünyanın ideoloji inkişafından bəhs edilən bir məqalədə belə yazılır:

"Bu proseslər elə incə hesablarla gerçəkləşdirilib ki, birbaşa deyə bilərik: canlı yaşamın bugünkü hala düşməsi maqmanın görünməz zəkası sayəsində mümkün olub. Yoxsa sular çuxurlarda toplanmaz, Yer üzü başdan-başı bir su kürəsi halına gələrdi".⁸⁶

Eyni jurnalda başqa bir məqalədə isə ilk canlı hüceyrənin və ondan tövəyən digər hüceyrələrin şüurlu olduqları, plan əsasında onu tətbiq etdikləri iddia olunur:

"Dünyada həyatın başlanğıcı bir hüceyrənin meydana gəlməsi ilə yaranıb. Bu tək hüceyrə dərhal hərəkətə gələrək, sanki üsyankarcasına ikiyə böllünüb çoxalmaqla həyatını davam etdirib. Bölünmədən yaranan yeni hüceyrələr boş-boşuna dolanmağın mənasız olduğunu dərk edərək, həyatı qorumaq üçün planlı şəkildə digər hüceyrələrlə birləşiblər".⁸⁷

Materializm cansız və şüursuz maddəni "yaradıcı" kimi qəbul edir. Başqa cür deşək, maddəni bütləşdirir. Atomlarda ruh olduğuna inanan masonlar bu batıl inancı açıq ifadə edirlər.

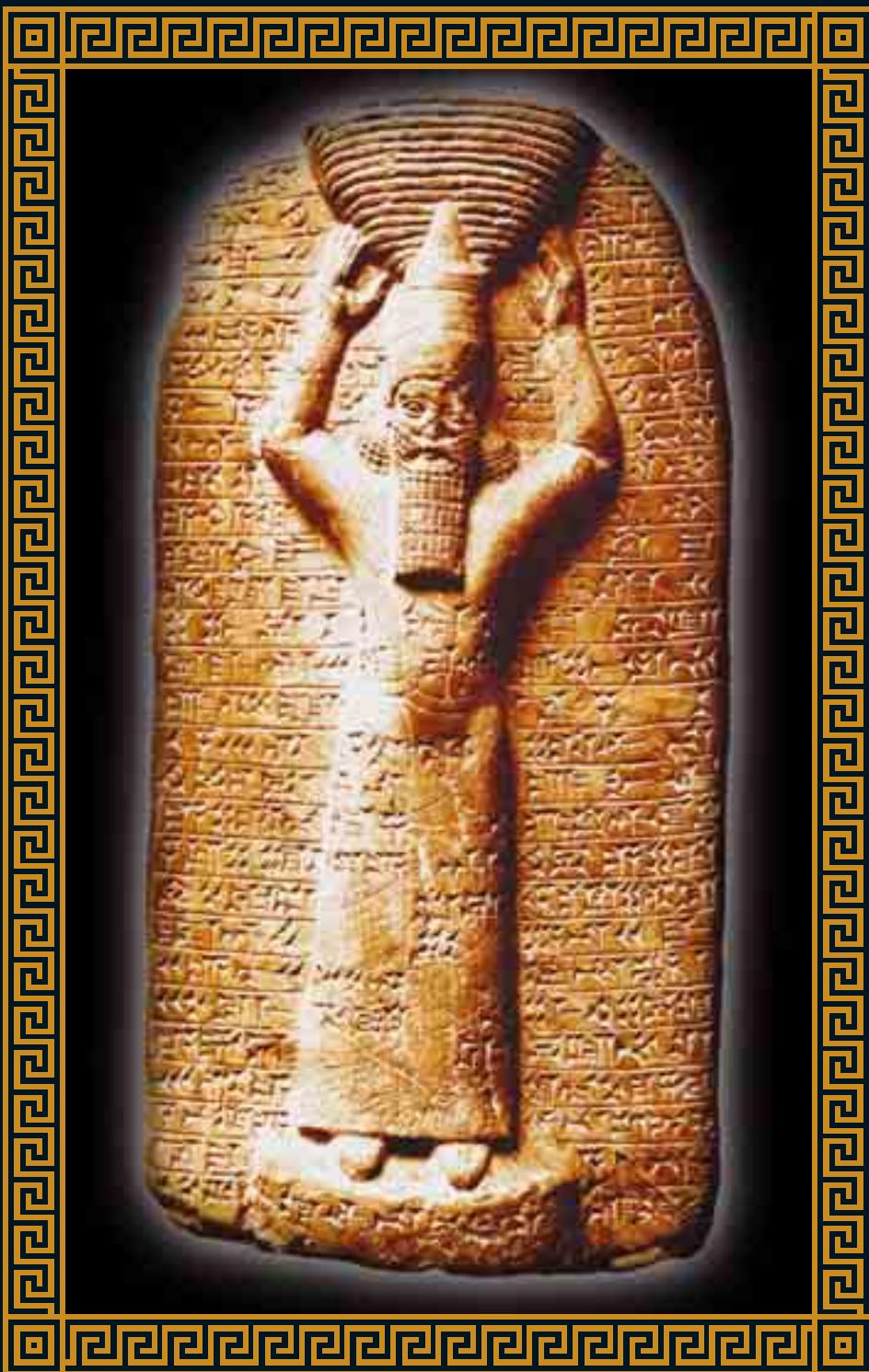
Aydındır ki, heç bir hüceyrə plan qurub, tətbiq edəcək qədər şüuru yoxdur. Buna inanmaq, yumşaq desək, səfəhlikdir. Buradan da görünüyü kimi, masonlar Allahın varlığını və yaratma sıfətini qəbul etməmək üçün atomlara, molekullara, hüceyrələrə ağıl, fədakarlıq və s. gülünc sıfətlər "yapışdırırlar". Təsəvvür edin ki, bir tablonun necə çəkildiyini sizə belə izah edirlər: boyalar planlı şəkildə bir-birinə xəbər yollayaraq, birgə çalışıblar, hamısı kətanda yerini alıb və şəkil yaranıb. İnanarsınızmı? Əlbəttə, yox. Bax, masonların dedikləri də elə buna bənzəyir.

Masonların və digər materialistlərin batıl inancının gündəlik həyatda tez-tez qarşılaştığımız bir ifadəsi də "Ana Təbiət" anlayışıdır. Təkamül nəzəriyyəsini müdafiə edən sənədli filmlərdə, kitablarda, jurnallarda, hətta reklamlarda belə qarşımıza çıxan "Ana Təbiət" ifadəsi təbiətdəki cansız maddələrin (azot, oksigen, hidrogen, karbon kimi elementlər, onların əmələ gətirdiyi torpaq, su, hava və s.) şüura və gücə sahib olduğunu, insanlar da daxil olmaqla bütün canlıları yaratdığını ifadə etmək üçün işlədir. Heç bir məntiqə və savadlı analizə əsaslanmayan bu xurafat sadəcə təlqin yolu ilə bəzi fikirləri insanların beyninə yeritmək niyyəti daşıyır. Məqsəd isə ayındır, insanlar gerçek yaradıcıları olan Allahı unudaraq, əvəzində, təbiətə sitayış etmək kimi bütərəst inancın arxasında getsinlər. Masonluğun bütün söyləri məhz buna yönəlib. "Mimar Sinan" jurnalında təkamül nəzəriyyəsi ilə bağ-

Qədim dövrlərdə bütpərəstlər daşdan düzəldilən bütə inanırdılar. Günümüzün bütpərəstləri isə "maddə" anlayışını büləşdirirlər.

lı yayımlanan bir məqalədə "Ana təbiətin qurduğu sırlı uyğunluqdan" söz açılır, bu düşüncənin masonluğun humanist fəlsəfəsinin əsası olduğu vurğulanır və masonluq tərəfindən tam dəstəkləndiyi bildirilir: "Canlılar aləminin həyatında maddələr mübadiləsi baxımından yer üzündə və içimizdə yaşayan yararlı mikrobların, bütün bitkilərin, heyvanların və "ana təbiət"in qurduğu sırlı ahəng içində yaşaması masonluğun barış, güvən, xoşbətlilik ideyaları ilə tam üst-üstə düşür".⁸⁸

Mesopatomiyadakı bütþerest qövmlərə aid bir barelyef.

Masonluğun öz ideologiyasını təlqin etmək üçün istifadə etdiyi vasitələr-dən ən önəmlisi isə materializmin və humanizmin "elmi dayağı" olan təkamül nəzəriyyəsidir. Qarşidakı fəsildə Darwinin həyatından dövrümüzdəki təkamül təbliğatına qədər olan proseslərin iç üzünü açacaq və bütün dövrlərin ən böyük elmi yalanının masonluqla gizli əlaqəsini ortaya çıxarıcağıq.

-V-

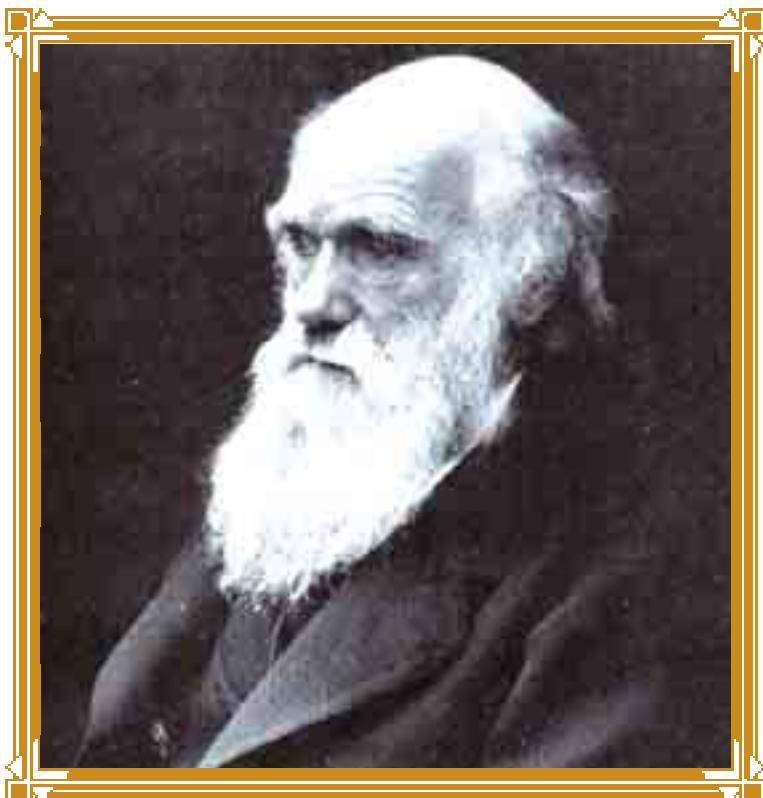
TƏKAMÜL TƏLİMİNİN PƏRDƏARXASI

1832-ci il.

"Biql" gəmisi Atlantik okeanın dərin sularında sürətlə irəliləyirdi. Kənar-dan baxanda, o, adı bir yük və ya sərnişin gəmisinə bənzəsə də, səfərinin məqsədi tamam başqa idi. İngiltərədən yola düşən bu gəmi bütün okeani qə edərək və Cənubi Amerika sahillərinə çatacaqdı. O zamanlar heç kim üçün böyük önəm daşımayan "Biql" gəmisinin 5 illik səyahəti başlayırdı...

Sonralar gəmini xeyli məşhurlaşdıracaq amil onun içində olan bir sərnişinin adı ilə bağlıdır - Carlz Robert Darwin adlı 22 yaşlı gənc tədqiqatçı. Əslində biologiya deyil, dini təhsil almış, Kembric Universitetinin teologiya fakültəsini bitirmiş Darwin. O, uzun-uzadı dini təhsil alsa da, yaşadığı əsrin materialist düşüncələrindən xeyli təsirlənmişdi. Hətta "Biql"də səfərə çıxmazdan bir il qabaq xristian dininin əsaslarını rədd etmişdi.

Gənc Darwin bu düşüncələrin təsiri altında çıxdığı səfər boyunca bütün kəşflərini materialist gözü ilə şərh etməyə çalışırdı. Araşdırduğu canlıların xü-

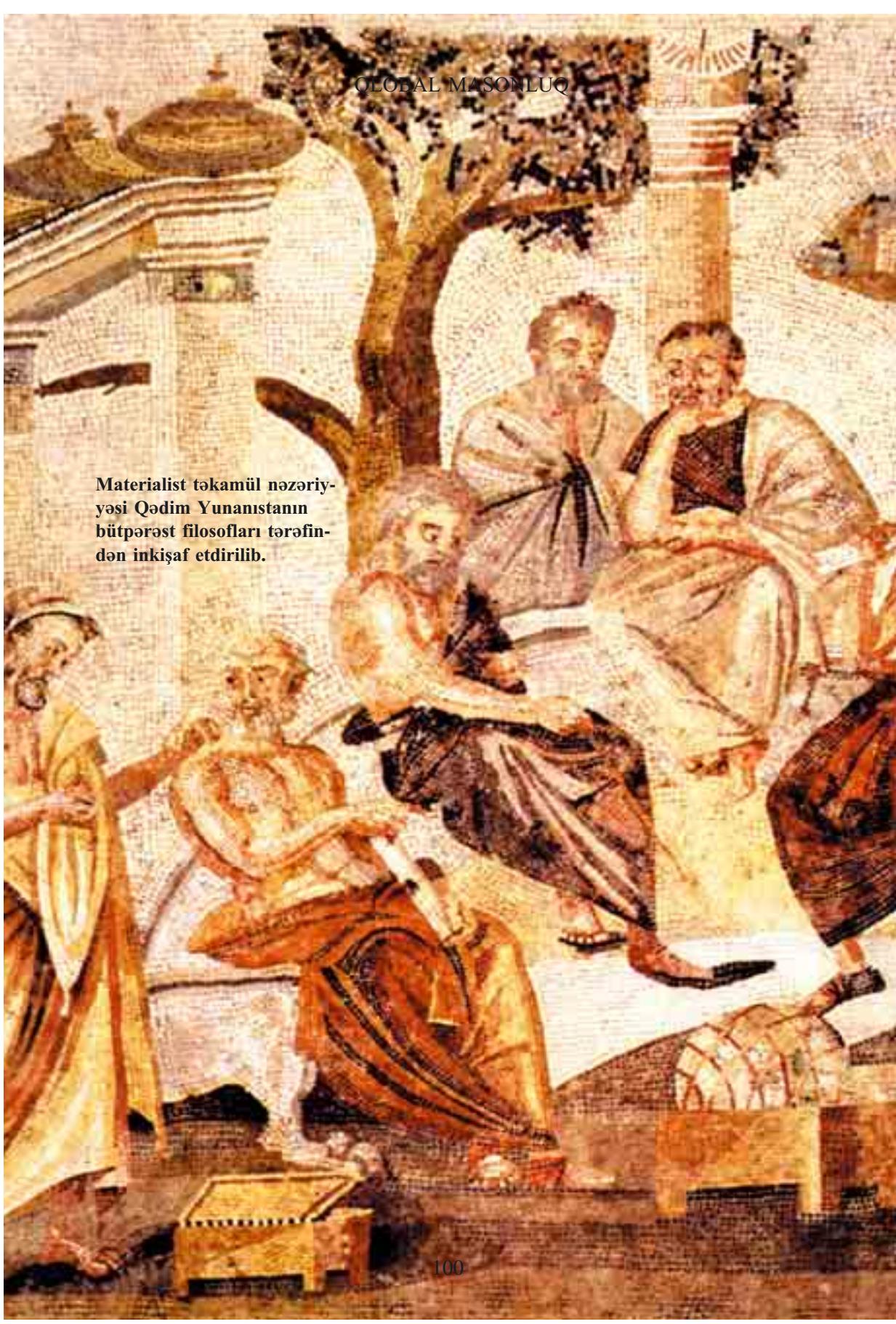

Təkamül nəzəriyyəsi Darwinin öz fikri, kəşfi deyildi. O, əvvəlcədən hazırlanmış bir fəlsəfəni təbiətə tətbiq etməkdən başqa bir iş görmədi.

susiyyətlərinə yaradılış xaricində açıqlama gətirməyə çalışdı. Sonrakı illərdə bu fikirlərini daha da inkişaf etdirdi, təsnifata saldı və bir nəzəriyyə olaraq irəli sürdü. Darwinin 1859-cu ildə çap olunan "Növlərin mənşəyi" adlı kitabında irəli sürdüyü bu nəzəriyyə XIX əsrin fikir dünyasına görünməmiş təsir etdi, ateizmin əsrlərdir aradığı "elmi əsas"a çevrildi.

Yaxşı, bəs "təkamül nəzəriyyəsi" Darwinin öz fikri idimi? Dünya tarixinin ən böyük yalanlarından biri sayılan nəzəriyyə öz-özünəmi ortaya çıxmışdı?

Bir azdan özünüz də şahid olacaqsınız ki, əslində, Darwin təməl arqumentləri əvvəlcədən hazırlanan fikri müəyyən mənada genişləndirərək yendən irəli sürməkdən başqa heç bir iş görməmişdi.

Materialist təkamül nəzəriyyəsi Qədim Yunanıstanın büt pərəst filosofları tərəfin-dən inkişaf etdirilib.

Qədim Yunanıstandan Yeni dövr Avropaya qədər "təkamül" xurafatı

Darvinin təkamül nəzəriyyəsinə görə, cansız maddədən öz-özünə canlı yaranıb, sonra da təbii şərtlər və təsadüflər nəticəsində müxtəlif növlər əmələ gəlib. Başqa sözlə desək, təkamül təlimi təbiətin qapalı bir sistem olduğunu, öz-özünə yarandığını və yaratdığını iddia edir. Bu düşüncə tərzi "naturalizm" adlanır. Naturalizm bir kitabxananın heç bir yazıçı olmadan öz-özünə ortaya çıxdığını iddia etmək qədər səfəh dünyagörüşüdür. Amma bu na baxmayaraq, ta qədim dövrlərdən bəri bəzi sivilizasiyalar və filosoflar onu qəbul ediblər. Tarixən naturalizm Qədim Misir və Qədim Yunanistan kimi bütürəst cəmiyyətlərdə yaranıb və inkişaf edib. Sonradan xristian dininin dünyada yayılması ilə bu düşüncə əsasən arxa plana keçib və müvəqqəti olaraq ortadan qalxıb. Bu zaman Qərbdə bütün təbiətin və kainatın Allah tərəfindən yaradılmasının fikri hakim olub. Eyni zamanda, İslam dininin Şərqdə yayılmasına paralel olaraq, zərdüştilik, bütürəstlik, şamanizm kimi paqan (bütpərəst) inanclarla yanaşı, naturalist fikirlərin də aradan qalxmasına səbəb olub, yaradılış gerçəyi şüurlarda hakim olub. Fəqət naturalist fəlsəfə gizlincə həyatını davam etdirib, məxfi dərnəklər tərəfindən yaşıdlıb və uyğun zəmin formalaşanda yenidən meydana çıxb. Xristian dünyasında naturalizmi yaşadanlar artıq dediyimiz kimi, masonlar və onların sələfi olan oxşar gizli dərnəklər olub. Türk masonlarına məxsus "Mason dərgisi"ndə bununla bağlı bildirilir: "Allahlardan xaric, təbiət hadisələrini araşdırın və yeni-yeni kəşflər edən şəxslər bunları gizli saxlamaq məcburiyyətində qalıblar. Bu isə cürbəcür işarələrin və şifrələrin ortaya çıxmamasına səbəb olurdu".⁸⁹

Burada "yeni kəşflər" sözü "naturalizmə uyğun elm" anlayışını ifadə edir. Belə təlimlər dindar cəmiyyətlərdə gizlincə inkişaf etdirilib, xüsusi işarə -şifrələr sisteminin

formalaşdırılmasına və nəticə etibarilə masonluğun köklərinin möhkəmlənməsinə səbəb olub.

Bu cür gizli dərnəklərdən biri Tampliyerlərlə masonlar arasında bir növ "keçid mərhələsi" olan Gül-Xaç (Rose-Croix) dərnəyidir. XV əsrədə adına təsadüf edilən bu təşkilat Avropada, xüsusilə əlkimya sahəsində xeyli məşhur olub, hamı dərnək üzvlərinin kimyagərliyin gizli sırlarınə vaqif olduğunu inanıb. Ancaq "Gül-Xaç"dan qalan ən əsas miras naturalist fəlsəfə və onun ayrılmaz hissəsi olan təkamül nəzəriyyəsidir. "Mason dərgisi"ndə Tampliyerlərin "Gül-Xaç"la əlaqəsi izah olunur, ardınca isə bildirilir ki, "İstər spekulativ, istərsə də çağdaş masonluğun təşkilatlanması "operativ masonluq" əsrləri dövründə fəaliyyət göstərən təşkilatların xidmətidir. Fəqət ən böyük xidmət qədim ezoterik bilgiləri öyrənərək yaşıdan bəzi qurumlara məxsusdur. Onların da ən əsası Tampliyerlər (Templiers) və Rozkrua (Rose-croix) təriqətləridir. Rozkrua təriqətinin harada və necə yaradıldığı dəqiqlinmir. Onun izlərinə ilk dəfə XV əsr Avropasında rast gəlinir. Fəqət təriqətin daha qədim olduğu bəllidir. Tampliyerlərdən fərqli olaraq, Rozkrua əsasən elm sahəsində fəaliyyət göstərib. Onun üzvləri əlkimya ilə ciddi məşğul olublar. Onlar hər bir varlıqda təkamül izlərinin olmasına inandıqlarından, fəlsəfi fikirləri əsasən naturalizm üzərində qurulub. Buna görə də Rozkrua təriqəti Şərqdə "Təbiyyun" (naturalistlər) adı ilə tanınıb".⁹⁰

Təkamül fikrini inkişaf etdirən digər bir mason təşkilatı isə Qərbədə deyil, Şərqdə yaranıb. Ustad mason Səlami İşindəğ "Quruluşdan bu günə masonluq və bizlər" başlıqlı məqaləsində yazar:

"İslam dünyasında masonluğun anoloqu olan "İhvənüssəfa" dərnəyi vardi. Abbasilər xilafəti dövründə Bəsrədə qurulan bu gizli dərnək 52 böyük cilddən ibarət bir ensiklopediya hazırlamışdı. Həmin cildlərin 17-si təbiət elmlərinə aid idi. O kitablarda müasir darvinizmə xeyli bənzəyən açıqlamalar var idi. Bu kitablar İspaniyaya qədər yayılıraq, Qərbin fikir adamlarına ciddi təsir göstərmişdi."⁹¹

İslam dünyasının inkişaf etməsinə baxmayaraq, İslamın təməllərinə qarşı çıxan bu dərnək qədim yunan fəlsəfəsindən bəhrələnib və onu gizli rəmzlərlə ifadə edib. Bununla bağlı yuxarıda götirdiyimiz sitatda daha sonra belə yazılır:

- İsmailiyyə məzhəbindən qaynaqlanan bu gizli dərnəyin əsas məqsədi dinin ehkamların şifrələr və simvollarla açıqlanması idi. Dərnək bu yolda Pifafqor və Əflatundan (Platon) təsirlənmişdi. Bu gizli dərnəyə girmək üçün

Yeni dövr Avropasında təkamül nəzəriyyəsini ilk müdafiə edənlər mason
Gül-Xaç (Rosecroix) dərnəyinin üzvləriydi. Yuxarıdakı şəkildə bir Gül-Xaç
simvolunu görürsünüz.

Mason lojalarında rast gəlinən bu simvolda mason və
Gül-Xaç rəmzləri bir-birinə qovuşub - künyə və pərgarin içində gül və xaç.

insan önce mistik ayinlərlə həyəcanlandırılır, sonra mənasız dini fikir və ehkamlardan təmizləndirilirdi. Daha sonra ona fəlsəfi və rəmzi fikirlər təlqin olunurdu. Bu mərhələləri keçən şəxs kimya, astrologiya, arifmetika (hesab) təlimlərinə başlayırdı. Amma bütün bu bilgilər gizli saxlanılır və yeni üzvə ancaq onun öyrənməli olduğu şeylər öyrədilirdi. Masonluq öz köklərini bu cür təşkilatlardan götürüb. Həmin dərnəklərin bəzi fikirləri indinin özündə də mason ayinlərində qalmaqdadır".⁹²

Bu sitatdan masonların dinə münasibəti bir daha aşkar görünür - onlar din "boş fikirlər" hesab edirlər. Halbuki masonluğun öz fəlsəfəsi başdan-başa boş inanclardan ibarətdir, heç bir dəlilə dayanmır və sadəcə təbliğat, daha doğrusu, təlqin məqsədi daşıyır. Onların əlində heç bir elmi fakt, tutarlı sübut olmadığına görə, bu cür yollarla fikirlərini insanlara aşılamağa çalışırlar.

Sitatdan həmçinin aşkar görünür ki, masonluğun İslam dünyasında anoloqu olan "İhvənüssəfa" dərnəyi hansı işlərlə məşğul olub. Bu qurum haqq dinə qarşı çıxaraq, bütərəst fəlsəfəni yayıb, onu müxtəlif simvollarla ifadə edib, gizli təlimləri yavaş-yavaş yeni üzvlərin beyninə yeridib... İslam tarixin də buna bənzər müxtəlif dərnəklər və ayrı-ayrı fikir adamları olub. Böyük İslam alimi İmam Qəzalinin əsərlərində darmadağın edilən bu fikirlərin masonlar tərəfindən yaşadılması çox tarixi mətləblərə aydınlıq gətirir. Qəzali "əl-Munkiz minəd-dəlal" adlı əsərində "İxvanüssəfa"nı ciddi tənqid edib, onun Qədim Yunan fəlsəfəsinə əsaslanan yanlış yolla getdiyini bildirib. "Fədaih-ul-Batiniyyə" adlı əsərində isə "İxvanüssəfa"nın da daxil olduğu İsmailiyyə məzhəbinin təşkilatlarının bütün pisliklərini açıb göstərib.

"Aydınlanma" və təkamül xurafatının açığa çıxması

"Gül-Xaç", yaxud "İhvənüssəfa" kimi mason təşkilatları tərəfindən mənimsənilən və gizli şəkildə, çox vaxt simvollar yolu ilə ifadə edilən materialist-təkamülü düşüncələr Avropada katolik kilsənin sosial gücünün zəifləməsilə aşkara çıxmaya başladı. Beləcə, xristianlıq tərəfindən təxminən 1000 il boyunca sıxışdırılan dinsiz təlimlər qol-qanad açmağa başladı, XVII və XVIII əsrlərdə Avropa filosofları arasında geniş yayıldı. Bu dövr "aydınlanma dövrü" adlanır. Şübhəsiz ki, bu termini seçənlər özləri də həmin dinsiz fikirlərin tərəfdarı olublar. Onlar daha öncəki dönmə "qaranlıq dövr" kimi qələmə verirək, bunun məsuliyyətinin dinin üzərinə düşdüyüünü bəyan ediblər və Avropanın dindən uzaqlaşdıqca "aydınlandığını" bildiriblər. Bu səfəh bölgü indinin özündə də din düşmənlərinin əlində əsas arqumentlərdən biridir.

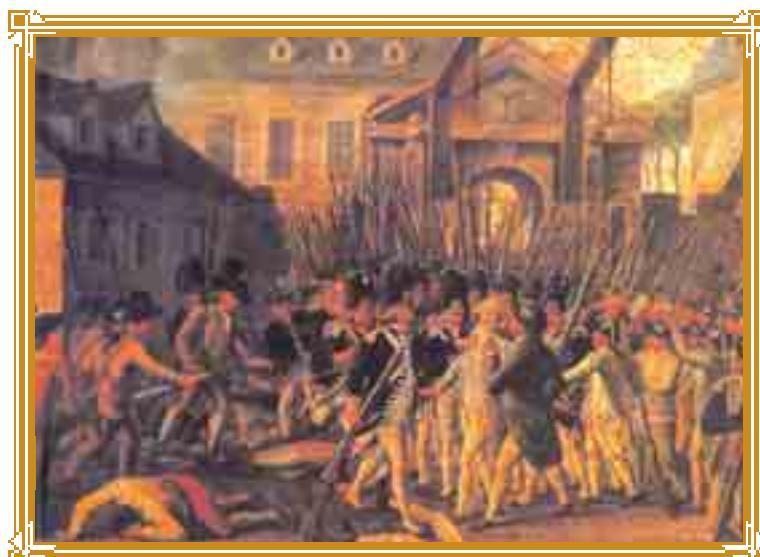

Edmund Börk (Edmund Burke) "Fransa inqilabı haqqında düşüncələr" kitabında bu inqilabın və "aydınlanma"nın dağidıcı təsirini ortaya qoymuşdu.

Əslində isə "aydınlanması" Qərbə yaxşı heç nə gətirməyib. Onun ən əsas mərhələsi Fransada baş verib və nəticədə, bir müddətdən sonra Büyük Fransa inqilabı ölkəni qan gölünə çevirib. Məşhur ingilis filosofu Edmund Börkün (Edmund Burke) Fransa inqilabı və "aydınlanması" dövrü ilə bağlı analizləri olduqca maraqlıdır. O, 1790-cı ildə nəşr etdirdiyi "Reflections on the French Revolution" (Fransız inqilabı haqqında düşüncələr) adlı məşhur əsərində həm "aydınlanması", həm də onun meyvəsi olan Fransa inqilabını kəskin tənqid edir, bu olayların cəmiyyəti birləşdirən din, əxlaq, ailə quruluşu kimi təməl dəyərləri məhv etdiyini, terrorra və anarxiyaya zəmin hazırladığını vurğulayır, "aydınlanması"nı "insan ağlığını parçalayan hərəkət" adlandırır.⁹³

Bu parçalayıcı hərəkətin liderləri isə masonlardır. Fransa inqilabını hazırlayan Volter, Didro, Monteskye kimi şəxslərin hamısı mason olub. Fransa inqilabına liderlik edən yakobinçilər də masonlarla sıx əlaqədə olublar. Belə ki, bəzi tarixçilər hətta yakobinçilik ilə masonluğu bir-birindən ayırmaga çətinlik çəkirlər. (Bax: Harun Yəhya, "Yeni Mason Sistemi", 1996)

Fransa inqilabı zamanı dinə qarşı çox ciddi düşməncilik siyasəti aparılıb. Xeyli din adamı gilyotinə göndərilib, kilsələr xaraba qoyulub, xristianlıq ta-

İnqilab Fransanı qan gölünə çevirmişdi.

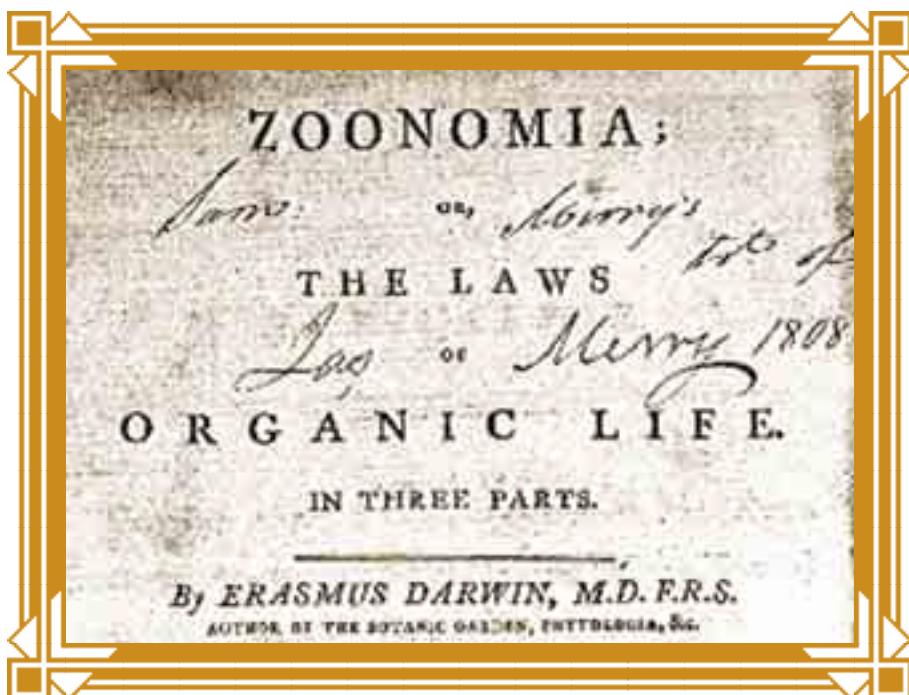
Aydınlanma cərəyanının din düşməni olan mason liderləri:
Volter, Didro və "ensiklopedistlər".

mamilə ləğv edilərək, əvəzində "Ağıl dini" adlandırılan səfəh bir "din" təbliğ olunub. İnqilaba liderlik edənlərin özləri də sonda bu çılgınlığın qurbanı olaraq, minlərlə insanı göndərdikləri gilyotində edam olunublar. Qeyd edək ki, Böyük Fransa inqilabı ilə bağlı mübahisələr bu günün özündə də davam edir.

Fransa inqilabından sonra din əleyhdarlarının dalğası sürətlə bütün Avropanı bürüyərək, XIX əsr din düşmənlərinin ən aqressiv dövrü kimi tarixə düşüb. Və elə bu zaman da əsrlərlə gizlində qalan materialist-təkamülçü fikirlər meydana atılıb. Didro, Baron Holbax kimi materialistlər dinə qarşı bayraq qaldırarkən, elm dünyasında Qədim Yunanıstanın təkamül əfsanəsi ortaya çıxıb.

Erazm Darwin

Təkamül nəzəriyyəsinin qurucuları deyəndə, öncə ağla gələnlər fransız bioloqu Jan Batist Lamark və ingilis bioloqu Carlz Darvindir. Ehtimal olunur ki, ilk dəfə təkamül təlimini Lamark ortaya atıb, ancaq bunu yalnız mutasiya anlayışına bağlayaraq yanılıb, Darwin isə təbii seçmə prosesinə əsaslanan

Erazm Darwinin təkamül nəzəriyyəsinin əsaslarını ortaya atdıgı "Zoonomiya" adlı kitabı.

ikinci bir təkamül nəzəriyyəsini formalaşdırıb. Amma təkamül nəzəriyyəsinin ortaya çıxməsində çox böyük rolü olan başqa bir şəxs isə arxa plana keçirilir: Erazm Darwin, Carlz Darwinin babası.

Erazm Darwin Lamarkla eyni dövrdə, XVIII əsrə yaşmış bir ingilisdir. Fizik, psixoloq və şair kimi tanınan Erazm Darwin dövrünün hörmətli adamlardan biri sayılıb. Hətta bioqrafiyasını yazan Desmon Kinq-Hel (Desmon King-Hele) onu "XVIII əsrin ən böyük ingilisi" kimi təqdim etməkdən çəkinməyib.⁹⁴ Amma bununla belə, Erazm Darwinin olduqca qaranlıq bir həyatı olub.⁹⁵

Erazm Darwin bütün deyilənlərlə yanaşı, İngiltərənin ən qabaqcıl naturalistlərindən biri olub. Artıq bildiyimiz kimi, naturalizm - materializmin bir qolu olaraq, təbiətin öz-özünü yaratdığını iddia edir. Onun təkamül təlimi də başlanğıcını elə buradan götürürdü. Erazm Darwin bütün canlıların təsadüflər nəticəsində ortaq bir atadan törədikləri fikrini 1780-1790-cı illərdə inkişaf etdirib ki, bu da sonradan təkamül təliminin özülünü təşkil edib. Qurduğu botanika bağında apardığı araşdırımlar zamanı Erazm Darwin bu fikrinə sübutlar axtarıb. O, öz nəzəriyyəsini "Temple of Nature" (Təbiət məbədi) və "Zoonomia" adlı kitablarında açıqlayıb. Digər tərəfdən, 1784-cü ildə bu filklərini yaymaq üçün "Philosophical Society" (Fəlsəfə dərnəyi) adlı bir dərnək qurub.

İllər sonra Carlz Darwin təkamül təlimini ortaya atarkən, ona babasından həm fikri, həm də təşkilati iki miras qalmışdı. Onun nəzəriyyəsi babasının qurduğu özülün üzərində tikilirdi və "Philosophical Society" bu nəzəriyyənin ən qızgın müdafiəçisi idi.⁹⁶

Qısası, bu gün "təkamül nəzəriyyəsi" kimi tanıdığımız və 150 ildir ki, bütün dünyada təbliğ olunan uydurmanın əsil qurucusu Erazm Darwin olub. Bəs onun özü təkamül nəzəriyyəsi fikrini haradan almışdı? Bu məsələyə marağın nədən olmuşdu?

Sualın cavabını araşdıranda istər-istəməz Erazm Darwinin masonluğu ortaya çıxır. Özü də o, adı yox, ustad masonlardan biri olub. Şotlandiyənin Edinburq şəhərindəki məşhur Kanongeyt Kiluininq (Canongate Kilwining)

Erazm Darwin - Carlz Darwinin "böyük ustاد" dərəcəsindəki babası.

lojasında bu dərəcəyə çatıb.⁹⁷ O dövrdə Fransa inqilabını təşkil edən yako-binçi masonlarla və dinə qarşı düşmənçiliyi bir nömrəli vəzifə sayan "Mason işığı" təşkilati ilə də yaxından əməkdaşlıq edib.⁹⁸ Yəni Erazm Darwin Avropada dinə qarşı çıxan mason şəbəkəsinin ən əsas simalarından biri olub.

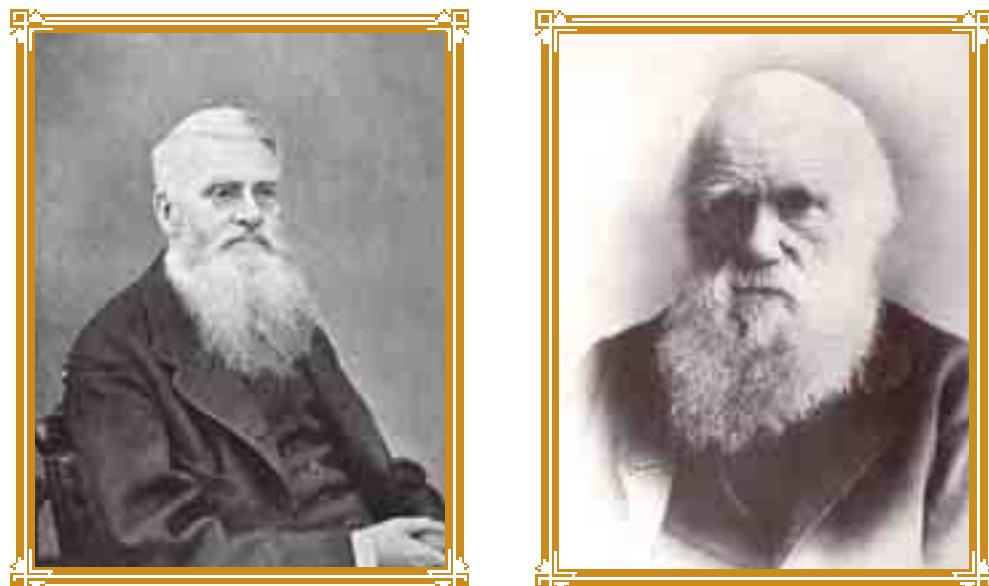
Erazm oğlu Roberti də (Çarlz Darwinin atası) özü kimi yetişdirib və mason lojalarına üzv edib.⁹⁹ Bu səbəbdən, Çarlz Darwinə həm babası, həm də atasından masonluq mirası qalmışdı.

Erazm Darwin nəzəriyyəsinin oğlu Robert tərəfindən inkişaf etdirilib, ya-yılacağına ümid bəsləyirdi. Ancaq həmin ümidi ləri nəvəsi Çarlz doğrultdu. Erazm Darwinin "Təbiət məbədi" bir az geciksə də, məhz Çarlz tərəfindən quruldu. Çünkü Çarlz Darwinin təkamül təlimi təbiəti yaradıcı qəbul edən naturalist ehkamların ifadəsindən başqa bir şey deyildi.

Masonlar və naturalist fəlsəfə

Bir məsələyə xüsusi diqqət yetirmək lazımdır ki, darvinizm heç də Çarlz Darwinin şəxsi ideyası olmayıb. O, kitabında nə qədər "mənim nəzəriyyəm" yazsa da, əslində xeyli qədim tarixi olan naturalist fəlsəfəni dövrünə uyğunlaşdırmaqdan başqa heç bir iş görməyib. Elə öz babası, artıq dediyimiz ki-mi, 60 il əvvəl bu nəzəriyyəni irəli sürmüştü. Darwinin yeganə tapıntısı olan - təbii seçmə prosesi isə ondan əvvəlki alımlar tərəfindən dəfələrlə qeyd olunub. Amma həmin alımlar təbii seçmə faktını yaradılışa zidd amil hesab etməyiblər, əksinə, belə fikirdə olublar ki, Yaradan növləri bəsitlikdən qur-tarmaq üçün bu sistemi qurub. Digər materialist alım Karl Marks idealist Hegelin "dialektika" anlayışını götürüb, özünüküləşdirdiyi kimi, Darwin də ya-radılışa inanan alımların təbii seçmə ideyasını oğurlayaraq, başqa məqsədlər üçün işlədib.

Demək, darvinizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsində Darwinin şəxsi rolunu çox da şiriştmək lazım deyil. Darwinin işlətdiyi bütün fikir və anlayışlar ondan əvvəlki naturalist filosoflar tərəfindən irəli sürülmüşdü. Əgər Darwin təkamül nəzəriyyəsini ortaya atmasayıdı, eyni işi başqa bir adam görəcəkdi. Məsələn, eyni ideyalar Darwinin müəsiri olan ingilis təbiətşünası Alfred Ras-sel Uallas (Alfred Russel Wallace) tərəfindən də inkişaf etdirilib, hətta Darwin onu qabaqlamaq üçün "Növlərin mənşəyi" əsərini tələsik çapa verib. Qi-sası, Darwin Avropada Allah və din inancını yox etmək, onun yerində mate-rialist və humanist həyat modeli qurmaq uğrunda aparılan mübarizənin mü-

Alfred Russel Wallace və Çarlz Darvin

əyyən mərhələsində ortaya çıxmış adamdır. Bu mübarizəni aparan əsas güc isə hansısa konkret elm adamı deyil, çoxlu sayıda alimi, ideoloqu, siyasi lideri əhatə edən mason şəbəkəsidir. Həmin dövrün xristianları bunu başa düşərək, həyəcan təbili çalışılar. Məsələn, katolik dünyasının lideri Papa XIII Leonun 1884-cü il tarixli məşhur "Numanum Genus" adlı fermanında masonluq və onun fəaliyyəti haqqında deyilir:

"Dövrümüzdə masonluq adlı çox geniş yayılmış və qüdrətli bir şəbəkəyə sahib olan təşkilatın dəstəyi və yardımı ilə qaranlıq qüvvələrə inanalar bir araya gələrək, güclərini birləşdiriblər. Onlar artıq niyyətlərini gizlətməyə ehtiyac belə duymadan, Tanrının yüksək varlığına qarşı mübarizə aparırlar. Masonların istəkləri və bütün cəhdləri eyni məqsədə yönəlib: xristianlığın bütün sosial və dini dayaqlarını yuxaraq, yerində öz principlərinə uyğun cəmiyyət qurmaq".¹⁰⁰

Papa XIII Leonun yuxarıdakı sözləri də masonluğun həmin dövrdə hansı gücə sahib olduğunu açıq-aşkar göstərir. Eyni zamanda onların məqsədi bir daha bəlli olur: heç bir İlahi qanun tanımayan, Allah qorxusundan uzaq, əxlaqi cəhətdən degenerasiya olmuş cəmiyyət meydana gətirmək. Masonlar məhz bu məqsədlə darvinizmin geniş yayılmasına ciddi səylər göstəriblər. Bunun üçün hətta xüsusi təbliğat qrupları da formalaşdırılıb, ayrı-ayrı adam-

Papa XIII Leo

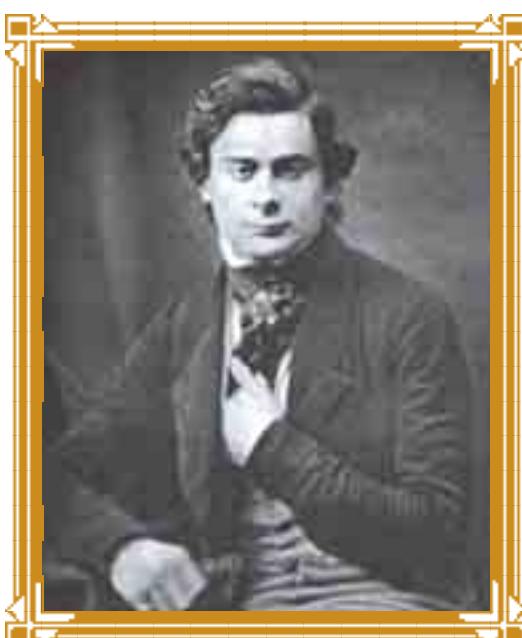
lar işe cəlb olunub. Onların ən qabaqcılı işə özünü "Darvinin çoban iti" adlandırmadından belə çəkinməyən Tomas Haksli (Thomas Huxley) idi.

"Darvinizmin yayılmasında ən aktual amil"¹⁰¹ sayılan Haksli 1860-cı ilde Oksfordlu alim Samuel Uilberforsla apardığı "Oksford mübahisəsi"lə bütün dünyanın diqqətini təkamül mövzusuna çəkmışdı. Hakslinin öz həyatını təkamül nəzəriyyəsinin yayılmasına həsr etməsi, onun mənsub olduğu şəbəkənin fonunda götürüləndə ortaya maraqlı bir mənzərə çıxırdı: Haksli İngil-

tərənin ən əsas elm ocaqlarından biri olan Kral Cəmiyyətinin (Royal Society) üzvü idi və bu qurumun az qala bütün üzvləri kimi, mason idi.¹⁰² Kral Cəmiyyətinin digər üzvləri də həm kitab çap olunmadan öncə, həm də sonra Darwinə böyük dəstək veriblər.¹⁰³ Bu mason qurumu Darvini və darvinizmi o qədər böyütüdü və mənimsədi ki, bir müddət sonra eynilə Nobel mükafatı kimi, hər il uğurlu hesab etdiyi elm adamlarına "Darvin medalları"nı hədiyyə etməyə başladı.

Qısaşı, Darwin tək deyildi. O, nəzəriyyəsini irəli sürəndən etibarən müttəşəkkil şəkildə dəstəklənirdi. Bu dəstək isə, aydınlaşdır ki, əsasən masonlardan gəlirdi. Marksist filosof Anton Pannekoek (Anton Pannekoek) "Marksizm və Darwinizm" (Marxism And Darwinism) adlı kitabında bundan söz açaraq, burjuaziyanın, yəni Avropanın zəngin kapitalist sinfinin Darwinizmi dəstəklədiyini belə izah edir:

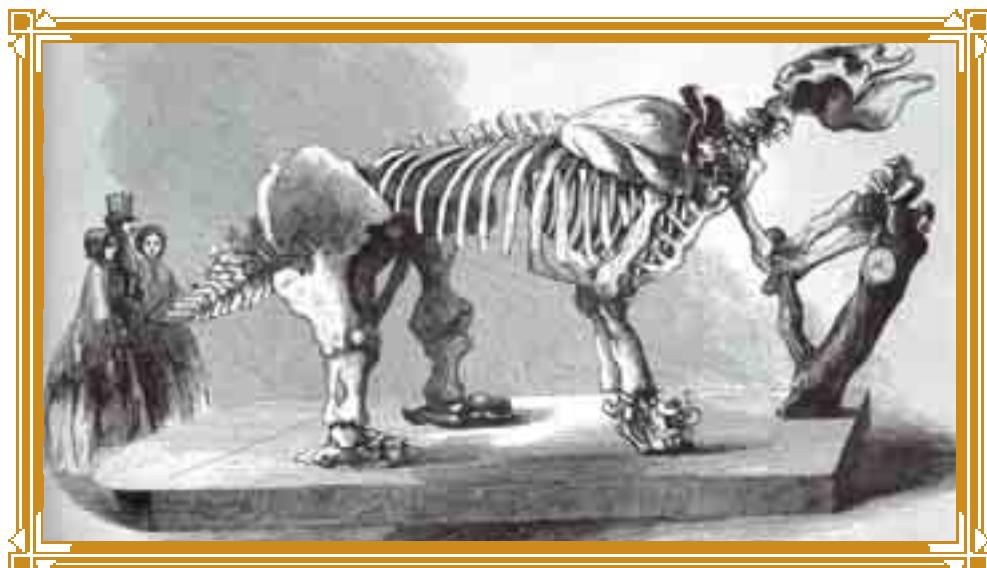
"Marksizmin önəminə və mövqeyinə görə sadəcə proletar sinfin mübari-zəsindəki roluna borclu olduğunu hamı bilir. Darwinizmin də marksizmlə eyni təcrübəni yaşadığını görmək çətin deyil. Darwinizm elm dünyası tə-rəfindən müzakirə edilərək qəbul olunmuş adı bir nəzəriyyə deyil. Dar-vinizm ilk addımı atar-atmaz alovlu tərəfdarlar və qatı düşmənlər qazanıb. Darwinin adı onun nəzə-riyyəsindən çox az şey anlayanlar tərəfindən ucaldılıb. Darwinizm də siniflərarası mübarizədə bir rol oynayıb və məhz bu rol sayə-sində süretlə yayılıb, tərəfdarlar və düşmənlər qazanıb. Darwinizm kilsəyə və aristokratiyaya qarşı çıxan burjuaziya üçün bir vəsitə olub. Burjuaziyanın məqsədi qar-şısına çıxan köhnə hakim təbəqə-ni aradan qaldırmaq idi. Rahiblər din sayəsində böyük kütlələri nə-zarətdə saxlaya və beləliklə də, burjuaziyanın istəklərinə mane ola bilirdilər. Buna görə də təbi-ət elmləri dinə qarşı bir silaha

Darvinin fanatik təbliğatçısı Tomas Haksli

çevrilib, yeni kəşflər irəli sürərək burjuaziyanı bu silahlarla silahlandırib. Darwinizm isə tam lazım olan anda meydana çıxdı; Darwinin insanın heyvanlardan törəməsi haqda nəzəriyyəsi xristianlığın bütün təməllərini sarışmışdı. Məhz buna görə burjuaziya çox böyük həvəslə Darwinə və darvinizmə sahib çıxdı. Bu şərtlər altında hətta elmi müzakirələr belə siniflərarası qarşıdurmanın təsirində olub. Darwin haqqında yazılan yazılar da-ha çox elmi yox, sosial məsələlərdür.¹⁰⁴

Anton Pannekoek marksizmin "sinif analizi" terminləri ilə düşündüyü üçün darvinizmi yaymaqla dinə qarşı mütəşəkkil mübarizə aparan qüvvəni "burjuaziya" kimi tanır. Ancaq tarixi təfərruatların dərinliyinə varanda bəlli olur ki, həmin burjuaziyanın içində dinə qarşı savaşı təşkil edən və bu məqsədlə darvinizmdən yararlanan xüsusi şəbəkə var - masonluq. Bu fakt həm tarixi qaynaqlarda, həm də masonluğun öz mənbələrində etiraf olunur. Bu mənbələrdən biri də ustاد mason Səlami İşindəğin 1962-ci ildə çap olunmuş "Türkiyə azad masonlarının böyük lojası" adlı kitabıdır. Orada İşindəğinin insanlar tərəfindən ortaya atılmış bir əfsanə olduğunu iddia edərək, bütün dinlərin ağla və elmə zidd gəlməsi haqda klassik mason fikrini təkrarlayır. Daha sonra da elm pərdəsi altında dinə qarşı aparılan savaşın gerçək təşkilatçısını belə açıqlayır: "Bu mübarizəyə diqqət yetirilərsə, hər mərhələdə masonluğun savaşlığı bəlli olar. Çünkü masonluq hər dövrdə ağlı, elmi, hik-

Darvinin adı nəzəriyyəni tam anlamayan bəzi insanlar tərəfindən məşhurlaşdırılıb.

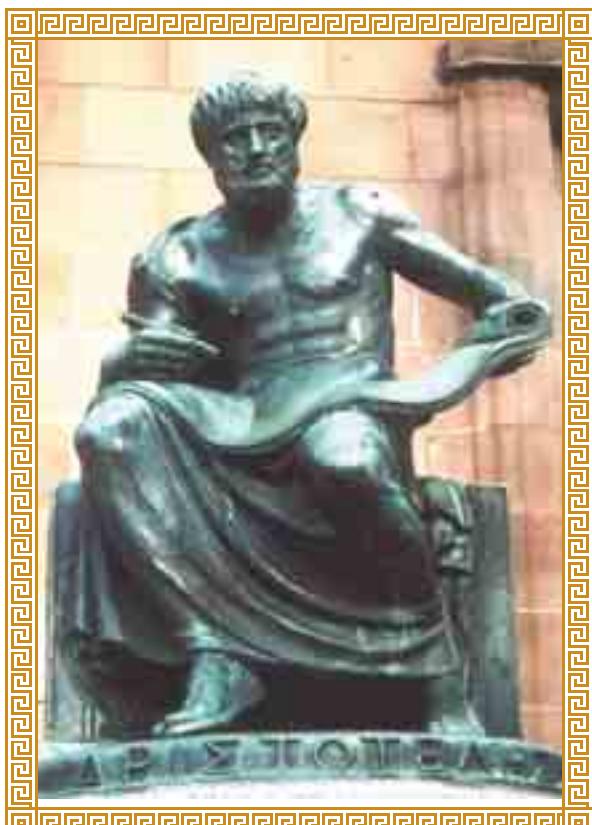
məti özünə rəhbər sayıb. Yarandığı gündən bəri xurafatla savaşıb".¹⁰⁵

Halbuki, əslində xurafat masonların iddia etdiyi kimi, din deyil, onların özlərinin inandıqları materialist, naturalist, təkamülçü ehkamlardır. Bunun ən güclü sübutu da Qədim Misir, Qədim Yunanistan kimi büt pərəst sivilizasiyaların qalığı olan köhnə düşüncələrin çağdaş elm tərəfindən tamamilə rədd edilməsidir. Həyatın mənşəyi ilə bağlı elmi gerçəklilikləri və mason inanclarını qarşı-qarşıya qoymaqla, buna əmin olmaq mümkündür.

Masonların "həyatın mənşəyi" barəsində ssenariləri

Artıq dediyimiz kimi, təkamül nəzəriyyəsi canlıların yaradılmadığını, təsadüflər və təbiət qanunları nəticəsində öz-özünə meydana gələrək, inkişaf etdiyini iddia edirlər. Bu nəzəriyyəni elmi cəhətdən sübut etmək üçün iddia edilən dövrün hər mərhələsinə baxmaq və keçmişdə həqiqətən də belə bir təkamülün yaşanıb-yasandığını, bunun mümkün olub-olmadığını araşdırmaq lazımdır. Həmin mərhələnin ilk pillələri isə cansız maddədən öz-özüne canlı orqanizmin yaranması ssenarisidir.

Bu ssenarini araşdırmasından öncə biologiyada Lui Pasterdən bugündək məşhur olan bir fikri xatırlatmaq lazımdır: "Canlı canlıdan doğur!" Bunu təbiətin hər yerində görmək mümkündür. Məsələn, məməli heyvanları anaları dünyaya gətirir, bitkilər toxumlardan cüccərir, təkhüceyrəli canlılar, məsələn bakteriyalar bölünərək çoxalırlar və s. Bundan fərqli bir hal heç

Aristotelin yaşadığı dövrün ibtidai elmi təsəvvürlər səbəbindən ortaya atdığı xurafatlar hələ də mason ədəbiyyatında ciddi qəbul edilir.

vaxt heç yerdə görünməyib. Dünya tarixi boyunca heç kim cansız maddələrin bir araya gələrək, canlı yaratığının şahidi olmayıb. Hərçənd, Qədim Misirdə, Qədim Yunanıstanda, hətta orta əsrlərdə belə əcaib fikirlərə inanan insanlar olub; məsələn, misirlilər qurbağaların Nil çayının palçığından yarandığını zənn edirdilər, Aristotel kimi filosof bu inancı dəstəkləyib, orta əsrlərdə isə hətta siyanların çirkli paltarlardan əmələ gəldiyi ehtimal olunub. Halbuki, tədricən bütün bunların cəhalətdən başqa bir şey olmadığı ortaya çıxıb və sonda tanınmış bioloq-alim Lui Paster məşhur təcrübələri ilə hətta ən bəsit canlılar sayılan bakteriyaların belə öz-özünə ortaya çıxmadığını, yəni cansız maddənin canlı yaratmadığını sübuta yetirib.

Amma təkamül nəzəriyyəsinin bu boş nağıllara ehtiyacı var. Çünkü canlıların heç bir yaradıcı müdaxilə olmadan əmələ gəlməsini və inkişafını iddia edir, bunun üçün isə ssenarinin ilk pilləsini, yəni birinci canının təsadüfən yaranmadığını iddia etməlidir. Həyatın mənşəyi mövzusu barəsində səhi bilgilərə sahib olan Darwin "həyat kiçik, isti bir döldə yaranmalıydı" deyərək, bir cümləlik izahla üstündən keçməyə çalışsa da, onun davamçıları məsələnin ciddiliyini anlayaraq, bu yönələ xüsusi səylər göstəriblər. Ancaq bütün XX əsr boyunca həyatın mənşeyinə dair təkamül nəzəriyyəsinə uyğun heç bir dəlil tapmaq mümkün olmayıb. Bütün araşdırma məsələni daha da dolaşıqlıqla salıb. Cansız maddənin həyat əmələ gətirə biləcəyinə dair ən kiçik fakt tapmaq bir yana qalsın, təkamülçülər bunun heç nəzəri izahını da verə bilməyiblər. Çunki ən kiçik canlı kimi qəbul edilən təkhüceyrəlilərin quruluşu da son dərəcə mükəmməl komlekşə sahibdir: hələ hüceyrənin qalannı bir qırğa qoyaq, onun təməl hissələri olan zülallar, DNT və ya RNT-nin belə təsadüflər nəticəsində yaranması riyazi olaraq mümkünüsüzdür. Bu isə birbaşa onların yaradıldığını sübuta yetirir. Nobel mükafatı laureati, ingilis riyaziyyatçısı və astronomu Fred Hoyl (Fred Hoyle) bununla bağlı yazar:

“Əslində həyatın ağıl sahibi olan bir varlıq tərefindən yaradılması o qədər aşkarlıdır ki, bütün insanların bu gerçekliyi niyə qəbul etmədikləri, sadəcə, təəccüblüdür. Bunun (qəbul edilməməsinin) səbəbi elmi deyil, psixolojidir”.¹⁰⁶

Hoylun söz açdığı psixoloji səbəb təkamülçülərin Allahın varlığına dələlet edən bütün əlamətləri əvvəlcədən rədd etmələrilə nəticələnir. Onlar özləri də bunu dəfələrlə etiraf ediblər ki, sadəcə Allahın varlığını qəbul etməmək üçün kor-koranə ağlaşıgmaz ssenarilərə inanırlar. Təkamül nəzəriyyəsinə aid kitablarımızda bu məsələni geniş aşadırmışıq. İndi isə diqqətimizi

mason lojalarına çevirərək, onların məsələ ilə bağlı fikirlərini nəzərdən keçirəcəyik. "Əslində həyatın ağıl sahibi olan bir varlıq tərəfindən yaradılması bu qədər aşkar" olduğu halda, masonlar niyə ayrı cür fikirləşirlər? Ustad mason Səlami İşindəg "Təkamül yolu" adlı kitabında bunu belə izah edir:

"Əxlaq məktəbimizin ən əsas xüsusiyyəti elm və ağıldan ayrılmamaq, Teizmin məchulluguşa, gizli mənalarına və ehkamlarına girməməkdir. BUNA ƏSASƏN DEYİRİK Kİ, həyatın ilk əmələ gəlməsi bu gün bilmədiyimiz, kəşf etmədiyimiz şəraitdə kristallarda başlamışdı. Təkamül qanunu ilə canlılar əmələ gəldi və yavaş-yavaş yer üzünə yayıldılar. Təkamülün nəticəsində bugünkü insan formalaşdı. Elmi və ağılla heyvanları üstələdi".¹⁰⁷

Bu sitatda işlədirilən səbəb-nəticə əlaqəsinə diqqət yetirmək gərəkdir: İşindəg masonluğun əsas xüsusiyyətinin Teizmi, yəni Allah inancını qəbul etməmək olduğunu vurğulayır. Və ardınca da bildirir ki, "BUNA ƏSASƏN" həyatın cansız maddədən öz-özünə yarandığını, sonra təkamül keçirdiyini və bu prosesin insanın yaranmasına qədər davam etdiyini düşünürlər. Diqqət edin ki, onun təkamül nəzəriyyəsinə verdiyi dayaq hansısa bir elmi fakt deyil. (Belə bir faktın olmadığını, o, əslində "bu gün bilmədiyimiz, kəşf etmədiyimiz şəraitdə" ifadəsilə üstüortülü şəkildə etiraf edir). Təkamül nəzəriyyəsinə verilən dayaq sadəcə odur ki, "masonluq Teizmi qəbul edə bilməz". Yəni masonlar təkamül nəzəriyyəsinə yalnız ona görə inanırlar ki, Allahın varlığını qəbul etmək istəmirlər.

33-cü dərəcəli Türk masonlarının keçirdiyi "Türkiyə Yüksək Şurası"nın qeydlöründə isə təkamül ssenarisi izah ediləndən sonra masonların "yaradılış izahını rədd etmələri" belə açıqlanır:

"Çox qədim dövrlərdə qeyri-üzvi maddələr mühitində üzvi həyat ortaya çıxmışdı. Zülallar təkhüceyrəli orqanizmləri əmələ getirmək üçün qruplaşdırılar. Sonra şüur meydana gəldi və insan yarandı. Amma haradan? Bu sualı öz-özümüzdən dəfələrlə soruşuruq. Doğrudanmı, Allahın palçığa üfürməsindən? Biz anormal yaradılış prosesini, insandan xaric yaradılışı rədd edirik. Həyat və həyat ağacı var olduğuna görə, biz filogenetik silsiləni izləyərək, bu böyük prosesi hiss etməli, anlamalı, duymalıyıq. Həyatın yaranmasının bir inkişaf prosesi olduğunu, müəyyən anda bir müstəvidən başqa müstəviyə keçdiyini qəbul etməliyik".¹⁰⁸

Bu sitatın müəllifi "Biz anormal yaradılış prosesini, insandan xaric yara-

Masonların Hegel səhvi

Mason qaynaqlarına baxanda təkmül nəzəriyyəsinə kor-koranə bağlılıqla ya-naşı, olduqca ciddi bir bilgisizlik də diqqət çəkir. Bunlardan biri də masonların təkamüllə bağlı yaydıqları "Hegelin embrionları" məsələsidir. Masonlar bildirirlər ki, Çarlız Darwinin yaxın dostu və dəstəkçisi olan alman filosofu və bioloqu Ernst Hegel təkamül nəzəriyyəsinə sübut tapmaq üçün müxtəlif canlıların embrionlarını araşdırıb və onların bir-birlərinə bənzədikləri, doğum öncəsi inkişafları zamanı isə qısa "təkamül dövrү" keçdikləri fikrini irəli sürüb. Amma əslində masonlar Hegelin "fərdin inkişafı növün inkişafının təkrarıdır" tezisini yanlış şəkildə yozurlar. Bununla bağlı "Memar Sinan" dərgisində dərc olunan bir yazıda Ustad Naki Cavad Akkerman bildirir: "Hegelin bu formulu çox vacib bir təbiət qanunudur. Bunu insana tətbiq etsək, deməli, bir şəxsin ana bətnindəki ilk hüceyrədən yaranmasından doğulana və doğulandan da ölenə qədər yaşadığını inkişaf və dəyişikliklər bəşəriyyətin Yer üzündə yaşadığı inkişaf və dəyişikliklərin sürətli təkrarından başqa bir şey deyil". (1)

Ustad mason Səlami İşindəğ da Hegelə böyük önəm verir. "Masonluq təlim-ləri" başlıqlı yazısında "Hegel Darwinin təcrübələrini dəstəkləyən fikirlər irəli sürüb. Onun fikrincə, ən bəsit heyvan qeyri-üzvi maddələrdən yaranmış Mone-ra adlı canlıdır. Beləcə, Hegel hər şeyin təməlində birlik olduğunu göstərib. Bu monizmdə maddə və ruh bir aradadır. Masonluğun fikirləri də bu elmi müddəə-lara uyğundur", - deyə bildirib. (2)

Başqa bir mason mətnində isə Hegel "böyük alim" adlandırılır və onun irəli sürdüyü "fərdin inkişafı növün inkişafının təkrarıdır" tezisi təkamül təliminin sübutu kimi göstərilir. (3)

Halbuki, masonların "böyük alim" saydıqları Hegel elmi kəşfləri qəsdən təh-rif edən bir saxtakar, onun "qanun" saylığı "fərdin inkişafı növün inkişafının təkrarıdır" tezisi isə elm tarixinin ən böyük saxtakarlığıdır.

Saxtakarlıq Hegelin araşdırıldığı embrion cizgilərindən gəlir. Hegel insan, to-yuq, dovşan və s. canlıların embrionlarının eyni olduğunu göstərmək üçün onla-rın əslində o qədər də oxşar olmayan cizgilərini saxtalaşdıraraq bir-birinə bə-

zədib. Bəzi hallarda embrionlardan orqanlar çıxarılib, bəzi hallarda əlavə olunub, digər tərəfdən, onların yaşları müxtəlif olsa da, hamisinin eyni yaşa malik olduğu bildirilib. Qısaşı, Hegel təkamül nəzəriyyəsi ilə düz gəlməyən faktları ona uyğunlaşdırmaq üçün saxtakarlıq edib.

Məşhur elm jurnalı olan "Science" 5 sentyabr, 1997-ci il tarixli sayında bu mövzuda xüsusi bir məqalə dərc edib. Məqalədə deyilir: "Əslində bir-birlərinə çox yaxın olan balıq növlərinin embrionlarında belə görünüş və inkişaf prosesi baxımından ciddi fərqlər var". Jurnal Hegelin sxemlərini "biologiyada ən böyük saxtakarlıqlardan biri" adlandırib. (4)

Maraqlısı odur ki, bütün bunlar çoxdan bəllidir. Hegelin sxemlərdə saxtakarlıq etdiyi hələ onun özü həyatda ikən - 1910-cu ildə ortaya çıxbı və özü də bunu boynuna alıb. "American Scientist" jurnalında dərc olunan bir məqalədə "Biogenetika qanunu (Hegel tezisi) artıq ölüb... Əslində elmi cəhətdən onun sonunu 20-ci illərdə çatmışdı", - deyə bildirilir. (5) Amma buna baxmayaraq, təkamülçülər həmin saxta cizgiləri on illər boyunca işlədərək, məsələyə dərindən vəqif olmayan kütləni aldadıblar.

Masonların Hegel nəzəriyyəsini hələ də təkamülüün sübutu zənn etmələri, onu "böyük alim" saymalarının isə bir səbəbi var: masonların təkamül təliminə bağlılıqları elm və ağıldan deyil, əksinə, elmsizlik və ağılsızlıqdan irəli gəlir.

Hegel

1. Naki Cevad Akkerman, "Mimar Sinan", sayı 1, səh.13
2. Səlami İşindağ, "Masonluq təlimləri", Masonluqdan Əsinlənmələr, İstanbul, s. 137.
3. Səlami İşindağ, "Din açısından mason təlimi", Akasya Təkamül Məhfili yayınları, s.10
4. Elizabeth Pennisi, "Naeckel's Embryos: Fraud Rediscovered", Science, 5 sentyabr, 1997
5. Keith S.Thompson, "Ontogeny and Phylogeny Recarulated", "American Scientist", cild 76, ss. 273.

dilişi rədd edirik" deməklə, humanist fəlsəfənin təməl ehkamını - "insan var olan ən uca varlıqdır" müddəasını təkrarlayır. "Anormal yaradılış prosesi" deyəndə isə canlıların Allah tərəfindən yaradılmasını nəzərdə tutur və bunu rədd edir. (Halbuki, əslində anormal olan, yəni ağla, elmə, təcrübəyə, eksperimentlərə zidd gələn düşüncə cansız maddənin öz-özünə canlı yaratdığını iddia edən masonların inancıdır.) Diqqət etsəniz, görərsiniz ki, masonların izahlarında heç bir elmi dəlil, arqument yoxdur. Onlar sadəcə "Təkamülə dair elmi arqumentlər var, buna görə də yaradılışı rədd edirik" - deyib, dururlar. Sadəcə qərəzli və kor-koranə bir inanc...

Bu inanc mason nəşrlərində israrla vurğulanır. Ustad mason Səlami İşindağ "Təbiətdən kənarda bizi idarə edən, qarşısında məsuliyyət daşıdığımız heç bir gücün olmadığını" iddia edir, sonra da "həyatın tək hüceyrədən başlayıb, təkamül yolu ilə bugünkü mərhələyə çatdığını" bildirir.¹⁰⁹ Ardınca isə təkamül nəzəriyyəsinin masonlar üçün nə demək olduğunu belə izah edir: "Təkamül baxımından insanla heyvan arasında heç bir fərq yoxdur. İnsanın yaranması və təkamülünə təsir göstərən qüvvə heyvanlara təsir göstərən qüvvədən fərqli deyil".¹¹⁰

Bu iddia masonların təkamül təliminə niyə önəm verdiklərini açıqca göstərir. Onların məqsədi insanın yaradılmağı fikrini müdafiə etmək, bununla da öz humanist və naturalist fəlsəfələrini kəsərli göstərməkdir. Bu yöndə yeganə arqumentləri isə təkamül nəzəriyyəsidir. Ona görə də masonluq necə və nəyin bahasına olursa-olsun, təkamül nəzəriyyəsinin yayılmasına və dəstəklənməsinə çalışır. Bu isə biz dindarları daim "ehkamçı" olmaqdə günahlandırın masonların özlərinin ehkamçı olduğunu göstərir.

Mason ehkamçılığı

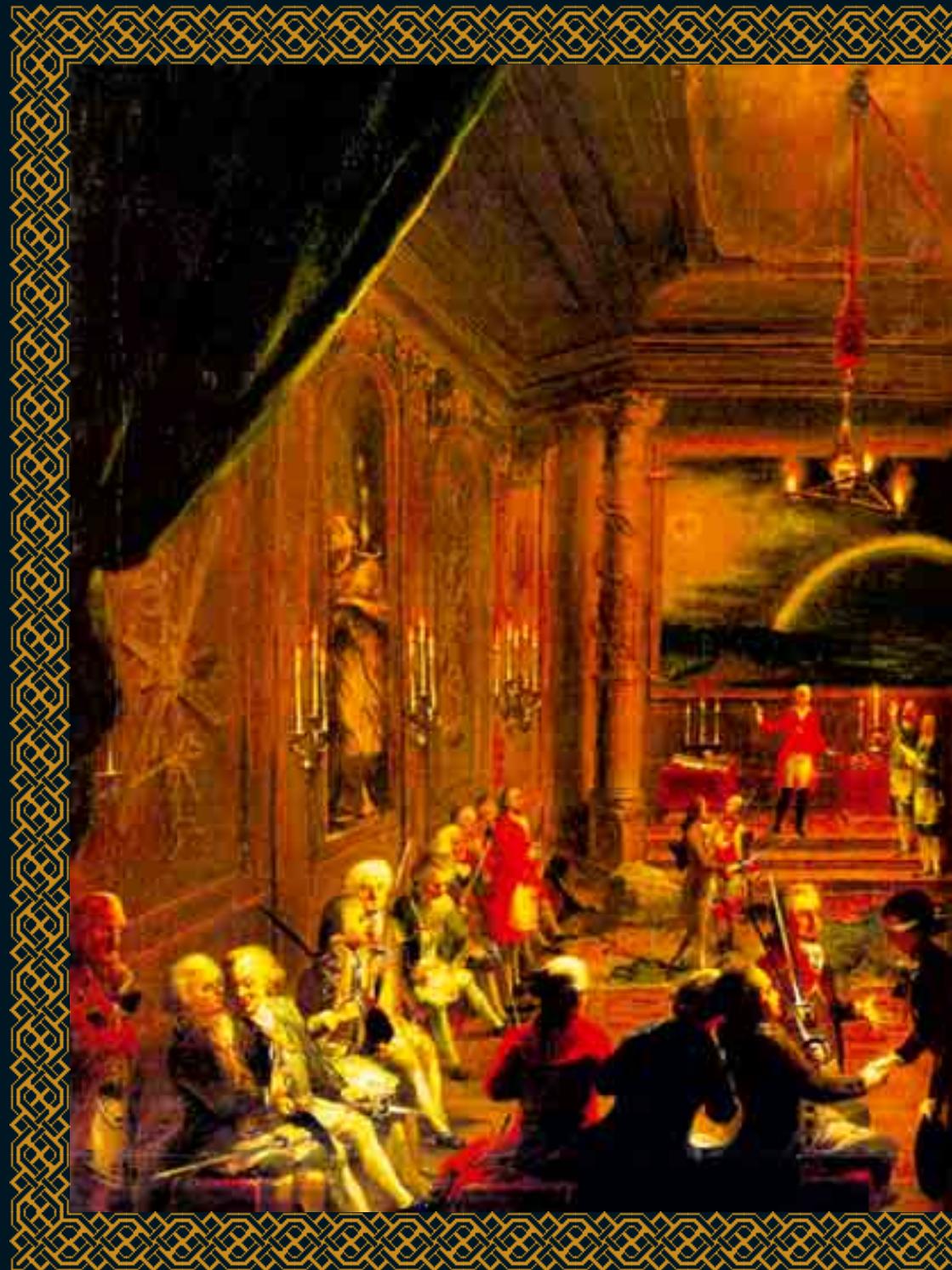
Ehkamçılıq (doqmatizm) - doğruluğuna dair heç bir arqument olmayan fikri psixoloji səbəblərdən israrla və kor-koranə müdafiə etməkdir. Ehkamçılar (doqmatiklər) öz inandıqları fikri qeyd-şərtsiz, sübutsuz qəbul edir və müzakirəyə çıxarmırlar. Masonlar və dinə qarşı çıxan digər qruplar həmişə dindarları ehkamçılıqda suçlayıblar. Bu ittihamlar indinin özündə də davam edir. Məsələn, təkamül nəzəriyyəsi ilə bağlı mübahisələrdə təkamülçülər bu təlimi qəbul etməyənləri ehkamçılıqda günahlandırır, elmin doqmatizmi yaxına buraxmadığını bildirərək, özlərini elmlə elan edirlər. Halbuki bu, saxta karlılıqdan başqa bir şey deyildir. Çünkü Allahın varlığına və Onun bütün

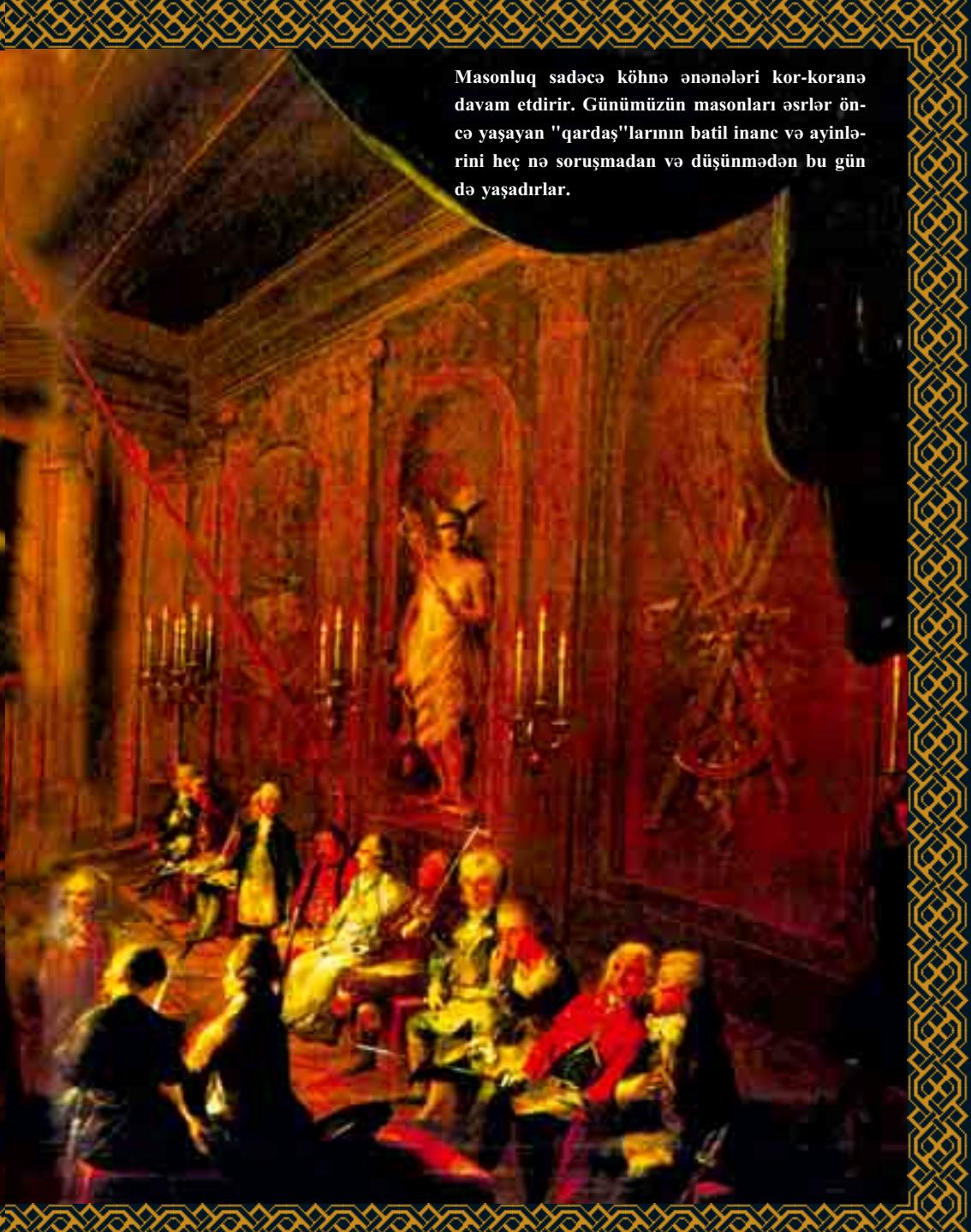
həyati yaratmasına inanmaq elmi sübutlara əsaslanan bir inancdır - təbiətdə möhtəşəm bir tarazlıq, sistem və layihələndirilmə var ki, onun şüurlu şəkil-də qurulduğu açıq-aşkardır. Elə Qurani-Kərimdə də insanlar Allahın varlığına inanmağa çağırıllarkən, bu sistem tarazlıq üzərində düşünməyə dəvət edilir. Bir çox ayələrdə Allahın göylərdəki və yerdəki dəlilləri üzərində düşünmək əmr olunur. Ayələrdə diqqətə çatdırılan bu dəlillər kainatdakı tarazlıq və düzən, dünyanın insan yaşamasına uyğun yaradılması, bitki və heyvanların optimal quruluşu, insanın ruhi özəllikləri kimi məsələlərdir ki, çağdaş elm bütün bu sahələrdə Allahın varlığını göstərən açıq sübutlar ortaya qoyur. (*Ətraflı məlumat üçün Harun Yəhyanın "Allah ağilla tanınır", "Kainatın yaradılışı", "Möcüzələr zənciri", "Həyatın gerçək mənşəyi", "Düşünən insanlar üçün" kitablarına baxın.*)

Əsil doqmatizm isə bütün bunları görməzliyə vuraraq, Allahı inkar edən, kainatın və canlıların təsadüflər nəticəsində yarandığını deyib duran inkarçı-lara aiddir. Masonlar eynilə bu cür hərəkət edirlər. Allahın varlığının dəlil-lərini aşkar görmələrinə rəğmən, humanist və materialist fəlsəfə uğrunda bütün bunları rədd edir, görməzliyə vururlar. Allah Quranda o cür insanlardan belə bəhs edir:

"Məgər Allahın göylərdə və yerdə olanları sizə ram etdiyini aşkar və gizli nemətləri sizə bolluca ehsan etdiyini görmürsünüz mü? İnsanlar içərisində eləsi də vardır ki, nə bir elmə, nə bir doğru yol göstərən rəhbərə, nə də bir nurani kitaba əsaslanmadan Allah barəsində mübahisə edir. Onlara: "Allahın nazil etdiyi Qurana tabe olun!", - deyildikdə, onlar: "Xeyr, biz atalarımızın getdiyi yola tabe olacaqıq!", - deyə cavab verərlər. Bəs şeytan onları cəhənnəm odunun əzabına çağırırsa, necə? Yenədəmi həmin yolla gedəcəklər?" ("Loğman" surəsi, 20-21).

Ayədə inkarçıların Allahın dəlillərini görə-görə Onun dininə qarşı savaşdıqları bildirilir. Bunun səbəbi isə həmin inkarçıların "atalarının inandıqları şeylərə inanmaları", yəni kor-koranə bir ənənəni davam etdirmələridir. Bu "ənənə" anlayışının kitabı əvvəlindən bəri incələdiyimiz mason tarixi və fəlsəfəsilə çox sıx bağlı olduğunun fərqi nə vardınız mı? Bəli, masonluq ənə-nəçiliklə olduqca sıx bağlıdır. Çünkü masonluq min illər əvvəl büt pərəstlikdən qaynaqlanan bir ənənə şəbəkəsindən başqa heç nə deyildir. Onlar Qədim Misir fironlarının, fironların sehrbazlarının, Qədim Yunanıstanın mate-

Masonluq sadəcə köhnə ənənələri kor-koranə davam etdirir. Günüümüzün masonları əsrlər öncə yaşayan "qardaş"larının batıl inanc və ayinlərini heç nə soruşmadan və düşünmədən bu gün də yaşadılar.

rialist filosoflarının, hermetiklerin, kabbalaçıların, tampliyerlerin, gül-xaçlılarıın və özlərindən əvəlki digər mason dərnəklərinin ənənələrini kor-koranə davam etdirirlər. Günümüzün mason lojalarında hələ də min illər əvvəlki əfsanələr, simvollar, kəlmələr işlədilir. Masonlar hamısı yüksək təhsil görmüş insanlar olmalarına, cəmiyyətin yüksək təbəqələrindən gəlmələrinə rəğmən, əllərinə ulduzlu qılıncalar, quru kəllələr alır, Qədim Misir dilində sözlər mırıldanaraq, Qədim Misir paltarları geyir, əcaib, qəribə mərasimlər keçirirlər. Masonluğun nə olduğunu bilməyən insan lojaya girsə, tragikomedik tamaşa səhnəsinə düşdüyüünü zənn edəcək, gözləri bağlı, boyunda ip gəzdirən, bir ayağı yalın gəzişən masonu görəndə isə bəlkə də, gülməkdən uğunub gedəcək. Amma öz dünyalarına qapılıb yaşayan masonlar bu qəribəlikləri çox normal qarşılayır, lojaların mistik atmosferində psixoloji rahatlıq duyur, sonra da oturub bir-birlərinə "atomların ruhu var, onlar bir araya gəlib, canlıları yaradırlar", "dünya maqmanın görünməz zəkası nəticəsində yarandı", "Ana Təbiət bizləri nə gözəl yaradıb" kimi xürafatlar danışır, üstəlik, bunlara da inanırlar. Sadəcə ənənələri qorumaq üçün baş verən bütün bu komediya o qədər böyük bir zirramalıqdır ki, belə bir fikir sisteminin hələ də yaşadılmasınaancaq heyrətlənmək olar.

Masonların öz ənələrinə kor-koranə bağlılıqları onların böyük əhəmiyyət verdikləri "landmark" anlayışında ortaya çıxır. İngilis kəlməsi olan "landmark" tarixi önəm və mənənəni simvollaşdırın quruluş anlamına gəlir. Mason leksikonunda isə "landmark"lar təşkilatın qurulduğu gündən bəri dəyişmədən gələn qaydalardır. Bəs onlar niyə heç dəyişməyib?

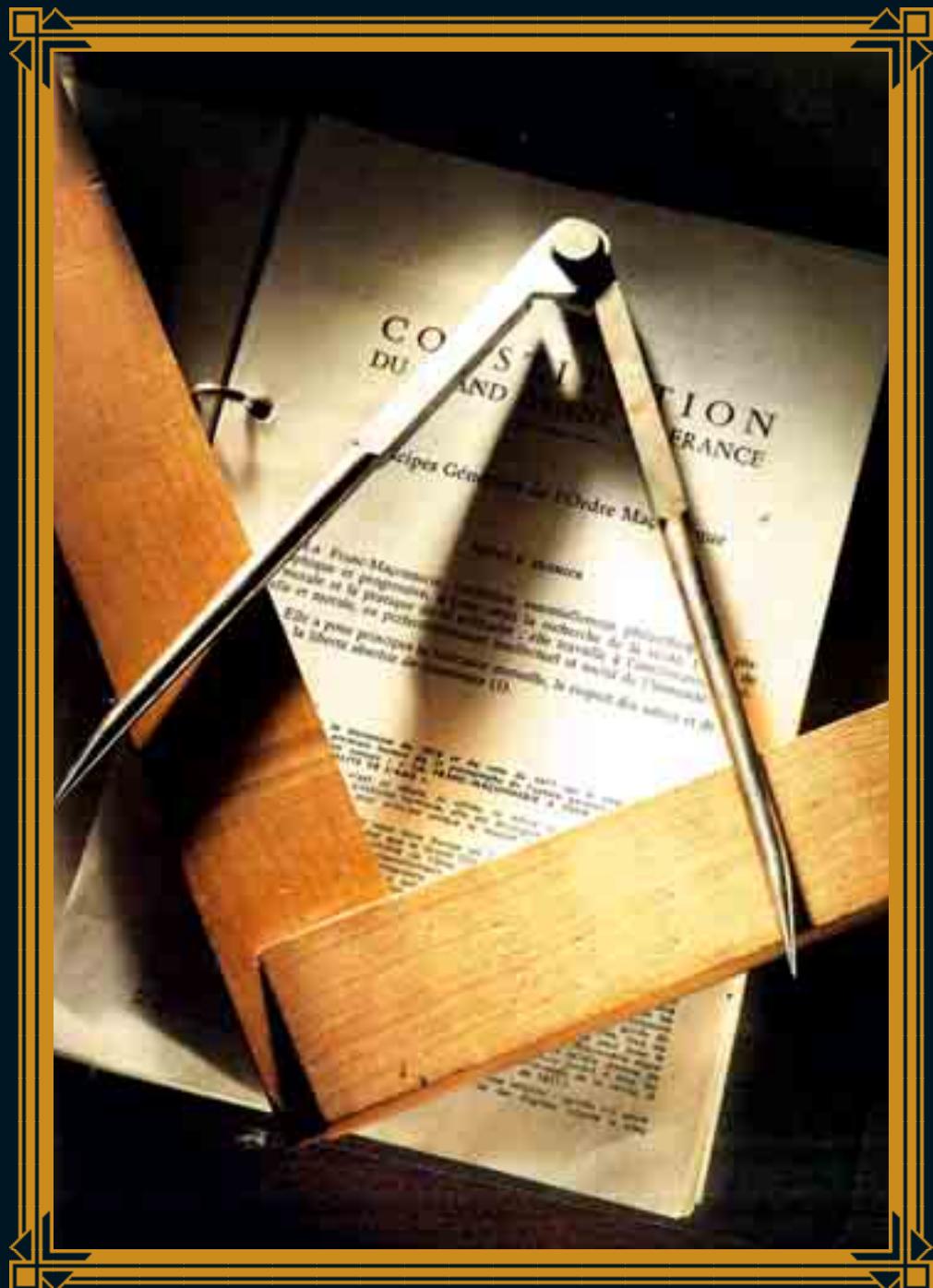
Masonların bu suala çox maraqlı cavabları var. "Memar Sinan" dərgisinin 1992-ci ildə çıxan saylarının birində bununla bağlı yazılıb:

"Masonluğun landmarkları çox qədimdən gələn qanunlardır. Onlar dövr-dən-dövrə, nəsildən-nəslə keçib. Heç kim onların nə zaman ortaya çıxdığını bilmir. Kimsənin onları dəyişdirməyə və ya ləğv etməyə haqqı yoxdur. Onlar cəmiyyətin yazılı və yazılmamış qanunlarıdır. Yazılı olmayan landmarklar heç bir başqa yerdə öyrənilməsi mümkün olmayan loja ritualları və təlimləridir. Yazılı landmarklar isə altı dənədir və ilk dəfə 1723-cü ildə Böyük Britaniyada qəbul edilmiş Konstitusiyada "Azad masonun mükəlləfiyyətləri" başlığı altında oxunula bilər".¹¹¹

Gəlin, bu sözləri ağıl süzgəcindən keçirərək, düşünək: ortada masonluq adlı təşkilat var. Onun üzvləri əsrlərdir ki, kim tərəfindən qəbul edildiyi bəl-

Mason ənənəciliyinin bir ifadəsi: əsrlərdir heç dəyişmədən işlədilən simvollar

Masonların "konstitusiya" kimi qəbul etdikləri
qaydalar əsrlərdir dəyişmədən qorunur

li olmayan qaydalara əməl edirlər. Özü də qəti olaraq bu fikirdədirlər ki, həmin qaydaları heç kim dəyişdirə bilməz. Və aralarından heç kim "niyə bütün bunlara əməl edirik" deyə soruşmur!.. Üstəlik, bu əcaib mərasimlərə əməl etmək uğrunda elmi kəşfləri də görməzliyə vururlar. Belə bir icmanın "elm və ağıl" yolunda olduğuna inana bilərsinizmi?

Yuxarıda sitat gətirdiyimiz məqalənin başqa bir yerində isə bir masonun landmarklara "soruşmadan itaət etmə" yanaşması belə izah olunur: "Mənim üçün landmark masonluğun o qədər qədimdən mövcud olan bir hissəsidir ki, nə lojada olan, nə də azad mason olaraq davranışımıla bağlı onun haradan gəldiyini heç düşünməmişəm; mən heç bir narahatlıq duymadan onunla yaşıyıram".¹¹²

Haradan gəldiyini heç düşünmədikləri qaydalara inanan və bunlarla yaşayışın insanlardan ibarət dərnəyi "ağıllı" saya bilərsinizmi?

Şübhəsiz, masonluğun "ağıllı və elmlı" olmaq iddiası tamamilə boşdur. Onlar da digər materialistlər kimi daim "elm və ağıl" kəlmələrini işlətmələrinə rəğmən, əslində, heç bir məntiqi və elmi əsası olmayan fəlsəfəni müdafiə edir, elmin ortaya qoyduğu gerçəklərə isə göz yumurlar. Bu durum onu göstərir ki, masonluq insanları Allaha iman gətirməkdən uzaqlaşdırır, onları boş qaydalar, xurafatlar, əfsanələrlə aldadıb, yanlış yola salan bir yalan şəbəkəsidir. Quranda Allahi qoyub, Günəşə səcdə edən bütərəst Səba qövmü ilə bağlı deyilən "Şeytan onları yoldan azdırıb, ona görə də hidayətə qovuşa bilmirlər" ("Nəml" surəsi, 24) sözləri masonluq üçün də keçərlidir. Masonlar ulduzlu simvollarla, mistik inanclarla bəzənən köhnə bir təlimə görə Allahın dinini rədd edirlər. Özü də təkcə rədd etməklə kifayətlənmir, həm də dinə qarşı savaş aparırlar. Və bu savaş çox uzun bir müddətdir ki, davam edir.

-VI-
MASONLARIN
DİNƏ QARŞI SAVAŞI

Masonluq varlığını ilk dəfə rəsmən 1717-ci ildə İngiltərədə elan etdi. Bu tarixdən sonra masonluq öncə İngiltərədə, ardınca isə başda Fransa olmaqla, bütün Avropa ölkələrində dinə qarşı çıxanların toplandığı yer oldu. Özlərini "azad filosoflar" elan edən və bununla da ilahi dinləri tanımadiqlarını bildirən xeyli avropalı elm adamı mason lojalalarında bir araya gəldi. Mimar Sinan dörgisindəki "Masonluğun ilk dövrləri" başlıqlı məqalədə də qeyd olunduğu kimi, "Masonluq həqiqəti kilsə xaricində arayanların birləşdiyi, toplandığı yer oldu".¹¹³

"Həqiqəti kilsə xaricində arayan" bu zümrə dinə qarşı da düşməncilik edirdi. Buna görə də tezliklə həmin təşkilat kilsəni, xüsusilə də katolik kilsəsini ciddi narahat edən bir quruma çevrildi. Bu masonluq-kilsə mübarizəsi getdikcə genişlənərək, XVIII və XIX əsrlərdə Avropa tarixinin ayrılmaz hissəsini çevrildi. XIX əsrin ikinci yarısında Avropanın hüdudları xaricinə də yayılmağa başlayan masonluq yayıldığı hər ölkədə dinə qarşı fəlsəfənin və fəaliyyətin çıxış nöqtəsinə çevrildi.

"Mimar Sinan" jurnalında dərc olunan "Siyasət və Masonluq" başlıqlı bir məqalədə masonların dinə qarşı savaşı belə təsvir olunur:

"Farmazonluq siyasi partiya olmaqla yanaşı, XVIII əsrin əvvəllərində siyasi-sosial cərəyanların inkişafına uyğun olaraq beynəlxalq şəbəkəyə çevrilməyə başladı. Dinə qarşı savaş açan farmazonluq kilsənin dövlət və xalq üzərindəki nüfuzunu çökdürməyə çalışırdı. Bu səbəbdən, 1738 və 1751-ci illərdə Papa tərəfindən dinsiz təşkilat elan edilmişdir. Farmazonluq məzhəb azadlığı əsas tutulan ölkələrdə müəyyən qədər gizli fəaliyyət göstərsə də, daim cəmiyyətin orta və aşağı təbəqələri arasında təbliğat-təşviqat işini aparıb, tədricən yüksək məmurlar sinfi arasında da tərəfdarlar taparaq və yuxarı səviyyələrə yol açır. Katolik məzhəbinin hamiya məcburi olduğu məmləkətlərdə isə tam gizli, qanunsuz dərnək kimisi fəaliyyət göstərib. Bu məmləkətlərdə orta təbəqədən azad düşüncəli gənclər və hökumətdən məmnun olmayan zabitlər mason lojalarına qoşulublar və beləcə, İspaniya, Portuqaliya, İtaliyada katolikliyə qarşı üşyankar qruplar formalaşmağa başlayıb".¹¹⁴

Şübhəsiz ki, bunu yazan mason müəllifi öz təşkilatının xeyrinə olan ifadələrdən istifadə edir, masonluğun "kilsə zülmünə" qarşı savaşdığını bildirir. Ancaq məsələni dərindən araşdıranda, bəlli olur ki, əsil zülmü bir çox ölkələrdə masonlar tərəfindən qurulan və dəstəklənən hökumətlər göstərib. Digər tərəfdən isə kilsə xristian dininin təhrifə uğradılması səbəbindən həqiqətən sxolastik fikirlər yayaraq cəmiyyətə təzyiq göstərsə də, masonluğun savaşçı kilsəyə qarşı deyil, ilahi dinlərə qarşı olub. Buna əmin olmaq üçün masonluğun quruluşuna, ayınlərinə nəzər salmaq yetərlidir.

Mason lojasına misal: "Cəhənnəm odu klubu"

XVIII əsrə masonların necə təşkilatlandığını, nə işlərlə məşğul olduqlarını anlamaq üçün o dövrdə fəaliyyət göstərən gizli mason dərnəklərinin işini araşdırmaq lazımdır. Bu dərnəklərdən biri də həmin əsrə ortaya çıxan və yüzilliyin ortalarında İngiltərədə xeyli aktiv olan "Cəhənnəm odu klubu"dur (Hell Fire Club). Bu klubun mason ideyaları daşıdığını və dinə qarşı çıxdığını mason yazar Daniel Uillens (Daniel Willens) "The Hell-Fire Club: Sex, Politics, and Religion in Eighteenth-Century in England" (Cəhənnəm odu klubu: on səkkizinci əsrə İngiltərədə seks, siyasət və din) adlı məqaləsin-

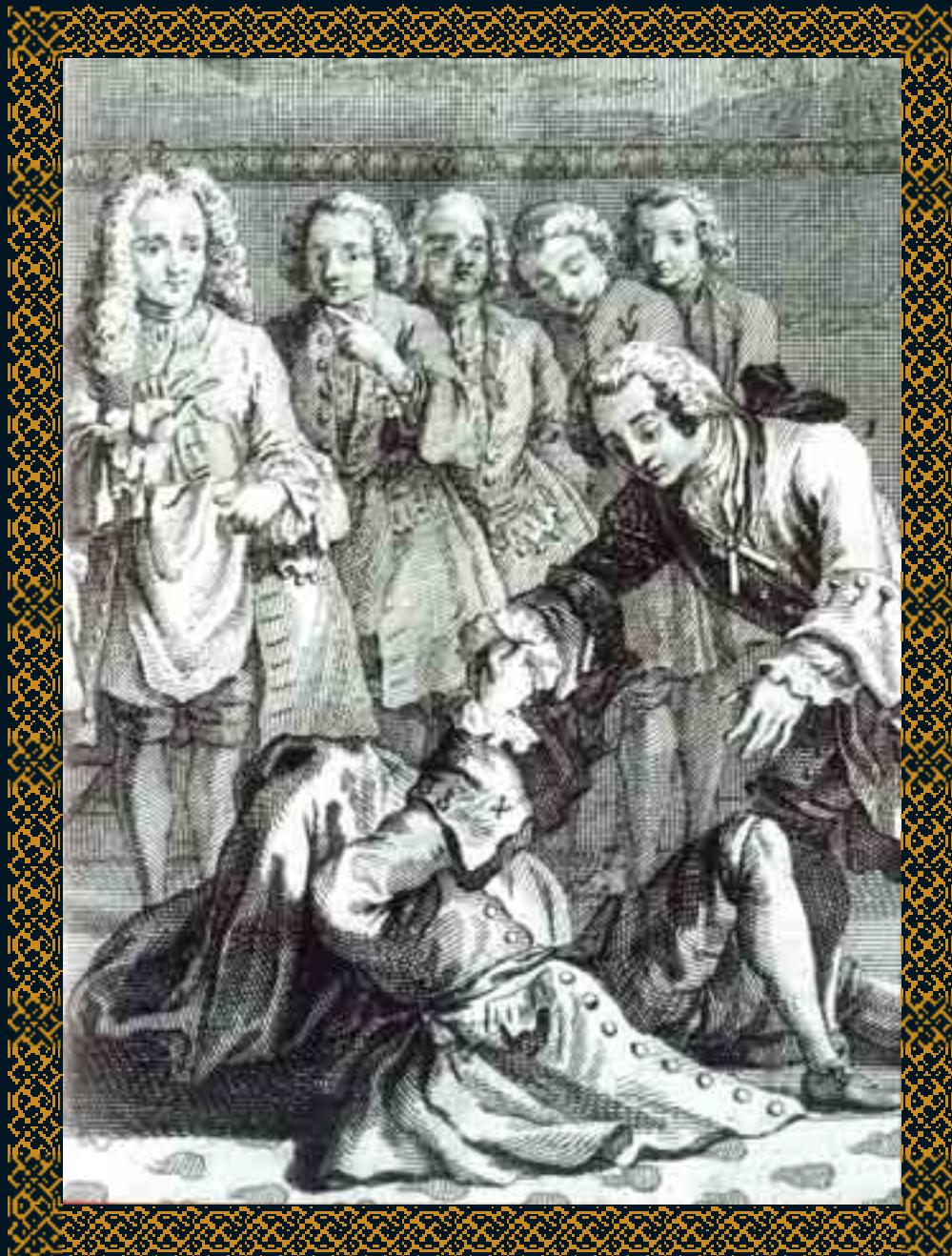
də açıqlayır. Masonların "thefreemason.com" ünvanlı internet saytında yayılan məqaləsində əks olunan bəzi maraqlı fikirləri diqqətinizə çatdırırıq:

"İngiltərədə kral III Georqun hakimiyyəti dövründə aylı gecələrin birində hökumətin bəzi güclü üzvləri, məşhur ziyalilar və sənətçilər birlikdə qayığa minərək, Temza çayı vasitəsi ilə Qərbi Vikomb (West Wycombe) yaxınlığında yerləşən monastırın xarabalıqlarına doğru yola düşdülər. Orada keşiş qiyafəsinə bürünən bu adamlar müqəddəsliyini itirmiş monastırın zənglərinin sədası altında hər cür əxlaqsızlığa baş vurdular. Əsilzadə bir qadının çılpaq vücudu ilə süslənən bu Qara Ayinə gecə yarısı ara verildi və şeytana sitayış edən bu insanlar Britaniya İmperiyasının taleyi ilə bağlı planlar qurmağa başladılar. Onlar xalq arasında "Cəhənnəm Klubu" kimi tanınsalar da, özlərini "Medmenhamlı müqəddəs fransis keşisləri" adlandırdılar. Bu cəmiyyətin şeytani əməlləri haqqında dedi-qoduların ardı-arası kəsilmirdi, hətta 1765-ci ildə Çarlz Conston (Charles Johnstone) adlı yazıçı Medmenham keşislərinin sirlərinin faş edildiyi "Kristal" (Chrystal) adlı roman da nəşr etdirmişdi.

Medmenham keşislərinin əsas təşkilatı 1698-1731-ci illərdə yaşamış Uarton Filip (Wharton Philir) tərəfindən 1719-cu ildə Londonda qurulan Cəhənnəm Klubudur. Uarton Liberal Partiyasının tanınmış üzvlərindən biri, mason siyasetçisi idi. O, həmişə satanist şənliklərə öndərlik edərək, dini lağa qoyurdu. 1722-ci ildə isə Böyük London Lojasının böyük ustadı seçilmişdi...

1739-cu ildə klubun Deşvud (Dashwood) adlı üzvü abbat Nokolini (Abbe Nicoli) görmək üçün getdiyi Florensiyada Divan klubuna qatılacaq Ledi Mari Uortli Montagu (Lady Mary Wortley Montagu) ilə qarşılaşdı. O vaxtlar İtaliyada masonların işi o qədər də yaxşı getmirdi. Papa XIII Klement masonların əleyhinə yeni bir qərar çıxarmışdı. Lakin 1740-ci ildə papa oldu. Kardinallar Klubu yeni papa seçimi ərefəsində Deşvud Roma-yə gəldi. O, özünü masonların ən böyük düşməni olan Kardinal Ottiboni kimi qələmə verərək, saxtakarlıq etdi və Ottibonini alçaltdı.

"Medmenham keşisləri"nin haqqında daha dəqiq bilgi əldə etmək üçün onların toplantı keçirdiyi salonları araşdırmaq lazımdır. Ancaq maraqlıdır ki, həmin salonlar bu günə qədər sərrini qoruyur. Düzdür, sensasiya həvəskarı olan bəzi müəlliflərin fikrincə, həmin salonlar əsil satanist məbədləridir. Halbuki, onlardan mason iclasları üçün istifadə edildiyini düşünmək daha məntiqli görünür.

XVIII əsr mason lojalarında əcaib ayinlərdən birinin təsviri

"Medmenham keşişləri"nin öndə gələn üzvlərindən biri, ancaq klubdan ayrıldıqdan sonra masonluğa girən Con Uilkiz (John Wilkes) köhnə dostları ilə bağlı bir məqalədə bunları yazar: "Onların bir araya gələrək gizli ayınlər keçirdiyi, müqəddəs namizədləri BONA DEA adına təqdim etdikləri gizli toplantılaraxmağa heç bir günahkar göz cəsarət edə bilməzdidi".

Deşvudun siyasi düşmənlərindən olan və klubda ona qarşı çıxan Ser Robert Ualpolun (Sir Robert Walpole) oğlu Horasio (Horace) isə monastır haqqında bu sözləri söyləmişdi: "Təlimləri nə olursa-olsun, əməlləri təmamilə bütperəstlikdir. Onların şənliklərində tanrılar qurbanlar verir, şərab qədəhləri ilə tanrı heykəlləri yanaşı qoyulur".

Əgər o dövrdə "Medmenham keşişləri"nin siyahısı olubsa da belə, bu gün əldə belə sənəd yoxdur. Ancaq böyük ehtimalla bəlliidir ki, klubun üzvləri arasında Deşvudun qardaşı Con Deşvud-Kinq (John Dashwood-King), Con Montagu (John Montagu), Con Uilkis (John Wilkes), Corc Babb Dodington (George Bubb Dodington), Baron Melkomb (Baron Melcombe), Pol Uaythed (Paul Whitehead) və başqa nüfuzlu şəxslər olub. Onlar öz dövrlərində böyük hörmət və var-dövlət sahibləri idilər.

Deşvudun gördüyü bütün işlərin mərkəzində ancaq din problemi dururdu. Cinsi sehrlər, monastırda tapılan Kabbala kitabı, müxtəlif mason şuar və şəkillər və s. "Cəhənnəm odu klubu"nun mason dərnəyi olduğunu deməyə əsas verir.¹¹⁵

Bu uzun sitati gətirməyimizin səbəbi XVIII əsrə ortaya çıxan mason şəbəkəsinin hansı mühitdə inkişaf etdiyini, insanlara necə təsir göstərdiyini aydınlaşdırmaqdır. Masonluq sırlı, maraq oyandıran, cəzbedici bir təşkilat kimi ortaya çıxb, öz üzvlərinə cəmiyyətdəki dini ənənələrə qarşı çıxməğin gərəkli olduğunu təlqin edib. Mason ayinlərinin əsas xüsusiyyəti bayaq dediyimiz kimi, bütperəst simvol və anlayışları ucaltmaqdır. Beləcə, onlar hətta simvolları ilə da insanları xristianlıqdan uzaqlaşdıraraq, bütperəstləşdirildilər.

Ancaq masonlar sadəcə əcaib ayinlər keçirməklə kifayətlənməyərək Avropanı səmavi dirlərdən uzaqlaşdırmaq, bütperəstliyə sürükləmək üçün davamlı bir strategiya həyata keçiriblər. Bu bölümə Avropa tarixinin ayrı-ayrı vacib mərhələlərində masonluğun dinə qarşı yürüdüyü savaşın izlərini araşdıracaqıq. Öncə nəzərlərimizi Fransaya çeviririk.

Fransada dinə qarşı mübarizə

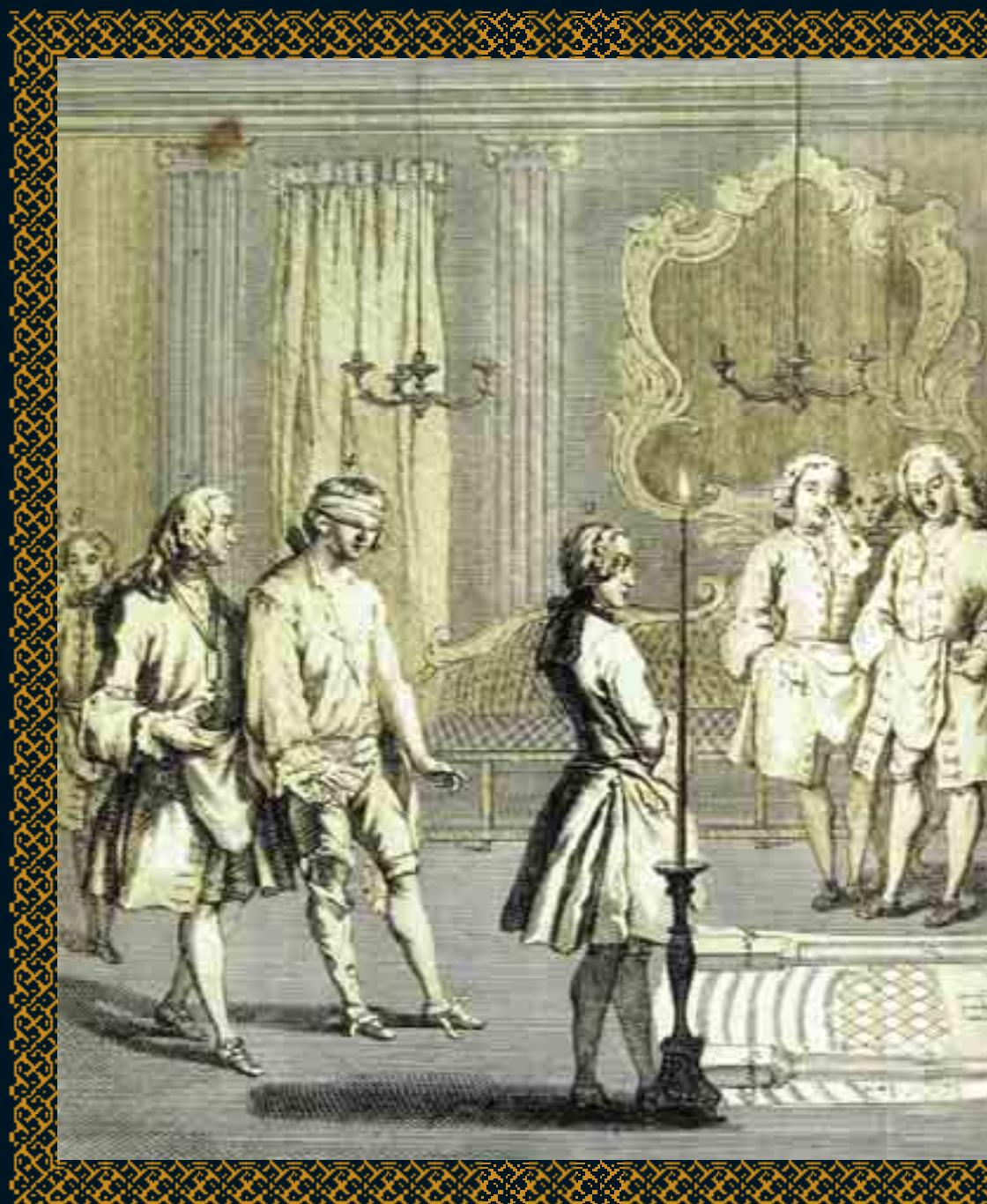
Əvvəlki əsərlərimizdə masonların Fransa inqilabında oynadığı böyük roluunu araşdırmışdıq. Artıq bilirik ki, aydınlanma dövrü filosoflarının əksəriyəti, xüsusilə də dinə qarşı çıxanlar mason olublar. Böyük Fransa inqilabını hazırlayan və ona başçılıq edən yakobinçilər də mason lojalarının üzvləri idi.¹¹⁶

Masonların inqilabda oynadıqları rol hələ o dövrdə Komt Kaqliostro (Comte Cagliostro) adlı bir təxribatçı xəfiyyə tərəfindən etiraf edilmişdi. Kaqliostro 1789-cü ildə həbs olunub və sorğu-sual zamanı bəzi vacib məsələləri boynuna almışdı. Onun etirafına görə, masonlar bütün Avropada silsilə inqilablar etməyi planlaşdırırdılar. Əsl məqsədləri isə papalığı yox etmək və ya ələ keçirməkdir. Yəhudi bankirləri bütün bu işlərə maddi dəstək verirdilər, Fransa inqilabında da onların pulu çox böyük rol oynayıb.¹¹⁷

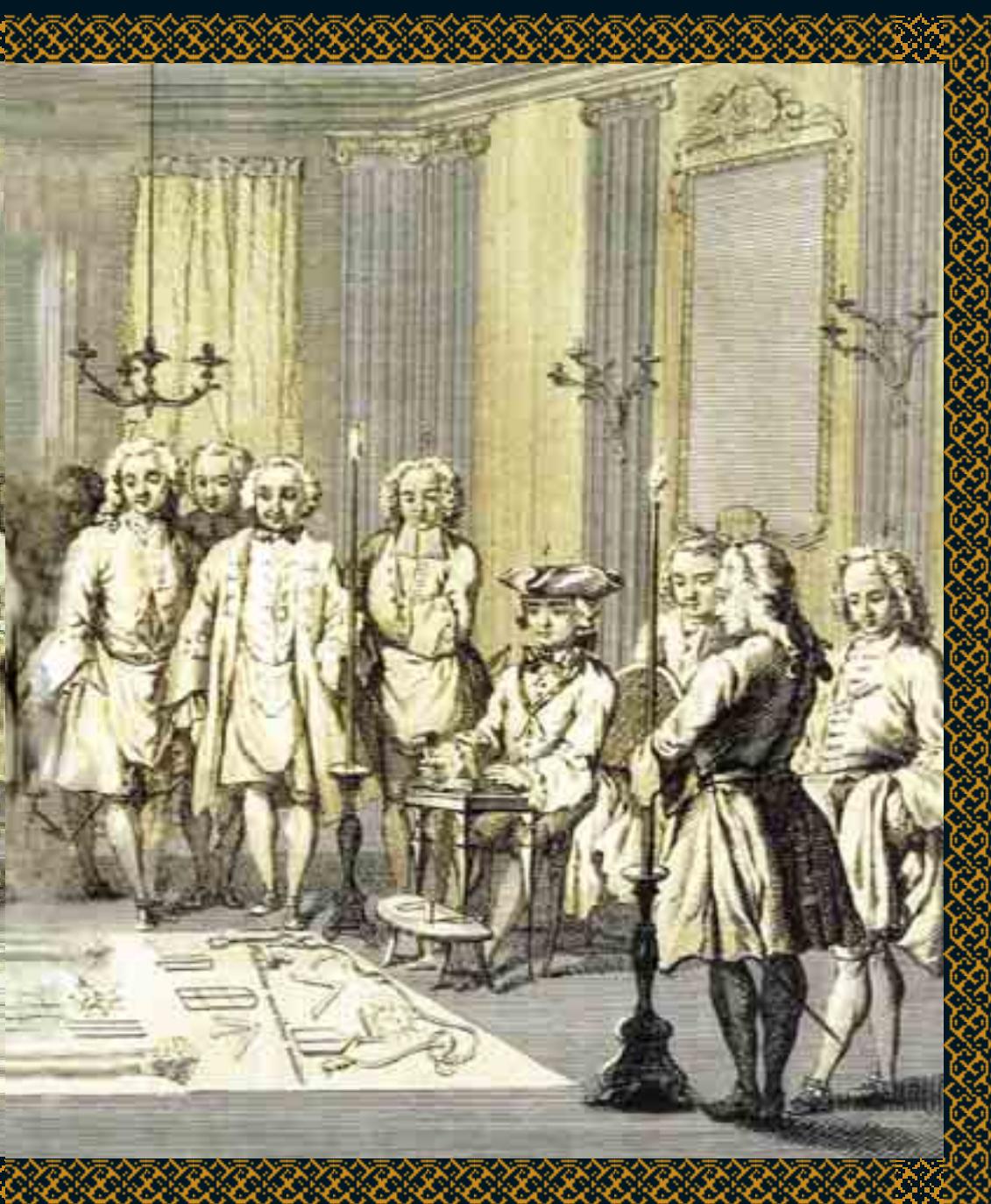
Sirr deyil ki, Böyük Fransa inqilabı sözün əsl mənasında dinə qarşı üşyan idi. İngilabçılar minlərlə din adamını qətlə yetirdilər, dini qurumları ləğv etdilər, ibadət yerlərini xaraba qoydular. Yakobinçilər hətta xristianlığı ləğv edərək, "ağıl dini" adlanan bütərəst bir inanca əvəzləməyə çalışmışdır. Ancaq bir müddət sonra inqilab onların nəzarətindən çıxdı və Fransa dəhşətli bir xaosa sürükləndi.

Masonların bu ölkədəki missiyası inqilabla yekunlaşmadı. İngilabin ardınca ortaya çıxan qarışılıq sonda Napoleonun hakimiyyəti ələ keçirməsilə nəticələndi. Ancaq bu dövr də uzun sürmədi, Napoleonun bütün Avropaya hökmranlıq etmək arzusu öz başında çatladı və imperator hakimiyyətdən devrildi. Bunun ardınca Fransada qurulan dövlətdə monarxiyaçılarla inqilabçıların mübaizəsi davam etmişdi. 1830, 1848 və 1871-ci illərdə daha üç inqilab baş verdi. 1848-ci ildə "İkinci Respublika", 1871-ci ildə isə "Üçüncü Respublika" quruldu. Bu təlatümlü dövrlərdə masonlar həmişə son dərəcə aktiv olublar. Ən böyük hədəfləri isə kilsəni və dinə inamı zəiflətmək, dini dəyər və qaydaların cəmiyyətə təsirini, dini təhsili aradan qaldırmaq olub. Masonluq "antiklerikalizm" (kilsə düşmənləri) kimi tanınan siyasi hərəkatın bir növ qərargahı rolunu oynayırdı.

"The Catholic Encyclopedia"da (Katolik ensiklopediyası) "Grand Orient" kimi tanınan fransız masonluğunun dinə qarşı missiyası belə səciyyələndirilir: "Grand Orient-in rəsmi bülleten və sənədlərində Fransa parlamenti tərəfindən qəbul olunan kilsəyə qarşı bütün qanunların mason lojalarında ha-

XVIII əsr Fransız mason lojalarına dair bir illüstrasiya

zırılanmışdı. Bununla masonlar Fransada hər şeyi nəzarətə aldıqlarını göstərməyə çalışırdılar.

Eyni ensiklopediyada 1903-cü il Konqresində rəsmi çıxışı olan Massi adlı vəkilin 1898-ci il Konqresindəki çıxışı da verilib. Çıxışda deyilir: "Masonluğun əsas vəzifəsi siyasi mübarizələrə getdikcə daha dərindən müdaxilə etməkdir. Kilsəyə qarşı mübarizə də məhz masonluğun sayəsində uğurla gedir. Masonluğun ruhu, programları qalib gəlib. Ancaq bizim işlərimiz hələ yekunlaşmayıb və onu uğurla başa vurmaq üçün daim sayiq olmalı, bir-birimizə güvənməliyik. Bu iş, yəni kilsəyə qarşı mübarizə hələ də davam edir. Respublika özünü dini təşkilatlardan qurtarmalı, onları güclü bir zərbə ilə vurub darmadağın etməlidir. Yarımçıq işlər həmişə və hər yerdə təhlükəlidir, ona görə də qarşımızdakılar bir zərbə ilə əzilməlidir".¹¹⁸

"The Catholic Encyclopedia" fransız masonluğunun dinə qarşı savaşı ilə bağlı həmçinin bunları bildirir: "1877-ci ildən Fransada fəaliyyətə başlayan, təhsilin dindən ayrılması, dini qurumların, xristian məktəblərinin bağlanması kimi islahatlar gerçəkləşdirməyə çalışan masonlar təkcə Fransada deyil, bütün dünyada cəmiyyətin aint-xristian əsasda yenidən qurulmasına cəhd ediblər. Dolayısı ilə, fransız masonluğu Dünya Mason Dövləti qurmağa çalışan şəbəkənin tərkib hissəsidir. "Grand Orient"ın böyük ustadı Senator Delpech (Delpech) 20 Sentyabr 1902-ci il tarixli çıxışında açıq-aşkar bildirib ki, mason birliyi qurulduğu gündən cəliləli əfsanəsi üzərində qərar tutan kilsənin əriməsi başlayıb".¹¹⁹

Bu mason "Cəliləli" deyərkən Hz.İsanı nəzərdə tutur. Çünkü İncilə görə Hz.İsa Fələstinin Cəlilə kəndində doğulub və buna görə də "Cəliləli İsa" adlanırmış. Və masonların kilsəyə nifrəti Hz.İsaya, onun şəxsində bütün ilahi dinlərə duyduqları nifrətin bir hissəsidir. Onlar XIX əsrə qurduları materialist, darvinist və humanist mədəniyyətlə İlahi dinləri öldürdüklərini və Avropanı təzədən xristianlıqdan əvvəl olduğu kimi, bütperəstliyə qaytardıqlarını düşünürdülər.

Elə həmin 1902-ci ildə Fransada qəbul edilən bir sıra qanunlar dinə qarşı mübarizəni xeyli gücləndirdi. 3000 dini məktəb bağlandı, məktəblərdə dinin təhsilin verilməsi yasaqlandı. Xeyli din xadimi həbs edildi, sürgünə göndərildi. Dindarlar ikinci növ insan kimi nəzərdən keçirilirdi. Bu səbəbdən 1904-cü ildə Vatikan Fransa ilə bütün diplomatik əlaqələrini kəsməsinə baxmayaraq, Fransanın davranışında heç bir dəyişiklik baş vermədi. Vəziyyət

ancaq Fransa I Dünya Müharibəsində yenilib, qüruru qırılandan, yüz minlərlə insan qurban verəndən, "mənəviyyat" anlayışının önəmini dərk edəndən sonra dəyişdi.

Fransa inqilabından başlayaraq, XX əsrə qədər davam edən dinə qarşı savaş "The Catholic Encyclopedia"nın da bildirdiyi kimi, "mason lojalarında hazırlanmış qanun layihələrinin parlamentə keçirilməsilə" davam etdirilmişdir. Bu faktı mason qaynaqları da etiraf edirlər. Məsələn, türk masonlarının nəşrlərinin birində "Qambetta qardaşın 6 iyul 1875-ci ildə Klement Amiti Lojasındakı çıxışı"ndan belə bir sitat götərilir: "İrtica Fransanı təhdid edərkən, din doktrinaları və geri fikirlər çağdaş cəmiyyətin prinsiplərinə və qanunlarına qarşı hücumu keçərkən Fran-masonluq kimi çalışqan, azad, açıq fikirli və qardaşlıq ideyalarına bağlı bir təşkilatın sayəsində kilsənin hüdud-suz iddiaları, təcavüzlərinə qarşı mübarizə aparmağa güc tapdıq. Ayıq olma-lı və mübarizəni dayandırmamalıyıq".¹²⁰

Fikir verin ki, mason ədəbiyyatı daim öz ideyalarını "irəliçilik" kimi göstərir, dindarları isə "geriçilik"də itiham edir. Halbuki bu, söz oyunundan başqa bir şey deyil. Əslində bütün dindarlar, sitatda deyildiyinə rəğmən, irticaya qarşıdırırlar. Amma masonlar "irtica" ifadəsini haqq dirlərə yapışdırmağa çalışaraq, bununla insanları ondan uzaqlaşdırmağa cəhd göstərirlər. Və bunu da xüsusilə vurgulamaq lazımdır ki, əslində masonluğun müdafiə etdiyi materialist-humanist fəlsəfə, Qədim Misir və Yunanistan kimi mədəniyyətlərin bütprürest fikirləri olduqca batıl və geri düşüncədir.

Dolayısı ilə, masonların "irəliçilik-geriçilik" terminlərinin heç bir real əsası yoxdur. Əslində, belə bir əsas ola da bilməz, çünki masonlarla dindarlar arasındaki ziddiyyət tarixin ən qədim dövrlərindən bəri davam edən dindinsizlik savaşının təkrarından başqa bir şey deyildir. Bu fikirlərin birincisi-nə (və doğru olanına) görə, insanı Allah yaradıb və insan Allahın qarşısında məsuliyyət daşıyır. Digər fikir isə insanın yaradılmadığını, heç kim qarşısında məsuliyyət daşımadığını deyən inkarçı düşüncədir. Bu gerçək mübarizənin mahiyyəti aydın olanda, daha "irəliçilik-geriçilik" kimi anlayışların bir mənə daşımadıqları görünür.

Masonların "irəliləmə" anlayışını işlətməkdə əsl məqsədləri dini yox etməkdir. Bu gerçək "The Catholic Encyclopedia"-da belə açıqlanır:

"Masonluğun işlətdiyi ən əsas üsullar bunlardır:

Ya açıq təzyiqlə, ya da dövlətlə kilsə arasındakı ziddiyyətdən yararlana-

raq, kilsənin və dinin bütün sosial təsirini yox etmək. Əsl dini ortadan qaldırıb, yerində "insanlıq" kimi ideologiyalar yerləşdirmək. Eyni zamanda "dinlər arasında fərq qoymamaq" şüarı ilə dini təhsili ləğv etmək. "Grand Orient" (Böyük fransız lojası) tərəfindən irəli sürülen həmin "dinlər arasında fərq qoymamaq" anlayışı anti-katolik, anti-xristian, ateist, pozitivist və aqnostik xarakter daşıyır. "Grand Orient"ə görə, uşaqların düşüncə azadlığı və vicdanı tamamilə sistematik olaraq məktəbdə formalaşdırılmalı, mümkün olduğca kilsənin və dindarların, hətta öz ailələrinin belə təsirindən çıxarılmalıdır. "Grand Orient" bunu sosial cəmiyyətin qurulmasının əsas yolu kimi nəzərdən keçirir.¹²¹

Göründüyü kimi, masonluq cəmiyyətin tamamilə dinsizləşdirilməsi istiqamətində bir program tətbiq edib və indi də tətbiq etməkdədir. Bunu hər vətəndaşın dini inancına saygı duyan, bu inancın azad yaşamasını təmin edən demokratik dünyəvi dövlətlə qarışdırmaq olmaz. Demokratik dünyəvi dövlət dindar olan və ya olmayan hər bir fərdin, yaxud qrupun azadlığına təminat verir. Masonların istədiyi isə bütün cəmiyyətin şüurundan dini düşüncənin yuyulub təmizlənməsidir. Masonluq fəaliyyət göstərdiyi hər bir ölkədə bu programı o ölkənin mədəniyyətinə və şəraitinə uyğun şəkildə gerçəkləşdirməyə çalışır. Belə ölkələrdən biri də Almaniyadır.

Almaniyada dinə qarşı kampaniya: "Kulturkampf"

Bundan 150 il əvvəl Avropada Almaniya adlı bir ölkə yox idi. Bu günü Almanyanın ərazilərində çoxlu krallıqlar hökm sürdü. Onlardan ən böyüyü isə bugünkü Almanyanın şərqi və Polşanın böyük bir hissəsini əhatə edən Prussiya idi. Prussiya 1860-ci illərdən digər alman dövlətciklərini özünə birləşdirməyə başladı və 1871-ci ildə birləşmiş Almaniya İmperiyasını qurdu. Bu yeni dövlətin rəhbəri isə Prussiyanın baş naziri Otto von Bismark idi. Bismark son dərəcə mahir diplomat olsa da, daxili siyasetdə eyni uğuru təkrarlaya bilmirdi. Bunun əsas səbəbkarlarından biri də "Beynəlxalq liberallar" adlanan və eynilə Fransadakı antikleriklər kimi dinə qarşı çıxan "ziyalılar" zümrəsi idi. "Beynəlxalq liberallar" Almanyanın birliyinin sağlamlığındırılması üçün xalqın dini duyğularından qurtulmasını vacib sayırdılar. Onların təşviqilə Bismark ölkəsində katoliklərə qarşı bir kampaniyaya başlamışdı. "Kulturkampf", yəni "mədəniyyət savaşı" adlandırılan bu kampani-

Otto von Bismarck

ya "almanların şüuruna nəzarət etmə mübarizəsi" kimi də qələmə verildi.¹²² Kulturkampf zamanı, xüsusilə Almanıyanın cənubunda yaşayan kataliklər son dərəcə ciddi təzyiqlərlə üzləşdilər.

1872-ci ildə qəbul edilən qanunla ölkədəki bütün rahiblər bir gecədə həbs olundular və qurumları da müsadirə edildi. 1873-cü ilin "May qanunları" ilə dövlət xidmətində çalışan bütün rahiblər işdən qovuldu, nikah və təhsil məsələləri kilsənin əlindən alındı, kilsələrdəki mərasimlərə məhdudiyətlər qoyuldu. Bəzi yepiskoplar tutuldu, 1300 kilsə rahibsiz qaldı.

Amma bütün bunların nəticəsində ölkədə yaşayan katoliklər hakimiyyətə qarşı müqavimət göstərməyə başlayanda, Kulturkampf da yumşaldıldı.

Bismark onu bu işe təşviq edən "Beynəlxalq liberallar"ı qulaqardına vuraraq, Kulturkampfi pillə-pillə zəiflətdi və sonda tamamilə ləğv etdi. Bu kampaniya, bütün tarixçilərin razılışlığı kimi, ölkənin ruhi-mənəvi rahatlığının pozulmasından başqa heç bir şey vermədi.

Almaniyadan sonra Kulturkampf dalğası Avstriya, İsveçrə, Belçika, Hollanda kimi ölkələrə də yayıldı və oralarda da böyük ictimai geriləməyə səbəb oldu.

Məsələnin maraqlı tərəfi odur ki, Bismarkı bu siyasətə sövq edən "ziyalılar" qrupu masonlar idi. "The Catholic Encyclopedia" bununla bağlı yazır:

Faşistlər iqtidara gələndən sonra dinə qarşı Bismarkın Kulturkampfindan daha betər bir kampaniya başlatdılar

"Masonlar Prussiyani "Papa basqısına" qarşı "çağdaş təkamülün təmsilçisi və qoruyucusu" kimi göründülər. Ele Kulturkampfi da onlar başladılar. Bu işin ən əsas təbliğatçısı məşhur hüquqsünsəsi və natiq, böyük mason ustası Blanşli (Bluntschli) idi. Kulturkampfi İsveçrəyə yayan da o olub. Alman masonları cəmiyyətə təsir imkanları qazanmaq üçün böyük səylər göstərərək, Kulturkampfi irəli sürürdülər. Onlar həmçinin digər vasitələrdən - xalq kitabxanalarından, konfranslardan, çeşidli dərnək və qurumlar-dan istifadə edərək, masonluğun ruhunu bütün ölkəyə yayırdılar.¹²³

Yəni Kulturkampf Bismark tərəfindən dayandırılandan sonra da masonlar onu davam etdiriblər. Alman cəmiyyətini dindən uzaqlaşdırmaq üçün aparılan bu savaşın ən acı nəticələri özünü 1920-ci illərdə bürüzə vermişdi. Həmin illərdə faşistlər getdikcə gücləndilər və 1933-cü ildə hakimiyyəti ələ keçirdilər. Faşistlər hakimiyyətə gələn kimi dinə qarşı ikinci Kulturkampfi başladılar. Amerikalı şərhçi Elbrick Kolbi (Elbridge Colby) yazır ki, faşistlər katolik kilsəsinə qarşı mübarizədə hətta 1870-ci illərdəki ilk Kulturkampfi da geridə qoydular, üstəlik, bununla kifayətlənməyib, protestant kilsəsinə də təzyiq göstərmişdilər.¹²⁴

Qısaçı, alman masonlarının başladığı "cəmiyyəti dindən uzaqlaşdırma" hərəkatı tarixin ən qanlı diktatorluqlarından biri olan faşizmin bərqərar olmasına yol açdı, bu isə öz növbəsində 55 milyon insanın ölümüne səbəb olan II Dünya müharibəsinə gətirib çıxardı.

İtaliyada dinə qarşı mübarizə

Masonluğun dinə qarşı aktiv mübarizə apardığı yerlərdən biri də İtaliya olmuşdur. 1870-ci ilədək indiki İtaliya ərazisində çoxlu kiçik dövlətlər var idi. Feodalizm dövrünün qalıqları sayılan bu kiçik dövlətlər arasında paytaxtı Romada yerləşən və Mərkəzi İtaliyanın böyük bir hissəsini nəzarətdə saxlayan Papa dövləti böyük təsirə malik idi.

Fransadan İtaliyaya gələn və XIX əsrin əvvəllərindən burada qüvvətlə-nən masonlar Papa dövlətini yixmaq və kilsənin İtaliyadakı nüfuzunu sarsıtmaga çalışırdılar. "The Roman Catholic Church and the Craft" (Roma kato-lik kilsəsi və masonluq) adlı kitabın müəllifi, ustad mason Alek Mellora görə (Alec Mellor), "XIX əsrin ortalarından sonra italyan siyasetinin bir nömrəli fəaliyyəti olan Papa ilə mübarizə, həqiqətən də, masonlar tərəfindən idarə olunubdur".

Masonluq İtaliyada dinə qarşı mübarizəni nəzarəti altında yaradılan baş-

İtalya masonlarına aid bir nəşr

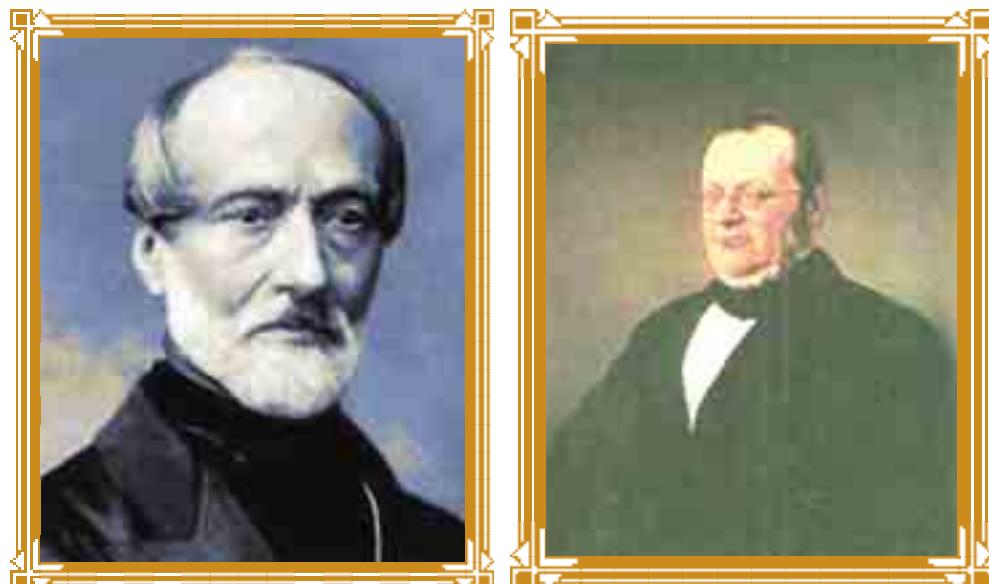
qa bir gizli dərnəyin vasitəsilə başladı. Bu dərnək "Karbonari" adlanırdı. İlk dəfə XIX əsrin əvvəllərində Napolidə fəaliyyətə başlayan bu dərnəyin adı kömür fəhlələrindən gəlirdi. Masonların "bənna" anlayışını işlətmələri və simvollarla ifadə etmələri kimi, Karbonari dərnəyi də kömür fəhlələrinin adını mənimsəmişdi. Amma şübhəsiz ki, dərnəyin məqsədləri bambaşqa idi. Dərnək üzvləri öncə İtaliya, ardınca da Fransada xüsusi program həyata keçirərək, kilsənin cəmiyyətə təsirini yox etməyi, yeni bir idarəcilik qurmağı qarşılara məqsəd qoymuşdular.

Masonluğun Karbonari ilə əlaqələri açıq-aşkardır. Masonlar avtomatik şəkildə Karbonari dərnəkləri-

nə üzv olur, həm də dərnəyə girdikləri andan "ustad" dərəcəsi qazanırlılar (Halbuki, digər üzvlərin bu dərəcəni alması üçün uzun zaman tələb olundu.)

15 avqust 1814-cü ildə Konsalvi (Consalvi) və Pakka (Pacca) adlı iki kardinal kilsənin adından bəyanat yayaraq, həm masonluğu, həm də Karbonarıni siyasi-ictimai qarşıdurma və dinə qarşı düşmənçilik yaratmaqda günahlandırdılar. Karbonari üzvlərinin törendikləri siyasi cinayətlər və silahlı qarşıdurmalar bu ittihəmin doğru olduğunu göstərirdi. 25 iyun 1817-ci ildə Makerat (Macerate) rayonunda baş verən silahlı toqquşma məhz Karbonarinin "xidməti" idi. Amma Papa dövlətinin təhlükəsizlik qüvvələri bu üşyanı yatırıbildi. 1820-ci ildə Napolidə, 1821-ci ildə isə Pyemontdakı üşyan cəhdlərini də Karbonari təşkil etmişdi.

Karbonarinin masonlar tərəfindən qurulmuş və masonlara paralel fəaliyyət göstərmiş bir qurum olduğunu ensiklopedik qaynaqlar da təsdiqləyir.

Cüzepppe Mazzini və Kont de Kavur: Papa dövlətini yuxan iki ustاد mason

Fransada bu təşkilat 1830-cu il iyul inqilabından sonra zəifləmiş və tədricən səhnədən getmişdi. İtaliyada isə Cüzepppe Mazzini (Guiseppe Mazzini) adlı bir inqilabçının qurduğu "Gənc İtaliya" təşkilatı ilə birləşmişdi. Mazzini uzun illər boyu Papa dövlətinə və kilsəyə qarşı apardığı mübarizədən sonra İtaliya Birliyini quran yüksək dərəcəli bir masondur. Ateist olduğu tarixdən bəllidir. Ona dəstək verən digər iki məşhur masonla - yəni Cüzepppe Qaribaldi və Kont de Kavurla birlikdə 1870-ci ildə İtaliya Birliyini qurub və Papa dövlətini bugünkü Vatikanın hüdudlarına sıxışdırıb. Bundan sonra da İtaliyada Mussolininin 1920-ci illərdə baş qaldıran faşist diktaturasına zəmin hazırlayan bir proses başlayıb.

Qısası, Mazzini, Qaribaldi və Kavurun Avropada dinə qarşı mübarizədə böyük iş görən üç lider olduğunu söyləmək mümkündür. Mazzini dinə qarşı savaşda təkcə lider kimi deyil, həm də bir ideoloq kimi önəmli rol oynayıb. Onun ortaya atdığı "hər milletə bir dövlət" şüarı Avstriya-Macaristan və Osmanlı İmperiyası kimi çoxmillətli dövlətlərin çökməsinə səbəb olacaq inqilablara qığılçım verib. Mazzininin bu şüarı insanları din qardaşlığı düşünəcindən uzaqlaşdıraraq, soylarına görə ziddiyyət yaranan, "qəzəbli soy qoruyuculuğuna" ("Fəth" surəsi, 26) sürükləyən bir çağırışdır. Bu çağırışın müəllifinin bir mason, həm də yüksək səviyyəli bir mason olması şübhəsizdir.

Qarribaldini böyük bir qəhrəman kimi
təsvir edən mason təbliğat rəsmi

"10000 Famous Freemasons" (10000 məşhur mason) adlı loja nəşrində bildirildiyinə görə, Mazzini uzun illər sürən masonluq yüksəlişinin ardınca, 1867-ci ildə İtaliya "Grand Orient"ının böyük ustası seçilib. 1949-cu ildə Romada Mazzininin heykəlinin açılışına toplaşan 3000 mason onu hörmətlə yad edib.

Mazzininin sağ əli olan Cüzeppé Qaribaldi isə 1863-cü ildə İtaliya Masonlarının Ali Konqresində 33-cü dərəcəyə çatıb, 1864-cü ildə böyük ustad seçilib. Bu böyük ustadin xatirəsinə ABŞ-da Nyu-York "vadi"sində 542 nömrəli "Qaribaldi" adlı bağlı loja var.

Rusiyadakı mason inqilabları

Təkcə İtaliyada deyil, Avropanın digər ölkələrində də dinə qarşı savaşlarda masonluğun izini tapmaq mümkündür. "The Catholic Encyclopedia"da yazıldığına görə, "Fransa, İtaliya, Portuqaliya, Mərkəzi və Cənubi Amerikadakı inqilabçı hərəkatlarda mason qrupları çox aktiv rol oynayıblar. Rusiya da mason ideologiyasını əhatə edən siyasi qaragüruha dönüb".¹²⁵

Rusiyadakı proseslərin inkişafı xüsusilə maraqlıdır. Masonlar bu ölkəyə XVIII əsrin ikinci yarısında ayaq açıblar. Şəbəkə önce intellektualların arasında sürətlə yayılıb. Kənardan baxanda yalnız mədəni klub kimi görünən də, mason lojalarında Avropadakı din əleyhinə düşüncələr təbliğ olunurdu.

Rusiyadakı dekabristlər üşyanını təşkil edən masonların arasında məşhur şair Aleksadr Puşkin də vardı

Bunu hamidan əvvəl kilsə xadimləri başa düşmüşdülər. Günlərin birində rəhbirlər masonların çar rejimini yıxmaq üçün qiyam hazırlamaları xəbərini Kilsəylə yaxşı münasibətləri olan çar I Aleksandra çatdırıldılar. Nəticədə çar 1822-ci ildə qanun verərək, ölkədəki bütün mason lojalarının qapadıldığını və təşkilatın qanunsuz sayıldığını elan etdi. Ancaq bununla masonlar fəaliy-

yətlərini dayandırmadılar, sadəcə, gizli fəaliyyətə keçdilər.

Çar I Aleksandr lojaları yasaqlayandan 3 il sonra xəstəliyi səbəbindən dünyasını dəyişdi. Onun yerinə I Nikolay keçdi. Ancaq I Nikolayın taxta çıxməsi bir sıra çəkişmə və intriqalarla müşayiət olunduğundan, ölkədə qarışılıq baş qaldırdı. Bu şəraiti dəyərləndirən və rejimi yixmağa çalışan "bəzi şəxslər" yeni çara qarşı sui-qəsd planı hazırladılar. Onların orduda xeyli tərəfdarları var idi. Buna güvənərək, 14 dekabr 1825-ci ildə paytaxt Sankt Peterburqda üsyancı əsgərlər və onları dəstəkləyən bəzi vətəndaşlar, həmçinin ziyalılar çar sarayına doğru yürüşə başladılar. Onlarla çara sadiq qalan silahlı qüvvələrin arasında toqquşma oldu və üsyancılar yenildilər. Bu qrup tarixə "dekabristlər" adı ilə düşüb. Onların liderləri həbs olundu və 5 nəfəri asılıraq edam edildi.

Əslində, dekabristlər masonlardan başqa heç kim deyildilər. Zabitlər, ziyalılar və yazarlardan ibarət bu qrupun bütün təmsilçiləri üç il əvvəl çar Aleksandr tərəfindən yasaqlanmış lojaların üzvləri idilər. Onların arasında məşhur şair Aleksandr Puşkin də vardı.¹²⁶

Dekabristlərin cəhdini uğursuzluqla nəticələnsə də, masonluq çarı devirmək hədəfindən vaz keçmədi. XIX əsrin sonu - XX əsrin ilk dördə birində Rusiyada güclənən inqilabçı qrupların daxilində masonluq həmişə böyük rol oynayıb. 1917-ci ilin fevral inqilabının lideri olan Aleksandr Kerenski də, onun bütün yaxın ətrafi da mason idilər.¹²⁷ Onun qurduğu hökumət də əsasən masonlardan ibarət olub.¹²⁸ Qısa sürən Kerenski hökumətinin tarixdəki yeganə "xidməti" isə ölkəni Leninin başçılıq etdiyi bolşeviklərə ötürməkdən başqa bir şey olmadı.

XX əsrin masonluğu: səssiz və dərindən

Əgər fikir verdinizsə, bura qədər araşdırduğumız Fransa, Almaniya, İtalya, Rusiya kimi ölkələrdəki mason fəaliyyətinin məqsədi bir sistem dəyişikliyidir. Masonluq dini qurumların, dini inancların ləğv edildiyi "yeni sistem" qurmağı qarşısına məqsəd qoyub, buna görə də dinə yaxın olan monarxiyaları yixmağa çalışıb. Əksər Avropa ölkələrində masonluq dinə qarşı çıxanların görüş yeri olub, sui-qəsd, inqilab qərarlarının verildiyi mərkəzə dönüb. 1789-cu ildə Büyük Fransa inqilabından XX əsrə qədər irili-xirdalı xeyli üşyan, sui-qəsd, toqquşma baş verib ki, onların da əksəriyyətində mason izi var.

İngilis tarixçisi Maykl Hovarda (Michael Howard) görə, mason lojaları

Humanizm məbədində qəribə ayinlər

Masonlar bütün dünyani bir "məbəd"ə çevirmək niyyətindədirlər. Amma bu, ilahi deyil, humanist dinin məbədidir. Bu "insan" anlayışının bütləşdirildiyi, insanların ilahi dirləri tamamilə tərk etdiyi, materialist və təkamülçü fəlsəfənin hakim olduğu bir dünya qurmaq arzusudur bu.

Bir mason mətnində masonluğun həmin hədəfi və məqsədi üçün keçirilən əcaib ayini belə təsvir edilir:

"Bugünkü dində yavaş-yavaş da olsa, şüuru tam təmin edə biləcək tək və bəşəri bir din təşəkkül tapmaqdadır. Bu dinə uyğun olaraq, bir dünyagörüşü və əxlaq da qurulacaq. Bu din insanı kainatla birləşdirəcək. Bu, MASONİZMdir. Bu din könüldən könülə qurulacaq. Onun məbədləri insanlıq məbədləri olacaq. Bu məbəddə oxunan ilahi musiqi yəqin ki, insanın ruhundan püskürən musiqi əsərlərinin ən möhtəşəmi - Bethovenin 9-cu simfoniyası olacaq.

Mithra əfsanəsindəki Boğannı əti və qanı yerinə çörək yeyərək və qırmızı şərab içərək bu doğusu qeyd edirik. İnanc birliliyi qururuq. Yeni illərdə davam edəcək bu müqəddəs mübarizəmizi belə ifadə etmək istəyirəm: "Çörəkdən bir parça da yeyin, qardaşlarım, bu dinin missionerləri olan sizlər çörəyini paylaşan əziz dostlar olun. Atəş yeyərək, şərabınızdan için, qardaşlarım, qan qardaşı olmaq üçün".

(“Mason” jurnalı, 1981-ci il, sayı 40-41, səh. 105-107).

Masonların inandığı və müdafiə etdiyi materialist-humanist fəlsəfə XX əsrдə dünyaya böyük acılar yaşıtdı. 55 milyon insanın həyatına son qoyan II Cahan Savaşının bir amiətsiz etdirən üzü bombadan parçalanmış bu əsgər şəkili materialist-humanist ehkamlarının nəticəsini göstərir.

XIX əsrin ikinci yarısında Avropada qalan iki önəmli imperiyani - Avstriya-Macarıstan və Rusyanı çökdürmək üçün səylərini artırmışdır və I Dünya müharibəsi ilə bu məqsədlərinə çatıblar. Başqa sözlə desək, masonluq XX əsrin əvəllərində "mövcud sistemi yixmaq" hədəfinə əsasən çata bilib. Ona görə də, XX əsr artıq masonluq üçün "sistem yixmaq" əsri olmayıb. Önündə daha əngəl qalmadığını düşünən masonluq siyasi qruplaşmalara, inqilab hazırlıqlarına, üsyamlara, sui-qəsdərlərə getməkdən daha çox, öz fəlsəfəsini cəmiyyətə yaymaq yolunu seçib. Masonluğun materializm, humanizm və təkamül təlimi üzərində qurulan fəlsəfəsi elm, sənət, media, ədəbiyyat, musiqi və hər cür populyar mədəniyyət vasitələri ilə cəmiyyətə çatdırılıb. Bu təbliği aparmaqla masonluq cəmiyyəti ani çevrilişlə deyil, uzun müddətə və tədricən ilahi dinlərdən döndərilərək, özünə tərəf çəkməyi planlaşdırır. Amerikalı bir mason bu niyyəti belə ifadə edib: "Masonluq səssiz şəkildə çalışır. Fəqət bu, səssiz şəkildə okeana doğru axan dərin bir çayın irəliləyişi kimidir".¹²⁹

ABŞ-in Corciya ştatının "böyük ustad" dərəcəli masonlarından biri olan C.U.Teylor (Y.W.Taylor) isə eyni mövzuda bunları deyir: "Köhnə anlayışların yeniləri ilə əvəzlənməsi heç də həmişə asan başa düşülə bilməz. Çünkü insanlar uzun illər şüurlarında yerləşən prinsiplərdən asanlıqla əl çəkə bilmirlər. Ancaq son anda uyğun şərtlər yaranır və əlverişli mühit meydana gəlir, o zaman gizli gerçəklər həyata keçirilir. Beləcə, bütün insanlar böyük bir ortaq hədəfə doğru yönəldilir və həmin böyük hədəflərə çatmaq üçün bütün dövlətlər sanki bir insan kimi hərəkət edirlər. Masonluğun bəşəriyyət üzərindəki təsiri bu prinsiplə gerçəkləşməkdədir. Səssiz və gizli çalışır, amma çoxtərəfli əlaqələri sayəsində cəmiyyətin bütün təbəqələrinə, boşluqlarına nüfuz edir. Masonluğun əsərlərini görənlər heyrətə gəlirlər, amma onun mənbəyinin nə olduğunu bilmirlər".¹³⁰

Çikaqo Böyük Lojasının nəşr etdirdiyi "Voice" (Səs) dərgisinə görə isə, "Masonluq səssiz, amma qəti və sərt şəkildə insan cəmiyyətinin gələcəyini qurur".¹³¹

Masonluğun bu səssiz, amma dərindən işləyən strategiyasının ən əsas cəhəti odur ki, həmin işi görən masonlar bunu masonluq naminə etdiklərini heç vaxt açıqlamır və boyunlarına almırlar. Onlar fərqli sifətlərlə, fərqli məqamlarda masonluğun fəlsəfəsini elə masonluğun öz köməyilə cəmiyyətin şüuruna yeridirlər. Türk lojalarının böyük ustadlarından biri Xəlil Mülküşün bil-

dirdiyinə görə, "Masonluq əgər sadəcə masonluq kimi ortaya çıxsa, heç nə edə bilməz. Masonluq fəndləri yönləndirir, yetişdirir. Bu fəndlər isə alımlar, siyasetçilər, dövlət adamları, həkimlər, vəkillər və başqalarıdır. Onlar olduqları yerlərdə masonluğun fikirlərini cəmiyyətə yaymağa çalışırlar".¹³²

Hərçənd, biz artıq bilirik ki, masonluğun cəmiyyətə yaymağa çalışdığı bu fikirlər boş yalanlardan başqa heç nə deyildir. Masonluq Qədim Misir, Qədim Yunanistan, Kabbala kimi bütürəst mədəniyyətlərin xurafatlarına söykənən fəlsəfəsinə "elm və ağıl" etiketi ilə bəzəyib, insanlara təlqin etməyə, bununla da onları aldatmağa çalışır. Qloballaşma dövründə "Qlobal Masonluğ"un gördüyü iş budur.

Bualdanışın nəticələri isə göz önündədir. Masonluğun XVIII və XIX əsrlər boyu həyata keçirdiyi "kütlələri dinsizləşdirmə" programı irqçılık, faşizm, kommunizm kimi qanlı ideologiyaların ortaya çıxmamasına səbəb olmuşdu. Sosial Darwinizmin yayılması insanları "sağ qalmaq uğrunda yarışan heyvanlara" çevirmiş, XIX əsrin ikinci yarısı və XX əsrə bunun qanlı nəticələri özünü göstərmüşdi. I Dünya müharibəsi də darvinist təlqinlər nəticəsində müharibəni və qan tökməyi "bioloji zərurət" kimi qəbul edən Avropa liderlərinin əsəridir. Bu savaşda 10 milyon insan boş-boşuna ölümə göndərildi. Onun ardınca gələn II Dünya Savaşı da masonluğun səpdiyi dinsizlik toxumlarının cüccərtisi olan faşizm və kommunizm kimi totalitar ideologiyaların nəticəsi olub və düz 55 milyon insan həyatına son qoymuşdur. XX əsr ərzində dünyanın dörd bir tərəfində baş verən və zülm yaşıdan toqquşmalar, ədalətsizlik, istismar, acliq, əxlaqi degenerasiya və bu kimi bələlər dinsiz fəlsəfə və ideologiyaların möhsuludur. (*Ətraflı bilgi üçün baxın: Harun Yəhya, "Darvinizmin insanlara göttirdiyi bələlər"*).

Qısaçı, masonluğun fəlsəfəsi çox acı meyvələr verib. Başqa cür ola da bilməzdi, çünki bu, ilahi bir qaydadır: tarix boyu Allahın dinini rədd edən bütün qövmlər özlərini fəlakətə sürükləyiblər. Elə bütürəstlərin müasir təmsilçisi olan masonluq isə özü ilə birlikdə bütün bəşəriyyəti fəlakətə doğru sürükləyir. O səbəbdən də insanlığı bu fəlakətdən qorumaq, Bədiüz-zamanın ifadəsilə desək, "maddiyyun və təbiyyun taununun" (maddəçilik və təbiətçilik xəstəliyinin) təlqinlərini qırmaq, bu yolla da kütlələrin imanını qurtarmaq gərəkdir.

SON SÖZ

Masonluq son iki yüz il ərzində insanların ən çox maraq göstərdiyi mövzulardan bir olub. Təşkilatın qapalı, mistik xarakteri təbii olaraq diqqət çəkib. Bu diqqətlə yanaşı, masonluğa qarşı bir antipatiyanın yaranmasına da səbəb olub, masonlar özlərinin "zərərsiz bir xeyir qurumu" kimi göstərməyə çalışdıqları halda, digər tərəfdən də təşkilat haqqında həqiqətdən uzaq xəbərlər yayan fanatik bir "mason əleyhdarları" formalaşıb. Halbuki, masonluğun qarşısında görülməli olan iş gözüyumuş şəkildə "mason əleyhdarı" olmaq deyil, bu təşkilatın inandığı və insanlara qəbul etdirməyə çalışdığı fəlsəfənin iç üzünü açaraq, cürütməkdir.

Böyük İslam alimi Bədiüzzaman Səid Nursi bu fəlsəfənin açılması və çürüdülməsi strategiyasının belə izah edir:

"Materialist fəlsəfəsindən doğan fikir axını son zamanlar yayılaraq, güvvətlənir, üluhiyyatı inkar edəcək bir dərəcəyə çatır. Bir milçəyin qanadını yaratmaqdə belə aciz insanın ilahlıq iddiasına düşməsinin nə qədər axmaq maskarad olduğu göz qabağındadır".¹³³

Yəni axır zamanlar ortaya çıxan materialist fikir axını Allahı inkar etmək dərəcəsinə gələcək. Bunun nə qədər "axmaq maskarad olduğu" isə Allahın Quranda diqqət çəkdiyi iman dəlillərinə nəzər yetirəndə aydınlaşır.

Masonluğa qarşı mübarizənin yolu və qaydası da elə budur. Əsas məsələ masonluğun fəlsəfəsini çürütmək və meğlub etməkdir. Səssiz və dərindən aparılan kütləvi təbliğatla insanları din-imandan uzaqlaşdırın, materialist, humanist və darvinist xurafata sürükləyən təşkilatın fikri təsirini yıxmaq, axını tərsinə çevirmək və insanlara Allahın varlığını, birliyini, dini həqiqətləri izah etmək gərəkdir. Və bu işdə ən azı masonlar qədər qərarlı, səbrli və planlı olmaq əsas şərtidir.

Əslində bu, "masonluğa qarşı mübarizə" də sayılmamalıdır, çünkü masonların özlərini də bələdan qurtarır. Axı masonlar özləri də aldadılırlar. Quran-da inkarçı Ad və Səmud qövmü haqqında işlədilən "Şeytan onların əməllərini cazibəli göstərərək, yollarından azdırdı, halbuki, onlar həqiqəti görə bilən kimsələrdir" ("Ənkəbut" surəsi, 38) ifadəsi masonların halını göstərir. Məqsəd masonlar da daxil olmaqla, bütün insanlara həqiqəti göstərmək, onları əyri yoldan qurtarmaqdır.

Axır zamanın bir xüsusiyyəti də bu mübarizənin insanlar baxımından daha asan getməsidir. Çünkü masonların son iki yüz ildə öz fəlsəfələrinin əsası kimi göstərdikləri elm indi onlara qarşı çevrilib. 1970-ci illərdən bugünədək istər materializmin, istərsə də humanizmin dayağı sayılan təkamül nəzəriyyəsi böyük sarsıntıya uğrayıb və çöküb. Bir tərəfdən tapılan qədim canlıların qalıqları, digər tərəfdən də biokimyanın canlı orqanizmlərin təsadüf nəticəsində yarana bilməyəcəyini sübuta yetirməsi təkamül nəzəriyyəsini iflasa uğratdı. Məlum oldu ki, növlər bir-birindən törəməyiblər, hamısı ayrı-ayrılıqda yaradılıb. Elm açıq-aşkar təkamül nəzəriyyəsini yalana çıxardı. Ona görə də, bundan sonra elmin ortaya qoyduğu gerçəklərdən faydalananaraq, materialisthumanist fəlsəfənin boş şey olduğunu kütlələrə izah etmək lazımdır.

Masonluq uzun zaman boyunca güclü təbliğat apararaq, yanlış bir fikri insanlara çatdırmağa, hətta inandırmağa müvəffəq olub. Doğrunu qəbul etdirmək isə çox asandır. Müsəlmanlar bu işə başlayanda Allahın iznile "**Biz batili haqqla rədd edərik və o, batili yox edər. Batıl də dərhal heç olar**" ("Ənbəya" surəsi, 18) hökmü həyata keçəcək. Və o zaman XXI əsr masonların arzuladıqları kimi "Qlobal masonluğ"un deyil, İslam əxlaqının əsri olacaq.

TƏKAMÜL YALANI

Darvinizm, yəni təkamül nəzəriyyəsi yaradılış həqiqətini inkar etmək məqsədilə ortaya atılmış, ancaq heç bir müvəffəqiyyət qazana bilməmiş elmdən uzaq bir sayıqlamadan başqa bir şey deyil. Canlı aləmin cansız maddələrdən təsadüfən əmələ gəldiyini iddia edən bu nəzəriyyə elmin kainatda və canlılarda çox açıq bir "nizam" olmasını sübut etməsi ilə çürümüşdür. Beləliklə, bütün kainatın və canlıların Allah tərəfindən yaradılması həqiqəti elm tərəfindən də sübut olunmuşdur. Təkamül nəzəriyyəsini ayaqda saxlaya bilmək üçün bu gün bütün dünyada aparılan təbliğat yalnız elmi həqiqətlərin təhrif edilməsinə, bu həqiqətlərin birtərəfli şəkildə izah olunmasına, elm görüntüsü altında söylənən yalanlara və yol verilən saxtakarlıqlara əsaslanır.

Ancaq bu təbliğat da həqiqəti ört-basdır edib gizlədə bilmir. Təkamül nəzəriyyəsinin elm tarixindəki ən böyük yalan olması faktı son 20-30 ildə elm dünyasında getdikcə daha yüksək səslə dile gətirilir. Xüsusilə 1980-ci illərdən sonra aparılan tədqiqatlar darvinistlərin iddialarının tamamilə yanlış olduğunu ortaya qoymuş və bu həqiqət bir xeyli alim tərəfindən qeyd edilmişdir. Ələl-xüsus da ABŞ-da biologiya, biokimya, paleontologiya kimi müxtəlif elm sahə-

lərində çalışan alımlər darvinizmin artıq öz qüvvəsini itirdiyini görür, canlıların mənşeyini artıq yaradılış ilə açıqlayırlar.

Təkamül nəzəriyyəsinin süqutunu və yaradılışın dəllillərini başqa əksər çalışmalarımızda bütün elmi təfərruatları ilə qeyd etdik və qeyd etməyə davam edirik. Ancaq bu məsələ çox əhəmiyyətli olduğu üçün burada da bir çox məsələləri xülasə etmək zəruri və faydalıdır.

Darvini yıxan çətinliklər

Təkamül nəzəriyyəsi tarixi kökləri ilə qədim Yunanistana qədər gedib çıxan bir təlim olsa da, o, yalnız XIX əsrədə əhatəli şəkildə ortaya çıxdı. Nəzəriyyəni elm dünyasının gündəminə salan ən mühüm hadisə Çarlz Darwinin 1859-cu ildə nəşr edilən "Cinslərin mənşəyi" adlı kitabı oldu. Darwin bu kitabda canlıların müxtəlif növlərinin Allah tərəfindən ayrı-ayrılıqda yaradılması gerçəyinə qarşı çıxırı. Darwinə görə, bütün cinslər müştərək bir atadan gəlirdi və onlar zaman ötdükcə kiçik dəyişikliklər sayısındə bir-birindən fərqlənmişdilər.

Darvinin nəzəriyyəsinin heç bir maddi dəlili yox idi. O, özü də bunu qəbul edirdi ki, bu nəzəriyyə yalnız "ortaya atılan məntiqi fikir" idi. Hətta Darwinin öz kitabındaki "Nəzəriyyənin çətinlikləri" başlıqlı geniş hissədə də etiraf etdiyi kimi, bu nəzəriyyə bir çox mühüm sual qarşısında aciz qalır.

Darvin zənn edirdi ki, onun nəzəriyyəsinin qarşısında dayanan çətinliklər elmin inkişafi ilə aradan qaldırılacaq, yəni elmi kəşflər bu nəzəriyyənin elmi əsaslarını gücləndirəcək. O, bunu kitabının bir çox yerində bildirmişdi. Ancaq durmadan inkişaf edən elm Darwinin bu ümidi lərinin tam əksinə olaraq, həmin nəzəriyyənin başlıca müddəalarını bir-birinin ardınca sarsıdırdı.

Darvinizmin elm qarşısındaki möglubiyyəti üç əsas başlıqda incələnə bilər:

1. Bu nəzəriyyə həyatın Yer üzündə ilk dəfə necə ortaya çıxdığını heç cür açıqlaya bilmir.
2. Darvinizm nəzəriyyəsinin ortaya atdığı "təkamül mexanizmləri"nin həqiqətdə təkmilləşdirici təsirə malik olduğunu göstərən heç bir elmi sübut yoxdur.
3. Daşlaşmış bitki qalıqları və torf qatları təkamül nəzəriyyəsinin irəli sürdüyü proqnozlarının tam əksini ortaya çıxarırlar.

Bu bölümə qeyd edilən əsas müddəaları onların mahiyyəti baxımından incələyəcəyik.

Keçilə bilməyən ilk pillə: həyatın mənşəyi

Təkamül nəzəriyyəsi bütün canlı növlərini ibtidai dünyada təxminən 3,8 milyard il əvvəl meydana çıxan yeganə bir canlı hüceyrədən əmələ gəldiyini iddia edir. Tək hüceyrənin milyonlarla kompleks canlı növünü necə meydana gətirməsi və belə bir təkamül əgər həqiqətən də olubsa, bunun izlərinin daşlaşmış bitki qalıqlarında, torf qatlarında niyə tapılmaması darvinizm nəzəriyyəsinin cavablaşdırma bilmədiyi suallardır. Ancaq bütün bunlardan əvvəl iddia edilən təkamül mərhələsinin ilk pilləsində dayanmaq lazımdır: bəhs edilən o "ilk hüceyrə" necə ortaya çıxmışdır?

Təkamül nəzəriyyəsi yaradılışı rədd etdiyi və heç bir fövqəltəbii müda-xiləni qəbul etmədiyi üçün "ilk hüceyrə"nin heç bir plan və nizam-intizam olmadan, təbiət qanunları çərçivəsində təsadüfən meydana gəldiyini iddia edir. Yəni bu nəzəriyyəyə görə, cansız maddə təsadüflər nəticəsində ortaya canlı bir hüceyrə çıxarmalıdır. Ancaq bu, məlum olan ən əsas bioloji qanunlara zidd iddiadır.

"Həyat həyatdan gəlir"

Darvin öz kitabında həyatın mənbəyi barədə heç nə qeyd etməyib. Çünkü onun dövründəki ibtidai elm canlılarının çox sadə bir quruluşa malik olduğunu güman və iddia edirdi. Orta əsrlərdən bəri böyük etimad bəslənən və "spontan generasiya" adlanan nəzəriyyənin tərəfdarları cansız maddələrin təsadüfən bir yerə yığışıb canlı bir varlıq meydana gətirməsinə inanırdı. Bu dövrdə böcəklərin yemək qalıqlarından, siçanların isə buğdadan əmələ gəldiyinə şübhə etmirdilər. Bunu isbat etmək üçün hətta qəribə təcrübələr də aparmışdilar. Çirkli bir parçanın üstünə bir az buğda qoyulmuş, bir qədər gözləyərlərsə, bu çulğuşmadan siçanların meydana gələcəyi zənn edilmişdi.

Ciy ətin qurd salması da həyatın cansız maddələrdən meydana gəlməsinə dəlil sayılırdı. Halbuki daha sonralar məlum olacaqdı ki, ətin üstündə yaranan qurdlar öz-özünə meydana gəlmir, milçəklərin gətirib ora qoyduğu gözlə görünməyən sürfələrdən çıxırlar.

Darvin özünün "Cinslərin mənşəyi" adlı kitabını yazdığı dövrdə isə elm dünyası belə hesab edirdi ki, bakteriyalar cansız maddədən meydana gəlir. Halbuki məşhur fransız bioloqu Luis Paster təkamülün əsası olan bu inancı Darvinin kitabının nəşr edilməsindən beş il sonra qəti olaraq rədd etdi. Paster aparlığı çalışma və təcrübələrdən sonra gəldiyi nəticəni belə xülasə edirdi:

"Cansız maddələrin həyat əmələ gətirməsinə dair iddia daha qəti olaraq tarixin arxivinə verilmişdir" (*Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, Marcel Dekker, New York, 1977, səh. 2*).

Təkamül nəzəriyyəsinin tərəfdarları Pasterin gəldiyi nəticələrə qarşı uzun müddət mübarizə apardılar. Ancaq inkişaf edən elm canlı hüceyrənin mürrəkkəb quruluşunu ortaya çıxarıandan sonra həyatın öz-özünə meydana gəlməsi iddiasının çürüklüyü bir daha və qəti şəkildə aydın oldu.

XX əsrдəki nəticəsiz səylər

XX əsrдə həyatın mənşəyi mövzusu ilə bağlı proseslərin önündə gedən ilk təkamülçü məşhur rus bioloqu Aleksandr Oparin oldu. Oparin 1930-cu illərdə ortaya atdığı bəzi tezislərlə canlı hüceyrənin təsadüfən meydana gələ biləcəyini isbat etməyə çalışdı. Ancaq onun bu axtarışları nəticəsiz qaldı. Oparin bunu etiraf etməyə məcbur oldu:

"Təəssüf ki, hüceyrənin mənşəyi problemi təkamül nəzəriyyəsini bütövlükdə əhatə edən ən qaranlıq məsələni təşkil edir" (*Alexander I. Oparin, Origin of Life, Dover Publications, New York, (1936), 1953 (reprint), səh. 196*).

Oparinin arxasında gedən təkamülçülər həyatın mənşəyi mövzusunu bir yerə çıxara bilmək üçün təcrübələr aparmağa səy göstərdilər. Bu təcrübələrin ən məşhuru amerikalı kimyagər Stenli Miller tərəfindən 1953-cü ildə aparıldı. S.Miller ibtidai dünyanın atmosferində olduğunu iddia etdiyi qazları bir təcrübə vasitəsilə birləşdirərək və bu reaksiyaya enerji əlavə edərək proteinlərin tərkibindəki bir neçə üzvi molekulu (aminoasit) sintez etdi. Həmin illərdə əhəmiyyətli bir mərhələ kimi təqdim olunan bu təcrübənin nəticəsiz qalması və təcrübədə istifadə edilən atmosferin gerçek dünya atmosferindən çox fərqli olması gələcək illərdə ortaya çıxacaqdı (*"New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, noyabr 1982, ss. 1328-1330*).

Uzun müddət davam edən bu səssizlikdən sonra Millerin özü də istifadə elədiyi atmosferin həqiqi olmadığını etiraf etdi (*Stanley Miller, Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules, 1986, səh. 7*).

Həyatın mənşəyi məsələsini açıqlamaq üçün təkamülçülərin XX əsrдə

apardığı bütün səylər nəticəsiz qaldı. San Dieqo Skripps İnstitutundan olan tənənnimş geokimyaçı Ceffri Bada təkamülçü "Earth" jurnalında 1998-ci ildə nəşr edilən bir məqalədə bu həqiqəti belə qəbul edir:

"Bu gün XX əsrı arxada qoyarkən hələ XX əsrə daxil olanda malik olduğumuz ən böyük həllini tapmamış problemlə qarşı-qarşıyayıq: həyat Yer üzündə necə başladı?" (*Jeffrey Bada, Earth, fevral 1998, səh. 40*).

Həyatın kompleks quruluşu

Təkamül nəzəriyyəsinin həyatın mənşəyi mövzusunda çox ciddi çətinliyə düşməsinin əsas səbəbi ən sadə hesab edilən canlı organizmlərin inanılmayacaq dərəcədə qarmaqarışlıq quruluşa malik olmasıdır. Canlı varlığın hüceyrəsi insan övladının düzəldiyi texniki məhsullardan daha mürəkkəbdir. Belə ki, bu gün dünyanın ən inkişaf etmiş laboratoriyalarda da cansız maddələri bir yerə yiğaraq canlı hüceyrə əldə etmək mümkün deyil.

Bir hüceyrənin meydana gəlməsi üçün lazım olan şərtlər heç vaxt təsadüflərlə izah edilməyəcək qədər çoxdur. Hüceyrənin əsaslarından biri olan proteinlərin təsadüfi olaraq sintezləşmə ehtimalı isə 500 aminoasitlik yuvarlaq bir protein üçün 10^{950} -də 1-dir. Ancaq riyaziyyatda 10^{50} -də 1-dən aşağı olanlar "imkansız" sayılır. Hüceyrənin nüvəsində yerləşən və özündə genetik bilgini gizlədən DNT molekulu isə inanılmaz bir məlumat bankıdır. Hesablamalara əsasən, insan DNT-sinin ehtiva etdiyi məlumat kağıza köçürülə bilsə, 500 səhifədən ibarət 900 cildlik bir kitabxana meydana gələ bilər. Bu nöqtədə çox maraqlı bir dilemma da var: DNT ancaq bəzi xüsusişmiş proteinlərin köməyi ilə cütləşə bilir. Ancaq bu proteinlərin sintezi də ancaq DNT-dəki məlumatlara uyğun olaraq həyata keçir. Bir-birinə bağlı olduqlarına görə cütləşmənin meydana gələ bilməsi üçün onların ikisinin də eyni anda mövcud olması lazımdır. Bu isə həyatın özü-özündən meydana gəlməsi barədəki ssenarini çətinliyə salır. San Dieqo Kaliforniya Universitetindən məşhur təkamülçü alim, professor Lesli Orgel (Leslie Orgel) "Scientific American" jurnalının 1994-cü ilin oktyabr ayındaki sayında bu həqiqəti belə etiraf edir:

"Son dərəcə kompleks quruluşlara sahib olan proteinlərin və nuklein turşularının (RNT və DNT) eyni yerdə və eyni vaxtda təsadüf nəticəsində əmələ gəlməsi hətta ehtimaldan da həddindən artıq uzaqdır. Ancaq bunların biri olmadan digərini əldə etmək də mümkün deyil. Dolayısı ilə insan həyatın kimyəvi yollarla ortaya çıxmasının heç vaxt mümkün

olmaması nəticəsinə gəlmək məcburiyyətində qalır" (*Leslie E. Orgel, "The Origin of Life on Earth", Scientific American, c. 271, oktyabr 1994, səh. 78*).

Şübhəsiz ki, əgər həyatın təsadüflərlə ortaya çıxmasının qeyri-mümkünülüyü təsdiqlənirsə, bu vəziyyətdə onun fövqəltəbi şəkildə yaradıldığını qəbul etmək lazımdır. Bu həqiqət isə əsas məqsədi yaradılışı rədd etmək olan təkamül nəzəriyyəsinin açıq-aşkar mənasızlığını ortaya çıxarıır.

Təkamülün xəyalı mexanizmləri

Darvinizm nəzəriyyəsini puç edən başqa ikinci böyük məsələ bu nəzəriyyənin "təkamül mexanizmləri" kimi ortaya atdığı iki anlayışın da əsl həqiqətdə heç bir təkmilləşdirici gücə malik olmamasının sübuta yetirilməsidir. Darwin ortaya atdığı təkamül iddiasını tam şəkildə "təbii seleksiya" mexanizminə bağlamışdı. Onun bu mexanizmə verdiyi əhəmiyyət kitabının adından da görünürdü: "Cinslərin mənşəyi təbii seleksiya yolu ilə".

Təbii seleksiya təbii seçmə deməkdir və təbiətdəki həyat mübarizəsində təbii şərtlərə uyğun olan güclü canlıların həyatda qalacağı düşüncəsinə əsaslanır. Məsələn, yırtıcı heyvanlar tərəfindən hürkündülən bir maral sürüsündə daha sürətli qaça bilənlər həyatda qalacaqlar. Beləliklə, maral sürüsü sürətlilərdən və güclülərdən meydana gəlməlidir. Ancaq bu mexanizm maralları əlbəttə, təkmilləşdirməz, onları başqa bir canlı növünə, məsələn, atlara çevirir-məz.

Dolayısı ilə təbii seleksiya mexanizmi heç bir təkmilləşdirici gücə malik deyil. Darwin də bu həqiqətin fərqində idi və "Cinslərin mənşəyi" kitabında "faydalı dəyişikliklər meydana gəlmədiyi vaxtda təbii seleksiya heç nə edə bilməz" demək məcburiyyətində qalmışdı (*Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, səh. 189*).

Lamarkın təsiri

Yaxşı, bəs bu "faydalı dəyişikliklər" necə meydana gəldi? Darwin öz dövrünün ibtidai elm anlayışı daxilində bu suala Lamarka əsaslanaraq cavab verməyə çalışmışdı. Darvindən əvvəl yaşamış fransız bioloqu Lamarka görə, canlılar həyatları boyu məruz qaldıqları fiziki dəyişiklikləri sonrakı nəslə ötürürlər, nəsildən-nəslə ötürülərək yığılan bu xüsusiyyətlər nəticəsində isə yeni

cinslər meydana çıxır. Məsələn, Lamark deyirdi ki, zürafələr ceyranlardan əmələ gəliblər. Belə ki, hündür ağacların yarpaqlarını yemək üçün səy göstərərkən onların nəsildən-nəslə boyları uzanıb.

Darvin də buna oxşar misallar götirmiş, məsələn, "Cinslərin mənşəyi" kitabında qida tapmaq üçün suya girən bəzi ayıların bir müddət sonra balinalara çevrildiyini iddia etmişdi (*Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, səh. 184*).

Amma Mendel tərəfindən kəşf olunmuş və XX əsrədə inkişaf edən genetika elmi ilə öz qəti təsdiqini tapmış atavizm qanunları qazanılmış xüsusiyyətlərin sonrakı nəsillərə ötürülməsi əfsanəsini qəti olaraq darmadağın etdi. Beləliklə, təbii seleksiya bütünlükə təsirsiz bir mexanizm olaraq qaldı.

Neodarvinizm və mutasiyalar

Darvinistlər isə bu vəziyyətdən bir çıxış yolu tapmaq üçün 1930-cu illərin axırlarında "Müasir sintetik nəzəriyyə"ni, daha məşhur adı ilə desək, neodarvinizmi ortaya atdırılar. Neodarvinizm təbii seleksiya konsepsiyasına "faydalı dəyişikliklərin səbəbi" kimi mutasiyaları, yəni canlıların genlərinə rədiasiya kimi xarici təsirlərin, ya da köçürmə səhvləri nəticəsində meydana gələn pozuntuları əlavə etdi.

Bu gün dünyada təkamül adına hələ də qəbul edilən model neodarvinizmdir. Nəzəriyyə Yer üzündə olan milyonlarla canlı növünün, bu canlıların qulaq, göz, ağciyər, qanad kimi saysız kompleks orqanlarının "mutasiyalara", yəni genetik pozuntulara əsaslanan bir mərhələ nəticəsində əmələ gəldiyini iddia edir. Ancaq nəzəriyyəni kəsərsiz edən açıq bir elmi həqiqət var: mutasiyalar canlıları inkişaf etdirməz, əksinə, onlara həmişə zərər verərlər.

Bunun səbəbi çax sadədir: DNT çox kompleks bir quruluşa malikdir. Bu molekul üzərində meydana gələn hər hansı təsadüfi təsir ancaq zərər verir. Amerikalı genetik B.G.Ranganathan bunu belə açıqlayır:

"Mutasiyalar kiçik, təsadüfi və zərərlidirlər. Çox nadir hallarda meydana gəlirlər və ən yaxşı ehtimalla təsirsizdirlər. Bu üç xüsusiyyət mutasiyaların təkamülçü bir inkişafa səbəb ola bilməyəcəyini göstərir. Onsuz da yüksək dərəcədə əlahiddələşmiş bir orqanizmdə meydana gələn təsadüfi bir hal ya təsirsiz olacaq, ya da zərərli. Bir qol saatında meydana gələcək təsadüfi dəyişiklik onu inkişaf etdirməyəcəkdir. Büyyük ehtimalla ona zərər verəcək və ən yaxşı ehtimalla təsirsiz qalacaq. Bir

zəlzələ bir şəhəri inkişaf etdirməz, əksinə, onu dağıdar" (*B.G. Ranganathan, Origins?, The Banner Of Truth Trust, Pennsylvania, 1988*).

Bu günə qədər heç bir faydalı mutasiya nümunəsi olmayıb. Bütün mutasiyaların zərərli olduğu müəyyənləşdi. Aydın oldu ki, təkamül nəzəriyyəsinin "təkamül mexanizmi" kimi göstərdiyi mutasiyalar həqiqətdə canlılara ancaq ziyan verən, onları sıkəst edən bir genetik hadisədir. (İnsanlarda mutasiyanın ən çox görünən təsiri xərçəng xəstəliyidir). Əlbəttə, zərərverici bir mexanizm "təkamül mexanizmi" ola bilməz. Təbii seleksiya isə Darwinin də qəbul etdiyi kimi, "özbaşına heç nə edə bilməz". Bu həqiqət bizlərə təbiətdə heç bir "təkamül mexanizmi"nin olmadığını göstərir. Təkamül mexanizmi olmadığına görə isə təkamül deyilən xəyali mərhələ də ola bilməz.

Daşlaşmış qalqlarda keçid formalarının izi yoxdur

Təkamül nəzəriyyəsinin iddia etdiyi ssenarinin baş verməməsinin ən açıq sübutu isə daşlaşmış bitki qalığı qatları, torf laylarıdır. Təkamül nəzəriyyəsinə görə, bütün canlılar bir-birindən törəmişdir. İlk canlı növü vaxt keçəndən sonra başqa formaya çevrilmiş və bütün cinslər bu şəkildə ortaya çıxmışdır. Nəzəriyyəyə görə, bu dəyişiklik yüz milyon illər boyu sürərək mərhələ-mərhələ davam etmişdir.

Bu vəziyyətdə iddia edilən uzun dəyişiklik müddəti boyunca saysız-he-sabsız "ara cinslər"in meydana gəldiğini və yaşadığını qəbul etmək lazımdır. Məsələn, keçmişdə özündə balıq xüsusiyyətlərinin olmasına baxmayaraq, bir yandan da bəzi sürünenlərin xüsusiyyətlərini qazanmış yarı balıq-yarı sürünen canlılar yaşamış olmalı idi. Yaxud da sürünenlərin xüsusiyyətlərinə malik olarkən bir yandan da bəzi quş xüsusiyyətləri qazanmış sürünen-quşlar ortaya çıxmıştı. Ancaq onlar keçid mərhələsində olduqları üçün sıkəst, nöqsanlı və qüsurlu canlılar olmalı idilər. Təkamülçülər keçmişdə yaşadıqlarına inandıqları bu nəzəri məxluqlara "ara keçid forması" adını verirlər.

Əgər həqiqətən keçmişdə bu cür canlılar yaşayıbsa, onda onların sayıları və növləri milyonlarla, hətta milyardlarla olmalı idi. Və bu qəribə canlıların qalqlarına mütləq daşlaşmış qalqlarda, torf laylarında rast gəlinməli idi. Darwin "Cinslərin mənşəyi"ndə bunu belə açıqlamışdır: "Əgər nəzəriyyə düzdür-sə, cinsləri bir-birinə bağlayan saysız ara keçid növləri mütləq yaşamalıdır... Bunların yaşamasına dair sübutlar da təkcə daşlaşmış bitki qalqları qatları ara-

sında tapıla bilər (*Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, səh. 179.*).

Darvinin puç olan ümidləri

XIX əsrin ortalarından etibarən dünyanın dörd bir tərəfində daşlaşmış qalıqlar tədqiq edilsə də, həmin laylarda bu ara keçid formalarına heç vaxt rast gəlinməyib. Aparılmış qazıntı və araşdırma zamanı əldə edilən bütün tapıntılar təkamülçülərin gözlədiklərinin əksinə olaraq göstərdi ki, canlılar Yer üzündə birdən-birə, nöqsansız və qüsursuz bir şəkildə ortaya çıxıblar.

Tanınmış ingilis paleontoloqu Derek U. Eger özü təkamülçü olsa da bu gerçeyi belə etiraf edir:

"Problemimiz budur ki, geoloji layları, daşlaşmış qatları bütün təfərrüati ilə araşdıranda, istər cinslər, istərsə də siniflər səviyyəsində olsun, davamlı olaraq həmişə eyni həqiqətlə qarşılaşıraq: mərhələli təkamüllə inkişaf edən deyil, Yer kürəsində birdən-birə meydana gələn qruplar görürük (*Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, səh. 133*)

Yəni bütün canlı növləri daşlaşmış laylarda aralarında heç bir keçid forması olmadan, nöqsansız şəkildə ani olaraq ortaya çıxırlar. Bu isə Darvinin düşüncələrinin tam əksi və canlı növlərinin yaradıldığını göstərən çox güclü dəlildir. Cünki bir canlı növünün özü-özündən təkmilləşməsinin, heç bir ata olmadan bir anda və qüsursuz olaraq ortaya çıxmاسının yeganə izahı, o cinsin yaradılmasıdır. Bu həqiqət məşhur təkamülçü bioloq Duqlas Futuyma tərəfindən də qəbul edilir:

"Yaradılış və təkamül hazırda yaşayan canlıların mənşəyi haqqında iki mümkün açıqlamalardır. Canlılar dünya üzərində ya tamamilə mükəmməl və nöqsansız bir şəkildə ortaya çıxmışdır, ya da belə olmamışdır. Əgər belə olmayıbsa, onda bir dəyişiklik mərhələsi sayəsində özlərin-dən əvvəl mövcud olan bəzi canlı növlərinin təkamülü yolu ilə meydana gəlməlidirlər. Amma onlar əgər qüsursuz və mükəmməl bir şəkildə ortaya çıxıblarsa, o halda sonsuz güc sahibi bir ağıl tərəfindən yaradılmalıdır (*Douglas Y. Futuyma, Science on Trial, Pantheon Books, 1983, səh. 197*).

Daşlaşmış qalıqlar da canlıların Yer üzündə qüsursuz və mükəmməl şəkildə ortaya çıxdığını göstərir. Yəni cinslərin mənşəyi Darvinin iddiasının əksinə olaraq təkamül deyil, yaradılışdır.

İnsanın təkamülü nağılı

Təkamül nəzəriyyəsini müdafiə edənlərin ən çox gündəmə gətirdiyi məsələ insanın mənşəyi məsələsidir. Bu məsələdəki darvinist iddia bu gün yaşayış müasir insanın meymunabənzər bəzi məxluqlardan əmələ gəldiyini bildirir. 4-5 milyon il bundan əvvəl başlandığı qəbul edilən bu mərhələdə müasir insanla onun əccadları arasında bəzi "ara forma"ların yaşadığını iddia olunur. Həqiqətdə isə bütünlükə xəyalı olan bu ssenarıdə dörd əsas "kateqoriya" sadalanır:

1. Australopithecus
2. Homo habilis
3. Homo erectus
4. Homo sapiens.

Təkamülçülər insanların guya ilk meymunabənzər əccadlarına "cənub meymunu" mənasına gələn "australopithecus" adını verirlər. Bu canlılar həqiqətdə nəslə tükənmiş bir meymun cinsindən başqa bir şey deyil. İngiltərə və ABŞ-dan olan lord Soli Zuckerman (Lord Solly Zuckerman) və prof. Carlz Oxnard (Charles Oxnard) kimi dünyanın iki məşhur anatomistinin australopithecus nümunələri üzərində apardıqları çox əhatəli çalışmalar bu canlıların yalnız nəslə kəsilmiş bir meymun cinsinə aid olmasını və onların insanlarla heç bir oxşarlığa malik olmadığını göstərmişdir (*Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, Torlinger Publications, New York, 1970, ss. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, c. 258, səh. 389*).

Təkamülçülər insan təkamülünün sonrakı mərhələsini də "homo", yəni insan olaraq təsnif edirlər. İddialara görə, homo sırasındaki canlılar australopithecus-lardan daha çox inkişaf etmişdilər. Təkamülçülər bu fərqli canlılara aid fəsilləri ard-arda düzərək xəyalı bir təkamül cədvəli təşkil edirdi. Bu cədvəl xəyalidir, çünkü həqiqətdə bu müxtəlif siniflər arasında təkamül əlaqəsinin olduğu heç vaxt sübut edilməmişdir. Təkamül nəzəriyyəsinin XX əsrдəki ən mühüm müdafiəçilərindən biri olan Ernst Mayr (Ernst Mayr) "Homo sapiensə uzanan zəncir həqiqətdə itkindir" deyərək bunu qəbul edir (*Y. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, dekabr 1992*).

Təkamülçülər australopithecus-homo habilis-homo erectus-homo sapiens sıralamasını tərtibləyərkən bunların hər birinin ondan sonra gələnin atası olması təsvirini yaratmağa çalışırlar. Halbuki paleoantropoloqların son tapıntıları australopithecus, homo habilis və homo erectus-un dünyanın müxtəlif

bölgelörində eyni dövrlərdə yaşadıqlarını sübut etmişdir (*Alan Walker, Science, c. 207, 1980, səh. 1103; A.Y.Kelso, Physical Anthropology, 1. nəşr, Y.B.Lirincott Co., New York, 1970, səh. 221; M.D. Leakey, Olduvai Gorge, c. 3, Cambridge University Press, Cambridge, 1971, səh. 272*).

Homo erectus sinifinə daxil edilən insanların bir hissəsi müasir dövrlərə qədər, homo sapiens neandertal və homo sapiens isə sapiens (müasir) insanla eyni şəraitdə yan-yana yaşamışlar (*Time, noyabr 1996*).

Bu isə əlbəttə, bu siniflərin bir-birinin əcdadı olması iddiasının qüvvədə qalmadığını aydın şəkildə ortaya qoyur. Harvard Universiteti (ABŞ) paleontoloqlarından Stefan Cey Quld (Stephen Jay Gould) özü bir təkamülçü olsa da, darvinizm nəzəriyyəsinin bu çətinliyini belə izah edir:

“Əgər bir-biri ilə paralel olaraq yaşayan üç müxtəlif hominid (insan-bənzər) cizgisi varsa, elə isə bizim nəsil ağacımıza nə oldu? Aydındır ki, bunların biri digərindən meydana çıxmış ola bilməz. Bunların biri digəri ilə müqayisə ediləndə təkamül nəticəsində bir inkişaf ardıcılığı göstərə bilmirlər” (*S.Y. Gould, Natural History, c. 85, 1976, səh. 30*).

Qısaşı, mətbuatda və ya dərs kitablarında qeyd edilən və xəyalların məhsulu olan bəzi "yarımeymun, yarıinsan" canlıların şəkilləri ilə, yəni ancaq təbliğat yolu ilə güclə saxlanmağa çalışılan insanın təkamülü ssenarisi heç bir elmi əsası olmayan nağıldan ibarətdir.

Bu mövzunu uzun illər araşdırın, xüsusilə australorithecus fəsilləri üzərində 15 il tədqiqat aparan İngiltərənin ən məşhur və mötəbər alımlarından biri lord Soli Zakerman özü bir təkamülçü idi, amma o da ortada meymunabənzər canlılardan insana gəlib çıxan həqiqi bir nəsil ağacının olmadığı nəticəsinə gəlmişdir.

Lord S.Zakerman bir də maraqlı bir "elm şkalası" hazırlamışdı. O, elmi olaraq qəbul etdiyi elm sahələrindən elmdən uzaq olaraq qəbul etdiyi elm sahələrinə qədər bir cədvəl təşkil etmişdi. Lord S.Zakermanın bu cədvəlinə görə, elmi, yəni konkret faktlara əsaslanan elm sahələri kimya və fizikadır. Cədvəldə bunlardan sonra biologiya elmləri, sonra da sosial elmlər yerləşir. Cədvəlin sonunda, yəni elmdən ən kənar hesab edilən hissədə isə telepatiya, "altıncı hiss" kimi "hissdənkənar dərk etmək" anlayışı, bir də "insanın təkamülü" vardır! Lord Zakerman cədvəlin bu hissəsini belə izah edir:

“Obyektiv gerçəkliliyin sahəsindən çıxb da bioloji elm olaraq qəbul edilən bu sahələrə, yəni hissədənkənar idraka və insanın daşlaşmış tarixinin

izah edilməsinə daxil olanda, təkamül nəzəriyyəsinə inanan bir adam üçün hər şeyin mümkün olduğunu görürük. Belə ki, öz nəzəriyyələrinə qəti olaraq inanan bu adamların hətta bəzi ziddiyətli qərarları eyni anda qəbul etməsi də mümkündür" (*Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, Torlinger Publications, New York, 1970, səh. 19*).

İnsanın təkamülü nağılı da öz nəzəriyyələrinə kor-koranə inanan bəzi insanların tapdıqları bəzi daşlaşmış qalıqları əvvəlcədən qəbul etdikləri fikirlərinə uyğun olaraq izah etməkdən ibarətdir.

Darvin düsturu!

Bura qədər qeyd etdiyimiz bütün texniki sübutlarla yanaşı təkamülçülərin necə cəfəng bir inanca malik olmasını bir də uşaqların da başa düşəcəyi qədər aydın bir misalla xülasə edək.

Təkamül nəzəriyyəsi canlı aləmin təsadüfən meydana gəldiyini iddia edir. Dolayısı ilə bu iddiaya görə, cansız və şüursuz atomlar bir yerə yığılaraq əvvəlcə hüceyrəni, sonra da eyni atomlar hər hansıa bir şəkildə digər canlıları və insanı meydana gətirmişdir. İndi fikirləşək. Canlı aləmin əsasları olan karbon, fosfor, azot, potassium bircə canlı da meydana gətirə bilməzlər. İstəsəniz bu məsələdə bir "təcrübə" aparaq və təkamülçülərin əslində müdafiə etdikləri, ancaq uca səslə deyə bilmədikləri iddianı onların adından "Darvin düsturu" ilə incələyək.

Təkamülçülər canlı aləmin əsasını təşkil edən fosfor, azot, karbon, oksigen, dəmir, maqnezium kimi elementlərdən çoxlu sayıda böyük çənin içində bol miqdarda qoysunlar. Hətta adı hallarda olmayan, ancaq bu qarışığın içində olmalıdır dedikləri bəzi ləvazimatları da bu çənə əlavə etsinlər. Qarışıqların içində istədikləri qədər aminosit, istədikləri miqdarda da (birinin də təsadüfən meydana gəlmə ehtimalı 10^{-950} olan) protein doldursunlar. Bu qarışığa istədikləri kimi istilik və rütubət versinlər. Bunları istədikləri inkişaf etmiş cihazlarla qarışdırınsınlar. Çənlərin yanına da bu dünyadan ən məşhur alimlərini dəvət etsinlər. Bu mütəxəssislər atadan oğula, nəsildən-nəslə ötürülrək növbə ilə milyardlarla, hətta trilyonlarla il davamlı olaraq çənlərin yanında gözləsinlər. Bir canının meydana gəlməsi üçün hansı şərtlərin mövcud olmasına inanırlarsa, hamisindən istifadə etmək sərbəst olsun. Ancaq nə edirlərsə-etsinlər, o çənlərdən qətiyyən bir canlı çıxara bilməyəcəklər. Zürafələri, şirləri, arıları, bülbülləri, tutuquşuları, atları, delfinləri, gülləri, zanbaqları, qərənfilləri, bananla-

rı, portağalları, almaları, xurmaları, pomidorları, yemişləri, qarpızları, əncirləri, zeytunları, üzümləri, şaftalıları, tovuzquşularını, qırqovulları, müxtəlif rəngli kəpənəkləri və bunlar kimi milyonlarla canlı növündən heç birini əmələ gətirə bilməzlər. Burada adını qeyd etdiyimiz bu canlı varlıqların tək bir hüceyrəsini də əldə edə bilməzlər.

Qısaşı, şüursuz atomlar bir yerə yiğilaraq hüceyrəni əmələ gətirə bilməzlər. Sonra yeni bir qərar verərək bir hüceyrəni iki yerə ayıran, daha sonra bir-birinin ardına fərqli qərarlar verən, elektron mikroskopunu kəşf edən, sonra öz hüceyrə quruluşunu bu mikroskopun altında incələyən professorları da əmələ gətirə bilməzlər.

Maddə ancaq Allahın üstün yaratması ilə canlı ola, həyat tapa bilər. Bunuñ əksini iddia edən təkamül nəzəriyyəsi isə təfəkkür və idraka tamamilə zidd olan bir cəfəngiyatdır. Təkamülçülərin ortaya atdığı iddialar ətrafında bir az düşünmək, haqqında yuxarıda danışılan nümunədə olduğu kimi, bu həqiqəti də aydın şəkildə göstərir.

Gözdəki və qulaqdakı texnologiya

Təkamül nəzəriyyəsinin heç vaxt izah edə bilməyəcəyi başqa bir məsələ isə gözdəki və qulaqdakı mükəmməl hissətə (lamisə) keyfiyyətidir.

Gözlə bağlı mövzuya keçməzdən əvvəl "necə görürük?" sualına qısa da olsa cavab verək. Bir cisimdən gələn şüalar gözə tərs olaraq düşürlər. Bu şüalar buradakı hüceyrələr tərəfindən elektrik siqnallarına çevrilir və beynin arxa tərəfindəki görmə mərkəzi deyilən kiçik bir nöqtəyə ötürülür. Bu elektrik siqnalları sıra ilə davam edən icraatlardan sonra beyindəki bu mərkəzdə görüntü olaraq hiss edilir və görülür.

Bu məlumatdan sonra indi bir az fikirləşək. Beyin işıq üçün qapalıdır. Yəni beynin içi qapqaranlıqdır, işıq beynin olduğu yerə qədər gedib çıxa bilməz. Görüntü mərkəzi deyilən yer zülmət qaranlıq, işığın heç vaxt çata bilmədiyi, bəlkə də heç vaxt rast gəlmədiyiniz qədər qaranlıq bir yerdir. Ancaq siz bu zülmət qaranlığında işıqlı, parlaq bir dünyani seyr edirsınız. Həm də bu o qədər aydın və keyfiyyətli bir görüntüsündür ki, XXI əsrin texnologiyası da hər cür imkan sahibi olmasına baxmayaraq, bu görüntünü əldə edə bilməmişdir. Məsələn, hazırda oxuduğunuz kitaba, kitabı tutan əllərinizə baxın. Sonra başınızı qaldırın və ətrafiniza nəzər salın. İndi gördüğünüz aydınlıq və keyfiyyətəki bu görüntünü başqa bir yerdə görmüsünüz? Bu qədər aydın bir görün-

tünü sizə dünyanın bir nömrəli televizor şirkətinin istehsal etdiyi ən mükəmməl televizor ekranı da verə bilməz. 100 ildir minlərlə mühəndis bu aydınlığı əldə etməyə çalışır. Bunun üçün fabriklər, nəhəng təsisatlar qurulur, tədqiqatlar aparılır, planlar və layihələr hazırlanır. Yenə də bir televiziya ekranına baxın, bir də əlinizdə tutduğunuz bu kitaba. Arada böyük aydınlıq və keyfiyyət fərqi olduğunu görəcəksiniz. Həm də televizor ekranı sizə ikiölçülü bir görünütü göstərir, halbuki siz üçölçülü, dərin bir perspektivi görürsünüz.

Uzun illərdir on minlərlə mühəndis üçölçülü televizor hazırlamağa, gözün görmə keyfiyyətinə yiyələnməyə səy göstərir. Bəli, üçölçülü televizor sistemini hazırlaya bildilər, ancaq onu da eynəksiz görmək mümkün deyil. Bu, eyni zamanda süni bir üçölçülü sistemdir. Arxa tərəf daha bulanıq, qarşı tərəf isə kağızdan hazırlanmış dekorasiya kimi görünür. Heç vaxt gözün gördüyü qədər dəqiq və keyfiyyətli bir görüntüsü ola bilməz. Kamerada da, televizorda da mütləq görüntü itkisi baş verir.

Təkamülçülər bu keyfiyyətli və dəqiq görüntünü təşkil edən mexanizmin təsadüfən meydana gəldiyini iddia edirlər. İndi bir adam sizə otağınızın bir küçündəki televizorun təsadüflər nəticəsində meydana gəldiyini, "atomlar bir yerə toplandı və bu göstərən cihazı meydana götirdi" desə, nə fikirləşərsiniz? Minlərlə adamın bir yerə yiğışaraq düzəldə bilmədiyini şüursuz atomlar necə edə biler?

Gözün gördüyündən daha ibtidai olan bu görüntünü meydana gətirən cihaz təsadüfən meydana gəlmirsə, gözün və gözün gördüyü görüntünün də təsadüfən meydana gəlməyəcəyi aydın məsələdir.

Bu məsələ qulaq üçün də eynidir. Xarici qulaq ətrafdakı səsləri qulaq çömcəsi vasitəsilə yiğib orta qulağa ötürür. Orta qulaq aldığı səs tirtəyişlərini gücləndirərək daxili qulağa ötürür. Daxili qulaq da bu titrəyişləri elektrik siqnallarına döndərərək beyinə göndərir. Eynilə görmə məsələsində olduğu kimi eşitmək icraatları da beyindəki eşitmə mərkəzində həyata keçir.

Gözdəki vəziyyət qulaq üçün də qüvvədə qalır, yəni beyin işığa olduğu kimi səsə də qapalıdır, səsi keçirmir. Dolayısı ilə ətraf nə qədər gurultulu olsa da, beynin içi tamamilə səssizdir. Buna baxmayaraq ən dəqiq səslər beynində hiss edilir. Səs keçirməyən beynimizdə bir orkestrin simfoniyalarını eşidərsiniz, izdihamlı bir məkanın bütün gurultusunu eşidərsiniz. Ancaq həmin anda həssas bir cihazla beynimizin içindəki səs səviyyəsi ölçülsə, burada mütləq bir səssizliyin hakim olduğu görüñəcək.

Dəqiq bir görüntü əldə edə bilmək üçün indiyə qədər texnologiyadan necə istifadə edilirsə, səs üçün də eyni səylər on illərdir ki, davam edir. Səsi qeyd etmək cihazları, çoxlu elektrik aləti, səsi qeyd edən musiqi sistemləri bu səylərin bəzilərinin nəticələridir. Ancaq bütün bu texnologiyaya, bu texnologiyada işləyən minlərlə mühəndisə və mütəxəssisə baxmayaraq, qulaqdakı dəqiq və keyfiyyətli bir səs əldə edilməmişdir. Ən böyük musiqi sistemi şirkətinin istehsal etdiyi ən keyfiyyətli musiqi alətini fikirləşin. Səsi qeyd edəndə mütləq səsin bir hissəsi itir və ya az da olsa mütləq xışlıtı əmələ gəlir. Musiqi cihazını açanda musiqi başlamamışdan əvvəl bir xırıltılı səsi mütləq eşidəcəksiniz. Ancaq insan bədənindəki texnologiyanın məhsulu olan səslər çox dəqiq və qüsursuzdur. Bir insan qulağı heç vaxt musiqi mərkəzində olduğu kimi xırıltılı və ya pozuntulu səs hiss etməz, səs necədir, onu tam və dəqiq olaraq eşidir. Bu vəziyyət insan yaradıldığı gündən indiyə qədər bu cărdür.

Bu günə qədər insan oğlunun istehsal etdiyi, hazırladığı heç bir görüntü və səs cihazı göz və qulaq qədər həssas və uğurlu bir lamisə sistemi ola bilməmişdir.

Ancaq görmə və eşitmə hadisəsində bütün bunlardan başqa çox böyük həqiqət var.

Beynin içindəki görən və eşidən şür kimə aiddir?

Beynin içində cürbəcür rəngli bir dünyani seyr edən, simfoniyaları, quşların səsini eşidən, çiçəkləri iyələyen kimdir?

İnsanın gözlərindən, qulaqlarından, burnundan gələn xəbərdarlıqlar elektrik siqnalı olaraq beyinə ötürülür. Biologiya, fiziologiya və ya biokimya kitablarında bu görüntünün beyində necə meydana gəlməsinə dair çoxlu təfərrüatlar oxuya bilərsiniz. Ancaq bu məsələ haqqındaki həqiqətə heç bir yerdə rast gələ bilməzsınız ki, beyində bu elektrik siqnallarını görüntü, səs, iy və hiss olaraq qavrayan kimdir? Beynin içində gözə, qulağa, buruna ehtiyac hiss etmədən bütün bunları qavrayan bir şür var. Bu şür kimə aiddir?

Əlbəttə, bu şür beyni təşkil edən sinirlərə, yağ təbəqəsinə və sinir hüceyrələrinə aid deyil. Buna görə də hər şeyin maddədən ibarət olduğunu zənn edən darvinist materialistlər bu suallara heç vaxt cavab verə bilmir. Çünkü bu şür Allahın yaratdığı ruhdur. Ruh görüntünü seyr etmək üçün gözə, səsi eşitmək üçün qulağa ehtiyac hiss etməz. Bunlardan da başqa fikirləşmək üçün beynə də ehtiyacı olmaz.

Bu aydın və elmi həqiqətləri oxuyan hər bir insanın beynin daxilindəki bir neçə santimetrik, qapqaranlıq məkana bütün kainatı üçölçülü, rəngli, kölgəli və işıqlı olaraq sıçıdırıan Allahı fikirləşib, Ondan qorxub Ona sığınması lazımdır.

Materialist inanc

Bura qədər araşdırıcılarımız təkamül nəzəriyyəsinin elmi kəşflərlə açıq şəkildə ziddiyət təşkil edən bir iddia olduğunu göstərir. Nəzəriyyənin həyatın mənşəyi haqqındakı iddiası elmə ziddir, ortaya atdığı təkamül mexanizmlərinin heç bir təkmilləşdirici təsiri yoxdur və dünyanın daşlaşmış qatları darvinizm nəzəriyyəsinin vacib saydığı keçid formalarını yaşamadıqlarını göstərir. Buna görə də təkamül nəzəriyyəsinin əlbəttə ki, elmə zidd bir fikir kimi kənara atılması lazımdır.

Tarix boyu təkamül modeli kimi bir çox düşüncə sistemi elmin gündəmindən çıxarılmışdır. Amma təkamül nəzəriyyəsini təkidlə elmi gündəmə getirmək isteyirlər. Hətta bəzi adamlar bu nəzəriyyənin tənqidini "elmə hücum" kimi qələmə verməyə çalışır. Görəsən nəyə görə?

Bunun səbəbi təkamül nəzəriyyəsinin bəzi mühitlər üçün heç cür əldən buraxılmayacaq ehhəkəmçi bir inanc olmasınadır. Bu adamlar materialist fəlsəfəyə kor-koranə bağlılırlar və darvinizmi də təbiətə verilə biləcək yeganə materialist izah olduğu üçün mənimseyirlər.

Bəzən bunu açıq şəkildə etiraf da edirlər. Harvard Universitetindən məşhur genetik və tanınmış təkamülçü olan Riçard Levontin "əvvəlcə materialist, sonra alim" olduğunu belə etiraf edir:

"Bizim materializmə bir etiqadımız var, aprior (əvvəlcədən qəbul edilmiş, doğru sayılan, təcrübədən asılı olmayan, təcrübədən qabaq mövcud olan) bir inancdır bu. Bizi dünyaya materialist bir açıqlama gətirməyə məcbur edən şey elmin istiqamət və qaydaları deyil. Əksinə, materializmə olan aprior bağlılığımız üzündən dünyaya materialist açıqlama gəti-rən araştırma üsullarını və qavramları təqdir edirik. Materializm mütləq doğru olduğuna görə də ilahi bir açıqlamanın səhnəyə daxil olmasına icazə verə bilmərik" (Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", *The New York Review of Books*, 9 yanvar 1997, səh. 28).

Bu sözlər darvinizmin materialist fəlsəfəyə bağlılıq ucbatından yaşıdlan bir ehhəkəm olmasının açıq ifadəsidir. Bu ehhəkəm maddədən başqa heç bir

varlıq olmadığını qəbul edir. Buna görə də cansız, mənqiqsiz maddənin həyatı yaratdıgına inanır. Milyonlarla müxtəlif canlı növünün, məsələn, quşların, balıqların, zürafələrin, qaplanların, böcəklərin, ağacların, çiçəklərin, balinaların və insanların cansız maddənin öz içindəki dəyişikliklərə, yəni yağan yağışla, çaxan şimşəklə onun içindən meydana gəldiyini qəbul edir. Həqiqətdə isə bu, həm ağla, həm də elmi gerçəkliklərə zidd qənaətdir. Amma darvinistlər "ilahi bir açıqlamanın səhnəyə girməməsi" üçün bu qənaəti müdafiə etməkdə davam edirlər.

Canlıların mənşəyinə əvvəlcədən qəbul edilmiş materialist düşüncə ilə baxmayan hər kəs isə bu açıq gerçəyi görəcəkdir: "Bütün canlılar üstün bir güccə, məlumatə və ağla sahib olan bir Yaradanın əsərləridir. O Yaradan bütün kainatı yoxdan var edən, canlıları da yaradıb şəkilləndirən Allahdır".

Təkamül nəzəriyyəsi bəşər tarixinin ən təsirli sehridir

Burada bunu da bildirmək lazımdır ki, əvvəlcədən qəbul edilmiş mənfi fikirləri olmayan, heç bir ideologyanın təsiri altında qalmayan, ancaq ağlını və mənqiqini işlədən hər bir insan elmdən və mədəniyyətdən uzaq olan cəmiyyətlərin xurafatlarını eks etdirən təkamül nəzəriyyəsinin inanılması mümkün olmayan bir iddia olduğunu asanlıqla başa düşəcəkdir.

Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, təkamül nəzəriyyəsinə inananlar böyük bir çənin içində çoxlu atomu, molekulu, cansız maddəni dolduran və bunların qarışmasından vaxt ərzində fikirləşən, dərk edən, kəşflər edən professorların, tələbələrin, Eynsteyn, Hubbl kimi elm adamlarının, Frenk Sinatra, Carlton Heston kimi sənətçilərin, bununla yanaşı ceyranların, limon ağaclarının, qərənfillərin çıxacağına inanırlar. Həm də bu cəfəng iddiaya inananlar elm adamları, professorlar, mədəni, təhsilli insanlardır. Buna görə də təkamül nəzəriyyəsi üçün "dünya tarixinin ən böyük və ən təsirli sehri" ifadəsini işlətmək daha münasib olacaq. Çünkü bəşər tarixində insanların ağlını başından bu dərəcədə alan, ağıl və mənqiqlə fikirləşməsinə imkan verməyən, gözlərinin qarşısına sanki bir pərdə çəkib çox açıq olan həqiqətləri görmələrinə mane olan bir başqa inanc və ya iddia da yoxdur. Bu, bəzi afrikalı qəbilələrin totemlərə, Səba xalqının günəşə sitayış etməsindən, Hz.İbrahimin tayfasının öz əlləri ilə düzəltdiyi bütlərə, Hz.Musanın xalqının qızıldan düzəltdiyi buzova sitayış etməsindən daha dəhşətli və qəbul edilməz bir korluqdur. Həqiqətdə bu vəziyyət

Allahın Quranda işarə etdiyi bir ağılsızlıqdır. Allah bəzi insanların idrak qabiliyyətinin qapanacağı və həqiqətləri görməkdə aciz vəziyyətə düşəcəyini eksər ayələrində bildirir. Bu ayələrdən bəziləri bunlardır:

"Həqiqətən, inkar edənləri əzabla qorxutsan da, qorxutmasan da onlar üçün birdir, iman gətirməzlər. Allah onların ürəyinə və qulağına möhür vurmuşdur. Gözlərində də pərdə vardır. Onları böyük bir əzab gözləyir!" ("Bəqərə" surəsi, 6-7).

"...Onların qəlbləri vardır, lakin onunla anlamazlar. Onların gözləri vardır, lakin onunla eşitməzlər. Onlar heyvan kimiidlər, bəlkə də daha çox zəlalətdədirlər. Qafıl olanlar da məhz onlardır!" ("Əraf" surəsi, 179).

Allah başqa ayələrdə isə bu insanların möcüzələr görsələr də inanmaya-
caq qədər sehrləndiklərini belə bildirir:

"Əgər onlara göydən bir qapı açsaq və onunla durmadan yuxarı dırmaşsalar, yenə də "Gözümüz bağlanmış, biz sehrlənmişik" deyərlər" ("Hicr" surəsi, 14-15).

Bu qədər geniş bir kütlənin üzərində bu sehrin təsirli olması, insanların həqiqətlərdən bu qədər uzaq saxlanması və 150 ildir bu sehrin pozulmaması isə sözlərlə deyilə bilməyəcək qədər heyrətamız bir vəziyyətdir. Çünkü bir və ya bir neçə insanın imkan xaricində olan ssenarilərə, cəfəngiyyat və məntiq-sizliklərlə dolu iddialara inanması aydın ola bilir. Ancaq dünyanın dörd bir tərəfindəki insanların şüursuz və cansız atomların ani bir qərarla bir yerə yiğilib, fəvqəladə bir təşkilatlanma, nizam-intizam, ağıl və şür görərib qüsursuz bir sistemlə işləyən kainatı, canlı aləm üçün uyğun olan hər cür xüsusiyyətə sahib olan Yer planetini və saysız kompleks sistemlə təchiz edilmiş canlıları meydan-a gətirdiyinə inanmasının sehrdən başqa bir izahı və adı yoxdur.

Həmçinin Allah Quranda inkarçı fəlsəfənin tərəfdarı olan bəzi adamların etdiyi sehrlərlə insanları təsir altına aldılarını Hz.Musa və firon arasında baş verən bir hadisə ilə bizə bildirir. Hz.Musa firona haqq dini başa salanda firon Hz.Musaya öz "elmlı sehrbazları" ilə insanların yığışdıqları bir yerdə qarşılaşmalarını istəyir. Hz.Musa sehrbazlarla qarşılaşanda əvvəlcə sehrbazlara onların mərifətlərini göstərməsini əmr edir:

"(Musa:) "Siz atın!" dedi. Onlar (əllərindəkini yerə) atdıqda adamların gözlərini bağlayıb onları qorxutdular və böyük bir sehr göstərilər" ("Əraf" surəsi, 116).

Göründüyü kimi, fironun sehrbazları gözbağlamalarla - Hz.Musa və ona inananlar istisna olmaqla - insanların hamısını sehrləyə bilmışdilər. Ancaq onların atdıqlarının əvəzində Hz.Musanın göstərdiyi dəlil onların bu sehrini, ayələrin ifadəsi ilə desək, "uydurub düzəldikləri bütün şeyləri udmuş", yəni təsir-siz hala gətirmişdir:

"Biz də Musaya: "Əsanı tulla!" deyə vəhy etdik. Bir də baxıb gör-dülər ki, əsa onların uydurub düzəldikləri bütün şeyləri udur. Ar-tıq haqq zahir, onların uydurub düzəldikləri yalanlar isə batıl oldu. Sehrbazlar orada məğlub edildilər və xar olaraq geri döndülər" ("Əraf" surəsi, 117-119).

Ayələrdə də bildirildiyi kimi, əvvəl insanları sehrləyərək öz təsiri altına alan bu adamların etdiklərinin bir saxtakarlıq olmasının üzə çıxıb təsdiqlənməsindən sonra, qeyd edilən adamlar pis vəziyyətə düşmüşdülər. Günümüzdə də bir sehrin təsiri ilə elm pərdəsi altında çox cəfəng iddialara inananlar və bunları müdafiə etməyə həyatlarını həsr edənlər əgər bu iddialardan əl çəkməsələr, həqiqətlər tam mənası ilə açığa çıxanda və "sehr pozulanda", onlar da pis vəziyyətə düşəcəklər.

Həmçinin təxminən 60 yaşına kimi təkamül nəzəriyyəsini müdafiə edən və ateist filosof olan, ancaq daha sonra həqiqətləri dərk edən Malcolm Muggeridge təkamül nəzəriyyəsinin yaxın gələcəkdə düşəcəyi vəziyyəti belə açıqlayır:

"Mən özüm təkamül nəzəriyyəsinin xüsusilə tətbiq edildiyi sahələrin gələcəyin tarix kitablarında ən böyük gülünc vəziyyətlərdən biri olacaqına inandım. Gələcək nəsillər bu qədər çürük və qeyri-müəyyən olan bir nəzəriyyənin inanılmaz bir sadəlövhələk qəbul edilməsini heyvət içində qarşılıyacaqlar" (*Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, səh. 43*).

Bu gələcək uzaqda deyil, əksinə, çox yaxın bir gələcəkdə insanlar "təsadüflər"in tanrı ola bilməyəcəyini başa düşəcəklər və təkamül nəzəriyyəsi bəşər tarixinin ən böyük yalanı və ən şiddetli sehri olaraq tanıdlacaq. Bu şiddetli sehr böyük sürətlə dörd bir tərəfində özünün insanlar üzərindəki təsirini azaltmağa başlamışdır. Təkamül yalanının sırrını öyrənən əksər insanlar bu yalana necə inandıqlarını heyvət və təəccüb içində götür-qoy edirlər.

*"Sən pak və müqəddəssən!
Sənin bizə öyrətdiklərindən
başqa biz heç bir şey bilmirik.
Hər şeyi bilən, hökm
və hikmət sahibi Sənsən"*
(*"Bəqərə"* surəsi, 2/32).

İQTİ BASLAR

- 1 *World Book Encyclopedia*, "Crusades", Contributor: Donald E. Queller, Ph.D., Prof. of History, Univ. of Illinois, Urbana-Champaign, World Book Inc., 1998
- 2 *Geste Francorum, or the Deeds of the Franks and the Other Pilgrims to Jerusalem*, trans. Rosalind Hill, London, 1962, səh. 91
- 3 August C. Krey, *The First Crusade: The Accounts of Eye-Witnesses and Participants*, Princeton & London, 1921, səh. 261
- 4 August C. Krey, *The First Crusade: The Accounts of Eye-Witnesses and Participants*, Princeton & London, 1921, səh. 262
- 5 Michael Baigent, Richard Leigh, *The Temple and the Lodge*, London, Corgi Books, 1990, səh. 78-81.
- 6 Masonluq haqqında bu tezis üçün bax: John J. Robinson, *Born in Blood: The Lost Secrets of Freemasonry*, New York, M. Evans & Company, 1989
- 7 Ender Arkun, «Masonların Düşünce Evrimine Katkısına Kısa Bir Bakış», *«Mimar Sinan» jurnalı*, 1990, Sayı 77, səh. 68
- 8 Teoman Biyikoğlu, «Tamlıyalılar ve Hürmasonlar», *«Mimar Sinan» jurnalı*, 1997, Sayı 106, səh. 11
- 9 Teoman Biyikoğlu, «Tamlıyalılar ve Hürmasonlar», *«Mimar Sinan» jurnalı*, 1997, Sayı 106, səh. 9
- 10 Teoman Biyikoğlu, «Tamlıyalılar ve Hürmasonlar», *«Mimar Sinan» jurnalı*, 1997, Sayı 106, səh. 19
- 11 Christopher Knight ve Robert Lomas, *The Hiram Key*, Arrow Books, 1997, səh. 37
- 12 G. Delafore, *The Templar Tradition in the Age of Aquarius*; Christopher Knight, Robert Lomas, *The Hiram Key*, səh. 37
- 13 C. Wilson, *The Excavation of Jerusalem*, Christopher Knight, Robert Lomas, *The Hiram Key*, səh. 38
- 14 Murat Özgen Ayfer, «Masonluk Nedir ve Nasıldır?», İstanbul, 1992, səh. 298-299
- 15 Gougenot des Mousseaux in *Le Juif, Judapsme et la Judapsation des Peuples Chrytiens*, ss. 499, II nəşr, 1886
- 16 Gougenot des Mousseaux in *Le Juif, Judapsme et la Judapsation des Peuples Chrytiens*, səh.21, quoting Theodore Reinach, *Histoire des Israélites*, səh. 221 və Salomon Reinach, *Orpheus*, səh. 299.
- 17 Fabre d'Olivet, *La Langue Hybrapque*, 1815, səh. 28
- 18 «Mason» jurnalı, sayı: 48-49, səh. 67
- 19 Christopher Knight, Robert Lomas, *The Hiram Key*, Arrow Books, London, 1997, səh. 131
- 20 Christopher Knight, Robert Lomas, *The Hiram Key*, Arrow Books, London, 1997, səh. 131
- 21 Richard Rives, *Too Long in the Sun*, Partakers Pub., 1996, səh. 130-31
- 22 Murat Özgen Ayfer, «Masonluk Nedir ve Nasıldır?», İstanbul, 1992, səh. 298-299
- 23 Nesta Webster, *Ancient Secret Tradition, Secret Societies And Subversive Movements*, Boswell Publishing Co., Ltd., London, 1924
- 24 Nesta Webster, *Ancient Secret Tradition, Secret Societies And Subversive Movements*, Boswell Publishing Co., Ltd., London, 1924; Theodore Reinach, *Histoire des Israélites*, səh. 221, Salomon Reinach, *Orpheus*, səh. 299
- 25 Lance S. Owens, *Joseph Smith and Kabbalah: The Occult Connection, Dialogue: A Journal of Mormon Thought*, Vol. 27, No. 3, Fall 1994, səh. 117-194
- 26 Lance S. Owens, *Joseph Smith and Iah: The Occult Connection, Dialogue: A Journal of Mormon Thought*, Vol. 27, No. 3, Fall 1994, səh. 117-194
- 27 Eliphas Lyvi, *Histoire de la Magie*, p. 273; Nesta Webster, *Ancient Secret Tradition, Secret Societies And Subversive Movements*, Boswell Publishing Co. Ltd., London, 1924
- 28 Umberto Eco, *Foucault Sarkacı*, Çev. Şadan Karadeniz, 2.b., İstanbul: Can Yayınları, səh. 428
- 29 Encarta® World English Dictionary © 1999 Microsoft Corporatio. Developed for Microsoft by Bloomsbury Publishing Plc.
- 30 Lamont, *The Philosophy of Humanism* 1977, səh. 116
- 31 <http://www.humanist.net/documents/manifesto1.html>
- 32 Henry Margenau, Roy Abraham Vargesse, *Cosmos, Bios, Theos. La Salle IL*, Open Court Publishing, 1992, səh. 241
- 33 <http://www.humanist.net/documents/manifesto2.html>
- 34 Malachi Martin, *The Keys of This Blood: The Struggle for World Dominion Between Pope John Paul II, Mikhail Gorbachev, and the Capitalist West*, New York, Simon & Schuster, 1990, səh. 519-520
- 35 Malachi Martin, *The Keys of This Blood*, səh. 520
- 36 Malachi Martin, *The Keys of This Blood*, səh. 520
- 37 Dr. Selami İşiendağ, Sezerman Kardeş V, «Masonluktan Esinlenmeler», İstanbul 1977, səh. 73
- 38 Dr. Selami İşiendağ, Sezerman Kardeş VI, «Masonluktan Esinlenmeler», İstanbul 1977, səh. 79
- 39 «Mimar Sinan» jurnalı, 1989, Sayı 72, səh. 45
- 40 «Selamet Mahfilinde Üç Konferans», səh. 51
- 41 Manly P. Hall, *The Lost Keys of Freemasonry*, Philosophical Research Society; 1996, səh. 54-55
- 42 J. D. Buck, *Mystic Masonry*, Kessinger Publishing Company, sentyabr 1990, səh. 216
- 43 "Masonluk İddia Edildiği Gibi Gizli Bir Teşekkül müdür?", Mim Kemal Öke, *Türk Mason Dergisi*, Sayı 15, Temmuz 1954
- 44 Franz Simecek, "Türkiye Fikir ve Kültür Derneği E. ve K. S. R. Sonuncu ve 33. Derecesi Türkiye Yüksek Şurası", 24-cü konfrans, İstanbul, 1973, səh. 46
- 45 <http://www.mason.org.tr/uzerine.html>
- 46 Dr. Selami İşiendağ, «Üçüncü Derece Ritüelinin İncelenmesi», Mason Derneği Yayınları:4, İstanbul, 1978, səh. 15
- 47 Harun Yahya, «Komünizm Pusuda», Vural Yayıncılık, İstanbul, Nisan 2001, səh. 25
- 48 Moiz Berker, «Gerçek Masonluk», *"Mimar Sinan" jurnalı*, 1990, Sayı 77, səh. 23
- 49 Dr. Selami İşiendağ, Sezerman Kardeş IV, «Masonluktan Esinlenmeler», İstanbul 1977, səh. 62

Harun Yəhya (Adnan Oktar)

- 50 Dr. Selami İşindağ, Masonlukta Dirlere Benzemeyen Yanlar, «*Masonluktan Esinlenmeler*», İstanbul 1977, səh. 145-146
- 51 Dr. Selami İşindağ, “Olumlu Bilim-Aklın Engelleri ve Masonluk”, «*Mason*» jurnalı, il 24, sayı 25-26 (dekabr 76-Mart 77)
- 52 İbrahim Baytekin, «*Ayna*», yanvar 1999, No: 19, səh. 4
- 53 Dr. Selami İşindağ, Masonluk Üstüne, «*Masonluktan Esinlenmeler*», İstanbul 1977, səh. 32
- 54 Christopher Knight, Robert Lomas, *The Hiram Key*, Arrow Books, London, 1997, səh. 131
- 55 Dr. Selami İşindağ, Kuruluşundan Bugüne Masonluk ve Bizler, «*Masonluktan Esinlenmeler*», İstanbul 1977, səh. 274-275
- 56 Dr. Selami İşindağ, Szerman Kardeş VII Masonlukta Yorumlama Vardır Ama Putlaşturma Yoktur, «*Masonluktan Esinlenmeler*», İstanbul 1977, səh. 120
- 57 Celil Layıktez, Masonik Sır, Ketumiyet Nedir? Ne Değildir?, «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1992, Sayı 84, səh. 27-29
- 58 Dr. Cahit Bergil, Masonluğun Lejander Devri, «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1992, Sayı 84, səh. 75
- 59 Oktay Gök, Eski Misiarda Tekris, «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1995, Sayı 95, səh. 62-63
- 60 Dr. Cahit Bergil, Masonluğun Lejander Devri, «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1992, Sayı 84, səh. 74
- 61 Reşit Ata, Çile: Tefkürü Hücresi, «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1984, Sayı 53, səh. 61
- 62 Rasim Adasal, «Masonluğun Sosyal Kaynakları ve Amaçları», «*Mimar Sinan*» jurnalı, Aralık 1968, Sayı 8, səh. 26
- 63 Robert Hieronimus, *America's Secret Destiny: Spiritual Vision and the Founding of a Nation*, Vermont, Destiny Books, 1989, səh. 84
- 64 Koparal Çerman, «Ritiüllerimizdeki Allegori ve Semboller», «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1997, Sayı 106, səh. 34
- 65 Michael Howard, *The Occult Conspiracy: The Secret History of Mystics, Templars, Masons and Occult Societies*, 1.b., London, Rider, 1989, səh. 8
- 66 Michael Howard, *The Occult Conspiracy: The Secret History of Mystics, Templars, Masons and Occult Societies*, 1.b., London, Rider, 1989, səh. 9
- 67 Koparal Çerman, «Ritiüllerimizdeki Allegori ve Semboller», «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1997, Sayı 106, səh. 38
- 68 Christopher Knight ve Robert Lomas, *The Hiram Key*, səh. 188
- 69 Christopher Knight ve Robert Lomas, *The Hiram Key*, səh. 188
- 70 Orhan Tanrikulu, «Kadının Mason Toplumundaki Yeri», «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1987, Sayı 63, səh. 46
- 71 Koparal Çerman, «Ritiüllerimizdeki Allegori ve Semboller», «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1997, Sayı 106, səh. 39
- 72 Reşit Ata, «Bir Fantezi: Mitoloji'den Masonluğa», «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1980, Sayı 38, səh. 59
- 73 Albert Pike, *Morals and Dogma*, Kessinger Publishing Company, Ekim 1992, səh. 839
- 74 Michael Howard, *The Occult Conspiracy: The Secret History of Mystics, Templars, Masons and Occult Societies*, 1.b., London, Rider, 1989, səh. 2-3
- 75 Öncəki Büyü Üstad Enver Necdet Egeran, «*Gerçek Yüzüyle Masonluk*», Başnur Matbaası, Ankara, 1972, səh. 8-9
- 76 Dr. Selami İşindağ, Panteizm-Kamutanlıcılık Felsefesi, «*Masonluktan Esinlenmeler*», İstanbul 1977, səh. 189
- 77 Dr. Selami İşindağ, Panteizm-Kamutanlıcılık Felsefesi, «*Masonluktan Esinlenmeler*», İstanbul 1977, səh. 190
- 78 Dr. Selami İşindağ, Panteizm-Kamutanlıcılık Felsefesi, «*Masonluktan Esinlenmeler*», İstanbul 1977, səh. 189-190
- 79 Hasan Erman, Masonlukta Ölüm Sonrası, «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1977, Sayı 24, səh. 57
- 80 Dr. Selami İşindağ, Masonluğun Kendine Özü Bir Felsefesi Var Midir, Yok Mudur?, «*Masonluktan Esinlenmeler*», İstanbul 1977, səh. 97
- 81 Wilder Penfield, Aklin Esrarı: İnsan Beyni ve Biliq Üzerine Kritik Bir İnceleme/ *The Mystery of the Mind: A Critical Study of Consciousness and the Human Brain*, Princeton, New Jersey, Princeton University Press, 1975, səh. 123
- 82 Roger Penrose, *The Emperor's New Mind*, Penguin Books, 1989, səh. 24-25
- 83 Roger Penrose, *The Emperor's New Mind*, Penguin Books, 1989, səh. 580
- 84 Onur Ayangil, Yeni Gnose, «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1977, Sayı 25, səh. 20
- 85 Enis Ecer, Gerçekin Yolu, «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1979, Sayı 30, səh. 29
- 86 Faruk Erengül, Evrende Zeka, «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1982, Sayı 46, səh. 27
- 87 Albert Arditti, Hürriyet-Disiplin-Dinamizm-Statizm, «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1974, Sayı 15, səh. 23
- 88 Naki Cevad Akkerman, Bilimsel Açıdan Dayanışma Kavramı ve Evrimi Üzerine Düşünceler II, «*Mimar Sinan*» jurnalı, 1976, Sayı 20, səh. 49
- 89 «*Mason*» jurnalı, sayı 48-49, səh. 67
- 90 «*Mason*» jurnalı, sayı 48-49, səh. 67
- 91 Dr. Selami İşindağ, Kuruluşundan Bugüne Masonluk ve Bizler, «*Masonluktan Esinlenmeler*», İstanbul 1977, səh. 274-275
- 92 Dr. Selami İşindağ, Kuruluşundan Bugüne Masonluk ve Bizler, «*Masonluktan Esinlenmeler*», İstanbul 1977, səh. 274-275
- 93 Pocock, in; Edmund Burke, *Reflections on the Revolution in France*, ed. J. G. A. Pocock, Indianapolis: Hackett Publishing Company, 1987, pp. 33-38
- 94 Desmond King-Hele, *Doctor of Revolution: The Life and Times of Erasmus Darwin*, Faber & Faber, London, 1977, səh. 361
- 95 Henry Morris, *The Long War Against God*, səh. 178
- 96 William R. Denslow, *10,000 Famous Freemasons*, vol. I. Macoy Publishing & Macoy Supply Co., Inc.

QLOBAL MASONLUQ

- Ricmond, Virginia, 1957, səh. 285
- 97 William R. Denslow, *10,000 Famous Freemasons*, vol. I. Macoy Publishing & Macoy Supply Co., Inc. Ricmond, Virginia, 1957, səh. 285
- 98 Henry Morris, *The Long War Against God*, səh. 198. 1776-ci ildə Almaniyannın Bavariya şəhərində qurulan "İllüminatı" (İllümineler) adlı təşkilat bir növ mason lojası idi. Lojanın yahudi asillili qurucusu Adam Weishaupt təşkilatın məqsədlərini belə qeyd etmişdi: 1. Bütün monarxiyaların və sistemli hökumətlərin ləğv edilməsi, 2. Şəxsi mülkiyyətin və vərəsəliyin aradan qaldırılması, 3. Aile həyatının və evlilik qurumunun ləğv edilməsi və uşaqlar üçün komunal təhsil sisteminin qurulması, 4. Bütün dinlerin ləğv edilməsi. (bax: Eustace Mullins, *The World Order: Our Secret Rulers*, səh. 5; Lewis Spence, *The Encyclopedia of the Occult*, səh. 223)
- 99 Henry Morris, *The Long War Against God*, Master Books, aprel 2000, səh. 198
- 100 C. L. "Mason Aleyhtarlığı", "Mimar Sinan" jurnalı, 4-cü il, sayı 13, 1973, səh. 87-88
- 101 Henry Morris, *The Long War Against God*, səh. 60
- 102 Huxleyin masonluğu için bax. (Albert G. Mackey. "Charles Darwin and Freemasonry". An Encyclopedia of Freemasonry New York: The Masonic History Company, 1921, Vol. III.) Royal Society ya da uzun adıyla The Royal Society of London for The Improvement of Natural Knowledge (Təbiət elmlərinin inkişaf etdirilməsi üçün London krallıq dərnayı) 1662-ci ildə quruldu. Dərneyin bütün üzvləri istisnasız olaraq masonlardan ibaret idi. Bax: John J. Robinson, *Born in Blood*, səh. 285
- 103 Royal Society-nin darvinizmə verdiyi dəstək haqqında bax: Henry Morris, *The Long War Against God*, səh. 156-57
- 104 Anton Pannekoek, *Marxsizm And Darwinism*, Translated by Nathan Weiser. Transcribed for the Internet by Jon Muller, Chicago, Charles H. Kerr & Company Co-operative Copyright, 1912 by Charles H. Kerr & Company (<http://www.marxists.org/archive/pannekoek/index.htm>)
- 105 Dr. Selami İşındağ, "Bilginin Gelişmesinde Engeller ve Masonluk", *Türkiye Hür ve Kabul Edilmiş Masonları Büyük Locası*, 1962-ci il bülleteni, İstanbul, 1962, səh. 44
- 106 Fred Hoyle, Chandra Wickramasinghe, *Evolution from Space*, səh. 130.
- 107 Dr. Selami İşındağ, *Evrim Yolu*, İstanbul 1979, səh. 141
- 108 P. M. Giovanni, *Türkiye Fikir ve Kültür Derneği E. ve K. S. R. Sonuncu ve 33. Derecesi Türkiye Yüksek Şurası*, 24. Konferans, İstanbul, 1973, səh. 107
- 109 Dr. Selami İşındağ, Sezerman Kardeş VI, "Masonluktan Esinlenmeler", İstanbul 1977, səh. 78
- 110 Dr. Selami İşındağ, "Masonluk Öğretileri", "Masonluktan Esinlenmeler", İstanbul 1977, səh. 137
- 111 Tanju Koray, "Mimar Sinan" jurnalı, 1992, No: 85, səh. 46
- 112 Tanju Koray, "Mimar Sinan" jurnalı, 1992, No: 85, səh. 49
- 113 Neşet Sirman, Masonluğun İlk Devirleri, "Mimar Sinan" jurnalı, 1997, Sayı 104, səh. 41
- 114 Naki Cevad Akkerman, Politika ve Masonluk, "Mimar Sinan" jurnalı, sentyabr 1968, Sayı 7, səh. 66-67
- 115 http://www.freemason.com/mri/docs/general/the_hell_fire_club.htm, (mətnin Türkiyə dilindəki tərcüməsi, <http://www.fortunecity.com/meltingpot/sanjacinto/708/hell.html> üvanındaki Türkiye türkçəsindeki saytdan götürülmüşdür.)
- 116 İntibah və Fransa inqlabi ilə masonluq arasındaki əlaqələr üçün bax: Harun Yahya, «Yeni Masonik Düzen», səh. 203-215
- 117 Michael Howard, *The Occult Conspiracy*, səh. 69.
- 118 Compterendu Gr. Or., 1903, Nourrisson, "Les Jacobins", 266-271; *The Catholic Encyclopedia*, "Masonry (Freemasonry)", New Advent, <http://www.newadvent.org/cathen/>
- 119 *The Catholic Encyclopedia*, "Masonry (Freemasonry)", New Advent, <http://www.newadvent.org/cathen/>
- 120 "Nur Safa Tekyeliban, "Taassuba Karşı Mücadele: Gambetta Birader'in 8 Temmuz 1875 günü Clemente Amitiy Locasti'nda Yaptığı Konuşmadan", *Doğuş Kolu Yılığı: Ankara Doğuş Mahfili Çalışmaları*, 1962, Kardeş Matbaası, Ankara, 1963, səh. 19
- 121 *The Catholic Encyclopedia*, "Masonry (Freemasonry)", New Advent, <http://www.newadvent.org/cathen/>
- 122 Louis L. Snyder and Ida Mae Brown, *Bismarck and German Unification*, New York, 1966, 90-91
- 123 *The Catholic Encyclopedia*, "Masonry (Freemasonry)", New Advent, <http://www.newadvent.org/cathen/>
- 124 Elbridge Colby, "In Hitler's Shadow: The Myth of Nazism's Conservative Roots", In *Bad Faith?: Politics and Religion at Harvard*, 13 Ekim 1999
- 125 *The Catholic Encyclopedia*, "Masonry (Freemasonry)", New Advent, <http://www.newadvent.org/cathen/>
- 126 Michael Howard, *The Occult Conspiracy*, səh. 105
- 127 Stephen Knight, *The Brotherhood: The Explosive Expose of the Secret World of the Freemasons*, HarperCollins, 1985, sf.33
- 128 Daniel Ligou, *Dictionnaire de la Franc-Maçonnerie*, səh.1064
- 129 *The Catholic Encyclopedia*, "Masonry (Freemasonry)", New Advent, <http://www.newadvent.org/cathen/>
- 130 *The Catholic Encyclopedia*, "Masonry (Freemasonry)", New Advent, <http://www.newadvent.org/cathen/>
- 131 Voice, Chr. 1889, II, 257 sq.; *The Catholic Encyclopedia*, "Masonry (Freemasonry)", New Advent, <http://www.newadvent.org/cathen/>
- 132 "Masonluk Gücünü Yitiriyor mu?", *Nokta*, 13 oktyabr 1985, sayı 40, səh. 30
- 133 Bediuzzaman Said Nursi, «Mektubat», səh.56